

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

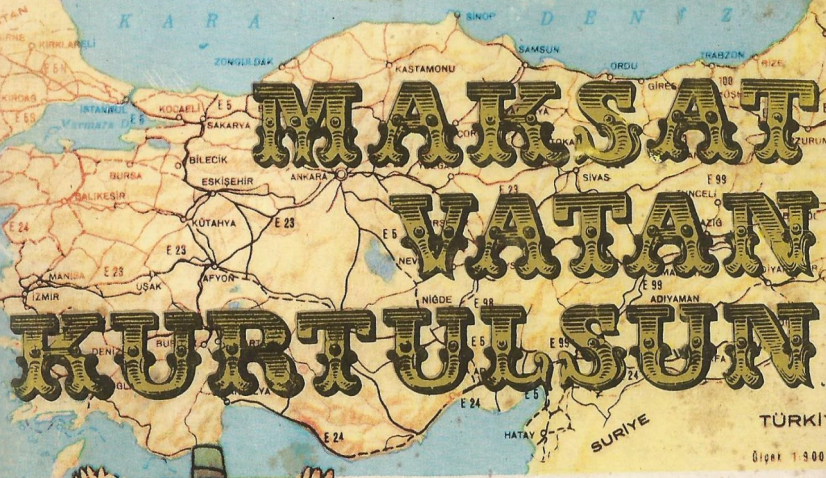
<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

OKTAY VEREL

CUMHURİYET DEVRİNİN
EN GÜÇLÜ SİYASİ MİZAH ROMANI

ARARAT YAYINEVİ

MAKSAT VATAN KURTULSUN

OKTAY VEREL

ARARAT YAYINEVİ

ARARAT YAYINEVİ

P.K. 819 Sirkeci/İstanbul

Nuruosmaniye Cad. 24/2

Cağaloğlu İstanbul Tel. : 27 04 71

Dizgi : BAŞARAN Matbaası

Baskı : HAŞMET Matbaası

Kapak : Turhan SELÇUK

1970 : Şubat

«Yaşadığımızı kaleme aldım
acı bir güldürü çıktı orta-
ya... Oysa ben mutlu bir
Türkiye çıksın isterdim.
Ama bu politikacılarla Tür-
kiye mutlu olabilir mi?»

V E R E L

TÜRKİYE

BU

BİZİM

YURDUMUZ

Bendeniz, kulunuz, köleniz, ayağınızın türabı, Abdi ahkar, Polislikten ayrılma Muvakkar...

Siyasî kanaatime gelince, tab'an ortanın solunda olmakla beraber ileri bir sağcıyım! Her ne kadar sağcı isem o kadar da yağcıyım!.. Memleketi nurlu ufuklara götürecek olanların evvelallah peşindeyim. Kırat'ı sevdiğim kadar, Karaman koyununun da takdirkârıyım. Bölükbaşının kartal'ına hayran, Birlik Partisinin arslanına kurbanım. Yaradılışım bir komando olmağa, baskınlar yapmağa çok elverişlidir ama, başaklı, köylülü, çarklı partiye de meylim olduğunu inkâr edemem.

İşte çok sevdiğim polislik gibi kutsal bir meslekten de bunun için, yani siyasete atılmak, memlekete hizmet etmek için ayrılmış bulunuyorum. Efendim bendeniz, kulunuz, köleniz Abdi ahkar Muvakkar'ı parlak meslek hayatında çekemeyenler çoktu. Bilhassa hiçbir yerde dikiş tutturamadığı için Emniyet Ge-

nel Müdürlüğüne atanan bir zat vardı, ismi meclisten dışarı, o İsmet Paşa ile uğraşacağı yerde bendenizi parmağına dolamıştı.

Hani günahı boynuna ama, bu zatın Gomünist olduğu kanaati bendenizde fazlaca yer etmişti. Çünkü tam manasiyle bir servet düşmanı, bir refah ve kalkınma aleyhtarı idi! Malûmu-âliniz bendeniz polislikten ayda 645 lira 78 kuruş maaş alır, elime ise 4 bin lira geçerci! Eh, bu pahalılıkta fakir bir polis memurunun geçimi de ancak bu parayla mümkündü. İşime bağlılığım, her meseleye burnumu sokmam sayesinde elde edebiliyordum bu kazancı.

Adını dilime almak istemediğim Genel Müdür göreve başlayıp İstanbul'a gelince, ilk işi bu koca şehirdeki polislerin kazançları üzerine eğilmek olmuş. Dosyaların arasında gözüne en çok çarpan isim de bendeniz, kulunuz, köldeniz Abdi ahkar Muvakkar...

Birgün tam parlak bir işi örtbas edeceğim, pardon halledeceğim sırada, bendenizi çağırttı. Odasına girdiğim vakit kendisini dolap beygiri gibi dolanır buldum. Selâmımı almadan tepeden tırnağa kadar bendinizi süzdü. Karısı tarafından sık sık aldatıldığı için, sinirden gerilmiş ses telleriyle birden patlayıverdi :

«— Polis memuru Muvakkar sen misin?»

«— Abdi ahkar Muvakkar kulunuz bendenizim efendim.»

«— Babanın adını sormadım! Fazla uzatmadan konuş benimle. Şu beş bin karton kaçak Kent sigarası işi ne oldu?»

«— Halledildi efendim!»

«— Nasıl halledildi yani?»

«— Uygun bir formül bulduk efendim.»

«— Neymiş o uygun formül?»

«— Efendim bu konuyla ilgilenen memur arkadaşlar çok cahil... Ne de olsa Polis koleji mezunu!... Memleketten, siyasetten, idare etmekten çaktıkları yok... Ama bendinizin tecrübe-

si herşeyi halletmeğe yetti de arttı bile... Düşündüm taşındım. Bu Kent sigarası Amerikan malı. Amerikalılar ise bizim velinimetlerimiz! Şimdi tutup ta kendilerine karşı bir sigara yüzünden saygısızlık etmeğe değer mi? Herifler afedersiniz, dostlarımız esasen memleketteki Gomünistler tarafından durmadan hırpalanıyor. Neredeyse üslerini bile alıp gidecekler. İş bu saf hadayken, kalkıp ta Amerikan sigaralarına «go hom» demek insaniyete ve de bizim bugünkü ileri görüşlü memleket idarecilerinin tutumlarına aykırı düşerdi. Zabıtları yok ettim! Sigaraları serbest bıraktım!...»

Genel Müdür burnundan soluyordu :

«— Demek bunu sadece memleketi düşündüğün için yaptın?»

Hırslanmasının sebebini anlıyamamıştım ama, yine de bozuntuya vermedim :

«— Başka niçin olabilir efendim.»

«— Peki, bana ayda kaç lira kazandığını söyler misin?»

Nihayet beni takdir etmiş olacaktı ki bu suali soruyordu. Bir polis memurunun ne fedakârlıklarla görev yaptığını bütün milletin bilmesinde fayda vardı. Derhal iftiharla cevap verdim :

«— Maaşım 645 lira 78 kuruş... Elime geçen ise dört bin lira...»

Genel Müdürün suratı Karaköy geçidine döndü :

«— Nee?» diye bağırdı o bet sesiyle, «Maaşın 645 lira 78 kuruş, eline geçen ise dört bin lira haaaa!»

Bu konuşmadan sonra, bendeniz çok sevdiğim mesleğimden ayrılmak zorunda kaldım. Belki bu satırları okuyanlar : «O, polislikten ayrılma değil, kovulmadır!» diyeceklerdir ama, bu yersiz söze kulak asmanızı rica edeceğim. Hani Burhan Felek'in büyük babası olduğu söylenen Nasreddin Hoca da eşekten düştüğü zaman, kendisini alaya alanlara : «Ne güler durursunuz? Düşmeseydim zaten inecektim!» demiş ve muhaliflerini susturmuştu ya, benim de arkamdan konuşanlara vereceğim cevap böyle olacaktır.

Evet efendim, elime «görülen lûzum üzerine» işime son verildiğine dâir kâğıdı tutuşturdukları zaman, ben çoktan siya-sî hayata atılmağa karar vermiş bulunuyordum. Esasen artık yaşama standardımı da değiştiremezdim. Beni bâzı alışkanlıklarım ve polislikteki kazancım Milletvekili olmaya zorluyordu. İçimde, memleketin bana ihtiyacı olduğuna dâir garip bir his vardı. Bu vatan bir kurtarıcı bekliyordu.

Benim polislikten ayrılmamla Emniyet teşkilâtı gerçek bir kaabiliyetten yoksun kalmış bulunuyor, ama memleket mutlaka çok büyük bir politikacı, bir kurtarıcı kazanmış oluyordu.

Biz, politikaya atılan vatan kurtarıcılar hiç de az değildir hani. Üstelik bu şerefi kazanmak memleketi nurlu ufuklara götürmek için birbirimizin gözünü oymaktan, kuyusunu kazmaktan da asla çekinmeyiz!

Maksat vatan kurtulsun!

Değil mi efendim?

Politikaya atılmağa, Kuzu'nun Şehreminindeki kahvesinde karar verdim. İstanbul'un en hızlı araba kullanan şoförleri burada toplanırlar. Akşamları bir taraftan nar gibi kızarmış kömürlerle nargileler tüttürülür, tavalar şakırdar, prafa kâğıtları uçuşurken, muhtelif masalarda oturan çeşitli partilere mensup vatandaşlar memleketin nasıl kurtarılacağı yolunda tartışmaya girerler.

Bu kahveyi, henüz polislikten ayrılmadan önce, Birinci Şubeden çalışan bir arkadaş vasıtası ile öğrenmiştim. Buraya şoförlerin devam ettiğini gören biri, Müdüriyete «gomonistlik purupagandası yapılıyor!» diye ihbar etmiş. Birinci Şube Müdürü de Onu hemen Kuzu'nun kahvesine göndermiş. İhbarı yapan namuslu vatandaş bir buçuk lirası tasarruf bonosuna kesilen elli lirasını hemen almış. Bizim arkadaş Rusya'dan bavullar dolusu para aldığı ve gomonist propagandası yaptığı ileri sürülen adamı suçüstü yakalayabilmek için kahveye devama başlamış. Sivil polis olduğumdan beni de beraberinde götürmüştü.

Ha bre tavlâ atarak, bu azılı vatan haini, düzen düşmanı gomonist'i aramağa başladık. Hem de ne hızlı arama.

Emeğimiz maalesef boşa gitti. O kadar tavlâ oynadığımız, heyecan çektiğimiz halde herifi yakalayamadık. Bunun üzerine arkadaşımın aklına parlak bir fikir geldi. İngiliz'ler kendilerine sığınan gomonistlere çok para veriyor, onlara hatıralarını anlattırıp bağırlarına basıyorlardı. Bizim azılı kızıl da sahte bir pasaportla İngiltere'ye sığınmış olacaktı! Hemen raporunu düzenleyip bu işin içinden çıktı.

O, kahveden ayağını kesti ama, ben tiryakisi oldum...

Kahve'nin sahibi Kuzu, eski Demokrat'lardan. Yassıada mahkemeleri sırasında Kumkapı'dan Yassıada'ya kadar uzanacak ve oradaki sanıkların kaçmalarını sağlayacak tünelin yapılmasında çok çalışmış! Yolun yarısını da kazımışlar; tam Kınalıada hizasına vardıkları zaman mahkeme bitmiş. Açık gözün biri elli lira alabilmek için hemen bunları ihbar etmiş. Almış parayı. Hem o zamanlar tasarruf bonusu falan olmadığı için de bir buçuk lirası kesilmemiş.

Baktım ki, siyasetten bahsedilen her masadan çeşitli partiler hesabına sağlam birkaç Milletvekili çıkacak, kendimi niçin böyle bir hizmetten uzak tutayım diye düşünüp, fiilen politika atılıverdim.

Kahvehane müdavimlerinin ekseriyeti, bu seçimlerde de Adalet Partisinin daha çok milletvekili çıkararak iktidarı alacağına müttefikti. O halde kazanmak için Seçim Toto'da Adalet Partisi üzerine oynamak gerekiyordu. En büyük şans bu partinin listesine girebilmekte. İşte efendim bendeniz, hâkipâyiniz de bunun üzerine hemen Adalet Partisi'ne girmeyi kararlaştırdım. Kararımı açıkladığım andan itibaren, patronun emriyle çaylar bana iki şekerli gelmeğe başladı!... Mübarek parti adını kalbime yerleştirdiğim anda rızkımı arttırıvermişti!. Kararımı duyan yakın dostum Burhan Hoca, biraz bozulur gibi oldu. Bu yıl Onun da niyeti Adalet Partisinden aday olmağı.

Bir yerde haklıydı Burhan Hoca. Yarışa ne kadar az at girerse, kazanma şansı o kadar fazla olurdu.

Beni Adalet Partisi Fatih İlçesi'ne kaydettiren, aynı kahveye devam eden koyu partili fotoğrafçı Nimetullah oldu. Günahı söyleyenlerin boynuna, meğer partiye adam kaydettiren her vatandaşa, kelle hesabıyla, beheri için onikibuçuk lira veriyorlarmış!

Birlikte İlçe'ye gittiğimiz zaman, İlçe Başka'nın câmide olduğunu öğrendik. İşinin ehli olan fotoğrafçı Nimetullah ellerini oğuşturarak :

«— Haydi, hemen biz de oraya gidelim. Seni namaz kılar görürse hiçbir şey sorup soruşturmadan partiye kaydeder...» dedi.

Câmie vardığımız zaman namaz başlamak üzere idi. Abdest almağa falan vakit yoktu. Hakka sığınarak saflara karıştık. İlçe Başka'nının hemen arkasında namaza durduk. Abdestsiz namaz kılan ilk insan ben değildim ya. Kasım Gülek ve Adnan Menderes gibi büyük adamların seçim zamanlarında hep böyle abdestsiz namaz kıldıklarını gazeteler sütun sütun yazmışlardı!

Namazdan sonra fotoğrafçı Nimetullah beni Başkan'a tanıttı. Beraberce İlçe binasına gittik. Bana bazı kâğıtlara bir-iki imza attırdıktan sonra yanaklarımdan öperek tebrik etti. Artık partili olmuştum. Abdi ahkar, polislikten ayrılma Muvakkar bundan böyle Adalet Partili idi. Kalbinde yatan arslan, yerini kır ata terketmişti. Böylece vatanın kurtarılmasında ilk adım atılıyordu.

Güzel bir tesadüf, benim kayıdımın yapıldığı günden bir gün sonra, Sayın Genel Başkanımızın İstanbul'u teşrif edecekleri açıklandı. Memleketin kalkınmasında, herkesin milyoner olmasında çok önemli rol oynayacak olan bir «kümes fabrikasının temelini atacakmış Süleyman beyefendi. Doğrusu ben kendisini çok takdir ediyordum. Bir kere iktidara geldiğinden bu yana millet zayıfladığı halde o maşallah kilo alıyor, mille-

tin yüzünden düşen bin parça olduğu halde o beşuş bir çehre ile dolaşıyordu. Bunu her babayiğit yapamazdı. İşte İsmet Paşa meydanda. Kısa bir süre Koalisyon Başbakanlığı yaptı, üflesen düşecek hâle geldi. Yok yok, en iyisi bizim Genel Başkan'ın değişmez Başbakan olması... Sayın Başkanımız temeli atılacak olan «kümes fabrikası»na «Tavuk Fabrikası» diyorlardı. Eski Suişleri Müdürünün zekâsı buradan da belli oluyordu. İlse Başkanı bana bu mutlu törende mutlaka hazır bulunmamı tavsiye etti. Hatta günün mâna ve ehemmiyetini belirten bir pankart yazdırıp törene katılacak olursam istikbalimin daha da parlak olacağını söyledi.

Böylece daha ilk adımda parti içinde bana çok önemli bir görev veriliyordu. Pankart yazacak ve bunu törende taşıyarak, büyüklerimizi ellerim patlayıncaya kadar alkışlayacaktım! Memleketin başka türlü kalkınmasına ve yükselmesine de imkân yoktu. Alkış ve pankartlar nurlu ufukların ilk müjdecileri olacaktı. Gurur duyuyordum kendi varlığımdan. Partiye girişimin ertesi günü en büyüğümüz ulu Genel Başkanımız'la tanışmam bile mümkün olacaktı. Bir kolayını bulup kendisine sokulacak, hissiyatımı dile getirecektim. Onun zekâsı benim kaabiliyetimi sezmekte gecikmiyecekti. Demokrat Parti'liler böyle bir zatın değerini bilemedikleri için kendisini Su İşleri Müdürlüğünde bırakmışlardı. Fakat Allah razı olsun şu Amerika'lılardan. Bereket onlar imdadımıza yetişmiş, kafasının her tarafından zekâ fışkıran o dâhiyi başımıza Anka kuşu misali konduruvermişlerdi.

Bendeniz iğriye iğri, doğruya doğru demesini seven bir insanımdır. Adalet Partisi Sayın Süleyman Demirel beyefendi gibi bir Genel Başkana sahip olmasaydı, bugüne kadar çoktan iktidardan düşer, adı tarihe karışırdı. Bir kere adamın genel kültürü, cüssesi gibi maşallah. Koyunun geleceği yerden tavuğu esirgememesini pekâlâ biliyor. Alt tarafı memleketin şurasında burasında ne kadar işe yaramıyacak yer varsa onları Ameri-

Sözünü balla kestim hoca'nın :

«— Desene bir Atatürk merhum'la bir de İsmet Paşa hızıdan değil!...»

Burhan Hoca'nın kaşları çatıldı. Kulağıma eğilerek yavaş bir sesle şunları söyledi :

«— Atatürk'ten bahsederken biraz dikkatli ol Muvakkar bey... Unutma ki henüz bütün Atatürkçüleri vatan sathından silebilmiş değiliz. Her ne kadar Demokrat Parti zamanında Arapça ezanla başlattığımız cihadı, hilâfet ve şeriat isterük avazelerini memleketin dört bir yanına yayacak kadar müsbet faaliyetimiz olmuşsa da, Atatürk mevzuuna alenen dokunabilecek kıvama gelemedik henüz. Hem Allahın izniyle bir dört sene daha iktidarda kalalım, ondan sonrası kolay...»

«— İyi ama hocam...» dedim. «Bendeniz Atatürk'ün hayranlarındanımıdır. Bilhassa askerî üniformalı renkli resimlerini çok severim!...»

«— Ne? Atatürk'ün hayranlarından mı? Sen deli misin Muvakkar bey? Sen olsan olsan Saidi Nursî hazretlerinin hayranlarından olabilirsin. Haydi onu da geçelim en kötüsü Şeyh Saadettin efendimizin müritlerinden...»

«— Saidi Nursî adını bir iki kere duymuştum. Galiba Gomonostluktan iki yıl içerde kalmış, sonra Amerika'ya sığınmış. şimdi de Atom ilmi ile iştigal eyliyormuş. Lâkin Şeyh Saadettin efendinin kim olduğunu bilemiyorum. Sakın Valde Sultan Camiinde mevlid okurken gülsuyu döken sakallı zat olmasın!»

Burhan Hoca içini çekti, başını iki yana sallayarak hayıflandı :

«— Tuh yazıklar olsun bu devletin sana bunca yıl verdiği emeğe be Muvakkar bey!... iyi ki polislikten kovuldu da...»

Hemen sözünü kestim :

«— Herşeye evet, fakat kovulmaya hayır! Bendeniz sadece görülen lûzum üzerine mesleğimden ayrılmış namuslu bir

insanım. Mesleğimdeki başarıımı gölgelemek ve kazancımı yok etmek isteyen bir Genel Müdürün hışmına uğradığım için hakir görülmekten hoşlanmam. Hele aynı partiye mensup olduğum bir kimse tarafından bu şekilde tahkir edilmeye asla ve kat'a gönlüm râzı değildir...»

Mükemmel bir savunma yapmıştım. Burhan Hoca derhal rota değiştirdi :

«— Sevgili kardeşim, aziz partişadım... Beni yanlış anladığın için ne kadar üzülsem azdır... Hani kendimi tutamasam şimdi af dilemek için boynuna sarılıp gözyaşı dökeceğim. Biz Müslümanlar ve biz Adalet Parti'liler bir menfaat etrafında birbirlerine sıkı sıkıya bağlanmış kimseleriz. Solcular gibi birbirimizi kırmamalı, bölünmemeli, amipler gibi kendi kendimizi yememeliyiz! Esasen eski Demokrat'ların da, takınyalıların da, kravatsızların da, mason biraderlerin de üstünlüğü bu dayanışmadan ileri gelir. Kendilerine ilerici süsü verenlere dikkat et; hiç bir zaman bir araya gelemezler, bir fikir etrafında sağlam teşkilât kurup kenetlenemezler. Onların başarı ile yürüttükleri tek şey birbirlerinin kuyularını kazmak, birbirlerinin ayağını kaydırmak, ekmeklerini birbirlerinin ağızlarından kapmaktır. O yüzden de kuvvetsiz, o yüzden de başarısızdırlar. Ama bizde din kuvveti, iman kuvveti, menfaat kuvveti vardır Allaha şükür....»

«— Allaha hamdü senalar olsun ki vardır!...»

«— Hah, bak bunu beğendim. Hamdü senayi dilinden eksik etme... Evet, ben seni kırmak için böyle konuşmadım. Ama bazı gerçekleri bilmende fayda var. İstikbal bunları bilen, öğrenenindir. Saidi Nursî'yi bir yana bırakalım. Ölülerden insana her zaman fayda gelmez. Ama dirileri asla akıldan çıkarmamak gerekir. Şeyh Saadettin hazretlerinin kim olduğunu şimdiye kadar öğrenmemiş olman elbette ki büyük kayıptır.»

«— Hakkı âliniz var efendim.»

«— Şeyh Saadettin hazretleri, Doktor Saadettin Bilgiç

beyefendidir. Onunla sık sık karşılaşacaksın Muvakkar bey. Şunu aklından hiç çıkarma, mübarek partimizde yükselmenin yolu yeşile hayran olmak, besmelesiz konuşmamak, Şeyh Saadettin Bilgiç hazretlerinin koltuğu altından uzak bulunmamaktır...»

«— Peki ya Şeyh Hacı Süleyman Demirel hazretleri efendimizin durumu ne oluyor?»

Hoca'nın gene canı sıkıldı :

«— Yahu...» dedi. «Gene yanlış konuşuyorsun. Bir kere Sayın büyüğümüz medarı iftiharımız, değişmez Genel Başkanımız Süleyman Demirel Şeyh değildir. Babası Hacı'dır ama kendisinin Hacı'lıkla ilgisi yoktur. O memleketimizin ender yetiştirdiği çobanlardan biridir. Bu yüzden de Türk siyasî tarihine Çoban Sülü olarak geçecektir. Çobanlık onun en büyük hasletlerinden biridir. Zaten kendileri de gazetelere verdiği demeçlerde hep çobanlığından bahseder. İnsanlar kimi zaman davar, kimi zaman at, kimi zaman da... Evet, ne diyorduk? Ha, Demirel'in özellikleri başkadır. O hamamda bile takunya giymez.»

«— Tokyo ile mi yıkanır?»

«— Canım elbette ayağına birşey geçirir ama, bu hiçbir zaman takunya değildir. Onun yüreğinde daha başka şeyler yatar. Gizli Cemiyetler falan. Bunları, partimizin içindeki grupları zamanla nasıl olsa öğreneceksin. Gelelim işimize... Demek yarın Kümes Fabrikasının temel atma töreni var...»

«— Aslında Kümes Fabrikasının temeli atılacak ama, Sayın Demirel kümes lâfını beğenmedikleri için Tavuk Fabrikası diyorlar. Bunun için İlçe Başkanımız benim de bâzı pankartlar hazırlayıp törene katılmamı, Genel Başkanımızı yürekten alkışlamamı istedi. Şimdiye kadar hiç pankart yazmadım. Bana yardım edecek olursanız hayatım boyunca size minnettar kalacağım...»

Konuşmamız burada kesildi.

Garson Ahmet efendiye derhal çini mürekkebi, karton, bir

de fırça aldırarak pankartları hazırlamağa başladık. Ben marangoz Mehmet efendinin dükkânına koşarak bunların takılacağı değnekleri kestirdim. Bir kutu da raptiye alarak tekrar kahveye döndüm. Burhan Hoca ilk pankartı hazırlamıştı bile. Onu gururla okudum :

**«Nurlu ufuklara giden yol, Kümes fabrikalarından geçer
Akıllı olan vatandaş Adalet Partisi'ni seçer.»**

Gözlerim yaşarmıştı okuduğum bu dövizden. Doğrusu ya kırk yıl düşünsem bunu akıl edemezdim. Kırat'ın değeri ne kadar güzel ne veciz bir şekilde ifade edilmişti!

Birkaç dakika sonra ikinci pankartta hazırlanmıştı :

**«Çıktık açık alınla
Hamama girdik nalınla...»**

Hey yumurtaya can veren Allah, insana ne ilhamlar yetiştiriyordu. Sevincimden deliye dönecektim. Bu pankartları ben taşıyacaktım. Birini kaldırıp birini indirecek, böylece partiye olan samimi bağlılığımı ispat edecektim.

Burhan Hoca gülümseyerek :

«— Hadi bakalım Muvakkar bey...» dedi. «Birkaç tane de sen bul... Particilikte prensip budur : İşlet kafanı doldur keseni! Allah yağ mumu yakana yağ mumu, bal mumu yakana bal mumu verir. Bal mumu yakmağa çalış.»

Mahcup olmamak için düşünmeğe başladım. Aklıma hiç de parlak lâflar gelmiyordu. İkına sıkına nihayet birşey çıkarabildim :

**«Kırat'ın altında eşenen tavuklar
Altın'dan yumurta yumurtlar.»**

Burhan Hoca kahkahayı bastı :

«— Bak yine pot kırıyorsun Muvakkar beyciğim.» dedi. «Bir kere Süleyman Beyefendinin bulunduğu yerde nalından falan asla bahsedilemez. Sonra bir fabrikanın temeli atılırken gü-

nün mânâ ve ehemmiyetini belirten lâflar sarfedilir. Maamafih ilk denemede bir zekâ pırıltısı göze çarpıyor. Hadi bir başkasını dene bakalım.»

Hay Allah şimdi ne yapacaktım? Burhan Hoca dost olmasına dosttu ama, benim beceriksiz olmam bir bakıma onun da işine geliyordu. Nihayet aynı partinin milletvekili adaylığında yarışacaktık. Rekabette herşey mübahtı. Kaabiliyetimi mutlaka göstermeliydim.

Böyle düşününce ayranım kabardı, hırslandım ve derhal fırçayı çini mürekkebine daldırarak yeni bir vecize midir ce-vize midir neyse, ondan bir tane daha döşendim :

«Ne edepsiz köpekleriz

Kimi görsek etekleriz.»

Burhan Hoca yumruklarını sıkarak yüzüme tuhaf tuhaf baktı. Dişlerinin arasından konuşmağa başladı :

«— Bunu bir hain muhalif yazsaydı belki affederdim ama, daha bugün şerefli partimizin kollarına atılan bir insanın yazmasını asla affedemem! Sen bu pankartta törene giden, alkış tutan herkesi köpek yapıp çıkıyorsun Muvakkar bey, yahu tavuktan bahset, kümesin faziletinden bahset, mekândan bahset... Lâf mı kalmadı yani. Allah akıl dağıtırken sen neredeydin?»

Son söz izzetinefsime dokunmuştu. Kafamı dizel motoru gibi çalıştırıp önümdeki kartona şunları yazdım :

«Dünyada mekân âhirette imân

Yaşasın tavukların mekânını düşünen Süleyman...»

Kahvede müthiş bir alkış tufanı koptu. Burhan bey yerinden fırlayıp sevinç gözyaşları dökerek alnımdan öptü :

«— İşte Adalet Partisine girmekle gösterdiğin dehaya uygun bir iş yaptın nihayet.» dedi. «Evet evet, sende bir meziyet olduğunu zaten sezmiştim ben... Tamam... En güzelini sen yaz-

dın. Dünyada mekân ahirette iman, yaşasın tavukların mekânını düşünen Süleyman... Bravo dostum. Günün mânâ ve ehemmiyetini belirten bir pankart oldu bu.»

«Günün mânâ ve ehemmiyetini belirten!», bu lâf herhalde çok önemli olacaktı ki, Burhan Hoca sık sık tekrarlıyordu. Bunu hafızamın bir köşesine nakşettim. İlerde yapacağım konuşmalarda bana mutlaka lâzım olacaktı. İlk yapacağım işlerden biri de Sayın Genel Başkanımızın dillere destan, makale ve fıkralara konu olan o ünlü nutuklarını bulup ezberlemek, onları değiştirerek partililerin bulunduğu meclislerde okumak olacaktı. Adalet Partisi tam bana ve benim gibilere lâayık bir partiydi.

O gece gözüme hiç uyku girmedi. Bereket versin karım koyu bir Halk Partili olan kaynanama gece yatısına gitmiş de evde patırdı kopmadı. Yoksa yakama yapışır niçin uyumadığımı sorarak kafamın etini yerdı. Ah o kaynanam yok mu, o kaynanam! Benim Adalet Partisi'ne girdiğimi henüz duymamıştı. Fakat duyduğu anda dünyayı bana zindan etmek için kollarını sıvayacağını, hatta beni karımdan ayırmaya bile çalışacağını biliyordum. Gerçi bu pek fena birşey olmazdı ama, kaynanam mahkemede anamdan emdiğim sütü mutlaka burnumdan getirdi!...

Sabahleyin erkenden kalkarak soluğu İlçe merkezinde aldum. Heyecandan kalbim yerinden fırlayacakmış gibi çarpıyordu. Törene gitmeye hazırlananlar, elimdeki pankartları hayranlıkla okuyarak takdirlerini belirttiler. Şimdiye kadar hiç böylesine etkili ve yürekten yazılmış dövizlere rastlamadıklarını söyleyerek durmadan bendenizi tebrik ediyorlardı. Bir ara Sayın İlçe Başkanımız yanıma sokularak :

«— Allah'ın inayeti ile bugünkü törende şansınız açılacak ve Partimiz sizin gibi bir eleman kazanmakla iftihar edecektir!» dedi.

Onun gözyaşları içindeki bu konuşmasından sonra maalesef

hiç kimse yerinden kıpırdamadı! Adamcağız mahçup olmasın diye hemen alkışlamağa başladım, o derece kendimden geçmişim ki, sekiz on hızı partili üzerime çullanarak güçlükte beni durdurabildiler.

Tam bu sırada, sıska bir adam, kanter içinde koşarak İlçe merkezinden içeri girdi. Canı sıkılmışa benziyordu. Başkanın yanına gelip :

«— Cemalettin yine oynunu oynadı!» diye söylendi. «İki sahattır beni oyalıyor. Otobosunda ârıza olmuş. Gidemem diyor. Mümkünatı yok gidemezmiş. Peki ulan, dedim, şimdi mi söylenir bu? Handiyse tören başlayacak. Temel atılacak... Ümmeti Muhammed partide beklesip duruyor. Herkes bir an evvel Saygıdeğer Genel Başkanımız'ın yapacakları veciz konuşmayı dinleyip alkışlamak istiyor. Seçimlere gidildiği şu sıralarda senin yaptığını alçak muhalifler yapmaz, dedim. Herifin kılı bile kıpırdamadı. «Gidemeemmmm!» diye bağırdı. «Daha fazla üstüme varırsan, kaydımı sizin partinizden sildirir Halk Partisine geçerim!... Bu seçimlerde ne benden, ne kayınçomdan, ne baldızımdan, ne baldızımın yengesinden, ne de oniki yıl evvel öldüğü halde hâlâ sağ görünen Bakkal Sunusi efendiden bir tek oy alamazsınız bundan böyle!» diye lâflar etti. Gelen geçen başımıza toplandı. Cemalettin'ciğim, dedim. «Sus ulan!» dedi. «Bu ne samimiyet? Senin babanın uşağı mı var karşında?» dedi. «Doğru konuş bizim de canımız var, biz de insanız. Cemalettin bey gibi lâf et!» Baktım hergelenin rezistansı bozulmuş, aşağıdan alayım dedim. Tamam Cemalettin beyciğim, haklısın, dedim. Bu sefer daha beter kızdı: «Ulan!» dedi «Bu ne biçim dostluk? Doğru konuş benimle. Beyciğimmiş! Boynu altında kalsın beyciklerin. Ağalara, beylere, sömürücülere paydos!» dedi.

İlçe Başkanının tepesi attı :

«— Nasıl?» diye kükredi. «Şu bizim hızlı şoför Cemalettin Lastiksiz mi sömürücülerin, beylerin, ağaların aleyhine dön-

müş?! Ne günlere kaldık ey molla hünkâr. Eşek Silâhtar olmuş, Katır Mühürdar! Daha düne kadar partimizin fedaisi görünür, seçimlerde olsun başka işlerde olsun, oraya buraya koşarak paramızı alırdı! Kullandığı tâbirlere bak. Sömürücüler, beyler, ağalar!... Biraz daha ıkinsa bu düzene paydos, düzen değişsin deyip, daha beter rahatımızı kaçırarak. Hele dur sen, onu bir Emniyete çektireyim de, Hanya ile Konya'nın kaç saat olduğunu öğrensin! Bakalım komünist ağzı yapmak, bizi temel atma törenine geç bırakmak nasılmış öğrensin!»

«— En doğrusu da bu. Bizi içimizden vurmaya çalışıyor. Sonunda bu hareketin sebebini sordum. Sırıtarak şu cevabı verdi: «Oğlum ben 46 Demokrat'larından yanayım. Şimdiye kadar bizim sırtımıza basıp iktidarı aldınız, ama bundan sonra yağma yok! Celâl Bayar babamızdan işareti aldık. Ne yapsanız, seçimlerde olsun başka işlerde olsun, oraya buraya koşarak payar'ı desteklerim, Demirel'i kösteklerim!»

İlçe Başkanımızın ata benzeyen suratı biraz daha uzadı, çipil gözleri biraz daha küçüldü, elindeki tesbihi havada şööyle bir çevirdikten sonra :

«— Bu lâfı unutma.» dedi. «Demek O Bayar'ı desteklermiş, Demirel'i kösteklermiş ha?!»

«— Vallaa öyle dedi. Onun üzerine lâfı fazla uzatmadan soluğu burada aldım. Bir çare bulalım. Başka bir vasıta arayalım. Fatih İlçesi'nin bu törende tam teşkilât bulunması şart. Çüküm neden dersen, bizi Sayın Hacı Sadettin Bilgiç efendimizin adamı diye gammazlamışlar Demirel'e. Oraya gitmiyecek olursak, bu seçimlerden sonra iş başında kalamayız. O zaman da bizim Suudî Arabistan'dan ithâl edeceğimiz Kâbe ağacından yapılmış tesbihler suya düşer!»

«— Kâbe ağacından yapılmış tesbihler!... Ne para var o işte biliyor musun Hacı Şükrü efendi.»

Demek bu adam Hacı Şükrü efendiymiş. Zaten etrafa yayılan Hacı yağı kokusundan belliydi...

— «Yahu gözünüzü seveyim bırakın şu Kâbe ağacından yapılmış tesbih ticaretini de törene gidelim. Dışişleri Bakanı özel sekreteriyle gelecekmış. Şu kızı yakından görmek istiyorum. Gazetelerin yazdıkları doğru mu yalan mı, anlayalım. Gerçi, ben Bursa Valiliğinden tanırım Çağlayangil'i, efendi çapkınlardandır. Memleketin idaresini elinde bulunduran adamların erkek yaradılışlı olmaları bizim milletin hoşuna gider.»

Başımızın çaresine bakmak üzere kapıya yöneldiğimiz sırada, deminden beri adı geçen Şoför Cemalettin Lâstiksiz sökün etti. Küt burunlu, yalak ağızlı, geniş alınlı, Kurbağa gözlü, tıknaz hinoğlu hın bir tipti. Onu bir yerden ısıırıyordu gözüm ama nereden?

İlçe Başkanı hiç vakit kaybetmeden üzerine yürüyüverdi:

— «Hangi cesaretle buraya gelebiliyorsun?! Bir de utanmadan «yeminlilerdenim» der dururdun. Bu mu yeminli olmak? Bayar'ı desteklermiş. Demirel'i Kösteklermiş!. Daha düne kadar memleket böyle bir Başbakan görmedi, iyi ki merhumu astılar da, Onun yerine böyle bir nur indi gökten diyen sen değil miydin?»

Lâstiksiz, dilini ağzının içinde şöyle bir dolaştırdıktan sonra sakın bir sesle cevap verdi:

— «Ben o lâfı söyledikten sonra siyaset köprüsünün altından çok sular geçti Başkan!..» dedi. «Bizim gözümüz açıldı. Siz O Amerikanofil'i Genel Başkanlıktan uzaklaştırmadıkça ne memleket düzeler, ne de parti.»

— «Amerikanofil mi?»

— «Elbet.. Hem de Mason Amerikanofil!. Hem de Morison Amerikanofil!. Ben Bayar'ı desteklerim, Demirel'i kösteklerim! O kadar...»

— «Ulan Bayar'ın nesi kalmış daha desteklenecek?»

— «Bankalarda parası, memlekette itibarı, şurda burda köşkleri var!»

— «Onu sormadık sana. Yaşı geçmiş bir adamı yeniden

memleketin başına getirmeğe çalışmakla ne kazanacaksınız?»

— «Herkesin gönlünde bir arslan yatar Başkan. Siz nasıl Kâbe ağacı tesbihleri ticareti ile meşgûl oluyorsanız, elbet bizim de bir düşündüğümüz vardır. Geçenlerde Perşembe Pazarına uğramıştım. Şerefyan Beyefendiyi bizim Aron'un dükkânında ince hesaplar yaparken buldum. İkisinde de maşallah kafa dizel motoru gibi çalışıyor. Dedim ya, var elbette bizim bir bildiğimiz. Sonra Şerefyan boş yere Bumin Yamanoğlu'nu muhafız olarak almadı yanına.. Her dalganın bir sahil dögüşü vardır anam babam.»

— «Anlaşıldı... Hepinizi o Kuyucu baştan çıkardı! Başınıza çorap örüldüğü zaman aklınızı devşirmeğe yeltenirsiniz ama, çifaide.»

— «Kuyucu da kim?»

— «Kim olacak? İsmet Paşa!. Senin Bayar'ın kendisini karanlık bir kuyuda hissettiğini söyler söylemez, hazret hemen koruyucu melek kesilip eski partidaşını kuyudan çıkarmak için kollarını sıvadı. Sevsinler yufka yürekliyi!»

Hacı Şükrü Efendi saatına bakarak böğrünü at tepmiş gibi bağırmağa başladı:

— «Kaçyooor! Temel atma töreni kaçyooorr!»

Tartışma burada kesildi.

Herkes sokağa fırladı. Gözler boş bir otobüs arıyordu. Karşı tarafta Fatih Camiinden kaldırılacak cenazeyi bekleyen otobüsü gördük. Tanrı bize yardıma başlamıştı. Vakit kaybetmeden içine dolduk. Daha kapılar kapanmadan şoför gaza bastı. Bizi cemaatten zannetmişti! Ancak Edirnekapı'dan çıktıktan sonra, biz istikâmet değiştirmek istediğimiz zaman durumu farkettiler. Eğer çoğunluk bizden olmasaydı halimiz haraptı. Adamın gözünü biraz da Başbakanla korkuttuk. Temel, dedik, atma dedik, sonu fena olur dedik. Hattâ Trafik Müdürü Süslü İhsan'ın da orada bulunacağını söyleyerek bizi tören yerine kadar götürmesini sağladık.

Başka İlçe'lerden, Parti Merkezinden gelenler hep orada idiler. Ama Sayın Genel Başkanımız meydanlarda yoktu. Herkes sonsuz bir heyecan içindeydi. Benim elim ayağım tutmuyordu. Pankratları bile açamamıştım. Yolun kenarında derince bir çukur kazılmıştı. Temel herhalde buraya atılacaktı. Hazırlıklar tamamlanmıştı. Memleket bu çukurla kurtulmağa başlıyordu. Kümes fabrikası kurmayı herkes akıl erdiremezdi. İlerde bu fabrikanın yanına bir de Tavuk Fabrikası kurulacaktı. Genel Başkanımız ileri bir görüşle önce Kümes Fabrikasının temelini atarak Tavukların mekânını düşünüyor, sonra da Türkiye'yi ihya edecek Tavuk Fabrikasını kurmayı tasarlıyordu. Böyle bir akli Allah herkese ihsan eylemezdi doğrusu.

Az sonra yanımıza kazmalı kürekli iki adam gelerek, ne beklediğimizi sordu. Durumu kendilerine söyleyince şaşırdılar. Meğer orasını patlayan bir kanalizasyonu tamir için kazıyorlarmış. Fabrikanın yeri bir hayli ötedeymiş. Bunu da, kesilecek koyunla, elinde keskin bıçak ötelerde dolaşan kasabı gördükleri için biliyorlarmış.

Orada bulunanlardan biri sesini yükseltti :

«— İşte işte... Temel şurada atılıyor... Sayın, muhterem, asil Genel Başkan Başkanımızda geliyor...»

Derhal o tarafa koşuştuk.

Ağaçlara, telefon, telgraf ve elektrik direklerine hep Adalet Partisi bayrakları asılmıştı. Tören yerinin sol tarafında Mehter takımı duruyordu. Daha gerilerde sekiz on kır at sıralanmış, hep bir ağızdan suzinak makamında kişniyor, tepiniyorlardı. Gözyaşartıcı bir manzaraydı bu. Nicedir Cumhuriyet Bayramını bile böyle kutlamıyorduk!...

Ben bu göğüs kabartıcı tarihi manzarayı tetkik ederken, hemen önümüzde siyah büyük bir otomobil durdu. İçinden Saygıdeğer büyüğümüz ve de muhalefetin tek boy hedefi Demirel Hazretleri indiler. Alkıştan yer gök inliyordu.

«— Yaşa!»

«— Nur ol!»

«— Harbiyeli aldanmaz!...»

«— Bozuk düzene devam!»

Gibi heyecan verici, teşvik edici, takdirkâr sesler ortalığı bir sel misali kaplıyordu. Bu karşılama, bu tören filme alınmalı, muhalif horozların çöplüklerinde halka bedava gösterilmeliydi. Abdi Ahkar, polislikten ayrılma Muvakkar kulunuz, bu ve buna benzer parlak fikirlerini elbette ilerde parti kodamanlarına söyleyecek, memleketin kurtulmasında, hizmet görecekti.

Süleyman Demirel'den sonra faziletli eşleri Nazmiye Demirel, onun da arkasından Berber Nuh Beyefendi indiler.

Bendeniz, kulunuz köleniz, ayağınızın türabı, Abdi Ahkar, polislikten ayrılma Muvakkar, derhal pankartları Beyefendi'den yana tutuverdim. Lâkin kör talih, bu esnada ayakları tökezlediği için vecizelerimi göremediler. Zıyanı yok, ilerde nasıl olsa kendimi gösterecek daha başka fırsatlar çıkacaktı karşına.

Adalet Partisi Genel Başkanı ceplerini karıştırıp şöyliyecekleri tarihi nutku aramağa koyuldukları sırada Mehter Takımı Osmanlıca bir Beatles müziği çalmağa başladı. Beraber Nuh beybiraderimiz yerinde duramıyor, bu tempoya ayak uydurarak bir takım garip hareketler yapıyordu. Müzik, pardon marş bitince Sayın Demirel elindeki kâğıdı okumağa başladılar :

«— Aziz vatandaşlar? Muhterem hemşerilerim! Ey ulu milletimin sağduyu sahibi sağcı dindaşlarım!»

Kendimi tutmayarak olanca sesimle bağırdım :

«— Zâtîâlinize kurban olsun sağcı dindaşlarınız! Onlar şehit, inşallah siz de Gazi olunuz! Maksaaat Vatan Kurtulsun!»

Demirel bunu duymazlıktan gelerek devam etti :

«— Yapmak demek becermek demektir! Biz yaparak beceriyoruz! Muhalefetin yakıcı, yıkıcı ve acı tenkit eleştirilerine rağmen, Allahın izni ve yardımı ile becerme yolunda başarılarımıza başarılar katıyor, nurlu ufuklara doğru yelken açarak, bilhassa ve bilcümle ve genellikle umumî olarak hiçbir iktida-

rın el atamıyacağı konu mevzularında aklımızın, kafamızın, düşüncemizin, bilgimizin, kültürümüzün, onlar ay'a giderken kağıdı devri yaşayan bizlerin, Amerika'ya dostuz ve dost kalacağız, NATO'ya CENTO'ya, gelecek olan bilumum ve bilcümle dış yardımlara, hertürlü sermaye, kapitale bağlı kalmak şartıyla. Onlar bize boş yere, kara gözümüz için mi para verirler? Va mı böyle bedava akan Cennet nehri? İran Şah'ının da desteğini kazanarak, ihtilâlden bahsedenlerin bu hevesleri kursağında kalacağını söylemek, bizim ordumuzu politikaya âlet etmenin ne demek olduğunu bilenler, askerin sosyal randımanını yükseltmek, Kumandanlara daha büyük binalar yapmakla kazancımız çok olmuş, işlesin işlemesin fabrika kurmak Cumhuriyetimize, hürriyetimize, temel demokrasimize, dinimize, inancımıza, kimse kimsenin Allah'ına karışamaz... Allah Tanrı'dır. Tanrı uludur! Tanrıdan başka yoktur tapacak!...»

Yine heyecanlandım :

«— Haydin namaza! Haydin felâha!» diye bağırmağa başladım.

Bu kadar veciz, bu kadar içtenlikle söylenen nutku duyan her Türk vatandaşı, benim yaptığımı yapardı ancak... Gel gör ki diz kapağıma inen bir tekme hevesimi kursağımda bıraktı. İnledim ve sesimi kestim.

AP Genel Başkanı kıpkırmızı olmuştu. Herhalde bu derece coşan bir partili ile karşılaşmamıştı şimdiye kadar. Onun mahçup oluşu beni daha da mütehassıs etmişti.

Nutuk devam etti :

«— Bugün Kümes fabrikasının temilini atıyoruz! Dünyada ilk defa bir memleket, görülmemiş kalkınmaya uygun olarak. Tavuklarla ilgili bir devlet yatırımı yapıyor. İşte görsün muhaliflerimiz, devletçilik ne demekmiş? Devletçilik demek, özel sektörün yapamıyacağı, yapmadığı işleri yapmak demektir! Biz puroğramımıza uygun olarak bunu özel sektöre teklif ettik. Hiçbiri böyle parlak bir fikri desteklemedi. Bunu ancak devle-

tin yapabileceğini söylediler. Biz de, bize verilen muhtemel beş yıllık sosyal kalkınma plânına uygun olarak, Kümes Fabrikası'nın temelini atma yoluna gittik. Böylece hem özel sektörcü ve hem de devletçe bir parti olarak Türkiye tarihine geçmiş olacağız. Kümes demek Tavuk demektir! Fabrikaya Tavuk fabrikası demektedir. Esasen bunu Diyanet İşlerine de sordum. Hay hay dediler, hem tavuk hem de kümes fabrikası olarak temel atılabilir, ikisi de şer'î câizdir, buyurdular. Esasen Anayasamızda da buna aykırı ve bizim başımıza iş açacak bir menfi hüküm yoktur. Biz bu temeli attıktan sonra Adalet Partili horozlar da çöplüklerden kurtulmuş olacaktırlar. Yaşasın Cumhuriyet, Yaşasın Demokrasi, ya istiklâl ya ölüm!... İktisâden az gelişmişlikten ve medeniyetle çelişmezlik tenakuzuna düşmekten Allah bizi korusun. Hükûmet her zaman elimizde kalsın!»

Tam ellerimin ayasını patlatıncaya kadar alkışlamağa hazırlandığımda ki yanıbaşında bir ses yükseldi :

«— Âmin!»

Demek törenin âmin faslına gelmiştik! Muhalif zındıklar toplantılarında Allah'ın adını ağızlarına almazlarken, bizimkiler Allah'sız çeşmeye bile gitmiyorlardı. Esasen memleketin bugünkü nura garkolması da bundan ileri gelmiyor muydu?

Demirel devam etti :

«— Çıktığımız yer malûm!... Muhalifler bizi durmadan suçluyorlar. Ellerinde kırmızı mürekkep alnımızı lekelemeğe çalışıyorlar. Ama biz yılmıyoruz. Evet, biz sandıktan çıktık. Vâ mı bunun ötesi?»

Hiç vakit sektirmeden :

«— Âmin!»i yapıştırdım.

«— Dost Amerikan donanması ne büyük fedakârlıklarla limanlarımızı şereflendiriyor, onlar, bunun da aleyhine dönüp bizi satılmışlıkla suçluyorlar. Bizim satılmış olmamızı istiyorlar. Biz satılmış mı olalım?»

«— Âmin!...»

Adalet Partisi Genel Başkanı o kendisine pek yakışan gerdanını kırarak :

«— Ben çobanlıktan yetişmiş bir vatandaşınızım.» dedi. «Çobanlığın, köyün, karanlığın, ne demek olduğunu bilirim. Dostlarımızla ilişkilerimizi kesip yardım almadan hep birlikte çobanlar gibi mi yaşayalım?»

«— Âmin!»

«— Gidişimiz çok kötüdür. Bize iş yaptırmıyorlar. Gemiyle birlikte boğulabiliriz. Boğulalım mı?»

«— Âmin!...»

«— Pahalılık varmış!... Sanki eskiden yokmuydu? Şekeri beş liradan yediğimiz devirleri unutuyorlar da, Prasa'yı dörtbuçuk liradan yedirdiğimiz için bizi kınıyorlar. Şekersiz yaşanmaz, ama prasadız pekâlâ yaşanır. Milletçe kalkınmak için Ekmeğe zam yapıp, ikibuçuk liraya çıkarmağa mecburuz. Bu zammı yaptık diye iktidardan mı düşeceğiz?...»

«— Âmin!...»

«— Ayakkabı boya fiyatları yükseliyormuş. Bu refah alâmeti değil de nedir?.. Vatandaş artık ayakkabısını çok boyatıyor, fabrikalar boya yetiştiremiyor ve fiatlar da iktisad kaidelelerine uygun olarak yükseliyor. Bunun için kahrolmak mı lâzım?»

«— Âmin!...»

«— Geçenlerde bir solcu yazar bize sataşıyordu. Kalkınmaya son yok, altımızda don yok diyordu. Devlet vatandaşa don dağıtacak değil ya! Her işi, Kıbrıs meselesini, anayasa değişikliğini, dış gezileri bir yana bırakıpta ömür boyu donsuz mu kalalım?»

«— Âmin!...»

Ben âmin'i yaptırdıkça etraftan bir takım homurtular yükseliyordu. Bunlar beni çekemeyenler olacaktı. Partide yükselme mi istemeyen, çıkarıcı bir zümrenin tahakkümüne boyun eğecek değildim ya... «Sus yahu!» «Ağır ol bilâder, senin yaptığın ayıp!...» diye mırıldananlara istifhahla bakarak Sayın Genelbaşkanımızı yine can kulağı ile dinlemeğe başladım...

«— Onlar iktidardan çekilmemizi istiyorlar. Bizi ikinci bir Yassıada ile korkutuyorlar. Yâni bizler de ipe mi gidelim?»

«— Âmin!...»

Buradaki âminin biraz tuhaf kaçtığını ben de farkettim. Genel Başkanımız da bendenize biraz tuhaf bakıyordu. İlçe Başkanı olanca kuvveti ile birdenbire nasırıma basınca, kendimi tutamayarak tekrarladım :

«— Âmiiinnn!»

İş işten geçmişti. Bir pot kırmıştık. Düzeltmeğe imkân yoktu. Sayın Demirel tombul eliyle, bendeniz, kulunuz köleniz, polislikten ayrılma Muvakkar'ı yanındaki iri yarı bir zata göstererek şöyle buyurdular :

«— Uzaklaştırın şu Takunyalıyı oradan! Onu buraya mutlaka Erbakan göndermiştir. Öbür âmin deyiciyi de defedin hemen!»

Kümes Fabrikasının temelini atılacağı yerden apar topar uzaklaştırıldık. Bu aksiliğe o derece kızmıştım ki, bana âmin dedirten ve bütün istikbâlimi yıkan herifin gırtlığına sarılmaktan kendimi alamadım :

«— Behey şom ağızlı herif! Ne diye âmin diyerek beni şaşırtıyorsun? Bak başımıza ne işler açtın, gördün mü? Ne yapacağım ben şimdi?»

Adam hiddetimden epey korkmuştu. Bir iki kere yutkunduktan sonra elini «boş ver!» anlamında sallayarak :

«— Olur böyle şeyler...» dedi. «Bizim zanaatte kovulmak ta vardır! Mahsus, para vermemek için kovdular bizi!»

Tecrübeli bir adama benziyordu. Boğazını daha fazla sıkmaktan vazgeçtim :

«— Böyle yerlerde gelenlere para da mı verirler?»

Beni küçük gören bir eda ile güldü :

«— Yenisin galiba bu işte?»

Doğrusunu söyledim :

«— Evet, çok yeniyim. Daha dün giriştim bu meselelere.»

«— Belli, belli. Yüzün kıpkırmızı oldu. Boncuk boncuk ter dökmeğe başladı. Bu işe fazla yorulmadan bolca para kazanmak için atılmış değil misin? Şu ölümlü dünyada kısıdan gidip, fazlaca emek sarfetmeden üçbeş kuruş kazanmak varken tatlı canımızı üzmeğe ne lüzum var, değil mi efendim?»

«— Madem ki aynı yolun yolcusuyuz niçin inkâr edeyim, söylediklerin doğru. Ama hemen para vereceklerini hiç ummamıştım.»

«— Verirler, verirler. Sen bakma onlara. Bu işte asla yılmayacaksın.»

«— Ne kadar verirler meselâ?»

«— Belli olmaz. Ortalama yirmişer otuzar kâğıt alırdık.»

«— Orada kalanlar alacaklar mı bu parayı?»

«— Elbette dostum. Bundan şüpheli mi var? Bizi kovaladıklarına göre bugünkü para büyük. Sayıları ne kadar az olursa, adam başına düşen pay o kadar artar.»

«— Vay namussuzlar vay! Bana ha, benim gibi polislikten ayrılma Muvakkar'a bu oyun ha?»

«— Doymak bilmez bu millet azizim, doymak bilmez! Ne versen alır, ne kadar bol versen az der... Ben bu zanaat uğruna kaç sefer dayak yemişimdir bilemezsin. Bütün kavgalar da hep para dağıtımı ve pay hikâyesinden çıkıyor.»

«— Menfaat meselesi.»

«— Öyle... Neyse bu sefer olsun dayak yemeden kurtulduk. Bu işlerde tevekkül göstermek gerekir. Merak etme o kadar canım, çok geçmeden ikinci bir kısmet çıkar nasıl olsa...»

Adamın konuşması biraz garibime gitmeğe başlamıştı. Herşeyi inceden inceye biliyor, politikada nasıl hareket edilmesi gerektiği hususunda rahatlıkla fikir yürütüyordu. Onu birdenbire kendime çok yakın bulmuştum. Halbuki İlçe Başkanı olsun, bizim Fotoğrafçı Nimetullah olsun, bana bu gibi törenlerde para dağıtıldığını söylememişlerdi. Ne menfaatperest adamlarmış! Ama bende hakkını kimseye kaptıracak göz var mı? Günün birinde bunun acısını nasıl olsa ikisinden de çıkarırdım...

İşte tören bitmiş, herkes dağılmağa başlamıştı.

İçlerinden biri bile bizim tarafa bakmıyordu. Bu anda paylaşacakları paradan başka birşey düşünmediklerine yemin edebilirdim. Mehter yine Osmanlıca Beatles marşlarından birini çalarak muhterem Süleyman beyefendi'yi uğurluyorlardı. Muhafifler bir de Onun için gerici, tutucu diyorlardı. Neresi tutucu, neresi gericiydi bu adamın? Mehter takımının bile Beatles müziği çalmasına müsaade ediyordu. Bundan büyük hamlecilik, bundan büyük Atatürkçülük, bundan büyük muasır medeniyet sevgisi olabilir miydi?

Kaderimizde, müşterek bir «kovulma» olayı yazılı olan arkadaşa döndüm :

«— Sen bu gibi törenlerin ne vakit, nerede yapılacağını iyi biliyorsun galiba?»

Bilgiçlikle başını salladı :

«— Elbette!...»

«— Partiden mi öğreniyorsun?»

«— Ne münasebet. Gazetelerden.»

«— Sahi bak, bu aklıma hiç gelmemişti. Ama muhalif gazeteler yazmaz herhalde; yalnız iktidarı tutanlardan öğreniyorsundur.»

«— Yok canım, hemen hemen hepsi yazar. En sağlamı da bu. Belediye'den de öğrenilir ama, hangisinin paralı, hangisinin parasız olduğu anlaşılmaz. Ama gazeteye ilân verildi mi, anlarsın ki o mevtanın ailesi zengin. İlânın büyüklüğüne küçüklüğüne, ailenin soyuna sopuna göre hareket edersin. Cenaze namazında falan bulunmağa da lüzum yok. Bütün mesele mezarlığa vaktinde yetişmek, zamanında âmin çekmek... Sahi sormayı unuttum be, deminki mevta kimdi biliyor musun?»

Ne mevtası?

Hangi ölü?

Bizim partidaşın kafasına güneş geçmişti galiba! Saçmalıyordu. Belki de kovulma şeklini, herşeye rağmen hazmedemişti.

«— Sen hangi mevta'dan bahsediyorsun ahbab?» dedim. Sakin bir sesle cevap verdi :

«— Az önce gömülen!. Hani bizi mezar başından kovdular ya!»

«— Ne mezarı?»

«— Canım şişman, siyah gözlüklü adamın başında bulunduğu, mevtanın tavuklarından ve kümesinden bahsettiği mezardan bahsediyorum!»

«— Sen o muhterem şişmanın kim olduğunu bilmiyorsun galiba.»

«— Kim olursa olsun bana ne. Ben alacağıma bakarım.»

«— Yahu o Adalet Partisi Genel Başkanı be!»

«— Olabilir. O da insan senin benim gibi, onun da bir yakını ölmüştür zahir. Bak, şimdi ne kadar büyük bir para kaçırdığımızı daha iyi anlıyorum. Hay Allah...»

«— Dur hele dur, sen beni ne zannediyorsun ulan?»

«— Ne mi zanediyorum? Bizim meslekten olduğunu söylediğine göre acemi bir ıskatçı!»

«— Tuh Allah belânı versin e mi? Ulan bende ıskatçı suratı var mı? Ben Partiliyim partili!... Adalet Partisinden Abdi ahkar Muvakkar. Sen ölü gömdüğümüzü mü sandın budala? Biz Kümes ve Tavuk Fabrikalarının temilini atıyorduk orada. Ah mankafa, ah tecrübesiz, ah budala Muvakkar!... Şimdi niçin âmin dediğini anlıyorum. Ben de sana uyararak doğru yoldan sapıttım. Şimdi seni ayağımın altına alayım da...»

Henüz lâfımı tamamlamaya vakit kalmadan ıskatçı hergele sırra kadem bastı. Tabanları yağlayarak tören yerinin arkasına düşen büyük mezarlığın ağaçları arasında kaybolup gitti.

Handiyse ağlayacaktım.

İlk karşılaşmadan neler ummuş, neler bulmuştum. Bu ne büyük talihsizlikti yarabbi. Temel atma törenini bir cenaze gömülüyor zanneden o budala ıskatçı yüzünden başıma neler gelmişti!

Moralim sıfıra inmişti. Pankartları sallaya sallaya Kuzu'nun kahvesine gittim. Burhan bey beni heyecanla bekliyordu. Taze çay demletmişlerdi. Buyur ettiler. Dostlar, sağ olsunlar, etrafımı aldılar. Hepsi de sual soruyordu :

«— Başbakanımızla tanışabildin mi?»

«— Milletvekilliği için vaat alabildin mi?»

«— Dünyada mekân ahirette iman, yaşasın Tavukların mekânını düşünen Süleyman, pankartı çok sükse yaptı mı?»

Başımı önüme eğerek durumu kendilerine anlattım. Gözlerimden bir sıralı yaş Tavşankanı çayımın içine süzülüp gidiyor, ona tuzlu bir tad veriyordu.

Burhan Hoca omuzumu okşadı :

«— Hiç, ama hiç tasalanma dostum.» dedi. «Hatta bu iyi bile oldu sayılır. Başbakan sana herkesin içinde Takunyalı-lardan dediğine göre, Partinin sağ kanadı seni hemen bağrına basar! Evvelallah bir daha da sırtın yere gelmez. Erbakan'cılardan olmak az bir mutluluk mudur? Ben sana bir şey söyliyeyim mi azizim Muvakkar bey, asıl şimdi Milletvekili olma şansın arttı. Ne yap yap, hemen Allah yolunda cihat açmağa hazırlanana ilim irfan ve kürsü sahibi dini bütün üstadımız Erbak hazretleri ile temas kurmanın yollarını ara. Demirel'in seni alenen Erbakan'cı diye suçlayışını ve Kümes Fabrikası'nın temel atma töreninden kovuşunu arüzi amik anlat. Mubarek adam seni derhal Cihatçılar kadrosuna alıp Büyük Millet Meclisi'nin yolunu açar. İstersen durumu bizim Fahamettin Yazargil'e açalım. Akli evvel bir oğlandır, başka bir formül de bulabilir.»

«— Kim bu Fahamettin Yazargil?»

«— Besmele dergisinin sahip ve baş yazarı. Gerçi ilân dalgasından Hükûmeti tutar görünüyor ama, aslında bal gibi Erbakancı. Hatta rivayete göre Üstad kendisine el altından Milletvekilliği teklifinde bile bulunmuş.»

«— Onun bana ne gibi bir faydası dokunabilir?»

«— Olayı aksettiren derli toplu bir yazı yazar. Bir de fotoğrafını yayınlar. Dini bütün sağcı zümre meseleyi onun akıcı kaleminden öğrenip senin fotoğrafını keserek saklarlar. Onların taktiği budur. Zamanı gelince de peşine düşer, seni meydana salıverirler. Yalnız geriye bir mesele kalıyor.»

«— Nedir o Burhan beyciğim?»

«— Besmele dergisinin hamulesi yüklüdür. Yani bütün sayfeleri doludur. Allah yolunda savaşan bir dergide her zaman boş yer bulunmaz elbet... Bunun için Fahamettin'e biraz göstermek gerekecek galiba...»

«— Ne göstereceğim?»

«— Canım sen de amma cahilsin be birader! Meslekten sana arada bir ne gösteriyorlardı? Hadi hadi, anlamamazlıktan gelme Muvakkar bey... O tarakta bezi olmayanına rastlamadım. Bu devirde rüşvet almayana enayi diyorlar! Esasen öyle bir asırda yaşıyoruz ki, veren de memnun işim gürülüyor diye, alan da... Hani Fuzulî'nin dediği gibi selâm verdim rüşvet değildür deyu almadılar... Evet, Besmele dergisinde bu haberin ve fotoğrafının yayınlanması için biraz fedakârlıkta bulunacaksın... Şimdi seçim zamanı. Erbakan'cılar yani Takunyalılar, Müslüman kardeşler, yeminliler hemen hepsi tanınmış vaizlerin, hocaların peşine düştüler. Onları Milletvekili listesine sokup hep birlikte Allah için Meclise girmeğe çalışıyorlar. Dergide bu aday adaylarının resimleri, biyografileri yayınlanıyor. Tamam, tamam uzun etme, ayağına gelen kısmetti de tepme.»

Biz böyle çene çaladuralım, kahvehane tıklım tıklım dolmuştu. Yine parti münakaşaları başlamış, yine herkes kendi tuttuğu partinin memleketi kurtarabileceğini iddia yoluna koyulmuştu. Burhan Hoca birden ayağa kalkıp, arabalı vapur gibi iki yana yalpa vurarak masamıza doğru gelmekte olan ayna kafalı, geniş alınlı, orta boylu bir zatı karşıladı :

«— Buyur paşam, hoş geldin. Ver elini öpeyim.»

Paşa dedikleri zatın elleri normal bir insanın elinin iki misliydi. Her halde erat dövmekten bu kadar büyümüş olacaktı! Yaşını kestirmek gücü. Gözleri, çocukların mahalle aralarında oynadıkları cicozları andırıyordu. Kurmay olduğu, Generalliği hak ettiği tavrı edasından belliydi.

Paşa hazretleri bendenizi süzerek sordular :

«— Kimdir beyefendi?»

Burhan hoca takdim merasimini yaptı :

«— Efendim, beyefendi gerçekten bir vatanperver. Annesi, babası, dedesi, büyükannesi, hatta kaynanası bile son derece muhterem kişiler. Muvakkar bey, polislikten ayrılma paşam.»

«— Zeki bir zata benziyor. Millî Emniyette mi çalışıyorlardı?»

«— Hayır paşam. Kendileri daha ziyade büyüklerimizin devam etikleri randevu evlerinin kapatılmaması, önemli kişilerin yanlarında sekreterleri olduğu halde istirahat buyurdıkları Boğaz otellerinin haddini bilmeyen memurlarca baskına uğramaması gibi, çok önemli görevlerin başında bulunmuşlardır... Şimdi memleketi kurtarmak için hazırlanmaktadırlar paşam...»

«— Askere filân mı yazılıyor Muvakkar bey?»

«— Hayır paşam, Milletvekili olmak istiyor. İşsiz taşra avukatları, müşterisiz doktorlar, diskotek sahipleri Milletvekili oluyorlar da o neden olmasın değil mi?»

«— Doğru.»

«— Hele geçen devre iki emekli mübaşirle, dört istidacının Milletvekili olması, Onu daha da beter kamçılarmış. Güngörmüş, yol yordam bilen bir polisim diyor. Niçin ben de memleketime hizmet etmeyeyim? Şükür Allah'a Partimize de kaydını yaptırdı.»

«— Demek beyefendi de beygir sevenlerden?»

«— Öyle paşam. Zaten Türk'ün nesi var? Atı, avradı, kılıcı.»

Paşa hazretlerine kendimi beğendirebilmek için hiç saniye sektirmeden lâfın yakasına yapıştım :

«— Bendenizin ata merakı, dedemin büyükbabasının, amcasının, halasının, teyzesinin üvey oğlunun eski evsahibi Murtaza efendi'den başlar! Rivayet olunur ki Murtaza efendideki bu at aşkı hayatına malolmuştur.»

Paşa'nın kaşları çatıldı, alnı kırış kırış oldu. Yüzünü bir hüznün dalgası kapladı. Üzülmüştü. Gözlerini açarak merakla sordu :

«— Bir gezi sırasında attan mı düştü kendileri?»

«— Hayır paşam...»

«— Ahır teftişe gittiğinde haddini bilmez bir hayvanın çiftesine mi maruz kaldılar?»

«— Hayır paşam?»

«— Haaa, anladım, savaş sırasında üzerinden atlar geçmiş olacak! Zabit miydi?»

«— Değildi efendim. Murtaza efendi çok muhterem bir zatmış. Sizden iyi olmasınlar hayvancağızlara karşı bir Mecnun gibiymiş.»

«— Mesleğini sormuştum.»

«— Şeymiş paşam... Seyismiş!. Ahırda yatar kalkarmış bu merakı yüzünden. Bir gün beygirlerden birinin kuyruk altı fazlaca kaşınmağa başlamış. Kaşağı falan da para etmiyormuş. Nihayet Murtaza efendi binbir zorlukla atın kuyruğunu yakalayıp havaya kaldırmış. Bir de ne görsün? Koskoca bir sinek; hayvanın makbul yerine yapışmış, kene gibi yerinden kırırdamıyor.»

«— Sanki değişmez politikacı kâfir desenize Muvakkar bey!»

Paşanın politikacılara atığı bu taşı es geçip olayın sonunu naklettim :

«— O bir tek sinek adamcağızı kanter içinde bırakmış. Nihayet bakmış olacak gibilerden değil, iki parmağını mâlum yere daldırıp o pis mahlukî sımsıkı yakalamış, yakalamasına yakalamış ama, sinek bir saniye içinde kurtulup, bizim zavallı

Murtaza efendinin burnuna kaçıvermiş. Aman zaman demeğe vakit kalmadan dostumuz sizlere ömür! Murtaza efendi şehit düşmüş!»

«— Şehit mi düşmüş?»

«— Elbette paşa hazretleri. Bugün iktidarda bulunan Partimizin ecdadından olan bir at'ın mabadındaki sinek yüzünden dünya değiştiren insan şehit olmaz da ne olur? Değil mi efendim?»

Paşa nedense yüzüme biraz sertçe bakarak şu cevabı verdi :

«— Şehitlik mertebesine ulaşmak bile bu derece kolaylaştı demek günümüzde Muvakkar bey!... Sinek yüzünden şehit düşüldüğüne göre, iktidardaki bir beygir yüzünden milletin helâk olmasına ne buyrulur? Herhalde bütün bir Türk milletinin cennetteki yerleri bu sayede daha şimdiden parsellenmiştir! Öyle değil mi dostum?»

Hımmm! Şimdi biraz anlar gibi oluyordum. Bu paşa bize meyli olanlardan değildi. Demek ki 27 Mayıs Hükûmet Devirmesinden sonra kazaya gelmiş olan EMİNSU'cularla bir ilgisi yoktu. Kendisinin garsonla meşgûl olmasından bilistifade, Burhan Hoca'nın kulağına eğilerek sordum :

«— Paşa bizden değil galiba Hocam?»

Burhan Hoca da aynı tonda cevap verdi :

«— Maalesef değil... Ben ayarlamağa çalışıyorum ama bir türlü olmuyor. Gün görmüş, yol yordam bilir, temiz mazili, efendi bir askerin aramızda olması bize çok şey kazandırdı.»

«— Paşalığının rütbesi neymiş?»

«— General a canım...»

«— Anladık be Hocam, ama nasıl General?»

«— Haa... Efendim kendisi Kurmay onbaşılıktan emekli General'lerdendir!»

«— Kurmay onbaşılıktan emekli general mi? O neye şifa Hocam?»

«— Muvakkar beyciğim gücenme ama, senin de hiç tarih ve askerlikle ilgin yok. Bizim paşa askere er olarak gitmiş. Trablusgarp harbine... Tamam mı?»

«— Tamam...»

«— O harpte, aklın almıyacağı yararlıklarda bulunmuş. Sırf inat olsun diye düşmana birkaç defa esir düşüp ellerinden kaçmış! Sonra kendilerine mektup yazıp, nasıl aldatıldıklarını anlatmış. Bir seferinde de düşman birliklerinin içine tek başına dalmış.»

«— İyi ki temizlememişler!»

«— Ama birlikte tek canlı insan yokmuş!»

«— Ne kahramanlık be Hocam!»

«— Öyle... Yine birgün bizimkiler susuz kalmış... İki kilometre ötede 'su varmış; ama düşman çekilirken suyun bulunduğu kuyuya zehir attığı rivayet olunmuş. Gece geç vakit, Paşa hazretleri iki kilometrelik yolu katedip bu sudan alarak birliğine dönmüş.»

«— Mükemmel bir askerlik örneği!»

«— Ertesi sabah Tümen kumandanını yatağında ölü bulmuşlar!»

«— Niçin?»

«— Bizim paşa, zaferi erat kazanır, subay öğünür felsefine bel bağladığı için, suyun zehirli olup olmadığını anlamak gayesiyle kumandanın başucundaki bardağı gizlice doldurmuş! Adamcağız da sizlere ömür! Onun üzerine bu zekâsını takdir eden devrin büyükleri kendisini onbaşılığa terfi ettirmişler. Gösterdiği bu akıllılıktan dolayı da ayrıca kurmaylık payesi vermişler. Yerinde bir hareket doğrusu. Şayet paşam bu işi yapmamış olsaydı bütün erat zehirlenip telef olacaktı!»

«— Peki sonra nasıl Paşa olmuş?»

«— Bir saldırı sırasında yolunu kaybetmiş! Genel Kurmayda onu şehitler listesine almış. Lâkin bizim Paşamız yıllarca gurbet ellerde sersefil dönüp dolaştıktan sonra İstanbul'a gelmiş. Gelmiş ama, kimse onun hayatta olduğuna inanmamış.

Yahu ben benim işte dermiş, millet güler geçermiş. Sonunda derdini anlatabilmiş ama, faydasız. Köşede kalmağa mahkûm olmuş. Paşalığına gelince, Onu kendisine en büyük kuvvet olan halk vermiş!... Evet, bu pâyeye ona Halk tarafından verilmiştir. Askere er olarak git, binbir yararlık göster, Kurmay onbaşılığa kadar yüksel...eeee, orduda kalsa onca zaman nasıl olsa Paşa'lığa terfi etmiyecek miydi yani? Bal gibi edecekti. Hatta Cumhurbaşkanı bile olabilirdi gerçekten üniformalı emekli olsaydı!... Öyle mi?»

«— Öyle...»

«— Bu millet eli öpülecek millettir Muvakkar bey!... Yıkılan bir adamı böylece elinden tutmuş, onu bağrına basmış ve derhal Generalliğe terfi ettirmiştir. Maksat...»

«— Vatan Kurtulsun!...»

«— O kadar...»

Konuşmayı burada kesmek zorunda kaldık. Çünkü masamıza orta boylu, biraz yan yan yürüyen, narin parmaklı, kalın gözlüklü bir zat gelmişti. Burhan Hoca saygıda kusur etmeden geleni bendenize takdim etti :

«— Lâstik Fabrikatörlerimizden İstepan bey dostumuz.»

Fabrikatör olduğuna göre mutlaka bizden, yani Adalet Partisindendir! Derhal ayağa fırlayarak, belimi büküp verene kadar eğildim :

«— Memleketin kalkınması için çalışan muhterem bir kapitalistle tanıştığımdan dolayı kendimi bahtiyar addediyorum beyefendi. Bendeniz, kulunuz, köleniz, ayağınızın türabı, polislikten ayrılma Muvakkar...»

İstepan bey :

«— Teşerüf ettik beyciğim...» dedi. «O şeref bendenize aittir. Müsaade ederseniz oturabilirim?»

Buyur ettik. Onun da gelmesi ile masamız biraz daha renklenmişti. Bu fabrikatörün bana mutlaka yardımı dokunurdu. Kapitalistlerle sıkı fıkı olmalı, ana mesleğimin verdiği incelikleri de harekete geçirerek istikbalin nurlu yolunu açmalıydım ken-

dime. Duruma göre Paşa hazretlerinden bendenize pek hayır yoktu. Fakat lâstik Fabrikatörünü elden kaçırmamalıydım. Konuşmaya zemin olsun diye :

«— Maşallah işler çok açıldı bu sene değil mi İstefan beyefendi?» diye sordum.

Tatlı talı gülümseyerek başını salladı :

«— He öyledir!... O kadar açılmıştır ki, boğulanlara can kurtaran simidi yetiştiremoor Devlet Baba!... Geçende bir ah-baba uğramış isem, hanesinde kendisini intihar etmiş buldum!. «Ka bu nedir?» diye karısına sormuşusam, «piyasanın refahına dayanamayıp tünyasını değiştirdi!» müjdesini vermiştir! Erkek adamıdı Haçik doğrusu. Hiç olmazısa ölmesini bilmiştir, ağnadın bey?»

Pek anlayamamıştım ama anlamış gibi göründüm :

«— Elbette anladım beyefendi, çok veciz konuşuyorsunuz maşallah.»

«— He, öyleyimdir. Bilhasıha Atalet Partisi Genel Paşkanının nutuklarınilan böyle beslenmiştir hafızayı âlim... Her ne zamanki mübarek çenelerini açarlar, fıkara hâfızam da derhal kayıda başlar. Şimdiye kadar ne demişise bendenizde mevcuttur. Sanırsınız İstefan efendi Mecliste zabıt dosyasıdır! Lâkin böyle bir cevher Türkiye ömrü hayatı boyunca görmemiştir. Hey.maşallah ne döktüroor be? Al rasyonun başına konuştur sabaha kadar. Al Kongurenin ortasına bülbül misali diğne. Zo böylesine karşı bâzı kendisini bilmez muhalifler taş atoorlar. Ka inç kepezeliiktir? Lâkin onlara da verilecek cevabı, daha Demirel paşamız doğmadan başkaları vermiştir. Atarlar seng-i tarizatı dırahtı meyvadır üzere... Ağnoorsun?...»

Hey ağzı öpülecek adam be!

Gâvur mavur ama, nice müslümanlardan daha insan. Nasıl da takdir belgesi gibi konuşuyordu Demirel hazretleri için. Üstelik şiirler bile döktürüyordu. Böyle gâvura can kurban... Utanmasam ve de henüz müşeref olmamış bulunmasam İste-

pan beyefendinin yanaklarından şapur şapur öperdim. Bu muhabbet gösterisini ileri bir tarihe bırakarak :

«— Saygıdeğer, pek muhterem, milletin cânı azizi, görülmemiş kalkınmanın mucidi, Nazmiye yengemizin bir taneciği, İslâm köyün tek Çobanı, gözümüzün nuru, başımızın tacı Süleyman Demirel beyefendi hazretleri için yaptığınız bu konuşmayı şöyle bir kenara not etmeme müsaade buyurur musunuz üstadım?» dedim.

İsteyen bey kalın gözlüklerinin altından bakarak :

«— Meseleyi ağnayamamışınıdır.» dedi. «Zatınız nane şekerleri için mani düzoorsunuz?»

«— Nane şekeri için mani mi düzüyorum?»

«— He...»

«— Çok şakacısınız. Bunu da nereden çıkardınız üstadım?»

«— Saygıdeğer, milletin canı acıdı demediniz?»

Derhal düzelttim :

«— Milletin canı acıdı değil, milletin cânı azizi dedim.»

«— Her ne halısa canım... O kadar kusur Anayasada da olur. Olmasa değiştirmek istemezler idi!...»

«— Anayasa mutlaka değiştirilecektir üstadım. Azınlıklar bundan şüphe etmemelidirler. Anayasayı da insanlar yapar. O halde onu değiştirmek de insanların elindedir. İnsanlar insan olarak doğar ve kusurları olur. Kusurları olanların kusur işlemleri de tabiidir. Şu hale göre...»

«— Zo, bu ne Demirelperestliktir? Maşallah nazar tokunmasın, tıpkısı konuşoorsunuz...»

«— Elbette... Tutuklarını hafızama nakşettim.»

«— Bir de ütü vurdursaydınız kafanıza iyi olur idi. Yapışır hiç kıçmazıdı hafızayı âliyelerinizden. Yalınız, afınıza mağrureten birşey sormak ister idim...»

«— Buyursunlar üstadım.»

«— Azınlıklardan bahsedoordunuz?»

«— Evet...»

«— Anayasada yapılacak değişiklikler konusunda sanırım azınlıklar üzülmeler buyuroorsunuz?»

«— Öyle öyle... Bu konuda Abdi ahkar Muvakkar kulu-nuz size teminat veriyor.»

Tepeden atarak, tam bir politikacı gibi rahat konuşuyordum artık. İstepen beyefendinin mutlaka gözüne girecek, hatta Meclis koltuğuna yerleşir yerleşmez onunla ticarî işler çevirmeye başlayacaktım. Bunu bir kere kafama koymuştum. Böylesine ayağa gelen bir kapitalist nimetini hangi enayi tepebilirdi?

Dostum iskemlesini biraz daha yaklaştıırıp, elini samimi bir şekilde omuzuma dayayarak konuştu:

«— Ağnaşılmayan bir nokta kalmıştır Mukavvar beyciğim...»

Yine düzelttim:

«— Mukavvar değil efendim, Muvakkar.. Abdi ahkar Muvakkar..»

«— Her neyse canım. Zaten öyle uzun boylu sıfatları fazla diyemem. Gerisi de ha Mukavvar olmuş ha Muvarkar.»

Dayanamadım:

«— Muvakkar bendeniz..»

«— Ağnaşıldı, ismi bir kalem geçelim Mukavvar beyciğim. Gelelim meselenin esasatına. Anayasa değişikliği Temukıratlar için yapılacağıdı. Hani Yassı dedikleri bir dümdüz ada vardır. Orada verilen hükûmata göre bâzı hakları ellerinden toka edilmiş idi. Ataletçiler..»

«— Ataletçiler değil üstadım. Adaletçiler..»

«— Her ne hal ise.. Ataletçiler iktidar üzerine çalışırken, söz vermişlerdir ki, biz efendilerimiz Temukıratlar için sigortayızdır; kelle pahasına da olsa, siyasî hakları iyadeli tahütlü yapılacaktır. İşte Anayasadaki düzen değişikliği bu bapıdır. Yoğusa bizim gibi gayrî müslümanlar için değil. Bu durumda zatınız Temukıratları azınlık kabul edoor ve sözüm ona Ataletçileri ekseriyet gösteroorsunuz. Bu inç politikadır evladım? Aslını inkâr eden haramzadedir. Ya Temukıratların nesebiya-

tından gelmişsinizdir, onlara haklarını verip koltukları terkedeceksiniz; ya da haramzade olmayı kabulleneceksiniz. Tamamdır?»

Şu İstepan bey zeki Ermeninin tekiydi Allah için. Kafası değme politikacılardan, hatta gazetecilerden, hatta Başmuharirlerden daha iyi çalışıyordu. Yalnız konuşmaları bana biraz ters gelmeğe başlamıştı. Yoksa onun hakkında da yanılmış mıydım?

Polislik zekâmı kamufle ederek sormağa başladım:

«— Fabrikanın işleri nasıl gidiyor beyefendi?»

«— Fabrika satılmıştır!»

«— Bizimkiler bir yolunu bulamadılar mı?»

«— Bulmuşlardır helbet... İptidaî maddeye zam yapmışlar meseleyi halletmişlerdir.»

«— Canım böyle iş halledilir mi hiç İstepan bey?»

«— Kayeleri bu idi.. İstepan Halk Parti'idir evladım... «Madem ki, ne Temukıratlara boy içmiştir, ne Ataletçilere, o halde sefaletе duçar olmalıdır!» demişler, iptidaî maddeye zam yapıp arkasından da ithalatı durdurmuşlardır. Zam yapılacağını benden evvel öğrenen Ataletli lâstik fabrikatorları işleri ayarlayıp malûm dalaverelerilen ham maddeyi getirtmişler, böylece bizim fabrikanın kapısına möhürü bastırmışlardır. Ama gel gör ki, öldürmeyen Allah öldürmez. Şimdi hâlâ yaşıorsam, Halk Partisinin iktidara geleceği günü görmek istediğimden nasidir... Sen teminden beri ne konuşorsun ahbar?»

İşte bu!

Biz herifle işbirliği falan yapmayı tasarlarken o tam «kızıl muhalif» olarak karşıma dikiliverdi. Nedir şu alçak, menfaatperest muhaliflerden memleketin çektiği canım?! Hiç bir şey yapmasalar, gerçek suratlarını saklayıp adamın düşünce dinamosunu boş yere çalıştırıyorlar. Bu da millî konuşma ve nutuk atıp adam kandırma gücünü azaltıyordu. Tıpkı iş gücünün heba olması gibi...

Canımın sıkıntısını belli etmemek için yan masada duran gazetelerden birini alarak okumağa başladım. İstepan efendiden, ona ve onun gibi azınlıklara efendi demek de caiz değildi ya neyse, intikam almak için Mayk Hammer gibi dişlerimi sıkıyor, Ceymis Bond gibi adalelerimi oynatıyor, Şerlok Holmes misâli plânlar kuruyordum. Bu yüzden de okuduğum gazetede neler yazılı olduğunu anlayamıyordum tabii...

İstepan denen mel'un muhalif gülerек:

«— Ne o Mukavvar beyciğim» dedi. «Zatınız Ermenice tettebbuatta bulunabiloorsunuz ha?»

Kızdım:

«— Ne münasebet. Ben Türküm, Türkçüyüm..»

«— Hepimiz Allaha bin şükür Türküzdür.. Lâkin elinizdeki gazete Ermenice Jamanaktır!»

Şimdi okuduğumu niçin anlayamadığım meydana çıkmıştı. Yüzümün kızardığını hissediyordum. Politikaya atıldığımı göre artık hiç utanmamam, renk vermemem, yüzüme tükürseler bile «Allaha bin şükür yağmur yağıyor!» demem gerekiyordu.. Fırsat bulur bulmaz judo, boks dersleri almam da şarttı. Bu devre maşallah epey sille tokat görmüştü Meclis. 969'dan sonra sportif oturumların artacağı, eskiye taş çıkartacağı muhakkaktı. Herşeyi kendimize, karakterimize benzetmeliydik. Yalnız, boks ve judo Türk malı değildi. Bence kavgada bize yakışır bir usul bulmalıydık. Meselâ bu kabil oturumlardan evvel Milletvekilleri Kırkpınar'da olduğu gibi yağlanmalı ve salona öyle girmelilerdi! Kıran kırana güreşenlerin zevkine herhalde doymazdı. Boy boy «pehlivan Milletvekilleri» fotoğrafları gazetelerde yayınlanır, millet de «yahu bu mebuslar Meclis'te ne iş görüyorlar ki, bu kadar para alıyorlar?» demezdi. Bunu, bu harikulâde parlak fikri Adalet Partisi Genel Başkanına söylediğim zaman kimbilir ne derece memnun kalır ve bana ne ihsanlarda bulunurdu. Umudum çoktu. Gittikçe kendime itimat eder olmuştum. Mutlaka Milletvekili seçilecek ve bunu niçin yaptığını soranlara, göğsümü kabartarak:

«— Maksaattt, Vatan Kurtulsun!» diyecektim.

Bir insanın bu sözü söyleyebilmesi kadar mukaddes ne olabilirdi ki? Vatan insanın cebinde kurtulurdu.

Kuzu'nun kahvesinde artık iğne atılsa yere düşmeyecekti. Öylesine bir kalabalık vardı. Burhan Hoca, kapıdan giren iki gence elini salladı:

«— Gelin çocuklar, gelin. Sizin için iki sandalye buluruz.»

Gelenlerden biri, karayağız, düzgün suratlı, şu son yılların meşhur Mısır'lı aktörü Omar Şerif'e benziyordu. Sonradan öğrendim, kendisi avukatmış. Adı da Erol bey.. Diğer Doktor Tahir.. Henüz Tıbbiye'yi bitirmemiş ama, herkes kendisine doktor diyor. Avukat Erol Ortanın Solu sempatzanı. Doktor bey ise eski Stalin'cilerden. Sonradan Maocu'lara transfer olmuş. Hızlı bir TİP'li...

Burhan Hoca'nın koyu bir Adalet Partili olduğunu bildiklerinden daha oturmağa vakit kalmadan takılmaya başladılar:

«— Bu seçimlerde kaç imam çıkarıyorsunuz bakalım?»

«— Bütün müezzinler sizin için ezan okuyacaklarmış öyle mi?»

Burhan Hoca bunları duymamazlıktan geldi ve beni gençlere takdim etti:

«— İşte saflarımıza katılan hakikî bir vatanperver... Polislikten ayrılma, cesur, gözünü budaktan esirgemez gerçek sağcı Muvakkar bey..»

Avukat Erol, Burhan Hoca'ya beni göstererek:

«— Beyi sen mi zehirledin Hoca?» diye sordu.

Burhan Hoca ona ters ters baktı:

«— Bizim partimiz desturlular partisidir oğlum!. Besmeleyi ve tesbihi doğru çeken imânlıların partisidir! Oraya girenler günâhlarından arınırlar. Onlar ancak doğru yolu böylece bulmuş olurlar. Bizim Parti akıllıların partisidir.»

«— Bana kalırsa tam tersi. Adamın biri çarşıda dolaşırken bakmış partili beyinleri satılıyor. Merak ederek satıcıya

sormuş: «Bu beyinler kaç?» diye. Ve aralarında şu konuşma geçmiş:

«— O beyinler beş lira!... İyidir. Halis Halk Partisi beyinleridir.»

«Ya şunlar?»

«Onların tanesi üç lira!... Millet Partisi beyinleridir.»

«Peki bunlar?»

«Onlar ucuz, Çiftçi yirmibeş kuruş! Zayıf kalmış. Beslenmemiş. İşçi Partisi beyinleridir.»

«Peki ya şu ufacık beyinler?»

«Onların tanesi 50 lira! Adalet Partisi beyinleridir.»

«Demek en kıymetlileri Adalet Partisi beyinleri? Nedir bunun sebebi?»

«Aman beyim, onları bulmak kolay mı sonuyorsun? Yüz kelle açıyoruz da, ancak birinde güçlülük bir beyin bulabiliyoruz!»

İstefan bey kahkahayı bastı :

«— Hay yaşayasın Erol bey evladım. Ne kıyak, ne doğru lâf etmişsindir.»

Burhan Hoca masaya bir yumruk indirverdi bunu duyunca:

«— Moskova ağzı ile konuşmayalım! Bu gibi fıkraları Bizim Radyo anlatıyor. Kimlerle işbirliği yaptığınız meydanda. Ortanın solu, Moskova yolu!...»

Avukat Erol bey atıldı.

«— Ortanın solu kurtuluş yolu; ortanın sağı Amerikan ağı.»

Baktım ki iş kızışıyorsa, ortalığı yatıştırmak için içimizde en yaşlı olan Paşa'ya döndüm :

«— Zâtîâlinizin bu bapta fikri âlileri nedir Paşa hazretleri?»

Paşa burnunu silip, nargilesinden iki nefes çekti :

«— Vallahi benim bu Moskova yolu'na, Amerikan ağına, fırka işlerine pek aklım ermez Muvakkar biraderimiz. Gerçi bâzı mevzuda naçizane fikrimizi söyleriz ama, bunu sadece lâf

olsun diye yaparız. Sultan Hamit devrinde böyle fırka işleri falan yoktu. Sultan Reşat zamanında meydana çıkınca memleket İttihatçıların eline geçerek battı! Kâmil Paşa hazretleri bunun böyle olacağını, memleketin batacağını, Bolu'lu aşçısı Hacı Fidan'a söylemiş. O da kahvede anlatır dururdu.»

Doktor bana dönerek lâfa girdi :

«— Siz gerçekten girdiniz mi Adalet Partisi'ne?»

«— Elhamdülilâh girdim... Bugün yüzüm nurlandı, yarın kesem bereketlenecek...»

«— TİP varken, bu genç, bu dinamik, bu marabaların, işçilerin, emekçi aydınların, toprak kölelerinin partisi varken insan gidip de Adalet Partisine girer mi hiç?»

«— İyi ama doktor bey, İşçi Partisi'nin parası yokmuş diyorlar!... Parasız olan partiye gidip de ne yapacağım?»

«— İnsan bir partiye şahsî çıkarı için mi girer dostum? Vah vah, şu Demokrat Parti'nin, arkasından da Beygircilerin ne büyük zararları dokundu memlekete yahu! İnsanların ahlâkı bozuldu, karakterleri değişti. Vatan, millet, bağımsız Türkiye mefhumu kalmadı gitti... Atatürk bile bu milleti kurtardığı için üzülmüyordur şimdi!...»

«— Valla doktorcuğum bir insan partiye elbette ki kendini, ailesini, geleceğini düşünüp, vakit buldukça da memleketin meseleleriyle teşevvî miktarı ilgilenmek üzere girer! Ama bir Milletvekilinin şahsî dertleri başından aşmış, gelir yolları tıkanmış, sosyal kalkınması yarıda kalmışsa, elbette önce kendisini kalkındırır; sonra da Vatan'ı. Atatürk meselesine gelince, müsaade ederseniz bendeniz Abdi Ahkar, polislikten ayrılma Muvakkar kulunuz da koyu bir Atatürkçüyümdür.»

«— Buna memnun oldum... Demek siz de bir Beygirserver olduğunuz halde aynı zamanda Atatürkçüsünüz?»

«— Müsaade buyurulursa tabîi».

«— Atatürk kimsenin tekelinde değildir beyefendi. Siz büyük kurtarıcının hangi tarafını beğenirsiniz?»

«— Profilini!...»

«— O manada sormadım, nesini takdir edersiniz?»

«— Üniformasını!»

«— Canım ya ben anlatamıyorum, ya da siz anlamak istemiyorsunuz. Atatürk ideolojisinin hangi tarafları sizi kendisine bağlamıştır?»

«— Polislik mesleğini ihdası ve polislere maaş verdirmiş olması.»

«— Kısa bir cevap rica edeceğim. Atatürk'ü seviyor musunuz?»

«— Severim.»

«— Nesini seversiniz Atatürk'ün?»

«— Bizim Başkomiserlikte asılı olan dua ederken hocalarla çekilmiş fotoğrafını!...»

Doktor bey dişlerini gıcırdatarak sustu.

Bu sırada Avukat Erol, cebinden çıkardığı bir gazete kupürünü göstererek :

«— İşte memleketin batmak üzere olduğuna dâir yeni ve açık bir delil.» dedi. «Okudunuz mu Cumhuriyet'te çıkan bu haberi?»

«— Neymiş o haber?» dedi Burhan Hoca, «Mutlaka solcu zırvasıdır!»

Omar Şerif'in ikizi Avukat, bu lâfa kulak asmadan haberi okumağa başladı :

«— Manisa, Haber Ajansı, MHP'nin Manisadaki bir numaralı adayı 14'lerden Ahmet Er, şehrimizde tertiplenen konferansta kadınların mini eteklerini konu edinerek, «MHP'yi diğer Partilerden ayıran, onların Batıya bizim Doğu'ya dönük oluşumuzdur. Biz iktidara gelirse, mini eteği kaldıracak, İslâm ahlâkına dayanan, kapının eşiğinden dışarıya kocasından izinsiz çıkmayacak aile düzeni getireceğiz!...» demiştir.»

Genç avukatın sesi titriyordu :

«— Ne buyurulur bu kepezeliğe?»

İstepan bey gülümsedi :

«— Evladım yağnış ağnoorsun... Bunda kızacak ne var-

dır? Alt tarafı Ahmet Er bey çapkınlığını ifşa edoooo!»

«— Ne çapkınlığı yahu İstefan beyciğim?»

«— Baksana ne deor?... İktidarlı olduğuncas, mini etekleri kaldıracağımış!»

«— Eee, çapkınlığı nerede bunun?»

«— Demektir ki eteği kaldırıp altına bakacaktır!»

Kahvede bir kahkahadır koptu.

Paşa başını salladı :

«— Üzülmeye böyle şeylere Erol bey evlâdımız. Adamın durumu soyadından bellidir. Bunca sene orduda kaldığı halde Er'likten yukarı çıkamamış.»

Burhan Hoca kafasını sıvazlıyarak birden bire Kuzu'ya seslendi :

«— Sahi, aklıma gelmişken söyliyeyim. Yarından tezi yok kahveye hergün bir Sebilullah Maşallah gazetesi aldır. Camide dün gece imam efendi söyledi. İkramiye kuponu neşretmeğe başlıyormuş.»

«— Ne dağıtıyormuş?»

«— Otuz kupon biriktirene bir minare... Yirmibeş kupon biriktirine iki şerefe. Yirmi kupon biriktirene bir şerefe, onbeş kupon biriktirene abdest almak için bir ibrik, on kupon biriktirene Karınca Duası, beş kupon biriktirene Mızraklı İlmihal, bir kupon biriktirene de kelime-i şahadet...»

Kuzu ellerini oğuşturdu. Mest olmuştu :

«— Ne akıl var maşallah bizimkilerde be!... İşte okuyuculara böyle faydalı şeyler vermeli bir gazete. Yalnız şeyi unutmuşlar?»

«— Neyi?»

«— Suudî Arabistan Kralı Faysal Hazretlerinin fotoğrafı ile Kâbe'nin büyük boy renkli resmini.»

Doktor sordu :

«— Peki, otuz kupon biriktiren dini bütün vatandaşlar arasında çekilen kur'ada Minare birisine çıktı diyelim. O koş koca minareyi ne yapacak?»

Burhan Hoca sakın sakın cevap verdi :

«— Üstüne çıkar, ezan okur, sevap kazanır, cennete gider!»

Kuzu başka türlü düşünüyordu :

«— Elde bir minare olduktan sonra iş kolaydır. Hemen altına bir masa ile bir de iskemle koydurusun. Bir bavul dolusu da makbuz bastırırsın. Sonracığıma söyliyeyim efendim, camii tamamlamak için gelenden geçenden teberru toplar kâ!-kınırsın.»

Bu işe doğrusu benim de aklım yatmıştı. Demek minare dağıtan Sebilullah Maşallah gazetesinin ileri görüşlü yöneticileri, yurttaşın sosyal kalkınmasını din yolu ile ve bu şekilde sağlamayı düşünmüşlerdi. Mükemmel bir fikirdi bu... Bendeniz daha polisken, sahte hayır cemiyetleri kurarak makbuzculuk yolu ile milyonlar vuran kimseleri az mı kovalamıştım? Bunların çoğunu yakalamış, fakat sonra verdikleri ufak tefek hediyecikleri reddedemediğim için, hepsini serbest bırakmıştım! Yufka yürekli insanlar polis olmamalı!... Ben maalesef biraz yufka yürekliyimdir. Öyle hediye falan pek yüzüm tutmaz; hemen yumuşayıveririm. Karşımdaki insanın fedekârlık etmesi gözlerimi yaşartır. Sermayesine işin peşini koyuveririm!...

Masaların birinde oturan uzatmalı işsiz vatandaşlardan biri bana doğru uzandı :

«— Keşke Adalete girmeseydin de Güven Partisi'ne girseydin abiciğim» dedi.

«— Güven'de ne varmış ki?»

«— Bol bol et var. Görmüyor musun reklâmlarında hep Koç ziyafeti çekiyorlar. Partiye kaydolur bir koç alırsın. Pirzolasını yaparsın, kızartmasını yaparsın, fırına verirsın; böbrekleriyle şeyini yersin... Bir de bol bol patates tava yaptın mı... Oooohh, gel keyfim gel...»

Burhan Hoca kızdı :

«— İşte sende bu kafa olduğu için aylardır boшта gezenin boş kalfası halinde yaşıyorsun!... Ulan sen partileri sem-

bollerindeki hayvanları dağıtıyorlar diye mi seçersin, yoksa bir ideal için mi? Herife bak be! Fena içerledim durup dururken... Güven Partisi'nin Koç'undan bahsedip ağzından sular akıtıyor.»

İsteyen bey dayanamadı :

«— Ne kızoorsun ahbar?» dedi. «Alâ koyunun eti dururken at eti yiyecektir sankim?»

Kahvede bir hareket oldu. Ter içinde bir çocuk bağıra bağıra içeri girdi :

«— Yazıyorrr!... Yarınki cinayeti yazıyor! Yarınki Yâsin çıktı!... Yazıyoor!...»

Burhan Hoca derhal bir Yâsin gazetesi aldı.

Masalar biraz daha birbirine yaklaştırıldı.

«— Oku bakalım Hocam ne yazıyor Yâsin?»

«— Tüh tüh tüh, nazar değmesin, yarınki Yâsin'in başlığı da pek güzel bir türbe yeşili olmuş! Yeşilin başka bir mânâsı vardır. Hele hele, Allah bakalım bizlere o günleri de gösterecek mi? Yeşil murattır, murat Kırat'tır.»

Burhan Hoca mırıldandı :

«— Başmakale...»

«— Ne demiş?»

«— Dini bütün kardeşler ayağa kalkın! Vatan elden gidiyor, cihat açalım! Süründüğün yetişir ayağa kalk seccade! Saf saf dizilip namaza durun, karşı gelenin kafasın urun! Bir erkek dört kadın, dört kadın bir erkek, Anayasa'nın yerini de Şariat almalı artık!...»

«— Hey mübarek tosun, ne yazmış be! Kâbe kokuyor ortalık Kâbe. Allah Allah!... İmzası ne? Suudî Arabistan Kralı Faysal mı?»

«— Yok canım. Faysal bizim gazetelere başmakale mi yazıyor?»

«— Ne bileyim ben; geçenlerde öyle dedilerdi. Türkiye ile Suudî Arabistan birleşecekmiş! Arap Lütfi beyefendi Kral hazretlerin söz almış! Neyse geçelim. O ne o, tepede koca harflerle yazılı olan?»

«— Dün 400.457 kişi Sultanahmet câmiinde namaz kılmış!»

«— Maşallah! Hey Ulu Allahım sen nelere kaadirsin!... Kaadiri mutlaksın... Hey Yumurtaya can veren Allah'ım 500 kişinin sığamıyacağı bir camie nasıl da 400.457 kişi sığdırmışsın!... Başka ne diyor Hocam?»

«— Dinî bütün kardeşler ilânlarımızı bize verin diyor.»

«— Verelim, verelim; isterlerse canımızı bile verelim. Başka?»

«— Vehbi Koç'a çatıyor?»

«— Niçin?»

«— Radyo, televizyon, buzdolabı, çamaşır makinası, demir çelik işleri yapacağı yerde hergün bir câmi yaptırmalı diyor!»

«— Allah Allah... Ne doğru, ne yerin de bir söz! Başka?»

«— Abone olun, parayı acele yollayın diyor...»

«— Orasını geç... Daha?»

«— Hocalar, imamlar, kayyumlar, hademe-i hayrat, müezzinler dikkat! Mevkiinizi sağlama almak istiyorsanız, gazetemizi minberden methedip satışımızı arttırın. Cerre çıkıp Yâsin için fulûs temin edin. Temin edin ki nâmerde muhtaç olmayalım.»

«— Pek doğru, pek yerinde bir istek... O kenardaki Sarıklı resmin altında ne yazıyor Hoca bey?»

«— Sesi iyi olanlara müjde! Diyanet İşleri Başkanlığınca kurulan bir Mevlidhan ve Hafız-ı Kur'an hey'eti sesi güzel olanlara Ezan okutacak ve bunları teype alarak Türkiye'deki câmilere dağıtacaktır. İsteklilerin bir zarf içine yirmibeş lira koyarak Yâsin gazetesine baş vurmaları rica olunur.»

«— Büyük hizmet doğrusu... Milleti güzel sese koşturup ibadete teşvik... Görsün komünistler bizdeki cevherleri.»

«— Hımm!... Bir de tefrika başlıyor.»

«— Nedir o tefrika Burhan Hoca?»

«— Ebu Leflefin Kılıcı Kendi Kendine Yürüyüp, Ebu Zikrullah Efendimizi Nasıl şehit Etti?»

«— Alıllaaaah! İsme bak be! İnsan bunu okumaz da neyi okur?! Bir daha tekrar et ağzını seveyim Hoca... Neymiş adı?»

«— Ebu Leflefin Kılıcı Kendi Kendine Yürüyüp, Ebu Zikrullah Efendimizi Nasıl şehit Etti?»

«— Yazan kim?»

«— Ali Rıza Tanrıkulu...»

«— İnsanın soyadı Tanrıkulu olur da hiç başka şey yazar mı? Şeker bal akacaktır bu tefrikadan, şeker bal... Ne kadar sürecek acaba?»

«— Buradaki ifadeye göre ilk kısmı dokuz sene.»

«— Eh, fena değil, anca doyurur... Dün bir torunum oldu, Allah uzun ömürlü etsin, o da tefrikanın bu bölümüne yetiyecek demektir.»

Tam bu sırada kahveye kasap Eğinli Salih girmesin mi? Yüzü, sanki prafada on el kaybetmiş gibi allak bullaktı! Hiddetlen soluyup duruyordu. Bir köşede çayını içmekte olan Bakçı Hasso'yu görünce Ona doğru seyirtti.

«— Ulan iki sahattır seni arıyorum neredesin be?»

«— Lo bu ne biçim gonişmadır Babo? Garşında onifurmalı bir Devlet temsilcisi bulundugini unutirmisen? Görmirmisen ki vazife yapirem. Hırkıızları kovalamak için çay içip bedenimi beslürem lo...»

«— Hay senin gibi bekçinin!... Ulan dışarda korkunç hır-sızlıklar oluyor, sen burada keyif çatıyorsun!... Hemen karakola gidip şikâyet edeceğim.»

«— Edirsen et be! Ben gomiserlen işimi uydurmuşem. O-nun metresesinin evine odun taşırem. Gılımı gıpırdatamaz kimse benim. Anğirmisen? Ben vatan ve melmeket için çalışirem. Gözlerimi kapirem, vazifemi yapirem.»

«— Ulan senin vazifen Komiser'in metresinin evine odun taşımak mı? Devlet bunun için mi sana para veriyor?»

«— Heye..»

«— Gerekirse seni Vali beye şikâyet edeceğim.»

«— İşlemez!»

«— Ne işlemez?»

«— Vali bey bana işlemez. Bazar günleri de onun evine gidip bargelerin culâsını yapırem, sonra da hizmetçisini sinemaya götürürem!»

«— Fesühhanallah.. İyi, anladık, kimseye şikâyet etmiyeceğiz. Yalnız şu hırsızlık işiyle ilgilen lütfen Hasso..»

«— Nanki hırgızlık babo? Bir sahat gonişirsen, esasata gelmirsen. Ne olmuş ki?»

«— İki kilo etim gitti.»

«— Nereye gitti?»

«— Çaldılar be!»

«— Kim çaliyr?»

«— Şu siyah köpek var ya, işte o... Dükkâna girerek koskoca bir budun yarısını kaptığı gibi götürdü!»

«— Biz hırgızların yalnızca insan olanlariylan ilgilenirik, hayvanlara garışmayık..»

«— Hırsızlık hırsızlıktır!. Kim bu köpeğin sahibi? Seninle birlikte derhal evine gideceğiz.. Ben ondan etin parasını almasını bilirim..»

«— Ülen Salih efendi, ben sabısını nirden bileyim ki, evine gidek?»

Uzunmalışsiz seslendi:

«— Siyah köpeğin sahibi şu karşıdaki apartmanın dördüncü katında oturuyor. Ben biliyorum.. Adam General..»

Bekçi hemen üstüne bir çeki düzen verip, hazırol vaziyetine geçtikten sonra:

«— Vışş! Demek General Başası ha? Yuh yuh, ben gidemem Salih efendi. Başıma dert açirem. Goca bir General Başasının gapısını çalıp göppeğinin çaldığı eti geri isteyemem babo!. Hem Başanın göpeği hırgızlık yapmaz Salih efendi.. Senin göpeğe iftira etmediğin ne malûm lo?»

«— Nee? Ben mi köpeğe iftira edeceğim? Bal gibi çaldı eti.. Elimizi çabuk tutup, etin bir parçasını bile kurtarsak kârdır. Gerisini kıymaya katıp müşteriye okuturum nasıl olsa..»

«— Yuh yuh, men gitmem Başaya.. Hem şimdi hatırlırem men de o hayvancağızı. Terbiyeli, talimlidir.. Garnı acuhmuş bilem olsa senin gaçah etlerine tenezzül etmez! Hangi et gaçahtır, hangisi Belediye damgalı, hemen anlar.»

«— Bana hakaret edebilirsin ama, etlerime asla! Son defa soruyorum: Paşanın evine benimle beraber geliyor musun?»

«— Gelmirem. O kibar göppekten de hırgızlık beklemem.»

Uzatmalı işsiz bir cevher daha yumurtladı:

«— Korkacak ne var bunda yahu..» dedi. «General bu yıl emekli olmuş! Geçenlerde gazetede gördüm. Artık kapısında makam arabası falan durmadığını farketmediniz mi?»

Bekçi Hasso birden bire değişiverdi:

«— Emekli uldi ha? Üle bunu deminden beri ne diyeme söylemirsən ki, gidip göppeğin haddini bildireyim... Haydi Sali efendi düş önüme.. Emekli olduğuna göre göppeği bu haltı etmiştir! Etin barasını isterük, virmezse yaka paça karakola pusta ederük!. General emekli olduğunda artık general sayılmaz!.. Durum kat'i, vaziyet kesindir. Rütbeye selâm, emekliye kelâm.»

Birlikte kahveden çıktılar..

Böylece gürültü kesilmiş oldu.

O zaman, yan masalardan birinde oturmakta olan genç bakkal Hakkı efendi, yeniden âşık olduğu Tatar güzeline yazdığı şiiri tamamlamağa koyuldu. Yazdıklarını çaktırmadan okudum. Hani hiç de fena değildi. Kahvede ancak bu kadar şair yetişirdi.

İşte şiiri:

«Mahallenin içinde birincisin birinci,

Gören diyor ki sana, bir incisin bir inci.

Emret cıracak taşısın eve yağı, pirinci

Olmaz istemez misin bir bakkalın karısı?

Uğrunda feda olsun sermayenin yarısı.»

Efendim Hakkı oğlanın babası merhum, mahalle aralarında yazın nane şekeri, kışın Ketan helva satarmış. Tâbii uygun beyitler düze düze.. Çocuk babadan şâir vesselâm..

Ben bu konu üzerinde zihin yorup düşünürken bir el koluma yapıştı. Bu bizim fotoğrafçı Nimetullah beydi.

Kulağıma eğilerek, ancak benim işitebileceğim bir sesle:

«— Muvakkar bey, beni takip et lûtfen..» dedi.

Heyecanlıydı. Ya da bana öyle geliyordu. Bir fevkalâdelik olduğu su götürmezdi. Hemen peşine takıldım. Kahveden çıkarak yandaki işkembeciye daldık. Zaten ne zaman gizli birşey konuşacak olsak, doğruca bu işkembeciye giderdik. Kahvede çok az konuşan bir kaptan vardı. Yaşlıca bir zat. Fakat muba-reğin kulağı o kadar delikti ki, on metre öteden fısıltı ile konuşulanları bile duyar ve bütün kahveye iki saniye içinde yayardı.

Sonra bilmem hiç denediniz mi? İşkembeci dükkânında insan daha iyi düşünabiliyor; daha iyi muhakeme edebiliyor meseleleri. Hele bu meseleler siyasî olursa.. Belki de işkembenin kokusunda zihin açan sihirli bir kuvvet vardır!. Napolyon bile, savaşları nasıl kazanacağını, affedersiniz, hep ayakyolunda düşünmüş, bulmuş değil midir? Hattâ şu ünlü Alman-Amerikan profesörü Von Braun'un dahi Ay'a nasıl gidileceğini bir işkembeci dükkânında düşünüp bulduğunu, dükkânın sahibi Arnavut Şaban usta söylemişti!..

Ne ise.. Birer tane sarımsağı bol çorba ısmarladıktan sonra fotoğrafçı dostum büyük sırrını açıkladı:

«— Hazır ol! Yarın, Fatihli Şeyh Mehmet efendiye götürceğim seni!..»

«— Ne yapacağız orada?»

«— Şeyh Hazretlerinin elini öpeceksin! Sana safa nazar edecek.. Meb'us olman için şart bu. Merkez'den koydurmak gibi bir şey! Sen onun adını hiç duymadın mı?»

«— Maalesef duymadım.»

«— Vah vah... Kendileri çok iyi bir zattır. Said-i Nursi

Hazretlerinin bâtapu halefleridir. Memlekette çok büyük nüfuzları vardır maşallah.. Bütün büyükler İstanbul'a geldikçe elini ayağını öperler! Hergün kapılarında birkaç nezir koyunu bulunur. Bunları damadı kasap Nuri efendiye kestirerek dükkânında fakir fukaraya bedava dağıtır. Bizim partinin, Allah'ın indindeki koruyucusu odur. Şöyle Ankara'ya doğru bir üfürdü mü, ihtilâl yapmağa kalkışan subayların gönüllerine hemen bir korkudur düşer! Süt liman oluverirler.. Partimizin Genel Başkanı sıkıştıkça Ona ta Ankara'dan «Üfür yâ Şeyh!» diye telgraf bile yollar.»

«— Vay canına... Gerçekten ulu kişi... Bir bulunmaz cevher...»

«— Ne sandın ya? Mini etekli hatun kişilerin sokakları kapladığı, dairelerde müdürlerle memurelerin masa üstünde fuhuş yaptıkları, dünyanın türlü çeşitli günâhlarının işlendiği bu âlem nasıl ayakta duruyor sandın? Niçin başımıza taşlar yağıyor? Bunun tek sebebi Şeyh Mehmet efendi gibi birkaç evliyanın bulunuşudur. Onların yüzüsuyu hürmetinedir... Çok, çok mübarek bir zattır.»

«— Hiç mi hiç, bilmiyordum, cahilliğime yandım.»

«— Onun dünyada iki tane eşi vardır. Biri Bağdat'ta, diğeri ise Mekke'de oturur. Hep bunlarla konuşur durur...»

«— Amma da çok telefon parası veriyordur Şeyh Hazretleri...»

«— Ne telefonu, ne parası?»

«— Hergün Bağdat'la ve Mekke ile konuşmak kolay mı? Bunun için tonla para lâzım insana!...»

«— Amma da safsın be Muvakkar bey! Üstelik bunca yıl polislik yapmışsın. Evliya kısmının birbiriyle konuşması için telefona ihtiyaç var mıdır?»

«— Ya nasıl konuşurlar?»

«— Bizim Şeyh Hazretlerinin iki yanında örtülü iki pencere vardır. Sağındakinin perdesini açtı mı Mekke Şeyhi, so-

lundakinin perdesini açtı mı Bağdat Şeyhi ile karşı karşıya gelir ve rahat rahat konuşur!»

«— Ne diyorsun yahu? Bu bir mucize?»

«— Elbette... Şeyh Hazretleri seni beyenip bir üfleyecek olursa Milletvekilliğin garantilenir!...»

«— Üfliyecek mi?»

«— İnşallah!»

«— Fakat bu benim için biraz zor olmayacak mı?»

«— Asla... Şeyh'in nefesi hafiftir... Farkına bile varmazsın... Ondan sonra hiç durmadan beş bin kâğıdı partiye yatırıp aday olmağa bakacaksın...»

«— Ya beş bin lirayı nereden bulacağım?»

«— Bırak bu ağızları... Hem bunca yıl polislik yap, hem de bu kadarcık bir parayı bulma... Olmaz böyle şey Muvakkar bey! Her ne hâl ise... Önce bir defa Şeyh Hazretlerine seni görsünler... Haa, bak sana peşin söyliyeyim, şayet iltifat etmezlerse bu hevesten hemen vazgeçmelisin azizim! Çünkü ondan sonra ağızla kuş tutsan Milletvekili olamazsın.»

Aklım yatar gibi olmuştu. Madem ki herşeyi bilen, Bağdat'la, Mekke ile telefonsuz konuşan Şeyh Mehmet Efendinin böylesine kerametleri vardı; elbette bendenizin Milletvekili olup olamayacağını da anlardı... Olamayacaksam boş yere uğraşmaya değmezdi.

«— Peki, gidelim...» dedim.

Fotoğrafçı Nimetullah kaşlarını kaldırarak :

«— Öyle gidelim demekle iş bitmez dostum.» dedi. «Bunun bir takım masrafları vardır...»

«— Ne gibi?»

«— Ufaklarından mı başlayayım, büyüklerinden mi?»

«— Şeyy... Ufaklarından başlasan daha iyi olur...»

«— Önce iyi cinsten üç süpürge alacaksın!...»

«— Ne olacak bunlar?»

«— Efendi Hazretleri biri ile Kâbe'yi, ikincisi ile Medine'deki Ravzai mutahhareyi, üçüncüsü ile de Mescidi Aksayı süpürecek... Tabî süpürgeleri sen aldığın için, sana da bir sevap payı düşecek!...»

«— Şeyh Hazretleri buraları süpürmek için taa oralara mı gidecek?»

«— Deli misin sen! Hey Şaban Usta bol sarmısaklı bir çorba daha gönder buraya!... Muvakkar bey ısmarlıyor! Yahü sana bu adam evliyadır diyorum, hâlâ anlamıyorsun. Evinin sofrasında üç kapı var. Birini açtı mı Mekke'ye, ikincisini açtı mı, Medine'ye, Üçüncüsünü açtı mı Kudüs'e Mescidi Aksaya ayak atıverir.»

«— Zati Sungur'la da akraba mı bu Şeyh?»

«— Hayır... Onunla bir ilgisi yok. Zati Hazreti Nursî ile bir yakınlığı var demiştim ya...»

Çaresiz kabul ettim :

«— Ne ise canım, üç süpürgeyi helâlından alırsız... Başka?»

«— Dört, oniki daha, on altı kutu da şeker alacaksın...»

«— On altı kutu şeker mi?»

«— Evet...»

«— Ne olacak bu kadar şeker yahu?»

«— Zamanı gelince öğrenirsin. O kadai acûl olma... Kutulardan dördü kiloluk, onikisi de yarımşar kiloluk olsun yeter...»

«— İyi ama niçin, ne maksatlı alıyorum şekerleri a canım?»

«— Dört büyük kutu, dört Halife için!. Yani Hazreti Ebubekir, Hazreti Ömer, Hazreti Osman ve Hazreti Ali için.. Oniki kutu da on iki imam için!»

«— Şeyh Hazretleri bunları da kendilerine mi takdim edecek?»

«— Evinde bütün din büyüklerinin makamları vardır.»

Oralara koyacak. Arzu ettikleri zaman gelip yiyecekler. Sevaptan burada da pay alacaksın.»

«— Afedersin dostum, bir şey sorabilir miyim?»

«— Buyur.»

«— Şeyhin şekercilikle bir ilgisi var mı?»

«— Hayır. Yalnız küçük kayın biraderinin Fatih'te bir şekerci dükkânı var!. Zaten bu bahsettiğim şekerleri de onun dükkânından almamız gerekiyor. Hem Şeyh Hazretlerinin yakınıdır, hem de Hazreti Ebubekir, Hazreti Ömer, Hazreti Osman ve Hazreti Ali Efendimiz Onun şekerlerine bayılırlar!..»

«— Bu Şeyh Hazretlerinin huzuruna çıkmak insana amma da pahalıya maloluyormuş yahu!. Ben evlendiğim zaman bile şeker için bu kadar masraf etmemiştim.»

«— Elbette. Ondan sonracığıma söliyim, bir de kurbanlık koyun almak gerekiyor!. Topkapı'da bir yerde satıyorlar. Her zaman bulunur. Eyüp Sultan'a adak koyun götürenler hep buradan satın alırlar hayvanları. Satan da çok muhterem bir zattır. Sevapçı Kâmil derler. Bizim Şeyh'in amca yakınıdır.»

Sesimin titrediğini hissettim:

«— Bir de koyun mu götüreceğim yâni?»

«— Şart. Dedim ya, Şeyh Hazretlerinin fakirleri çoktur. Arkadan bir de beşyüzlük verdin mi, her işin âsan olur.»

«— Beş yüz lira ha? Bütün bunlardan başka bir de beş yüz lira? Nereden bulacağım bu kadar parayı ben?»

«— Kazın geleceği yerden Tavuk esirgenmez!. Milletvekili olduğun zaman paradan ellerin ceplerine giremiyecek Muvakkar Bey. Gelecek günlerin kazancına mahsuben birinden borç alırsın olur biter. Şeyh Hazretleri evinden eksik olmayan fakir fukarayı böyle yardımlarla besler, doyurur. Hem yalnız onlara değil, dara düşen dini bütün gazetelere de nakdi yardımlarda bulunur! Bunların sahipleri zaman zaman gelerek Şeyh Hazretlerinin mübarek ellerini öperler. Hâcetlerini söylerler. O da ken-

dilerine ya para verir, ya da kumaş fabrikatörlerinden birine emrederek ilânla bu dini bütün gazeteyi besletir!»

«— Galiba Hazretin ziyaretçisi olmaktansa fukarası olmak çok daha kârlı bir iş!»

«— Unutmadan söyleyeyim Muvakkar Beyciğim, bir çift de iyi cinsten takunya alacaksın!..»

«— Takunya ne olacak?»

«— Bakarsın Efendi Hazretleri abdest alacakları sırada bu takunyayı giyerler de, bir sevap da oradan kazanmış olursun.»

«— Yâni kendileriyle şöyle bir görüşebilmek için bin liraya yakın bir para lâzım öyle mi?»

«— Evet, bu iş bu kadar ucuza geliyor dustum!. Sadece bin lira ile bütün hayatını kurtaracaksın!. Biliyorsun, bu gün çöpçülük için bile üç bin kâğıt rüşvet vermek gerekiyor. Şeyh Hazretlerinin iltifatlarına nail oldun mu, değil yalnız bu dünyada, öteki dünyada bile sırtın yere gelmez.»

«— İyi ama, maalesef bende bu para yok.»

«— Hiç düşünme, borç al!..»

«— Kim bana borç verir ki? Polislikten ayrılmamış olsaydım, bin değil on bin bile bulabilirdim. Hem de borç değil, helâlından!..»

«— Birşeyler sat!..»

«— Satacak birşeyim yok. Karıyı satmaya kalksam bir lira vermezler.»

«— Yahu sen de amma garip adamsın birader. Hem meteliğin yok, hem de Milletvekili olmağa kalkıyorsun!..»

«— Meteliğim olmadığı için Milletvekilliğine heves ediyorum zaten. Bir de tabii Vatan'ın kurtulması için!.. Ama o ikinci plânda!..»

«— Dur bakıyım aklıma bir fikir geldi. Burhan Hocayla senin aran çok iyidir değil mi?»

«— Evet. Eksik olmasın bana karşı çok iyi davranır.»

«— Bin lirayı ondan alamaz mısın?»

«— Verir mi acaba?»

«— Canım sen bunca yıl polislik yapmışsın maşallah; birinden nasıl borç alınacağını iyi bilirsin. Burhan Hoca at yarışlarına meraklıdır. Onu bu tarafından yakalayıp kafese koyabilirsin!. Alt tarafı bin lira yahu. Şu sokaktaki dilencilerden birini çevirsen en az iki bin lira çıkar cebinden! Zamanında kazanmışsın kazanmasına ama, hepsini orda burda yemişsin. Bol bol yiyen bel bel bakar demişler! Tamam tamam, sen Burhan Hoca'yı kandırmaya bak.»

«— Nasıl kandırabilirim? Bir fikir versene. Yap bu iyiliği bana, kendimi ve vatanı kurtarıırken seni de ihmâl etmemi. Namus sözü.»

«— Meselâ cokeylerden birini tanıdığını, onun bin lira karşılığında o hafta hangi atın kazanacağını ifşa ettiğini söylersin!. Böylece tavlar, parayı alır, sonra da kafadan bir numara uydurarak şu numaralı ata oynayacakmışsın, o kazanacakmış dersin.»

«— Ya kazanmazsa?»

«— Canımı sıkmağa başladın Muvakkar Bey! Sende hiç mi akıl yok be bilâder? Bahane bulmaktan kolay ne var dünyada? Yarıştan önce senin numarasını verdiğin ata bir başka ceketin su içirdiğini veya bol bol salatalık yedirip karnını şişirmiş olduğunu ileri sürer, bunu yapan hergeleye de atıp tutarsın! Bakarsın Burhan Hoca buna da inanıp, hevesini gelecek haftaya saklar ve kazanacak atın numarası için bir binlik daha fed eder.»

Aklım ermişti bu plâna.

Gerçekten Burhan Hoca her hafta at yarışlarına devam ederdi. Bu Mâsum hiyleyi yutabilirdi. Sonra talih bu, belki de kendisine vereceğim atmasyon numarayı taşıyan at birinci gelebilirdi. Böylece dostuma istemeyerek te olsa bir iyilik yapmış olurum!.

Fotoğrafçı kalktı:

«— Haydi bana müsaade.» dedi. «Sen hemen kahveye dön. Burhan Hoca beni görmesin. Sana bu akli benim sattığımı öğrenecek olursa, metelik sızdıramazsın!.»

Vedalaştık.

Nimetullah Beyin söylediği son sözlerden, kendisinin bu yoldan Burhan Hoca'yı bir iki defa tongaya düşürmüş olduğunu anlayacak kadar kafam işliyordu henüz. Zaten Milletvekili olana kadar bu mübarek kafayı böyle yormam ve çalıştırmam gerekiyordu!. Ondan sonra yıllar boyu rahat eder, kafacığımın tatlı canını hiç sıkımadım.

Uzatmayalım efendim, pek ümidim olmadığı halde yel yelepek yelken kürek kahvehaneye döndüm. Bizim kumpanya hâlâ seçimlerden, sosyal adaletten, rüşvetten, kamulaştırmadan, sosyalizasyondan, kanalizasyondan, dinden imandan, lotaryadan, suya ilâç katanlardan, gazetelerden, fuhuştan, zinadan, onbir yaşındaki güzel Fatmayı kaçırın doksanlık ihtiyardan, terkos gölünün Belediye tarafından satılacağından, Fahri Atabey'in çapkınlıklarından, apartıman kapıcılıklarının hava parası ile devredilmesinden, naylon Sosyetedeki boynuzlardan bahsedip duruyorlardı.

Burhan Hoca'nın yanındaki sandalyeye iğreti oturup, fotoğrafçının bana öğrettiklerini bir bir tekrarladım. Yüreğim pır pır ediyordu. Hoca binliği verdi mi Şeyh Hazretlerinin huzuruna çıkmak, oradan da Milletvekilliğinin yolunu tutmak işten bile değildi.

Kumarbazlar nedense, biraz çocuk yaradılışlı oluyorlar. Burhan Hoca bana hemen inanıverdi:

«— Sen o cokeye sor bakalım, bir mi, üç mü, yedi mi? Bunu söylesin yeter. Kazanırsam istediğinin iki mislini veririm.»

«— Yemini var.» dedim. «Çok kimse böyle deyip sonra metelik vermemiş! Parayı peşin istiyor.»

Aaaaa! Vallahi aaaaa! Gözlerime inanamıyordum. Olur

şey değildi. Meğer insan dolandırmak ne kolaymış bu devirde!. Hoca bir iki saniye düşündükten sonra cüzdanını çıkarıp bana iki beş yüzlük uzatmasın mı? Handiyse zevkten şakadanak düşüp bayılacaktım. Önce gözlerime inanamadım. Sonra Onun ciddiyetini görünce hemen paraya saldırdım; pardon aldım!.

O tekrar etti:

«— Başka hiçbir şey istemiyorum Muvakkar Bey. Sadece bir mi, üç mü, yedi mi? Bunu söyleyin kâfi!..»

«— Sen hiç merak etme orasını. Ben istediğin bütün bilgiyi yarın sana getiririm.»

Diyerek sokağa fırladım.

Bizim fotoğrafcının plânı bakalım nereye kadar sekmeden yürüyecekti? Herifçioğlu iyi ki polis falan olmamış. Valla bu akılla kıymıyacağı can, vurmayacağı adam olmayacaktı maddî bakımdan. Hâni biraz daha sıkısa kendisini Türkiye de bir dördüncü sektör olup çıkardı!.

Kafamın içinde ertesi gün söyleyeceğim üç sayıdan birini hesaplamağa başladım. Nihayet parlâk zekâm bu işi de halletmekte gecikmedi.

Ben bu parayı kime verecektim? Şeyh Hazretlerine!. O ne yapacaktı? Afiyetle yiyecekti! O halde en iyisi «yedi» demek olacaktı! Buluşumdan dolayı kendimi tebrik edip, mübarek sağ elimle, kopasica sol elimi sıktım! Ne de olsa serde sağcılık vardı.. Her konuya bu açıdan bakmak ve herşeyi bu şekilde değerlendirmek gerekiyordu. Şartlanmanın böylesi ancak memleketin kurtulmasında önemli rol oynayabilirdi. Esasen bendeniz, kulunuz, köleniz, ayağınızın türabı, Abdi ahkar, polislikten ayrılma Muvakkar'ın kendi naciz kafacığında hazırladığı «Türkiye Nasıl Kurtulur?» adlı muazzam bir de eser vardı. Milletvekili seçildikten sonra boş vaktim çok olacağından, bu eserimi daha rahatlıkla yazabilirim; partimizin ileri gelenlerine birer adet imzalı takdim ettikten sonra, bunların okullara, hastahanelere, vergi dairelerine, mahallî idarelere, İmam Hatip okullarına, Yük-

sek İslâm Enstitüsüne, ilk okullara, orta okullara, liselere, Türkiye'deki bütün kütüphanelere, umumî helâlara, camilere, kiliselere, Turizm ve Tanıtma Bakanlığı'na, Türkiye Radyo Televizyon Kurumu'na, hattâ Ordu'ya tavsiye ettirip milyonlar vurabilirdim.

«Türkiye Nasıl Kurtulur?» adını verdiğim eserimin önemli bâzı tarafları olacaktı: Bir kere sol sahifeler üstünüze afiyet boş bırakılacaktı! Bunun mânâsı solda bir şey yok demekti! Bu boşluktan kurtulanlar, derhal sağ taraftaki sahifelere geçecekler, burada binbir gece masallarından, seksolojiden, din'den pasajlar bulacaklar, resimleri seyrederek memleketimizin nasıl kalkınacağını açık ve seçik olarak öğreneceklerdi! Sağolsun, sağ sahifelerde şu önemli tavsiyeler de yer alacaktı:

1 — Kitaplardan sol tabiri çıkartılacak, şimdiye kadar böyle abes kelimeleri kullananlar hakkında derhal kovuşturma açılacaktır!.

2 — Müziğe bir alçak Gomonost tarafından gizlice sokulan sol anahtarı vakit kaybetmeden değiştirilerek yerine alelâcele sağ anahtarı takılacaktır!.

3 — Orduyu kızılaştırmak isteyenlerce yapılan bir plân gereğince, erat'ın «Sol! Sol! Sol!» diye yürümesini ve de ilk adımı bu neuzübillâh ayakla atılmasını emreden talimatnâme yakılarak, yerine «Sağ! Sağ! Sağ!» diye bağırان iman dolu bir talimatnâme ikame edilecekti!

4 — Her işlerini yalnız sol elleri ile gören ve kendilerine solak denilen mahlûkat'ın bu elleri dumura uğratılarak, bizim gibi salaklar arasına katılmaları sağlanacaktır!.

Evet, beni yurt çapında şöhrete ulaştıracak olan bu dahiyanе eserimi düşünе düşünе tatlı bir uyku uyudum. Ertesi sabah önce bir kâğıda «yedi» rakkamını yazıp, bunu bir zarfın içine koyarak, Kuzu'nun kahvesine bıraktım:

«— Bunu lûtfen bizim Burhan Hoca'ya verin! Çok önemlidir.» dedim.

Bir kaç dakika sonra da fotoğrafçı Nimetullah Bey biraderimizle buluştuk. Dostum bendeki paraları görünce yüzü güldü:

«— Şeyh Hazretlerinin keramet sahibi olduklarına şimdi inandın mı?» diye sordu.

«— Onun kerameti ile bu işin ne ilgisi var?» dedim.

«— Bu paraları sadece onun kerameti sayesinde elde ettin! Yoksa Burhan Hoca sana metelik bile kaptırmazdı valla.. Her ne ise. Haydi vakit geçirmeden işimize bakalım.. Abdestin var mı?»

«— Hayır, sabahleyin çıktım!»

«— Allah kahretmesin! Onu sormuyorum, namaz abdestin var mı?»

«— Çocukken bir defa almıştım, peder merhumun çok yakın dostu olan bir Bektaşî dedesi vardı, oğlum bu aldığın abdest sana ömür boyu gider, bir daha boş yere ne su sarfet ne de vakit kaybet, dedi.. O gün bu gündür abdest almıyorum.»

Fotoğrafçı başını salladı:

«— Peki peki, anladık, uzatma.. Fakat Şeyh Hazretleri soracak olursa daima abdestliyimdir de.. Oldu mu?»

«— Oldu..»

«— Haydi şimdi işimizi görelim.»

Partidaşımın bütün söylediklerini bir bir yerine getirdik. Önümüzde bir koyun, koltuk altlarımızda şeker kutuları, ellerimizde koca bir süpürge ve bir çift takunya olduğu halde Şeyh Hazretlerinin Fatih'teki mübarek evlerine damladık.

Kendilerine uşaklık eden bir bahtiyar bizi buyur etti. Fotoğrafçıyı eskiden beri tanımakta olduğu gözümünden kaçmamıştı. Pek samimi idiler.

Nimetullah bey kısık bir sesle:

«— Hu erenler!» dedi.

Beriki de aynı tonda cevap verdi:

«— İstemedен verenler!»

Parola tamamdı. Uşak getirdiklerimizle teker teker yakından ilgilendi. Koyun'un biraz zayıf olduğunu ileri sürdü! Süpürgeleri pek beğenmedi! Takunyalar için dudak büktü!.. Yalnız şeker kutularına pek birşey söylemedi..

Bunları alıp götürdü. Giderken, biraz beklememizi, efendi hazretlerinin tesbih çekmekle meşgûl bulunduklarını haber verdi. Birkaç dakika sonra Fotoğrafçı'yı da Hazretin odasına aldılar. Bendeniz, bu ödağacı kokan evin bir köşeciğinde beklemeye başladım. Yok yok, kolay iş değildi Milletvekili olmak a canım. Masraf et, oradan oraya koş, Şeyh'lerden falan yardım temin etmeğe çalış...

Ne kadar beklediğimi pek bilmiyorum, Nimetullah bey çıkageldi. Memnundu.

«— Gel bakalım..» dedi. «Efendi hazretleri seni görecekler!. Bu nimet herkese nasip olmaz! Valla aldığın değerli hediyelerin boşa gitmesinden korkuyordum. Neyse ki Şeyh'imizin iyi gününe rastladık. Senden evvel Necmeddin Erbakan Hazretleri, onun arkasından Saadettin Bilgiç efendimiz ziyaretlerine gelmişler! Memlekete iman nuru getireceklerini, anayasayı değiştireceklerini, dine dayanan bir devlet kuracaklarını söyleyip hazreti neş'eye gark eylemişler.. Bundan istifade edeceğini umarım. Ah, ah.. Vallahi talihli adammışsın Muvakkar beyciğim. Şimdi Şeyh Hazretleri seni bir üfürecek!..»

«— Aman aman!. Üfürme olamaz mı? Bu işi kazasız belâsız atlatamaz mıyım?»

«— Kaza belâ bunun neresinde a canım?»

«— Hani bu yaşa kadar hiç üfürülmemiştim de!..»

«— Eee, ne olmuş yani? Üfürülmenin yaşı başı mı olur muş?»

«— Ne bileyim ben!.. Biraz tersime geliyor!..»

«— O zaman milletvekilliğini aklından çıkar!»

«— Çıkaramam.. Herşeyimi ona göre ayarladım.. Milletvekili olmazsam ne iş görürüm ben?»

«— Orasını sen düşün..»

«— Bir ricada bulunsam..»

«— Mümkün olursa yaparım..»

«— Şu üfürölme hikâyesini başkaları duymasın olmaz mı? Pek tuhaf olur... Hele bizim meslekte kalanlar, zaten biz onun böyle olduğunu biliyorduk, falan yollu lâf ederler sonra!..»

Fotoğrafçı kaşlarını çattı:

«— Hay Allah lâîlığını versin be Muvakkar bey!. Sen üfürülmeden ne kastediyorsun? Bizim Şeyh Hazretleri, Tophane argosundaki üfürme işlemini yapmaz. Onun işi Allah'ladır.. Şimdi tereddüdünü anlıyorum.. Yürü yürü.. Bekletme.»

Biraz ferahlamış olarak Hazretin bulunduğu odanın önüne vardık. Ne yalan söyliyeyim, garip bir heyecan bütün vücudumu kaplamıştı. Hani Emniyet Genel Müdürü'nün yanına çıkarken bile bu derece heyecanlandığımı hatırlamıyordum. Oturduğu yerden hem dünyayı, hem de âhireti idare eden bir zatla karşı karşıya gelecektim! Bana bir anda bütün istikbal kapılarını açabilecek bir zatı muhteremdi bu..

Dostum sırtımı okşayıp bana şu talimatı verdi:

«— İçeri girer girmez, hemen Efendi Hazretlerinin önünde diz çöküp elini uzatmasını bekleyecek ve öpeceksin!..»

Kapıyı yine uşağı açtı. İçeri girdik. Burası genişçe bir oda idi. Ödağacı ile Gülsuyu kokusu insanın genzini yakıyordu. Odukça loş bir yerdi. Duvarlarda eski Türkçe levhalar asılıydı. Bunlar Kur'an-ı Kerim'den âyetler olacaktı. Yerde pahalı cinsten halılar vardı. Herhalde bunlar da Şeyh Hazretlerinin karametinden medet uman paralı kimseler tarafından hediye edilmişti.

Şeyh Hazretleri elinde bir kuka tesbih, başında yeşil bir takke, üzerinde yeşil bir cübbe olduğu halde, pencereye yakın

bir minderde oturuyordu. Beyaz sakalı göğsünün üstüne kadar geliyordu. Alnım boncuk boncuk terlemişti.

Hemen O'na doğru seğirttim.

Uzattığı elini öptüm.

Sonra başımı kaldırdım.

Ben başımı kaldırır kaldırmaz, Efendi Hazretleri suratımın tam ortasına tükürmesin mi?!

Ben neye uğradığımı, ne olduğunu anlamadan ayağa fırlamıştım ki, fotoğrafçı saniye sektirmeden bir takım teşekkür ve minnet kelimeleri mırıldanarak koluma yapıştı, beni dışarı çıkardı.

Kendimi sokakta bulunca mendilimle yüzümü silerken:

«— Vay terbiyesiz herif vay!..» diye homurdandım. «Kendisine bin liralık avanta getirdim, buna karşılık yüzüme tükürdü!..»

Fotoğrafçı:

«— Çabuk tövbeden gel!» diye çıkıştı. «Çabuk tövbeden gel!»

«— Ne tövbesi be! Hcrif suratının ortası budur diye okka gibi tükürüğü yapıştıtırverdi! Hem de ne yıllanmış bir tükürüktü biliyor musun? Vazgeçtim ben bu işten!.. Versin koyunumu, süpürgemi, takunyalarımı, şekerlerimi geriye!..»

«— Sen deli misin yahu? Şeyh Hazretleri sana en büyük iltifatı yaptılar! Erbakan ile Bilgiç Hazretlerinin de kaç defa böyle suratlarına tükürmüştür biliyor musun? Bilgiç Hazretleri Bakan olmadan iki gün evvel böyle bir tükürüğe nail olduğunu bana iftiharla söylemişti. Sen bu iltifatı anlayamadın Muvakkar bey.. Şeyhin tükürüğü keramet doludur keramet! Her zerresinde bin bir şifa vardır! Artık sırtın yere gelmez! Nice kişiler bin değil, onbinlerce lira verirler de, yine böyle bir lûtfâ nail olamazlar. Ne yapsalar yüzlerine tükürtemezler!.. Sen uğradığın bu iltifatın kadrini bil kardeşim. Ve şimdi ne yap yap, beş bin lirayı bulmağa çalış!..»

«— Ne olacak beş bin lira?»

«— Ne olacak ne demek? Milletvekilliği için mutlâka adaylığını koy. Yoklamaya katıl.. Mademki Hazret sana bu il-tifatta bulundu; mutlak kazanacaksın demektir. Bu fırsatı ka-çırmak büyük aptallık olur..»

Aklıma hemen Neyzen Tevfik'in yoklama ve merkez aday-ları ile ilgili şu mısraları geldi:

**«Yoklamaya katılanlar hepsi mey'us oldular,
Merkezinden koyduranlar hemen meb'us oldular!...»**

Evet, Adalet Partisi Merkezin'den koydurmakta faydalı bir işti. Neyzen Tevfik'in hakkı vardı. Merkez adaylarının şansı daha fazlaydı:

«— Merkez adayı olsam daha doğru hareket etmiş olmaz mıyım?» diye sordum.

Nimetullah bey itiraz etti buna:

«— Önce yoklamaya girmen şart!. Hem sonra öyle her-kes merkezden koyduramaz! Bunun için partide yılanmış olmak, Başkanlara yakın bulunmak, senin anlayacağın torpilli olmak gerek!..»

«— Yahu, merkezden koydurmak için de dayıya mı ih-tiyaç var? Vah!. Vah!. Vah!. Desene iyiki politikaya atıldım da memleketi kurtarmanın yolunu bulmağa çalışıyorum. Yoksa battık gitti..»

«— Öyle.. Ne diyordum? Haaa evet, bırak merkezden koydurmayı, partiye iyice bir yerleş, ilerde o da olur inşallah!. Bak İsmet Paşa bile yoklamaya katılıyor. Haa, şayet yoklama-da kazanamazsan o zaman merkez adaylığını düşünürsün.»

Hiç de haksız sayılmazdı arkadaşım.

Beni otobüs durağına kadar götürdükten sonra yanımdan ayrıldı. Ben de beş bin kâğıdı nereden ve nasıl bulacağımı dü-şüne düşünene eve döndüm.

Düşün babam düşün, bu parayı bulamazsan berbattır işin!

Göz göre göre milletvekilliğini kaçıracaksın Muvakkar!. Ayda dört bin papel ve daha neler de neler. Maydanozlu köfteler, uçup gidecek!..

Anahtarı kapıya soktuğum anda, yukarıda kıyamet kopu-verdi:

«— Ulan Muvakkar denen habis!. Gel, gel bakiyim. Hele bir karşıma çık. Hey Allah akıl dağıtırken kömürlüğe saklanan, muşmula suratlı, zilli dudaklı, ayna kafalı, leş kokulu damat olacak herifi nâşerif, gel!»

Alllaaahhhh! Kaynanamın sesiydi!. Seçimler bitene kadar onun yüzünü görmiyecektim. Kararlıydım buna. Ancak milletvekili seçildikten sonra uzaktan bir «Merhaba valdânım? Naber?» diyecektim. Oysa şeytanın işortağı olan kaynanam bir zırtıl hâlinde eve düşüvermişti! İçeri girip girmemekte mütereddittim. Kıyametin büyüğü kopacaktı şüphesiz. Bizim kaynana, evvelce de arzettiğim gibi, koyu bir Halk Partili idi. İsmet Paşa ne zaman İstanbul'a gelse, gider elini öper, birlikte fotoğraf çektirir sonra da eve gelip:

«— Tontoncuğumla beraberdik bugün yine!. Vallahi bu adamda bir tılsım var. Yaşına başına bakmayın siz onun. Öyle dinç, öyle erkek ki!. Hâni Mevhibe hanım'a sevgim ve saygım olmasa, rahmetli beyin özellikleriyle avunmayı bir yana bırakıp, Paşa'yı baştan çıkaracağım!» derdi.

Ondaki bu Paşa hayranlığı da beni deli divane ediyordu. Nesine hayrandı bu adamın sanki? Onun zamanında herkes istediği gibi çalıp çırpabiliyor muydu? Onun zamanında böyle mahalle başlarında milyonerler var mıydı? Onun zamanında memlekette iş yok diye işçileri dışarıya sepetliyor muyduk? Şey, afe-dersiniz yanlış söyledim. Onun zamanında işçiler yabancı memleketleri görsünler diye yurt dışına gönderiyor muyduk? Onun zamanında asil eşkiyalar dağdan inip, adam öldürerek milleti oy vermeğe, böyle mukaddes bir vazifeye davet edebiliyor muy-

du? Onun zamanında Fare İtlâf Hey'etleri kurulup milyonlarca döviz sarfı ile büyüklerin yakınları Amerikaya tetkike gidebiliyorlar mıydı? Kimin görgüsü artıyor, kimin cebi rahatça para görebiliyordu İsmet Paşa zamanında? Ha? Kocakarı bana bunların cevabını verebilir miydi? Asla!. O ancak bana kızını verebilirdi. O kadar.

Sesi yükseldi tekrar:

«— Muvakkaaaar Muvakkaaaaa! Olasın inşallah kahhar!»

Dişlerimin arasından, benim dahi güçlkle duyabileceğim şekilde cevabı yapıştırdım:

«— Çenene pırtı cadaloz!»

«— Adalet Partisi'ne girmişsin öyle mi? İyi halt etmişsin!.. Senin gibi beygirlere de öyle haneler yakışır. Git de biraz saman versinler, aç karnını doyur! Siyasî olacakmış!. Öyle mi? Sevsinler siyasiyi!. Polislikten bile kovulmuş, bir de Meclise girecekmiş. Senin gibi yüz karası bir polis bozmasına kız verdiğim için dedemin kemikleri sızlıyor mezarında; a şarlamboz kılıklı, patlangoz suratlı!. Polis olmuşsun, bari bir iki genci öldürüp resmini gazetelere geçirtseydin!. Ama nerde sende o kaabiliyet! Hadi onu da yapamadın, hiç olmazsa daha evvel siyasî olup Demokrat Parti'ye girerek oradan da Yassı Ada'ya gitseydin de her bakımdan talihin açılsaydı. O zaman bir Bankaya Umum Müdür olurdun!. Cebin para görür, sosyeteye girerdin. Hatıralarını da değiştire değiştire gazetelere satar, bir kere de «sen yazdın!..» Ohoooo, neler saçmalıyorum ben de!. Efendim nede, ben nerde... Rahmetli Beyin zamanında bana damat olacaktın ki, sana haddini daha bir güzel bildireyim. O ne o, kesik süt gibi hiç sesin çıkmıyor? Aygaz'ın mı bitti yoksa cicim? Gül gibi karını evde bırak, kahve kahve koşup siyasî olmağa çalış!. Halk Partisine girsen başımın üzerinde yerin var. Cumhuriyeti getiren kim? Biiiz!. Devrimleri yapan kim? Biiz!. Demokrasiyi kuran kim? Biiiz. Demokrat'ı başta olmak üzere memlekette sekiz parti daha yumurtlayan kim? Yine biz. Gözüne dizine

dursun a herif, bu kadar iş görmüş, böylesine doğurgan bir parti dururken neden gidip de Beygirlere katıldın a zurna burunlu, kepçe kulaklı, salçım saçaklı nane şekeri?..»

Yooo, bu kadarı da fazlaydı!. Zaten bütün Halk Partililer böyle muhalefet yaparlardı. Filânı yapan kim? Biz. Feşmekânı yapan kim? Yine biz. Sanki memlekette onlardan başka iş gören yokmuş, sanki Türkiye'yi onlardan başkaları idare edemezmiş!. Benim gibi şerefli bir aday adaylığına aday olan, Şeyh Hazretleri tarafından üflenip, suratının ortasına tükürüğün okkalısını yemiş bulunan bir idealiste, bu derece hakaret etmek bir kaynananın bile haddine düşmemişti!.

İki adım atmıştım ki, muhalefetin ağır toplarını bile gölgede bırakan kaynanamın topları yeniden harekete geçiverdi:

«— O ne koku öyle Muvakkaaar! Gözün çıksın e mi? Bu yaştan sonra Gülyağı mı sürünmeğe başladın? İşte gel de suratına tükürme şu herifin!..»

Neee? Zavallı suratım şimdi de onun tükürüğe ile mi yıkanacaktı? Hırsıla sesimi yükselttim:

«— İşte onu yapamazsın valdaanım!» dedim.

«— Nasıl, nasıl?» dedi. «Yapamazmıy mışım? Hah sana! Hem de öyle bir tükürüş tükürürüm ki, sokaktan Belediye arazözü geçiyor sanırsın? Anladın mı muşmula ezmesi, çöğen otu!»

Hırsımdan tirtir titriyordum:

«— Yapamazsın!» diye bir kere daha gürledim. «Yapamazsın çünkü benim suratıma senden evvel, Şeyh Hacı Saadet-tin Bilgiç Hazretleri ile, Yeşil İhtilâlin nur saçan ilâhi kudretine sahip Hacı Profesör Necmeddin Erbakan Hazretlerinin yüzüne tüküren o mubarek Şeyh Efendi tükürmüştür! Onun şifalı tükürüğüne mazhar olanlar için Bakanlık yolu da, Liderlik yolu da, Milletvekilliği yolu da açıktır!. Anladın mı?»

«— Aaaa! Bizim Muvakkar'ın konuşmasına bakın ayol!. Herif tepeden tırnağa üşütmüş!. Düpedüz keçileri kaçırmış!..

Hele hele bir kere daha tekrarla bakıym. Şeyh Efendi kimlerin suratına tükürmüş?»

«— Şeyh Saadettin Bilgiç Hazretlerinin!. Hacı Profesör Necmeddin Erbakan Hazretlerinin!..»

muyor. Git de kendini aklı başında bir hocaya okut e mi?»

«— Merak etme, okuttum da üflettim de!..»

«— Terbiyesiz, ağzını bozma!. Karşında yaşını başına almış kaynanan var!. Üfletmişmiş!. Bu yaştan sonra daha neler?»

«— Bu üfletme başka üfletme!..»

«— Haydi oradan, ben üfletmenin kaç çeşit olduğunu senden iyi bilirim!»

«— Şeyh Hazretleri.»

«— Şimdi aşağı inersem Şeyh Hazretlerinden de senden de başlarım! Bu Gülyağı kokusu da ondan mı geliyor?»

«— Tabii. Hazretin evinde Ödağacı yakılıyor. Gülsuyu dökülüyor.»

«— Allah seni kahhar ismiyle kahretsin e mi herif? Kimbilir hangi camiye, hangi mevlide gidip de parti propagandası yaptın! İşiniz gücünüz bu. İki gözü önüne aksın da nâmerde muhtaç ol! Siyasî olmuşun hâline bak. Ne zamandan beri elde tesbih, başta bere dolaşıyorsun bakiim? Alemin zavallı cahilini kandırıp oy alacaksın kendine öyle mi? Nah senin gibilerin kafasına? Ah, ah, Atatürk çok erken öldü! O sağ olsaydı bakalım böyle gemi azıya alabilir miydiniz?»

Birşey söylemiş olmak için:

«— Kaynanamsın, seni severim... Eğer..»

Hemen konuşmamı kesti:

«— Hâdi oradan at pisliği!. Çenen tutulsun!.. Beni seveceğine toprağı sev de bir an evvel memleket bir mikroptan temizlensin!. Paşamızla Ecevit'imiz iktidara gelince..»

Bu sefer de benim tıpam fırladı:

«— Gelemez olsunlar!. Gelecekler de seni İçişleri Bakanını mı yapacaklar? Tahsilin ne terbiyen ne? Bizimkiler gelirse,

«— Onlardan arta kalanını da senin suratına mı yapıştırdı?»

«— Elbette!..»

«— Ayol seni Adalet Parti'sinden evvel pabucu büyükler partisine kaydettirmek lâzımdı?. Ağzından çıkanı kulağın duy-polislik yapmış, tongaya oturtmayı, gizlice adam temizlemeyi iyi bilir diye belki beni o mevkie getirirler de, sizin gibilerin kökünü kazıtırım!..»

«— Kökümle falan uğraşma, şimdi iniyorum aşağıya!..»

İner mi inerdi!. En doğrusu evden uzaklaşmaktı. Kendi kendimi dinlemek ihtiyacını hissediyordum. Burada bir saniye bile düşünemiyecektim. Kapıyı çekip sokağa fırladım. İçerden halâ kaynanamın sesi geliyordu:

«— Dinmez ağırlara yat herif! Git de dönemez ol!»

Saatlerce oralarda, buralarda sürttüm durdum. Hava iyice karardığı sırada kendimi Edirnekapi dışında buldum. Son olarak Taşlıtarla'ya kadar gitmiş, oradan da yürüye yürüye buraya gelmiştim.

Nihayet kafamda şöyle bir plân kurdum: Topkapı'ya kadar gidecek, oradan da Şehremini'ndeki Kuzu'nun kahvesine kapağı atacaktım. Bir kahve içecek olursam belki sinirlerim yatışır, kafam da daha iyi işlerdi. Hem Burhan Hoca'nın ne yaptığı da merak ediyordum. Şayet 7 numara kazanmışsa, bana bir kat daha inanacağından belki beş bin lirayı ondan koparabilirdim.

Ağır ağır Bayrampaşa'ya yaklaşırken, yıkık surların arasında bir garip hareket sezdim! Ne de olsa serde polislik var ya, hemen asfalttan ayrılarak o tarafa doğru yürüdüm. Şimdi gölgeler daha kuşku hareket ediyorlardı. Bunca yıllık tecrübem, bana oralarda kanuna aykırı birşeyler geçmekte olduğunu hissettirmişti.

Sesimi şöyle bir yükselttim:

«— Ne oluyor orada?»

Sesim de, maşallah, bu gibi hallerde Devlet otoritesini temsil edecek gibi kalın ve sertçe çıkar! Tam polis sesidir anlayacağınız!.

Seslenmemle birlikte, birkaç kişinin koşarak yıkık duvarlardan atladıklarını ve toz olduklarını gördüm!.

Onların terkettikleri yere gidince, ortada yeni kesilmiş ve derisi yarı yarıya yüzülmüş bir eşek leşi ile, henüz boğazlanmasına vakit kalmayan yorgun tavırlı, bitkin, üflesen yere yıkılacak, kemik çuvalına benzer bir kır at'la karşılaştım!. Şehrin köftelik etlerini hazırlayan bu adamlar, beni herhalde kaçak et kesenleri takiple görevli Belediye Memurlarından biri sanmış olacaktı.

Şimdi ne yapacaktım? Nasıl hareket etmeliydim? Benim işim vatan kurtarmaktı, moloz bir kır at'ı kurtaracak vaktim yoktu!. Buna rağmen ata yaklaştım. Fukara, melûl mahzun yüzüme bakıyordu. Açlıktan, hastalıktan nefesi kokmuştu! Biraz daha gecikmiş olsaydım, eti ünlü köftecilere gitmiş olacaktık. O zaman kur at'ın bir ayağının da total olduğunu farkdım doğrusu.. Boynundaki ipten tutarak çektim. Birlikte asfalta çıktı. O zaman kır at'ın bir ayağının da total olduğunu farkettim!. Pek yaşlıydı. Hiç bir işe yaramazdı. Önce, canını kurtardığım ve hürriyetine kavuşturduğum hayvanı öylece başıboş bırakmayı düşündüm. Fakat bu taktirde yere yıkılır, oralarda dolaşan açlıktan canavarlaşmış köpekler de kendisini rahatlıkla parçalarlardı!. Etini yedikleri takdirde üstelik hastalanabilirlerdi de... Nihayet insan değillerdi ki, bu köpekler!

Sonra kat'i kararımı verdim. Alıp bizim eve götürecektim. Evin arka tarafında ufak bir bahçecik vardı. Geceyi orada geçirebilirdi. Ertesi gün de Hayvanları Koruma Derneği'ne götürüp teslim ederdim. Belki bu iyiliğimden dolayı onlar da bana bir madalya verebilirlerdi. Böylece benim de şerefle taşıyacağım muhteşem bir madalyam olurdu. Hem tam seçim arefesinde

bir kır at'ın ölümü partimize uğursuzluk getirebilirdi!. Yalnız, evde yeni bir kıyamet kopabilir, kaynanam beylik tabanca ile atı da fakiri de temizleyebilirdi! Bunu da göze aldım.

Kemik çuvalını andıran, ölmek için yere bakan hayatından bezmiş hayvanı eve götürene kadar anamdan emdiğim süt burnumdan geldi. İterim gitmez, okşarım yürümez, çekerim kıpırdamaz!. İki adım attı mı, sosyal kalkınma yapmış partiler gibi şikâyeteye başlar. Biliyordum, onu hiç bir beş yıllık kalkınma plânı kurtaramazdı ama, bir kere karar vermiştim, bu iyiliği yapacaktım. Arada sırada topal ayağının altına girip sırt vererek epey yol katettim. Evin önüne vardığımızda ikimiz de can vermek üzereydik! Ortalıkta ışık yoktu. Bu iyiye âlâmetti. Kaynanam olacak cadaloz gitmişti. Evde olsa, beni masrafa sokmak için bütün elektrikleri yakar, muslukları açar, bakkaldan da durmadan veresiye öteberi alırdı! Öyle muzur bir muhalifti! Sanki ben batarsam kendisi milyoner olacaktı!.

Kapıyı hiç gürültü etmeden açtım. Kır at'ı iteleyerek içeriye, oradan da bahçeye aldım... Birden üst kattaki oturma odasının elektriği yandı. Pencere açıldı. Karımın mahmur sesi duyuldu:

«— Kim o?»

«— Benim ben!. Muvakkar..»

«— O yanındaki hortlak kılıklı şey ne?!»

«— Kes çeneni!. O bizim maskotumuz, uğurumuz! Sokakta buldum. Onun sayesinde belki de milletvekili olacağım.»

Küt diye pencereyi kapayıp elektriği söndürdü.

Ben de doğruca kahveyi boyladım. Burhan Hoca doktorla tavra oynuyordu. Beni görür görmez hışımla yerinden fırladı:

«— Gel bakalım buraya..» dedi. «Beni bugün fena ton-gaya bastırdın! Bunun hesabını vereceksin derhal!..»

Hımmm! Demek ki 7 numaralı at yarışı kaybetmişti!... Söyliyeceğim yalanı bildiğim için Hoca'yı sakinletmeğe çalışıp yanına oturdum:

«— Şimdi cokey'in yanından geliyorum.» dedim. «Bu işe o da çok üzölmüş! Namussuzlar 7 numaralı ata bol bol salatalık yedirip üzerine de içebildiğı kadar su içirmişler!. Hayvan bu yüzden koşamamış! Ama senin zararını kapatmak için haftaya başka ve daha sağlam bir numara verebileceğini söyledi. Vaadetti... Hem bu sefer para falan da almayacak..»

Burhan Hoca o zaman ne dese beyenirsiniz?

«— Sen ne diyorsun be Muvakkar Bey? 7 numara birinci geldi!. Tam iki bin lira kârım var! Mahsus seni azarlar gibi davrandım. Bizim Kaptan, dün akşam senin fotoğrafçı ile uzun boylu konuştuğunu, sonra da buraya geldiğini söyleyince, tereddüde düşmüştüm. Hele bir kere şu Muvakkar Bey biraderimizi bir deneyeyim dedim. Çünkü o mendebur bir-iki defa beni bu oyuna düşürmüştü!.. Her ne hâl ise canım, biz Hatice'yi bırakıp neticeye bakalım.»

Ne büyük bir fırsat kaçırmış olduğumu bu sözleri işittiğim zaman anlamıştım. Ama artık iş işten geçmişti. Olan olmuş, giden gitmişti. Adaylık için o kadar muhtaç olduğum beş bin liranın, parmaklarımın arasından âdeta uçar gibi gittiğini hissetmiş, burnumun direğı sızlamıştı... Nasıl olmuştu da cokeyin ağzından böyle bir yalan uydurmuştum? Herifi görmediğimi söyleyemez miydim?

O hırsıla, birşey demeden yerimden kalktım. Taa dipteki masaya, İstepan Bey'in nargilesini tüttürdüğü masaya gidip oturdum. Handiyse kalbime inecekti! Lâstik Fabrikatörü bir kâğıda bir şeyler karalamakla meşguldü. Onun Toto hastası olduğunu söylemişlerdi. Hemen:

«— Toto tahmini mi yapıyorsunuz İstepan beyciğim?». diye sordum.

Kalın camlı gözlüklerinin üstünden bakarak cevap verdi:

«— Hayır Mukavvar beyciğim, İsmet Paşamız iktidara gelince yazacağım mektubatı hazırloorum!..»

Hırsımı ondan almak istedim:

«— Sen Halk Partisi'nin iktidara geldiğini ancak rüyanda görebilirsin!.. Onun için daha şimdiden böyle tebrik mektupları falan hazırlamana lüzum yok.»

Onun bizden olmadığını öğrendikten sonra artık «siz» diye hitabetmiyordum. Üstelik fabrikası da kapatılmış bir komp-rador ve kapitalist eskisiydi! Kendisiyle konuşurken fazla yüz vermeğe deymezdi. Eeee, napalım, bu dünya ye kürküm ye dünyasıdır!. Ona ayak uydurmağa mecburuz.

İstepan Bey omuzunu silkerek cevap verdi bana:

«— Teprik mektubatı yazmooorum. Mukavvar beyciğim.. Paşamızı böyle dünyevî dalkavukluklara ihtiyacıyatı yoğudur... Ağnadın şimdis?»

«— Peki ya ne mektubu kaleme alıyorsun?»

«— Halktan hiç vergi almadan memleketin nasıl idare olunacağını bildiroom. İşte o zaman evladıs, Halk Partimiz kıyamete kadar iktidarda kalacaktır!..»

«— Hadi canım sen de!. Sana Paşanız gibi cevap vereyim. İstepan Bey... Hiç vergi alınmadan bir memleket idare edilebilir mi?»

«— Ne sandın dı zo? Helbette ki, edilir!..»

«— Ya Milletvekillerinin maaşlarını kim ödeyecek?»

«— Helbet tevlet ödiyeceğidir..»

«— Devlet halktan vergi almadan Milletvekillerinin maaşlarını nasıl ödeyebilir?»

«— Nafile ağzımı arayıp durma Mukavvar bey biraderimiz. Çüküm söylemem asla ve kat'a... Tenvlet sırrından bilem daha büyük bir sıııdır. Benden sızdırıp ta Çoban Sülü'ye söyleyeceksin, he?»

«— Onun gibi kocaman başlı, maşallah cüsseli, eski Su İşleri Genel Müdürü ve de Amerikan dayılı bir zat bunu akıl edememişte, fabrikasına kilit vurduran bir sözüm ona fabrikatör mü akıl edecek?»

«— Ne sandın dı ya? Anaların ne evlâtlar doğurduğu sonradan meydana çıkar!..»

Yandaki masada oturup bize kulak misafiri olan Kurmay onbaşılıktan emekli General söze karıştı:

«— Bakma sen İspanak'ın lâflarına Muvakkar beyefendi. Hepsi katakulli.. Onda, akıl olsa hiç gâvur olur muydu?..»

İstepan Bey, başını yana çevirip:

«— Bizim Paşamız delidir maşallah!» dedi. «Müslümanca söyleyeyim de aklın başına gelsin.. Allahümme alilena aman delilik ne fena!..»

Paşa altında kalmadı:

«— Gâvurluk ondan fena!..»

«— Adımı bile teleffuzat edemoorsun, ner de kalmış ki, beni ağnayasın.. Benim adım İspanak değil, İstepandır.. Lûğatını düzlet..»

«— İstepan demek, İspanak demekmiş!. Bunu bana Kumkapı'daki balıkçı Artin efendi söyledi. Anladın mı İspanak!..»

«— Ağnadım koca bunak!..»

O ne? Vallahi ta kendisi!. Bizim politika rehberi fotoğrafçı kahveye geldi. Bu saatte gelmesinin bir mânâsı olacaktı elbet. Mahsustan uzaklardaki masalardan birine oturdu. Hemen müsaade isteyip onun yanına damladım. Ve o zaman Burhan Hoca'nın doktor Tahir'le çıkıp gitmiş olduklarını farkettim. Demek Nimetullah Bey de onların gitmelerini bekliyormuş.

Dostuma olup bitenleri eksiksiz anlattım.

Cokey işinde kırmış olduğum pota çok üzüldü:

«— Büyük bir hata işlemişsin!..» dedi. «Neyse olan olmuş bir kere... Allah bir kapıyı kaparsa, diğerini açar, kuluna. Şimdi beş bin lirayı nasıl bulacağını kestirebildin mi bâri?..»

«— Saatlardır düşünüyorum, aklıma birşey gelmiyor. Bir kere Milletvekili olsam, ondan sonra kıyak şeyler düşünebilirim ama..»

«— Peki ne yaptın bütün gün?»

«— Hiçç!.. Serseri serseri dolaştım! Kaynanamla biraz dalaştım.. Geç vakit eve dönerken bir at buldum, onu da fakir-hânenin küçük bahçesine bıraktım.»

«— Ne atı?..»

«— Bir kır at!...»

«— Alay mı ediyorsun?»

«— Ne münasebet? Niçin alay edeyim? Sordun cevap veriyorum..»

«— Peki peki.. Nedir mesele, anlat öyleyse..»

Bunun üzerine eve dönerken başımdan geçen son mace-rayı olduğu gibi kendisine naklettim. Beni gitgide daha büyük bir ilgi ile dinliyor, arada bir başını sallıyor, dudaklarını büzüyor, sandalyesinde kıpır kıpır kıpırdanıyordu.

Sözlerimi bitirince:

«— Bunun içinde mutlaka hayra alâmet birşey vardır!..» dedi. «İşte Şeyh Mehmet efendi hazretlerinin kerametleri birer birer çıkmaya başladı. Kır at Adalet Partisi'nin timsali değil mi? Allah boş yere Onu senin karşına çıkarmış olamaz!. Keramet burada, keramet..»

«— Canım bunun Şeyh Hazretleriyle, kerametle ne ilgisi var?. Kemik çuvalına dönmüş, hastalık ve açlıktan nefesi koku, içi geçmiş, belki yüz yaşında bir sütçü beygiri bu bahsettiğim!..»

«— Kır at değil mi? Sen ona bak Muvakkar bey, sen ona bak.. Bu işte mutlaka bir hayır vardır vesselâm. Yarın evine kadar gelip hayvanı görürüm. Sen Ona akşamdan birkaç kilo arpa ile su vermeyi ihmal etme..»

«— Kendimizi besleyemiyoruz, bir de gözü yere bakan atı mı besleyeceğiz?»

«— Sen dediğimi yap.. Ah, ah.. Başının üzerine nasıl bir Devlet Kuşu'nun konmak üzere olduğunu hâlâ anlayamıyorsun! Efendi Hazretlerinin mübarek tükürüklerindeki kerameti göremiyorsun!. Ama sen beni dinle ve bu ata iyi bak.»

«— Ya atın sahibi meydana çıkarsa? Konu komşu bana bu atı nereden bulduğunu sorarlarsa? Ne cevap vereceğim sonra a canım.. Bu yetmiyormuş gibi, eski meslekdaşlarım yakama yapışıp hırsızlıktan dolayı takibat açmağa kalkıştırlarsa? Millet Meclisine gideceğim yerde kodesi mi boylıyayım yani?»

«— Sen merak etme.. Öyle ölüm hâlindeki hayvanın sahibi falan çıkmaz. Meselâ bizim mübârek Partimiz, Allah göstermesin, iktidardan düşse, onun bu günkü kadar sevdalı, taraftarı olur mu sanıyorsun? Nereden bulduğunu soracak olanlara, gözünü kırpmadan gökten indiğini söylersin!..»

«— Gökten indiğini mi?»

«— Evet.. Halk söylenen yalan ne kadar büyük olursa, ona o kadar çabuk inanır!..»

Sonra birden masaya bir yumruk indirerek:

«— Buldum!..» diye bağırды. «Bu at, rahmetli Adnan Menderes'in atı olamaz mı?!»

«— Anlamadım!..»

«— Ne kalın kafalısın yahu! Hani Adnan Menderes asıldığı gün Onu bir kır at üzerinde, Eyüp camii semalarında görenler olmamış mıydı? Demek oluyor ki, senin bulduğun bu mübarek hayvan, Menderes'i cennetin kapısına kadar götürüp yorgun argın geri dönmüş, tesadüfen de senin bahçene inivermiş!. Tamam, gördün mü işi şimdi? İstanbul'da bu mübarek atı görmek için gözünü kırpmadan bir lira verecek yüz bin kişi çıkmazsa ben de adam değilim.»

Bu gerçekten mükemmel bir buluştu. İstifade edebilmek için biraz beklemem gerekiyordu. Etrafta bu rivayeti yavaş yavaş yaymalıydım.

Kulağıma bazı sesler gelir gibi oluyordu:

«— Duydunuz mu? Menderes'i Cennete götüren kır at, bizim polislikten ayrılma Muvakkar bey'in bahçesine inmiş!..»

«— Yahu ne talihli adam şu bizim Muvakkar!. Politikaya adımını atar atmaz, Menderes'in kır atı cennetten gelip ona

başarının mesajını getirmiş!. Gelen talimata göre hareket edecek olursa, Demirel'in bile yerine geçebilir. Mükemmel bir yerli malı Başbakan olabilir!..»

«— Menderes, kır atını Muvakkar beyefendiye göndermiş! Binip de seçim propagandası yapsın diye!. O mübârek ata kim binse rahatlıkla Meclise girer!..»

«— Hikmeti Hüdaya bakın efendim, Muvakkar beyin Devlethânesini geceyarısı bir kır at teşrif buyurmuşlar! Hem de gök yarılmış, gökten inmiş!. O alçak komünistler, o dinsiz köpekler görsünler mucizeyi!. Allah istediği zaman gökleri yarıp, kaç sene evvel cennete adam taşımış olan bir beygiri bile gönderebiliyor.»

«— Ben olsam politikaya atılacak yerde at için özel bir müze yaptırır, ziyarete açarım!. Gelen para verir, giden para verir.. Ölünce de hemen bir türbe yaptırır, ziyaretgâh haline sokarım! Böylece dirisi de para eder, ölüsü de!..»

Eveet, işi iyice pişirmek için biraz beklemeğe karar verdim.

Aradan henüz iki gün geçmişti ki, yolda bizim gözlüklü Cemalettin'e rastladım. Cemalettin Düz'er... Dünyanın en beyefendi, en iyi yürekli insanlarından biridir gözlüklü Cemalettin.. İki eli kanda olsa dostunun yardımına koşar. Nerde hastalık olsa, nerde bir dert olsa, hemen oracıkta biter. Hızır gibi bir çocuktur. Herkese iyilik, kendisine kötülük eder! Onun bunun yüzünden başı derde girer, gık demez. Bir ara Odalar Birliğinde görevliydi. Odalar Birliğine telefon ettiğiniz zaman bâzı düşmanları orada böyle bir kimsenin çalışmadığını söylerler! Onun için bizim Cemalettin Düz'eri katiyyen Odalar Birliğinde, Ticaret ve Sanayi Odalarında falan aramayın... Boşuna yorulursunuz!.. Kendisini bulabilmenize imkân yoktur. Siz Onu bulamazsınız ama, o istediği an sizi büyük bir kolaylıkla buluverir. Şaşılacak kadar çok tanıdığı vardır. Bankacılar, milyoner iş adamları, gazeteciler, artistler hep arkadaşlarıdır. Kimi sor-

sanız tanır. Zaman zaman kendisine bir iş bulamadığı olmuştur ama, aralarında sadece bir selâmlık dostluk bulunan kişiler için çalmadık kapı bırakmaz.

Nicedir rastlaşmamıştık. Beni görünce hemen yanıma geldi, tatlı ve dost sesiyle:

«— Nerelerdesin Muvakkar'cığım?» diye boynuma sarılıp, yanaklarımdan öptü.

Onu görür görmez, kalbime bir ferahlık düştü: «İşte işe yarayacak, gerçekten bir dost!» dedim içimden.

«— Ah bilsen seni gördüğüme ne kadar memnun oldum Cemalettinciğim.» diye mukabele ettim. «Nasılsın, ne yapıyorsun, işler iyi gidiyor mu?»

«— Biliyorsun Muvakkar'cığım, bir taraftan Odalar Birliği, bir taraftan Bastaş, bir taraftan TRT müşavirliği, bir taraftan Eleme Un Değirmenleri Anonim Şirketi'nin İdare Meclisi üyeliği, öte yandan Asfalt Süpürme Makineleri Tetkik Hey'eti Reisliği, beri yandan Naylon Kilotların Sağlığa Muzır olup olmadığını tespit kurulu Başkanlığı.. Valla başımı kaşıyacak vaktim yok.. Hani çok para kazanmasına kazanıyorum ama, iflâhım da kesiliyor.»

«— Hamfendi nasıl?»

«— İyidir hamdolsun. Ağzı var dili yok. Gece eve gitsem hoş geldin der, önüme yemeği koyar. Gitmesem neredeydin diye sormaz. Böylesi dostlar başına..»

«— Ya cici kızın?»

«— Onu hiç sorma, başım derde girecek bu kız yüzünden..»

«— Hayrola bir aşk falan mı?»

«— Hayır. Bilirsin, gelinlik çağına girdi. Kızı isteyen isteyene. Eve hergün görücü üzerine görücü geliyor. İlle de kızını bize ver diye tutturuyorlar. Terbiyesi, görgüsü malûm..»

«— Maşallah.. Sen de birine veriver a canım.»

«— İçlerinde banka müdürleri, gazeteciler, milyonerler

bir de Zeki Müren var!. Ama ben hiçbirine vermeğe kıyamıyorum..»

«— Zeki Müren de mi var?»

«— Var ya!. Geçenlerde bir defilede görmüş. Sesini duyunca: «A, vallahi ben bu kızı alacağım!. Bunun sesi benim sesimden de üstün» demiş.»

Arkadan o beni sorguya çekmeye başladı:

«— Sen ne yapıyorsun bakalım? Belediye'den, Taksim'deki Umumî Helâ'yı kiralayıp işletmek istiyordun.. Oldu mu bu işin?»

«— Maalesef olmadı. Bu işi eski Demokrat Parti Bakanlarından birine verdiler! O da iyi bir kârla işi Merkez Bankasının bilmem hangi şubesinin müdürüne devretmiş. Anlayacağın heriflerde para var, para!»

«— Bak hele, memlekette ne dalavereler dönüyor be kardeşim! İstersen bir kere de bu meseleyi ben Fahri'ye açayım. Belki bir yolunu bulur..»

«— Fahri dediğin de kim?»

«— Canım kim olacak? Fahri Atabey işte.. İstanbul Belediye Başkanı..»

«— Yok, yok, zahmet etme.. İstemem. Bu parlak işi kaçırınca siyasete atılmak geldi aklıma. Milletvekili olacağım!»

«— Öyle mii? Haydi hayırlısı kardeşim, haydi hayırlısı.. İsmet de, Süleyman da arkadaşımıdır!..»

«— Kim bunlar?»

«— İsmet Paşa ile Süleyman Demirel'den bahsediyorum!»

«— Bu işte bana yardımın dokunacağını zaten biliyordum. Seni bulabilmek için kaç gündür Odalar Birliğinin kapısını aşındırıp duruyorum.»

«— Yıllık iznimi kullanmağa başladığımdan orada beni bulamazsın.»

«— Ne aşağılık herifler var orada yahu!. Bir tek seni tanıyana rastlayamadım! Kime sordumsa, tanımıyoruz diyorlar. İzinli olduğunu söylemediler.»

«— Şeyyy, memurlar hep değışti de ondan olacak! Yeni memurlar beni nereden tanıyacaklar?»

«— Neden değışti bütün memurlar?»

«— Sen de galiba son günlerde olup bitenlerden tamamiyle habersizsin Muvakkar'cığım. Odalar Birliğindeki son seçimi Profesör Erbakan kazanmadı mı?»

«— Evet..»

«— Makamına oturur oturmaz, ilk iş olarak ne kadar memur varsa hepsini atıp yerlerine yenilerini tâyin etti!. Hepsi de İmam Hatip mezunu, dindar kimseler. Namaz vakti geldi mi dairede bir tek insan bulamazsın!..»

«— Senin başına bir iş gelmedi ya bu arada?»

«— Hayır, Erbakan'ın babasını benim babam yetiştirmiştir!..»

«— Bostanda mı?»

«— Alay etme.. Babam, bilirsin memleketin tanınmış Hukuk âlimi idi. Onlarla aynı mahallede otururduk. İşte Necmeddin'in babası da rahmetli babamın devam ettiği kahveye devam ederdi. Babamdan feyzini orada tavla oynarken almıştır. Necmeddin de o tarihlerde mahallede kaydırakla meşguldü.»

«— Necmeddin dediğin kim?»

«— Necmeddin Erbakan canım..»

«— Haa, şimdi anladım.. Onun için sana dokunmadı demek?..»

«— O kadar da değil! Ben böyle minnet altına girer miyim hiç? O seçilir seçilmez hemen yanına girdim. Beni ayağa kalkarak karşıladı. Zorla makamına oturttu! Ben istifa etmek niyetinde olduğumu söyler söylemez, bir yeminlere başladı ki, sorma gitsin.. Meğer bana güvenerek Başkanlığı kabul etmiş!. Tabî bu durumda ben de mecburen ayrılmak isteğimden vazgeçtim. Necmeddin de bunun altında kalmadı ve o dakika maşıma bir otuz lira zam yapıverdi.»

«— Demek istifa ediyordun? Gerçi daha başka ek işlerin

var ama, ne de olsa yaşama standardın düşerdi. Bu devirde yeni bir iş bulmak da çok güç kardeşim..»

«— Kim demiş güç diye? Bana daha iki hafta kadar evvel Cevdet, Devlet Halk Oyunları Umum Müdürlüğünü teklif etti?»

«— Hangi Cevdet?»

«— Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay'dan bahsediyorum!..»

«— Vay, vay, vay!. O da dostun ha?»

«— Tabii canım ne olacak!..»

«— Cemalettinciğim, yanılmıyorsam Profesör Erbakan'ı polis marifetiyle Odalar Birliğinden uzaklaştırmışlardı. Gazetelerde okumuştum. Yoksa yalan mı yazıyorlardı elbirliğiyle?»

«— Hayır, doğru yazdıkları, Ticaret Bakanlığı seçimi iptal etti de arslan Enver Batur tekrar yerine oturdu!..»

«— O da mı arkadaşın?»

«— Hem de kaç yıllık!. O da Hukuk Fakültesine giderken gelir babamın elini öperdi. Rahmetli Ebulûlâ'nın Medeniye dersinde anlamadıklarını babama gelir sorardı.»

«— Ben Sırrı Enver'in Eczacı olduğunu zannederdim!..»

«— Efendim Sırrı Enver Batur'un iki diploması vardır! Hem Eczacı'lıktan, hem de Hukuk Fakültelerinden mezundur! Hattâ bir gün bunların ikisini birden önüme koymuştu da: «Hangisini istersen al Cemalettinciğim, senin olsun!» demişti. Çok sever ve de sayar fakiri. Mason locasına sokmak için az mı uğraşmıştı beni?»

«— Anlaşılan bu dünyada senin sırtın yere gelmez azizim.. Takunyalılar dostun, Mason'lar ahabın, İsmet Paşa yakının, Demirel senli benli arkadaşın..»

«— Evelallah.. Sen ne diyorsun azizim.. Enver Batur yeniden işinin başına geçince memurları hepsi bir kere daha değiştirildi. Ve böylece durmadan değişen memurlar da tabii Cemalettin Düzer'i tanımak fırsatını bulamadılar. Şimdi Enver'in yerine Behçet geçince, memurlar tekrar değişecek ama, sen üzülme ben mutlaka makamımda kalacağım.»

«— Behçet dediğin kim?»

«— Behçet Osmanoğlu.. Kıymetli bir dostumdur. Enver'in yerine o geçecek..»

«— O da ahababın şu halde?»

«— Hem de tam kırk yıllık!. Behçet, daha Vehbi Koç'un Ankara'daki Bakkal dükkânında çıraklık yaparken, alışverişimi hep ondan ederdim. Satın aldığım malları da evime kadar taşıyınca, o zamanki parayla kendisine 25 kuruş bahşiş verirdim. İşte Behçet ilk sermayesini bu 25 kuruşlardan yapmıştır!..»

«— Maşallah yedi düvelle barışksın be Cemalettin'ciğim. Ne olur benim şu milletvekilliği işime de biraz yardım et sen...»

«— Emredersin kardeşim! Senin böyle bir işine koşmıyacağım, bu sıkıntılı zamanında yardım etmiyeceğim de ne yapacağım... Adaylığını hangi partiden koyuyorsun, önce onu söyle... İsmet ve Süleyman'la ne kadar samimi isem, Osman ve Balan'la da o kadar dostum. Türkeş'le askerlikte tanıştım. Doktor Yusuf Azizoğlu aile tabibimizdir. Afedersin, rahmetli peder sık sık kabızlık çekerde de, kendisini şimdiki Yeni Türkiye Partisi Lideri tedavi ederdi...»

«— Ben Adalet Partisinden aday olmak istiyorum. Meclise girmek için en garantili parti oymuş... Maksat Vatan Kurtulsun kardeşim, başka bir düşüncemiz yok!... Maksat Vatan Kurtulsun!...»

«— Doğru, Peki Adalet Partisi'nin hangi kolunu seçtin?»

«— Anlayamadım...»

«— Yâni Mason biraderler'i mi? Yoksa Takunyalılar mı seçiyorsun?»

— Sence hangi taraf daha kuvvetli?»

«— Takunyalılar!... Ama öbür tarafın kuvveti de hiç azımsanmaz...»

«— Sen benim yerimde olsan hangi tarafı tercih ederdin Cemalettin'ciğim?»

«— Milletvekili olmak için, bana kalırsa en kestirme yol Necmeddin Erbakan'ın yanına yaklaşmaktır.»

«— O Adalet Partili değil mi?»

«— Öyledir. Fakat Mason olmadığı için Süleyman Demirel onu veto etti. Şimdi kendisi Konya'dan bağımsız olarak adaylığını koyuyor. Kırk arkadaşını da Meclis'e sokmak için harekete geçmiş. Katıl bunların arasına kırkbirinci ol. Maşallah dedirten rakamdır kırkbir!... Kimisi önüçe inanır, kimisi yedi'ye, kimisi de kırkbire... Hem bunun için öyle beş bin lira falan gibi adaylık parası, yoklamaya katılma gibi güçlükler de yok... Erbakan'ın gözüne girmek kâfidir. Bir tecrübe et.»

«— Bak, şu para vermemeğe sevindim. İnsan milletvekili olmak için para harcamamalı, para kazanmak için milletvekili olmalı!... Masrafı da Erbakan mı veriyor?...»

«— Hayır. Ama onlarda para çok. Suudi Arabistan Kralı ile Kuveyt Şeyhi sırf Müslüman Kardeşler kazansınlar diye açmışlar kesenin ağzını! Buraya durmadan para yağdırıyorlarmış!...»

«— Deme be!»

«— Arap Lütfi söyledi! Kral Faysal da, Kuveyt Şeyhi de onun canciğer kuzu sarması arkadaşlarıdır! Bu seçimler için tam yetmiş bir buçuk milyon sterlin göndermişler!...»

«— Vay canına! Kaç Türk lirası ediyor bu?»

«— Ben de kestiremedim de Arap Lütfiye sordum. Onun da bütün hesapları sterlin üzerine olduğu halde söyleyemedi. Ama bizim için önemli tarafı milyon lâfının bulunmasıdır.»

«— Peki beni hemen onun yanına götürür müsün?»

«— Arap Lütfi'nin yanına mı? Şimdi imkânı yok. Çünkü kendisi Sultanahmet'te küçük bir evin odasına kapanmış çalıştığı gazeteye Mısır'dan, haberler gönderiyor!...»

«— Mısır'ı Sultanahmet'e mi taşımış?»

«— Bilmiyorum. Ama orada oturup, kimseye görünmeden Mısır haberleri gönderiyormuş!...»

«— Neyse canım, ben aslında onun yanına değil. Erbakan'a gitmek istiyorum.»

«— Hay hay... Hemen gidelim.»

«— Cemalettin'ciğim, bugün seni Allah karşıma çıkardı. Ben de beş bin lira adaylık parasını nereden bulacağımı düşünüp duruyordum. Gerçi bazı parlak plânlarım vardı ama, bu daha kolay olacak sanırım.»

«— Herşey Necmeddin'in gözüne girmeğe bağlı arkadaşım. Ben seni onun yanına götürüp bırakırım. Gerisi sana kalır.»

«— Merak etme, yüzünü kara etmem!...»

«— Yalnız oraya böyle gidemeyiz.»

«— Neden?»

«— Dini bütün bir Müslüman olduğuna onu inandırma-lısın.»

«— Elhamdülillah hep Müslümanız!»

«— Yetmez. Bir defa boynundan o kravatı çıkar!»

«— Orası kolay... İşte çıkardım bile.»

«— Şapkanı bir yere bırak. Bir bere geçir kafana.»

«— O da cebimde. Kahveye falan giderken hep giyerim. Malûm ya, bizim o taraflar bereden hoşlanır! Adalet Partisi'nin hâlâ Şapka Kanununu değiştirmedigine içerler dururlar!... Arap âlemi ile işleri çok iyi olan bir tekstilci şimdiden siyah çarşaflık dokumaya başlamış! Nasıl olsa önünde sonunda kadınlarımız, kızlarımız bunu giyecekler, diyormuş.»

«— Ayağına hemen bir çift de takunya geçirmelisin!»

«— Erbakan'ın yanına takunya ile mi girilir?»

«— Elbet... Kolların da sıvanmış olacak. Sıvanmış ve ıslak! Hani abdest almaktan yeni çıkmışsın gibi görüneceksin ki, gözüne daha rahat giresin!...»

«— Anladım anladım... Bütün bunları çok iyi başaracağımdan şüphen olmasın Cemalettin'ciğim...»

Şapkayı bir dosta emanet edip, bereyi kafama, yeni aldı-

ğın takunyaları da ayaklarıma geçirip Cemalettin kardeş'le birlikte soluğu Erbakan'ın karargâh kurduğu bir handaki yazıhanede aldık. Oraya giderken en yakın bir cami avlusunda abdest alır numarası yapmayı da ihmal etmedim.

Bu kılıkta içeri dalar dalmaz :

«— Esselâmü aleyküm yâ eyyühellezîne âmenu!» yu patlattım.

Yazıhanede beş - altı kişi vardı.

Hemen selâmıma karşılık verdiler. Görünüşlerinden hepsinin de dini bütün Müslüman Kardeşlerden oldukları belli oluyordu. Başlarında hep bere vardı. Yarıları çember sakallıydı. Ayaklarında ise şalvara kaçan, bol, şayak pantolonlar...

Saygıdeğer Hacı Profesör Erbakan Hazretleri dikkatle ben-denizi süzüyorlardı. Selâmımı bir kere daha tekrarlamakta fayda gördüm :

«— Esselâmü aleyküm yâ eyyühellezîne âmenu!»

Necmeddin beyefendi Hazretlerinin yüzlerinde insanı huşu içinde bırakan bir nûr dolaşıyordu sanki! Bunu önce hilâfetin nûru sandım ama, sonradan Şeyh Hazretlerini hatırlayınca, böylesine bir nûru ancak onun sihirli tükürüğünün sağlayacağını anlayıverdim!... Kimbilir, belki benim yüzümde de aynı nûrun izleri yaşıyordu!

Takunyahılar Padişahı Erbakan efendimiz, benim hakkımda kendilerine izahat veren Cemalettin Düz'eri dikkatle dinliyor ve bir taraftan da kulunuz, köleniz, ayağınızın türabı, polislikten kovulma, pardon, ayrılma Abdi ahkar Muvakkar'ı süzüyordu. Aman Yarabbi, ne ince bir süzüş, ne muktedir bir bakıştı o...

Dostum izahat verdikçe, o tesbih çekiyor, başını iki yana sallıyor, derin derin nefes alıyor ve arada bir :

«— ehamdülillâh Yarabbüâlemin!...»

«— Üsküt Ya Kâfir!»

«— Destur Bismillâh!...»

«— Cihada ûmmeti Muhammed, cihada!...»

«— Büyük Millet Meclisi için hu çöksin erenler. Şol Mec-lise girmek için Meb'us olsun erenler!...»

Gibi lâflar ediyordu. Leblerinden şeker bal dökölüyordu bunları söylerken. Ulu kişilerin huzuru âlilerinde insan kendi-sini de ululaşmış hissediyordu.

Takunyalı'ların Ulu Hakanı Profesör Erbakan Hazretleri birden bire bendenizi sorguya çekmeğe başladılar :

«— İslâmın şartı kaçtır?»

«— Altı'dır efendimiz!»

«— Altı mı? Sen daha İslâmın şartlarının beş olduğunu bile bilmiyorsun!... Nasıl olur da bizim mukaddes cihadımızın altında toplanıp Meclise girmeye cür'et edersin?»

O zaman İslâmın şartları ile imanın şartlarını karıştırdığı-mı anladım. Bereket versin keskin zekâm imdamıma yetişt i :

«— Altıncısı da sizin gibi bir ulemanın karşısında haddi-ni bilmektir efendim!...»

Bu karşılık hoşuna gıtmıştı. Elindeki Kâbe tesbihini önce mübârek burunlarına götürüp derin derin kokladıktan sonra, cennetlik parmakları arasında şakırdatarak :

«— Cevabını beğendim...» dedi.

Sonra yüksek sesle devam etti :

«— Selâmün kavlen min rabbın rabim!... Selâmün kav-len mi rabbın rahim!... Şimdi söyle bakalım, biri yer biri ba-
kar, kıyamet bundan kopar lâfı kimlerin uydurmasıdır?»

«— Düzeni değiştirmek isteyen kızıl Gomonostların!»

«— Güzeeeeel! Bana Tasavvuf edebiyatına altun harflerle geçmiş meşhûr bir şairin insanı huşu içinde bırakan eserinden bir parça oku bakalım.»

«— Muhsine'nin perisi,

Fena olur gerisi.

Sonra seni çarparak

Yaparım pisi pisi!»

«— Hey Allahım, hey yoktan var eden, vardan yok eden, bizleri cümleten Meclise sokacak olan o yüce kuvvet ve kudretin sahibi!. Şu karşımda duran kulunun derin bilgisine, okuduğu şiirin din kuvvetine bak!... Peri'den, geri'den, pisi pisi'den bahsedişteki gizli mânanın kudsiyetine eremeyenleri sen affey-le; sen onları doğru yola getir yarabbi!..»

— «Amin!..»

Amin dedim ama, bir yandan da yüreğim ağzıma geldi... Zira bir amin yüzünden sayın Genel Başkanımızın huzurlarından kovulmuş, işin bu derece uzamasına sebep olmuşum.

Ulu Hakan Sayın Profesör Necmeddin Erbakan hazretleri bendenizi imtihan etmeye devam buyurdular:

— «Şimdi onsekizinci asırda yaşamış meşhur bir tasavvuf şairine ait bir mısra okuyacağım, ikinci mısraını sen tamam-lıyacaksın.»

«— Emredersiniz efendim...»

«— Yeşilde başka nur vardır!...»

«— Pantolonum çok dardır!»

«— Harika! Sende bu hafıza olduktan sonra sırtın kolay kolay yere gelmez. Hele bir de Kunut duasını okuyacak olursan mesele kalmaz. O takdirde sana cenaze duasını sormayacak ve seni tam bir mü'min olarak kabûllenerek adaylığına evet diye-ceğim...»

Kunut duası mı?

Hay Allah kahretsin be! Gel de hatırlayabilirsen hatırla bakalım. Ne yapacağımı düşünüp, soğuk terler dökerken, yan-daki caminin hoparlöründen ezan sesi yükselmesin mi?

Fırsatı kaçırmadım :

«— Aman şu namazı eda edeyim de sonra tekrar huzuru âlinize gelirim efendim...»

Diyerek yazıhânedan fırlamam bir oldu. Cemâlettin Düz'-er biraderimiz bana ancak köşeyi dönerken yetişebildi.

Kızmıştı :

«— Ne yaptın yahu? Nasıl bilmezsin Kunut duasını?»

«— Basbaya bilmiyorum birader!... Sen biliyor musun?»

«— Yooo!... Bilmiyorum ama, benim Milletvekili olma-
ğa hevesim yok ki!...»

«— Milletvekili olmak için Kunut duasını bilmek şart mı
Cemalettin'ciğim?»

«— Bu devirde elbette şarttır. Hattâ cenaze dualarını,
mevtaya nasıl talkın vereceğini, cenazeyi nasıl kaldırıp defnede-
ceğini de bilmek zorundasın! Olur ki bir yerde böyle bir du-
rumla karşılaşırırsın... Nutuk attığın sırada, bir dinleyici he-
yecandan ölüverse ne yapacaksın? Bunları bilince, zavallının
cenazesini usulünce bizzat kaldırır, herkesin önce takdirini son-
ra da oyunu kazanırsın! Halk, bu adamın bize hayatta iken hay-
rı dokunmasa bile ölünce pekâlâ cenazemizi kaldırır, diye oy-
nu seve seve verir!...»

«— O halde tez elden gidip bir ilmihal alıp ezberliye-
yim!»

«— Çok iyi edersin... Devir sana uymazsa, sen devire uy
Muvakkarcığım...»

«— Bunları öğrenmek için epey vakit ister. Öğrenmedik-
çe de Ulu Hakan Profesör Erbakan Hazretlerinin huzurlarına
çıkمام doğru olmaz.»

«— Ben de seninle aynı fikirdeyim. Vakıt kaybetmeğe
gelmez. Sahaflara uğra, Mızraklı İlmihal'i cebine indir. Evine
kapan. İyice ezberleyince bana bir haber gönder, yine birlik-
te gidelim Necmeddine.»

O böyle konuşurken benim aklıma başka bir fikir daha
geldi :

«— Sen bütün gazetecileri iyi tanırırsın değil mi?»

«— Hepsiyle aram canciğer kuzu sarmasıdır.»

«— Beni bunlardan bâzıları ile, bilhassa fıkra yazarları
ile tanıştaramaz mısın? Şayet onlar fıkralarında benden bahse-
decek, beni methedecek olurlarsa, şöhret basamaklarını daha

çabuk tırmanırım. O zaman Parti kodamanları beni derhâl listelerine alırlar! Ne dersin?»

«— Ben tanıştırmasına tanıştıırım ama gözlerine giremezsen karışmam.»

«— Orasını bana bırak sen. Meşreplerine uygun konuşmalar yapar, onlara kendi dilleriyle hitap eder, böylece işi kıvırırım. Bir de fotoğrafımı yayınlayacak olursam, işler daha da kolaylaşır.»

«— Peki. Ne zaman gidelim ziyaretlerine?»

«— İki gün sonra. Şimdi fotoğrafçı arkadaşla gidip oniki adet rötuşlu resmimi çektiririm. Bunları kendisinden yarın alır, öbür gün de yine seninle buluşurum. Oldu mu Cemalettin'ciğim?»

«— Oldu cancağızım.»

«— Nerede buluşalım?»

«— Önce kiminle görüşmek istiyorsun?»

«— Burhan Felek'le!... Duyduğuma göre o bütün gazetecilerin Başkanı imiş. Beni gözü tutarsa başkalarını da tavsiye edebilir.»

«— Burhan Felek benim sözümünden çıkmaz. Ona tashih yapmayı merhum peder öğretmişti!... Hattâ sen adam olamazsın ama fıkracı olursun falan derdi!... Mübarek adamın dediği de çıktı. Kokusu yoktur ama, fena fıkra yazmaz. Okudukça orta oyununa gitmiş gibi eğlenirsin!...»

Uzatmayalım, kendisi ile iki gün sonra Türbe'de buluşmak üzere vedalaştık. Yorgun argın, takunyalar elimde, berem başımda Şehreminindeki meşhur kahveye kapağı attım.

Arkadaşlar beni görür görmez hemen buyur ettiler.

Ne de olsa adaylığım şayi oldu bir kere. Çoğu milletvekili seçileceğime pek inanmıyor ama, gene de içlerinde «Ne olur, ne olmaz» diye bir kuşkuları var tâbiî. Şayet kazanacak olursam bendenizden nasıl faydalanacaklarını da şimdiden he-

saplıyor olmalılar!... Dünya bu... Üstelik de dünyanın Türkiye denen yeri. Olmazlar oluyor, olurlar olmuyor!...

Bizim adaylık konusu mevzubahis olduğu günden bu yana garson Ahmetin bile davranışları değişti!... Su istediğim zaman bardağı iyice yıkayıp öyle getiriyor.

Paşa, İstefan Bey, Doktor, Avukat Erol biraderimiz. Burhan Hoca... Maşallah tam kadro Kuzu'nun kahvesini işgâl etmişler. Fotoğrafçı yok yalnız aralarında. Halbuki resim çektirmek için kendisine çok ihtiyacım vardı.

Zaten hep böyledir : Birini istemediniz mi 24 saat karşınızdadır, birini aradınız mı, yüz yıl bulamazsınız!...

Hemen sorular yağmaya başladı yine :

«— Adaylık işleri nasıl gidiyor Muvakkar Bey?»

«— Bugün çok çalışmışa benziyorsun, neler yaptın bakalım?»

«— Beş bin lirayı yatırdın mı bâri?»

Müphem bir cevap vermem gerekiyordu :

«— Uğraşıyoruz işte!...» dedim.

Arkasından sordum :

«— Kunut duasını hanginiz biliyorsa söyleyin de bir yere yazayım.»

Gözler Kurmay onbaşılıktan emekli General'e döndü. Burhan Hoca :

«— Bunu en iyi sen bilirsin!...» dedi. «Oku da Muvakkar Bey yazsın.»

Paşa :

«— Ben o duayı ancak namazda okurum.» karşılığını verdi. «Burada okunmaz.»

«— Neden Paşa? Günah mıdır?»

«— Elbette günahtır!»

«— Niçin a canım? Allahın duası değil mi bu? Heryerde okunabilir.»

«— Burası kahve. Herkes abdestsiz. Böyle dualar ancak temiz yerlerde okunur.»

Doktor Tahir Bey bana sordu :

«— Kuzum Muvakkar Bey, nereden geldi bu duayı öğrenmek aklınıza?»

«— Hiç sorma doktorcuğum, hiç sorma. Şayet Kunut duasını bilseydim, şu anda Milletvekilliğim garanti idi!...»

«— Kunut duası ile Milletvekilliğinin ne ilgisi var, anlamadım?»

«— 1969 seçimlerinde bunun önemi çokmuş!... Çünkü bu tarihî ve dinî seçimde Allah kelâmını dillerinden düşürmeyenlere hem Meclis'in yolu ve hem de cennetin yolu birlikte açılacaktı. Her ne ise bizim fotoğrafçıyı gören oldu mu?»

«— Bugün hiç görünmedi. Partiye adam kaydettirmek veya kovdurmakla meşgûlmüş!...»

İstepan Bey konuyu değiştirdi :

«— Ka evlâdım Mukavar Beyciğim, vazgeçesin Atalet Partisinden! Zo, gel seni bizim Halk Partisine kayıt yaptıralım. Bu devre olmasa bilem, gelecek devre bir sendika kurdunmuydus, Ecevit seni hop dediynen Mepus yapar!...»

«— Ne Sendikası kuracağım?»

«— Uydurma anonim şirketler nasın kuruloorsam, işte öyle. Bulursun beş kişi, kurarsın sendikayı, gerisi tamamdır evlâdım. O ane kadar bir Belediye Reisliği bile boşaldığında, seni aday gösterirler. Sendikacı dendin mi Ecevit göbek atoor, ahbar!...»

Burhan Hoca hızını kesti İstepan Bey'in :

«— Bakma sen İstepan'ın lâflarına Muvakkar Bey. Sakın bizim partiden ayrılayım deme. Ne varsa bizim partide var. Allah gecinden versin, ölecek olsan Adalet Partisine kayıtlı olduğun duyulur duyulmaz mezar için toprak daha kolay bulunur. Muhafiflerden olduğun öğrenilirse, geride kalan ailen birkaç karış toprak için bir de hava parası vermek zorunda kalır!

Bâri arkandakilere küfrettirme masrafa sokup ta. Sonra seçimleri bir at yarışına benzetsek, kazanan kırat'lar hep bizim partinin hayvanlarıdır!...»

İstepan Bey neş'e içinde elini uzattı :

«— Ver şu müparek elini öpeyim Buhran Hocamız!... Bu sözünü beyenmişimdir!... Toğrudur söylediğin evlâdım. Öyle olduğunda kazananlar hep sizin hayvanlardır!...»

Ortalık kahkahadan geçilmiyordu...

Burhan Hoca kırdığı potu düzeltmek istedi :

«— Canım, benim dediğim söz temsili. Sen edebiyattan, böyle parlak lâflardan ne anlarsın İstepan Bey. Demek istediğim seçimleri hep bizim partinin kazandığıdır.»

Bu at lâfı aklıma bizim evin bahçesinde kemik çuvalını getirmişti. Burhan Hoca'ya sordum :

«— Sen attan anlarsın değil mi Burhan Bey?»

«— Üstad Necip Fazıl Kısakürek kadar olmasa bile elbette anlarım!...»

Arkasından :

«— Neden sordun?» diye ekledi. «At yarışı mı oynayacaksn?»

«— Hayır. Bir atım var da, bunu sana göstermek istedim bir kere.»

«— Nasıl bir at bu?»

«— Kır at.»

«—Onu sormadım. İngiliz mi, Arap mı, saf kan mı, yarım kan mı? Yarışı kaç? Cokey'i kim? Yarışlarda şimdiye kadar aldığı dereceler ne?»

Burhan Hoca'yı binbir güçlkle susturabildim :

«— Yok canım, benimkisi yarış atı falan değil.»

«— Ya ne atı?»

«— Parti atı!... Anladın mı arkadaş, hakiki bir parti atı!...»

«— Bir at Arap atı, İngiliz atı, çingene atı olmuyor da parti atı nasıl oluyor?»

«— Rengi kır oldu mu bal gidi oluyor işte!...»

«— Ha, şu mesele. Ben askerliğimi süvari olarak yapmıştım. Sayın Demirel İstanbul'u teşriflerinde daima bu ata biner, kendilerini karşılarım. Mübarek hayvan, Genel Başkanı görünce nasıl da çifte atıp olduğu yerde cilveler yapar bilemezsin. Sanki kırk yıllık dostuna rastlamış.»

«— Senin yaptığın beni ilgilendirmez Hoca. Benim atımın bir başka meziyeti daha var?»

«— Nedir o meziyet bakalım?»

«— Adnan Menderes merhum` asıldığı gün bir kırat üzerinde gökte uçarken görülmemiş miydi? Eyüb Sultan taraflarında?»

«— Evet?»

«— İşte bu bahsettiğim hayvan o at olabilir!»

«— Hımmm!... Neler hesapladığını şimdi anlıyorum. Seni kurnaz seni!... Fakat o at şimdi Adnan Menderes'le birlikte Cennette olabilir!...»

«— Hiç hayvanlar Cennete kabûl edilir mi Burhan Hoca? Onu Cennetin kapısında bırakıp geri dönmüştür!...»

«— Sen o işi karıştırmasan daha iyi edersin azizim. Cennetlik olduklarına inanan nice hayvanlar vardır! Bizim İmam Hayreddin efendi söyledi. O da bir kitapta okumuş. Cennet ile Cehennem arasında bir vâdi varmış. Peygamberimiz efendimizin dedeleri, Hazreti Ali'nin atı Döldül, Hazreti Yezid'in imamlık yaptırdığı Maymun falan hep bu vâdide otlarmış. Bana kalırsa Hazreti Menderes'in kır atı da ancak orada olabilir!...»

«— Dur dur. Aklımı karıştırdın büsbütün. Şu Hazreti Yezid de kim?

«— Halife Hazreti Muaviye'nin oğlu olup, ondan sonra halifelik tahtına çıkan Mü'minler emiri.»

«— Sakın şu Hazret'i Hüseyin'in başını kestiren adam olmasın bu bahsettiğin?»

«— Ta kendisi!... Ama ona adam demek olmaz. Madem ki Halifelik yapmıştır; o halde kendilerinden bahsederken mutlaka Hazret demek gerekir. Yoksa hem büyük günah işlersin, hem de gaf yapmış olursun.»

«— Yahu sen mektep hocası mısın, Medrese hocası mı?»

«— Mektep hocasıyım tâbiî... Ama politikaya atılmağa karar verdiğimden beri dini bilgilerimi kuvvetlendiriyorum! Bu bilgileri olmayan bir adam politika yapamaz!»

«— Haklısın galiba. Erbakan Hazretlerinin davranışı da bunu doğruluyordu. Peki benim atı ne diye tanıtayım soranlara?»

«— Âleme tanıtmaktan maksadın ne? Onu söyle de cevap vereyim.»

«— Maksadım açık. Onu iyi bir fiyata satarak Milletvekilliği adaylığı için gerekli beş bin lirayı bulmak!...»

«— Bak Muvakkar Beyciğim, kafan iyi çalışıyor elhak. Ama rastgele bir atı, kır at bile olsa, beş bin kâğıda satamazsın dünyada.»

«— Bunu bildiğim için Adnan Menderes'i Cennet'e götüren at diye yutturmayı düşündüm! Bana bu aklı veren bizim fotoğrafçı oldu. Onun bu gibi işlerde tecrübesi var.»

Genç mi bari?»

«— Olmaz, olmaz! Yutturamazsın kardeşim. At nasıl?

«— Yok canım, ağzında tek dişi kalmamış, üstelik de total!... Tıpkı bir kemik çuvalı fukara!... Atların kaç yıl yaşadıklarını bilmem. Ama eğer yüz yıl yaşıyorlarsa, bu hayvanın yüzden aşağı olmadığına da kalıbımı basarım.»

«— Nerede buldun onu?»

«— Bulduk işte.»

«— Böyle atlara köftelik, yahut ta sosislik derler!...»

«— Biliyorum.»

«— Bana kalırsa, sen git onu bu işi yapanlara sat!... Bizim kasap Salih Efendi belki bir elli kâğıt verir sana.»

«— Bana beşbin lira lâzım diyorum. Gözünü seveyim Hoca ver bir akıl bana yahu! Seçilecek olursam, bir kota işinden falan seni de görürüm.»

«— Dur bakalım... Aklıma parlak bir fikir gelir gibi oluyor Muvakkar bey... Bu at Ulu Hakan Abdülhamit Hân'ın olamaz mı?!...»

«— Neden olmasın efendim!... Elbet te olur!...»

«— Dendiğine bakılırsa mübarek hayvan birkaç defa öteki dünyaya sefer yapmış!...»

«— Valla görünüşü o... Ağzının kokusu o. Hani diyeceğim, bizim devrin haşmetli kırat'larından değil...»

«— Madem ki bu derece yaşlı bir hayvan, o halde söyleyeceğin yalana herkes kolayca inanır! Tefik Fikret bile aldanmak üzerine çok yerinde bir lâf etmiştir... İnan Halûk, ezeli bir şifadır aldanmak!... Ne güzel lâf değil mi? Öyle öyle Muvakkar beyciğim, insanlar için aldanmak ezeli bir şifadır. Bu şifayı tattırmak da o kadar büyük günah olmasa gerek...»

«— Doğru... Zaten ben aldatmasam, nasıl olsa bizden biri aldatacak.»

«— Evveeeet, dediğimi yap sen, dediğimi... Ulu Hakan Abdülhamit Hân'ın atı diye duyur bir kere!... Hemen bir hayranı çıkar, satın alır! Osmanoğulları devrinde «Padişahın atı bana baktı» diye hayatları boyunca gurur duymuş nice kişiler vardı!...»

«— Şimdi onun yerine, Demirel Hazretleri bendenize baktı, diyorlar!... Devirler değişince öğrenme şekilleri de değişiyor zaar...»

«— Öyledir...»

«— Necip Fazıl üstadımız almaz mı acaba atın sahibini duyunca?»

«— Hayır! O, Ulu Hakan Abdülhamit Hânı sadece nakte çevirmeğe bakar! Yoksa değil atına, kendisine bile metelik vermez!»

«— Peki kime satarız?»

«— Sen onu hemen Fatih At Pazarına götür. Ver bir cambazın eline, Ulu Hâkan Abdülhamit Hân'ın atıdır diye do-laştırırsın. Çenesi kuvvetli, zamanında politikaya falan bulaşmış biri olursa, daha kolay müşteri bulur. Yahut dur, dur... Aklı-ma geldi... Sen büyük Tük aktörü Muhtar beyi tanır mısın?»

«— Tiyatroya pek gitmediğim için tanımıyorum.»

«— Onu tanımak için tiyatroya gitmeğe lüzum yok. Ak-tör Muhtar bey, Türkiye Çadır Tiyatrosu sahip, müdür, müel-lif ve aktörüdür!»

«— Öyle bütün işleri tek başına yapan büyük adamları henüz tanımıyorum maalesef. Yalnız şu son günlerde birini ya-kından gördüm, ama konuşmak nasip olmadı henüz...»

«— Kim o?»

«— Hacı babazade Süleyman Demirel Hazretleri!... Ken-disi hem Başbakan, hem Adalet Partisi Genel Başkanı hem de hükûmetimizi temsil eden tam yetkili kişi... Bütün Bakanlıklar-a adamları oturtmuş ama, o maşallah hepsinin yerine iş görü-yor! Bir bakanlıktan bir bakanlığa koşmaktan tıknefes olmuş diyorlar... Tütünden anlayan o, Rusya ile ilişkilerden anlayan o, dış ticaretten, iç ticaretten anlayan o, ulaştırmadan anlayan o, maliye desen keza, millî eğitimi ondan iyi bilen yok, içiş-lerinde Sükan ağabeyimize akıl yetiştiren o, imar iskân o ol-madan daktilo bile alamaz. Millî Savunma desen asker postal-larının alım satımı bile onun sözüyle oluyor!... Hani saymakla tükenmez ki yaptığı işler. Şu gözlerine dizlerine durasica mu-haliflere inşallah Mecliste gerekli dersi ben vereceğim!»

«— Demirel şu sözlerini duysa, adaylık için Ulu Hâkan'ın atına hiç te ihtiyacın olmazdı Muvakkar bey!...»

«— Nerde o talih bizde!... Muhtar beye gelelim biz yi-ne...»

«— Onu tiyatrodan tanımasan bile, burnundan tanımak lâzım...»

«— Burnundan mı?»

«— Evet... Gazetelerin tertiplediği «Müthiş Burun» yarışmasında altın mendil ödülünü kazanmıştı!... Ulu Hakan Abdülhâmit Hân'ın burnuyla onun burnunu ayırt etmeye imkân yoktur dostum. Öylesine bir benzerlik... Tanrı neler yaratıyor canım... Muhteşem bir burnu vardır Muhtar beyin. Haklı olarak her yerde bununla gururlanır. Nereye gitse burnu kendisinden on dakika önce gider! Yol açar. Kaç defa trafik tıkanıklığı sırasında o burunla işler görmüş, yollar açmıştır! Çene desen gırla. Ölüyü bile ikna eder. Öyle bir kaabiliyeti vardır. Bul onu, açıl kendisine. Ortaklık vaadet. «Suudî Arabistanlılar İstanbulu parseleyip satın alıyorlarmış! Benim bu işi yapan aracılarla ahbablığım var. Seni kendileriyle tanıştıtırım, servet kazanırsın!» diye bir takım lâflar uydur. Ayrıca atın satışından hisse vereceğini söyle. Bak atın nasıl birkaç dakika içinde satılır. Buna sen de şaşarsın. Geçenlerde Tavuk Pazarında gebermek üzere olan bir Hint Horozunu Abdülaziz Han'ın döğüştürdüğü horozdur diyerek tam üçyüzelli liraya satmış!»

«— Daha neler?»

«— Dur henüz bitmedi marifetleri. Altmış yıl önce sahnede düeto yaptığı, dokuz kocadan ve bin hovardadan arta kalan Madam Arşaluz'u, bir Ermeni kuyumcuya, milyader Gülbendyan'ın yirmiikibuçuk yaşında bâkire kızı diye yutturup iki bin papelini vurmuş! Üstelik nikâhında da şahitlik etmiş!»

«— Yaman adammış doğrusu. Bizim partiden mi?»

«— Yok canım, o partiler üstü bir adamdır! Herhangi bir partiye kendisi değil, burnu bile sığmaz! Dö Gol Türkiye'ye geldiği zaman zavallıyı dört gün nezarete almışlardı!...»

«— Niçin?»

«— Devrin Fransız Cumhurbaşkanı burnunu görüp, benimkinden haşmetlisi de varmış diyerek kıskanmasın diye!»

«— Ne yapıp yapmalı, bu zatı tanımalıyım».

«— Elbette kardeşim, elbette... Sonra ondan hitabet der-
si de alabilirsin. Seçmenlerin önüne çıktığın zaman nasıl konu-
şacağını, nasıl ağlayacağını, nasıl kaş çatacağını, nerede gülüp,
nerede kelimelerin sonunu uzatacağını, kime el sallayıp, kime
mâbadını döneceğini rahatlıkla ve en emin bir şekilde öğrenebi-
lirsin! Adalet Partisi'nin Genel Başkanı Süleyman Demirel bi-
le, bu mevkie seçilmeden önce Ondan ve Orhan Boran'dan
dersler almıştı! Şeyy, hakkını yemiyeyim, bir de İsmail Düm-
büllü'den hitabetin elifbasını öğrenmişti. Sanırım Muzaffer Hep-
güler de ona tebessüm dersleri vermiş... Senin Genel Başkan-
lıkta gözüün olmadığına göre, onlarla temas kurmana lüzum
yok.»

«— Şimdilik öyle... Ama ilerde belli olmaz tabii!... Ba-
karsınız Parti'de bir üç te ben bulurum. Takunyalılar, Masonlar
Müslüman biraderler derken yeşil bereliler gurubu da benden
çıkabilir! O takdirde başa güreşmek vacip olur. Ders alacağım
kimselerin isimlerini hafızama nakşettim. Muhtar beyi nerede
bulabilirim?»

«— Galatasaray hamamında!...»

«— Bütün bu işlerden gayrı hamamcılık ta mı yapıyor?»

«— Hayır... Oraya sık sık gider de...»

«— Niçin?»

«— Amma da meraklı adamsın yahu! Kendisini tanıyınca
bunun sebebini anlarsın! Beni kötü kötü söyletme şimdi!»

Fotoğrafçı içeri girip te yanımıza gelince, bahsi hemen ka-
pattık.

Ben :

«— Yahu nerelerdesin kardeşim? Sabahtan beri seni arı-
yorum!» diye çıkıştım.

O, her zamanki soğukkanlılığı ile sordu :

«— Ne var?»

«— Fotoğraf çektireceğim... Adaylık için... Bir tane yüz-

den, bir tane profilden, bir boy, bir de mayolu resim lâzım-mış!»

«— Adaylık için mi bütün bu fotoğraflar?»

«— Evet...»

«— Kim söyledi?»

«— Gazetede okudum...»

«— Hangi gazetede?»

«— Milliyet'de.»

«— Amma da yaptın ha Muvakkar bey!... Yahu bu ne dalgınlık be kardeşim?...»

«— Ne yaptım yine?»

«— Yüzden, profilden, boy, mayolu, mayosuz resimlerin adaylıkla ne ilişkisi var?»

«— Mayosuz lâzım değil! Esasen mayosuz resim çekirtmeme kaynanam müsaade etmez!...»

«— Dur birader lâfımı ağzıma tıkama hemen. O senin Milliyet Gazetesinde okuduğun Türkiye Güzellik Yarışmasına katılacak genç kızlar için ilân olsa gerek... Boy, bos, yan, ön, arka, mayolu fotoğrafın Millet Meclisine girecek olanlara ne faydası var? Adaylık için sadece altı tane vesikalık resim kâfidir.»

«— Yanılmış olmayasın...»

«— Şimdiye kadar tonla aday fotoğrafı çektim yanılır mıyım hiç? Geçimim bu yüzden yahu!... Bu memlekette siyasete merakı olanlar böylesine çok olmasa bizim gibi sanatkârlar ne yapar?»

Burhan Hoca da onu doğruladı :

«— Evet. Nimetullah bey biraderimiz doğru söylüyor Muvakkarcığım... Mayolu aday fotoğrafı istendiğini ilk defa senden duyuyorum. Bu usul olsa olsa bâzı Doğu ülkelerinde vardır!»

Fotoğrafçı bana döndü :

«— Demek işler kızıştı!... Adaylıkta kararlısın?»

«— Evet!... Yoklamaya katılacağım!»

«— Beş bin kâğıdı buldun mu bari?»

«— Bulacağım elbet!»

«— Yalnız hemen söyleyeyim de, sonra ihtilâf çıkmasın aramızda Muvakkar bey... Yeminliyorum, ne olursa olsun parasız fotoğraf çekmem. Parayı da peşin alırım. Samimiyet, dostluk başka, alış veriş başka. Sana istersen canımı vereyim ama, benden ikibuçuk lira isteme! Borç vermek, veresiye iş yapmak benim kitabımda yoktur.»

«— Üzme tatlı canını Nimetullah bey... Senden veresiye iş isteyen de, borç talep eden de yok! Biz kimden borç para alınabileceğini çok iyi biliriz! Allaha şükür kaç yıl polislik yaptık namusumuzla. Adamın suratına bakınca ciğerini okuruz alimallah!»

«— Öyleyse buyur makineyi bıraktığım dükkâna gidelim. Senin hatırın için, rötuş parası almıyacağım! Göreceksin tam yirmi yıl gençleştireceğim fotoğrafta seni! Resmine baktığın zaman kendini tanıyabilirsen aşkolsun sana!... Bu kadar dostluk benden. Yalnız bir ricam olacak... Seçildikten bir süre sonra bana bir fotoğraf malzemesi kotası işi uyduracaksın!. Gerisine karışma. Ölünceye kadar sana dua ederim kardeşim. Nasreddin Hoca'nın dediği gibi, bir kere de Kota'nın tadına bakıp biz ölelim bilâder!»

«— Orasını hiç düşünme. Gereken yardımı yaparım elbet. Bu kadar kahrı mı çektin? Beni Partiye kaydettiren bir yakınıma faydam dokunmayacak da kime dokunacak? Dayanışma dediğin böyle olur! Birbirimizi kazandıracamız! Yalnız şu rötuşlu fotoğraf işini pek anlayamadım...»

«— Adaylık fotoğraflarında bu şarttır dostum!... Genç ve yakışıklı görüneceksin!... Gazetelerde basılacak resimlerine göre oy alabileceğini asla aklından çıkarma! Hele kadınlardan. Afedersin ama, sana tıpkısına benzeyen bir fotoğrafın basılacak olursa, mezarıcı Mahmut'tan başka oy veren çıkmaz!»

«— Ağzını hayıra aç!»

«— Canım hemen alınma... Söz temsili böyle konuştum. Buyur gidelim...»

Yolda bana at meselesini sordu. Ona Burhan Hoca'nın verdiği aklı söylemedim. Bu adama artık hiç güvenim kalmamıştı! Hemen işe karışıp avantadan bir pay isteyebilirdi. Baştan savma bir cevap verip fotoğraf makinesinin karşısına oturdum.

«— Dik otur!»

Dik oturdum.

«— Gözlerini mâsumlaştır!»

Gözlerimi karşı duvarda duran bir gazetede ki Demirel Hazretlerinin fotoğrafına dikerek mâsumlaştırdım.

«— Kaşlarını kaldır!... Dur dur, birini kaldır birini indir!...»

Kaşlarımın birini kaldırıp birini indirmek suretiyle sekiz dokuz yaptım!»

«— Sırıt biraz!»

Sırıttım biraz!

«— Az daha sırıt!...»

Az daha sıırıttım!

«— Dudaklarını hafif arala!... Ağzına yutucuların ifadesini ver!...»

«— Çekiyorum, hayırlı olsun... Bizim kota dalgasını unutma!...»

Ve bu iş de burada bitti. Şimdi iş. Üstad Burhan Felek'le yapılacak konuşmaya gelmişti.

Sevgili arkadaşım Cemalettin Düz'er ile buluştuğumuzda, ben büyük yazar Burhan Felek beyefendi'nin gözüne girecek şekilde hazırlanmış bulunuyordum. Bir yerde, onun, gençlik yıllarında dar pantolonla dolaştığını okumuştum. Herhalde o devirde de moda böyleydi. Bunu düşünerek bendeniz de şim-

diki uzun saçlı oğlanların giydiği pantolonlardan birini ayağıma uydurdum. Âdetim olmadığı halde bir de gözlük taktım.

Cemalettinciğim, eksik olmasın gerekli randevuyu önceden almıştı. Beni sırça köşk gibi bir binaya götürdü. Merdivenleri çıkıp birlikte bir odaya girdik. Beyaz saçlı, sinek kaydı traşlı, kesik beyaz bıyıklı, iyi giyinmiş, zayıfça, dişlek bir zat bizi karşıladı.

İşte üstad ile karşı karşıya idik.

Cemalettin bizi tanıştırdıktan sonra odadan çıktı. Bir işi varmış, gitmesi gerekiyormuş.

Üstad nazik bir eda ile :

«— Oturmaz mısınız beyefendi?» dedi.

Derhal gerdan kırdım :

«— Reca ederim, ne haddimize...»

«— Buyurun reca ederim!...»

«— Estağfurullah siz buyurun!...»

«— Hâki pâyiniz olayım!...»

«— Kulunuz, âzâd kabûl etmez köleniz olayım!...»

Yarım saat kadar süren bu «oturma önceliği» tartışmasından sonra, ikimiz de aynı anda koltuklara yerleştik. Bendenizin gösterdiği bu nezaket, hazretin pek hoşuna gitmişti. Derin derin içini çekerek :

«— Böyle zâtı âliniz gibi terbiyeli İstanbul efendisi kalmadı artık Türkiye’da. Hele yeni yetişme, düzmece, kitap buldalası, ne oldum delisi, fikir canbazı bir takım genç yazar bozmaları türedikten sonra bunun böyle olacağı belliydi! Onun için insan böyle birine rastlayınca âdeta şaşırıyor beyefendi...»

«— Hakkı âliniz var efendim, mîrim hazretleri!...»

«— Ne ile iştigâl buyuruluyor?»

«— Milletvekili!... Pardon bu pis kelime de nereden takıldı dilime bilmem ki!...»

«— Ya TRT’den, ya da solcu yazarlardan!...»

«— Aman üstadım, bendeniz 'zatîâlinizin yazısından gayrısını okumam efendim!...»

«— Teşekkür ederim nuru aynım. O halde TRT'den olsa gerek...»

«— Mümkündür sultanım efendim... Bendeniz kulunuz, köleniz, ayağınızın türabı, Abdi ahkar Muvakkar, Meb'us namzet namzediyim... Buna şimdikiler, mahutlar, aday adayı diyorlar... Ne kötü bir kelime!... Nerede namzet kelimesindeki asalet, nerede aday kelimesindeki kerahat!»

«— Doğrudur mirim, doğrudur. Lisan-ı Osmanîyi berbat ettiler! Ne lisanda zarafet kaldı, ne de halkta terbiye!...»

«— Merhum pederim de terbiyeye çok ehemmiyet verirdilerdi efendim!...»

«— Muallim mi idiler?»

«— Hayır efendim, Beşiktaş'ta bir işkembeci dükkânı vardı! Müşteri çorba istedi mi, mutlaka terbiyelisinden verirdi.. Yâni çorbanın terbiyeli olmasına dikkat ederdi!...»

Bu sözlerim, hernedense üstadın hoşuna gitmemiştir. O büyük nezaketinden az çok ayrılır gibi olduğunu hissettim :

«— Siz de... Sen demek dururken siz demeğe ne lâzum var efendim! Babası işkembeciymiş! Ne demiş atalarımız : Dengin dengine. Daha ne demiş : Hıyarla hıyar olmazsan, hıyarlığı belli olmaz!... Şimdi sade vatandaş gibi konuşalım arkadaş... Sen de babanın mesleğini mi sürdürüyorsun? Yâni işkembecilik mi yapıyorsun?»

Hay Allah kahretsin be! Adamın bakışları falan değişiverdi birden. Tepeden bakmağa başladı. O ilk karşılaştığım andaki İstanbul efendisi hâli yok oluverdi. Ondan aşağı, kalmamak için, ayak ayak üstüne atarak, yerimde şööyle bir kasıldım :

«— Hayır. Ama bir vatandaşın işkembeci olması meb'usluğuna mâni mi yani? Hele bir araştırın bakalım... Kaç berber kaç aşçı adaylığını koymuş!... Hattâ bunların arasında bir de semerci var!»

«— Orası öyle. Ama sen bana hâlâ mesleğini söylemedin monşer...»

«— Polislikten ayrılmayım!...»

«— Yaaa! Yoksa seni buraya takip için mi gönderdiler? Dur dur, öyle hırslanma cancağzım. Fi tarihinde, beni, uzun zaman casus olduğum şüphesiyle tâkip etmişlerdi de!...»

«— Casusluk masusluk beni ilgilendirmez! Kendi dalganı için geldim ben. Hani zatiâliniz bir çok seferler meb'us olma sevdasına katılıp her seferinde de karavana olmuştunuz ya!... Bunun için tecrübeniz vardır, hatalarınızı bilirsiniz, bana anlatır yardımcı olursunuz diye geldim.»

«— Evet, çok defalar Meclise girme hevesine kapıldım. Cumhuriyet Halk Partisi de beni her seferinde destekledi ama, nedense bir bu işi kıvıramadık!... Kelin ilâcı olsa kendi kafasına sürermiş. Nasreddin Hoca'mız böyle söylüyor. Benim yaptıklarım sana bir fayda vermez...»

«— Verir, verir üstadım!...»

«— Nasıl verir mirim?»

«— Çok güzel sordunuz pîrîm! Bunları bana nakledecek olursanız, yaptıklarınızın tam tersini yaparak seçimi kazana-
cağım!»

O anda Felek'in gözleri parladı. Altın madeni bulmuş gibi heyecanla :

«— Bak hele şuna!» diye konuştu. «Amma da hinoğlu hinmiş! Hayır, yağma yok. İyi ki hatırıma getirdin İşkembeci-zâde zabıta memuru!... Gelecek devrede bunları kendim yapar Meclis'in uyku veren muhteşem koltuklarına yerleşirim. Kuzum sen askerliğini jandarma olarak mı yaptın?»

«— Hayır. Niçin sordunuz üstadım efendim?»

«— Malûm ya, bizde açıkgozleri jandarma yazarlar da.»

«— Bari bir fotoğrafımı gazeteye koyup, okuyucularınıza bana oy vermelerini tavsiye eder misiniz?»

«— Yooo, o kadar uzun boylu değil. Her önüme geleni

vatandaşı tavsiye edemem ben! Şimdiye kadar kimleri tavsiye etmişsem makam sahibi olmuşlardır ama, onlarda bir cevher sezmişimdir. Bende Nasreddin Hoca'nın seziş ve görüş kaabiliyeti vardır! İsmet İnönü'yü gözüm tutmuş, Atatürk'e gizli bir toplantıda tavsiye etmiş, kısa yoldan Başbakanlığa kadar gelmesini sağlamışımıdır!... Demirel'i Suişlerinde çalışırken gör, müş, tahsildara benzeyen havasından bâzı ilhamlar alarak, Johnson biraderimize tavsiye etmiş, akli hayalinde olmayan makamlara erişmesini temin etmişimdir! Bayar desen keza. Aslında Mustafa Kemal'i de 19 Mayıs harekâtına iteleyeni benim!»

«— Üçüncü Sultan Murad'ın tahta çıkmasında da rol oynadınız mı üstadım?»

«— Hayır. O işlerle rahmetli meslekdaşım Ulunay meşgûl olurdu! Ben Napolyon Bonapartı İmparatorluk tahtına oturtmuşumdur!»

«— Baltacı ile aranız nasıldı?»

«— İyi idi. Her kış bizim hânenin odunlarını ona kırdırırdım! Kaabiliyetini görünce, Sadrazamlığa lâyıktır diye rapor verdim. Bu arada Öküz Ali Paşa'yı, Semiz Ali Paşa'yı 7 - 8 Hasan Paşa'yı, Yağcı Nâzım Paşa'yı da unutmamak lâzım...»

«— Cemal Tural Paşa'yı?»

«— O da kadromuzdan geçmiştir!»

«— Bir de bendenizi destekleseniz...»

«— Monşer, burada keselim lâfı. En son İlhan Selçuk denen o veledi lânse ettim! Sonucu bilmeyen kalmadı. Gazeteden ayağımı kaydırıp Cumhuriyet'in tek adamı oldu. Neymiş efendim, ezenlerle ezilenler varmış memlekette! Eee, nâpalım yani? Biz bilmiyor muyuz bunu? Lâfa bak! Patronlar, sömürücüler, madrabazlar, politika ağaları Türkiye'yi mahvetmişler! Yiyip bitirmişler! Eeee, nâpalım yâni? Biz bilmiyor muyuz bunun böyle olduğunu? İşçiler emeklerinin karşılığını alamıyorlarmış! Sosyal denge bozulmuşmuş! Bu gidişe bir «dur» diyen çıkacakmış! Yabancı sermaye getirdiğinin beş mislini iki yıl-

da götürüyormuş!, Eeee, ne var bunda yani? Sanki biz bilmiyor muyuz bunun böyle olduğunu? Türkiye’de can, mal emniyeti kalmamış! Herkes sokak kânununu tatbik ediyormuş! Dağlar kravatsız, şehirler kravatlı eşkiyalardan geçilmiyormuş. Lâf kıtlığında asmalar budayayım! Eee, ne var bunda yâni? Sanki biz bilmiyor muyuz memlekette asayişin olmadığını? Fiatlar durmadan artıyor, ahlâk sükut ediyor, sınıflar arasındaki denge bozuluyor, gelecek nesillere korkunç borçlar bırakılıyor, atı alan Üsküdar’ı geçiyormuş! Eee, ne var bunda yâni? Sanki biz bilmiyor muyuz bunun böyle olduğunu? Hem artık eski tâbirler değişti. Atı alan Üsküdar’ı geçiyor demiyorlar şimdi. Atı alan iktidara geçiyor, diyorlar monşer!... Evet, evet, biz bütün bunları biliyoruz. Bizim bildiğimiz kadar başkaları da biliyor. Hem bizim hem de, başkalarının bildiği şeyleri sütunlarımıza koyup âlemi kendimize güldürelim mi? Fıkra dediğin suya sabuna dokunmamalı öyle fazla. Lâpçin’in gevezelikleri. Vatandaş Ahmet Efendinin münâsebetizlikleri, sözlük yerine gözlük kelimesini kullanmanın nezaheti, Bamya’nın fazileti, Patlıcan’ın kerameti, Kabak’ın nefaseti ve bir de bizim hanımın arsa vergilerindeki adaletsizlikler dururken amme müessesesi olan gazetenin muteber sütunlarına başka şeyler karalamak vatana ihanet değil de nedir? Maksat...»

«— Vatan kurtulsun üstadım!...»

«— O kadar!»

«— Anlaşılan zatıdevletleri İlhan Selçuk beye...»

«— Bey’e değil, veledel!...»

«— Her ne ise... Kızdığınız için bendenizden bahsetmek istemiyorsunuz. Fakat merak buyurmayın efendim. Abdiahkar Muvakkar kurulunuzun fazla bir okumuş yazmışlığı yoktur. Yerinizi pek alamaz. Lütfedip birkaç satırcık...»

«— Hayır, hayır! Neme gerek! Nasreddin Hoca ne demiş Korkulu rüya görmektense uyanık yatmak hayırlıdır demiş. Yetmiş yıl önce Mekteb-i Hukukta okurken de Mecelle

müderresimiz Hacı Abdülkaadir efendi her zaman bu sözü söylediler! Ben Babîâli baskınında Mektebi Hukuk talebesi olarak katıldığım ve hükümeti devirdiğim zaman da ittihatçılardan ne gördüm? Beni tutup Sinop'a sürdüler! Sonra da memleketi, koca Devleti Osmaniye'yi batırdılar! İşte bu kadar mîrîm. Başkapağıya. Allah versin!...»

Felek açıktan açığa beni kovuyor gibiydi! Gibisi fazla ya, neyse... Erkekliği kurtarmak için söylüyorum bu kadarını da.. Bir ara içimden paçasına yapışmak, pantolonunu yırtmak gözüklerini kırmak, aklını başına getirmek gibi bâzı şeyler geçti. Fakat derhal kendimi toparladım. Bu takdirde bir Adalet Partili'den dayak yedi diye İsmet Paşa'nın merkezinden koydurarak, kendisini meb'us yaptırabileceğini düşündüm. Ona bu iyiliği yapmaktansa, en doğru hareket sırtça köşkten çekilip gitmekti.

Ben de öyle yaptım.

Sokağa çıktığım zaman tirtir titriyordum.

Baktım, bizim Cemalettin bir köşede beni bekliyor. Hemen yanıma koştu :

«— Ne yaptın? Anlaşabildin mi?»

«— Bırak Allahını seversen yahu! Ne sinâmeki adammış o öyle!... Boyun büküp gerdan kırmalarımı, dar pantolon giymelerim, eski lûgat paralamalarımı hepsi boşa gitti!...»

«— Ne oldu?»

Anlattım konuştuklarımızı.

Cemalettin üzölmüştü.

«— Boş ver kardeşim!...» dedi. «Allah bir kapıyı karparsa başka birini açar! Onun zaten hayatında kimseye kahve ısmarladığı bile görölmemiştir!»

«— Peki şimdi ne yapacağız?»

«— Hazır buraya kadar gelmişken Bugün gazetesine uğrayalım. Orada Şule Yüksel hanımı görür, bir defa da Onunla konuşursun.»

«— Kim bu hanım?»

«— Bugün'ün fıkra yazarı. Hani erkekler karılarını döv-melidir diye bir yazı yazıp meşhur oldu ya, işte o. Bütün yobaz-lar onu dehşetli tutarlar! Câmi câmi dolaştırarak karılarına öğüt verdirirler. Şeriat taraflısı bir muharirdir.»

«— Şeriat'tan bahsetmek yasak değil mi?»

«— Kanunen yasak ama, alenen serbest!»

«— Ona karşı nasıl davranmam gerekiyor?»

«— Şeriata karşı olan hayranlığından, memleketi yalnız ve yalnız Şeriat'ın kurtaracağından, şeriatın kestiği parmağın acımayacağından, parmaksız da bâzı işlerin pekâlâ görülebile-ceğinden bahsedeceksin!... Yanına girerken sağ elini iman tah-tasının üzerine koymayı katiyyen ihmâl etme! Mâsum bir Hilâ-fetçi gibi davran! Esasen Hilâfet'le Şeriat, aynı arabaya koşul-muş atlar gibidir. Biri birini sürükler. Biri olmadan öbürü yü-rümez.»

«— Madem ki fayda var diyorsun, gidelim Cemalettinci-ğim.»

«— Belki de büyük ahlâk mürşidi eski şâirlerden Necip Fazıl üstadımız da oradadır. Allah'ı, Peygamberi, dinin bütün meselelerini paraya tahvilde ve politikaya alet etmede onun kadar usta olanına rastlanmamıştır şimdiye kadar.»

«— Yanılmıyorsam ben kendisini birkaç defa Zelzele Şevket'in kumarhanesinde görmüştüm. Baskında hemen cebin-den sarı kartı çıkarıp : «Ben buraya röportaj yapmaya geldim» dedi. Bir keresinde Emniyet Müdürü de yanımızdaydı, o gaze-teci hüviyetini gösterince, «Peki Fazıl bey, röportaj yaptığını anladık, ya şu önünüzdeki paralara ve cebinizdeki kartlara ne demeli?» diye sordu. Aldığımız cevap şu oldu : «Dâhi yazar-lar, konsantre olmak, ele alacakları konuyu cemiyeti etkileye-cek şekilde yazabilmek için, bizzat o hayatı yaşarlar!» Ve kı-lına bile dokunulmadı tâbiî.»

«— İşte kumarhanede yediği paraların hepsi Dini politi-

kaya âlet etmek suretiyle kazandıklarıdır. Elhak kalemine diyecek yoktur doğrusu. Hele şairliği... Fakat gelelelim.»

«— Tamam tamam... Şayet Ona da rastlarsak kumarbazlığın faziletinden, dinin insan kitleleri için elzem olduğundan, dinle kumar bir araya gelince memleketin kurtarılacağından bahsedeceğim!...»

«— Mükemmel bir formül! Yürü bakalım...»

Takriben bir çeyrek saat sonra Bugün Gazetesinde çarşaf-
lı, peçeli bir hatunun karşısında oturuyordum. Odada bir sandalye bulunduğu hâlde, yere diz çöküp oturmayı edebe daha uygun bulmuştum. Erbakan'ı ziyaret sırasında giydiğim o mahut bere de başımdaydı.

Beni görür görmez hemen sormağa başladı :

«— Karınızı şer'an ne şekilde döveceğinizi mi öğrenmek istiyorsunuz muhterem din kardeşim?»

«— Hayır efendim...»

«— Eğer karınızın üzerine bir başka kadın almak isterseniz, dört taneyi aşmamak şartıyla bunu da yapabilirsiniz! Şeriat buna izin verir! Benim kocam böyle birşey yapmak isteyecek olsa, dinin emirlerini yerine getiriyor diye memnun bile olurum!»

«— Ah, şimdi nerede sizin gibi melek haslet hatunlar?»

«— Allah'ın izni ile ben, gaflet yolunda olanları doğru yola sevketmeğe çalışıyorum. Her tarafta onları irşat ediyorum.»

«— Allah sizden râzı olsun; Allah ne muradınız varsa versin! Allah sizi kazadan belâdan saklasın! Allah sizi göze gelmekten, bir solcu savcının hışmına uğratmaktan korusun!»

«— Teşekkür ederim. Ne de güzel dua ediyorsunuz... Vâiz misiniz, yoksa duahan mı?»

Az kalsın «dilenci» diyecektim, bereket dilimi ısırıldı da bu menhus kelime dudaklarımın arasından çıkmadı. Yutkunup cevap verdim :

«— Aday'ım efendim!...»

«— Ne adayı?»

«— Aday adayı... Adalet Partisinin aday adayı adaylarından, kulunuz, köleniz, ayağınızın türabı, Abdi ahkar, polislikte ayrılma Muvakkar bendeniz!»

«— Partinin hangi kanadındansınız? Masonlardan mı, Takunyalılardan mı?»

«— Evelallah Takunyalı kanadındanım efendim!»

«— Memnun oldum. Esasen cemalinizden de bunu anlamıştım. Şu halde daha şimdiden kendinizi meb'us olmuş bilin Madem ki bizdensiniz, Yalova'nın İyidere köyüne yapılacak câmii şerif için bana bırakılan makbuzlardan almanız gerekir. Bu köy halkı dinine çok düşkündür. Yalnız pek fakir olduklarından, topluca ibadet edecekleri bir câmiden mahrum bulunuyorlar. Bilirsiniz ki toplu halde ibadet etmenin tek tek ibadet etmekten yirmiyedi bin defa fazla sevabı vardır! İşte onları lâ-yık oldukları bol sevaba kavuşturmak gayesiyle bâzı hayırseverler orada bir câmi yaptırmak istiyorlar. Ben de İyidere köyüne bizzat gittim ve oranın dini bütün insanlarıyla tanıştım. Kadınları burunlarının uçlarını bile göstermiyecek kadar Müslüman maşallah! Kızları yedi yaşına basar basmaz çarşafa sokuyorlar şükür Allah! Deniz banyosu almak için Yalova'ya gince, bu köye kadar uzandım. Şimdi size yüz liralık mı, elli liralık mı, yoksa beş liralık mı makbuz keseyim?»

Dini bütün bu Şûle hanımın sözleri beni iyiden iyiye şaşırtmıştı. Modern gençlerin tabiriyle «şaşkoloz»a dönmüştüm. Bu şaşkınlığımın başlıca iki sebebi vardı : Birincisi şu Yalova'nın İyidere köyüne yapılacak olan câmi hikâyesi idi. Daha polislik mesleğine yeni başladığım sıralarda, yani bundan yirmi yıl kadar önce yine aynı köye yapılacak câmi için halktan durmadan para toplayan bir şebeke olduğunu duymuştum. Hattâ o zaman bu açık gözlerin bazılarını yakalayarak Müdüriyette demokratik falakaya yatırmıştık! Sonradan bu adamlardan birini,

özel bir otomobil içinde görmüş, yedi katlı bir apartman diktiğini öğrenerek bu mesleğe imrenmişim. Bunca yıl içinde otomobiller alındığı, nice apartmanlar dikildiği hâlde, zavallı İyidere köyünün dini bütün Müslümanları için hâlâ câmi yapılamamıştı! Bana kalırsa Şûle hanımın bu iyi niyeti bana sokmağa çalıştığı makbuzlar da meseleyi halledemiyecekti.

Şaşıtığım ikinci nokta ise, bendenizin karşısında bile yüzü örtülü, adablı bir şekilde oturan bu Müslüman hatunun deniz banyosundan bahsetmesi olmuştu. Onun gibi kendisini Tanrı yolunda reklâm, pardon, propaganda yapmağa adanmış birisinin plâja gitmesi garip değil miydi? Bunu nasıl yapabiliirdi? O mendebur komünistler uryan gezmeyi medeniyet, denize girip bilmem nerelerini cümle âleme göstermelerini ilericilik addediyorlardı ama, bir Müslüman hatun kişi bunu nasıl yapabiliyordu?.

Asıl gayemi çaktırmadan sordum :

«— Yalova plâjına mı gitmiştiniz?»

Hiç çekinmeden cevap verdi :

«— Evet. İstanbul plâjları bir âlem! Bir kadın bikini mayo ile denize rahat rahat giremiyor! Erkekler derhal etrafını sarıp. Onu rahatsız ediyorlar! O sebepten çok defa Yalova, Şile gibi uzak yerlere giderek denize giriyorum.»

Ağzım bir karış açık kalmıştı :

«— Bi... bi... bikini ile ha?»

«— Evet... Çıplak girecek değilim ya!...»

Dayanamadım :

«— İyi ama hemşirem, bu dine aykırı değil mi?»

«— İslâm dini kolaylığı emreder! İbadette bile kolaylık vardır. Gene İslâm dinine göre meselâ düşman eline düşmemek için her türlü hileye cevaz vardır. Bunca zamandan beri yaptığım dinî faaliyetten dolayı beni Cumhuriyet Savcıları hep ararlar. Sözde lâikliğe aykırı propagandalar yapıyormuşum! Polis peşimde. Çok şükür Savcıların da, polisin de, politikacıların

da, dostların da, düşmanların da gözleri önünde bulunduğum halde, bugüne kadar ele geçmiş değilim! Ne zaman kendimi tehlikede görsem, derhal tebdili kıyafet edip ellerinden kaçıyorum. Allah benim gibileri korumasını biliyor.»

«— Ne şekilde tebdili kıyafet ediyorsunuz?...»

«— Çarşafımın altında mini etek var! Hem de mini mini cinsten! Çarşafımı çıkardığım zaman beni kimse tanımıyor. Onları şaşırtmak ve izimi kaybetmek için plâjlara gidiyorum. Hattâ gerektiği zaman gece kulüplerine bile gidip, bol bol dansediyorum! Böylelikle kendimi düşmanlarımdan elinden kurtararak irşat işime, devam edebiliyorum!»

«— Dans ta ediyorsunuz öyle mi?»

«— Tabîî. Erkekler dansetmemi çok beğeniyorlar!... Ge-

«— Tabîî. Erkekler dansetmemi çok beğeniyorlar! Geçen gece Kulüp 999'da, Tercüman Gazetesinde fıkralar yazan Rauf Tamer'le beni tanıştırdılar... Yanında Yeni İstanbul Gazetesinin sahip ve Genel Yayın Müdürü Doktor Yavuz Uzan bey de vardı... Gözlüklü bir genç. Onlarla bol bol dansettim. Rauf bey danslarımı öylesine beğendi ki, beni övmek için söz bulamayıp kekelemeğe başladı! Sonra çok komik birşey daha öğrendim ondan... Ne güldüm, ne güldüm!»

«— Neymiş o sizi bu kadar kahkahalara garkeden?»

«— Meğer bu genç yazar bana yıllardan beri âşık değil miymiş! Ah Şule, diyor da ağzından başka bir kelime çıkmıyordu! Halbuki o anda kollarının arasında ben vardım. Uzak-tan âşık olduğu kadının, Şule'nin, gözlerine baktığını hayalinden bile geçirmiyordu... O çocukta bir istikbâl olduğunu seziyorum. Yeni İstanbul'da iken o sersem ilericilerin aklına uyup, Demokrasinin müdafii kesilmişti. Şükür Allaha Tercüman'a gitti de, biraz dinden imandan ve bizimkilerin huyundan kaptı! Cennetini bu dünyada yapmağa çalışıyor şimdi. Yalnız duyduğuma göre Onun böyle kısa zamanda sütun sahibi olmasını çekemeyenler varmış! Çıyan'la Yengeç arası, Allah'ın uy-

kudayken yarattığı garip mahlûkattan biri ayağını kaydırmanın yollarını arıyormuş! Bereket versin gazetenin sahibine çengel atmış ta, şimdilik yerini muhafaza ediyormuş. Mamafih çok sıkılmağa deymez. Biraz daha olgunlaşsın inşallah bizim gazeteye transfer ederiz onu da... Bunları bir yana bırakıp kendi işimize dönelim... Yüz liralık mı, elli liralık mı, yoksa beş liralık mı makbuz keseyim?...»

Çaresiz bir miktar «kesilecek»tik!

Türkiye’de aday olmanın zaruri masraflarındandı bütün bunlar. Memleketimizin kıymetli Celeplerinden Turgut Topaloğlu bile milletvekili olabilmek için ikiyüz bin lira harcamış! Bunu kulağıma kaç defa söylemişti bizim Fotoğrafçı.

Titreyen elimi cebime atarken kısıp bir sesle sordum :

«— Acaba bir liralık makbuzunuz yok mu?»

Şule hanım biraz yüzünü buruşturdu ama, hiç alamamaktansa buna da râzı olmayı faydalı buldu :

«— Bir liralığı da var, yirmibeş kuruşluğu da» diyerek liralık makbuzlardan birini kesip uzattı.

Niçin yirmibeş kuruşluk makbuzu olup olmadığını sormadığıma çok hayıflandım ama, artık iş işten geçmişti. Lirayı sunduk.

O şimdi, câmi makbuzcularının ezbere bildiğim meşhur edebiyatını tekrarlıyordu :

«— Bu geçici, yalancı dünyayı değil, ebedî olan öbür dünyayı düşünmek lâzımdır! Ufak bir sadaka bin belâyı defeder... Bir câmi yapımına yapılacak yardım ise, insana âhiretini kazandırır. Verin efendiler, verin. Az çok demeden verin. Verin ki günâhlarınızdan kurtulasınız! Bir câminin yapılmasına yardım edenlere Cenabıhak öbür dünyada içi huriler ve gülmanlarla dolu yetmiş katlı bir kâşane verecektir! Bu fırsatı kaçırmamak için keselerinize davranın. Ellerinizi ceplerinize daldırın. Ahırettteki mekânınızı şimdiden, eliniz tutar, gözünüz görürken hazırlayın!»

O böyle konuşurken, bendeniz kulunuz da her zaman yapageldiği vechile ellerimi açmış :

«— Âmiiinnn!» deyip duruyordum.

Meclise girdiğim zaman da bir kanun tasarısı gelince yine «âmin» diyeceğim için, bu antremanlar biraz da faydalı oluyordu!

Meselâ kürsüye bir hatip çıktı ve konuşmağa başladı değil mi? Abdi ahkar Muvakkar ellerini açacak ve herkes bu mübarek konuşmayı huşu içinde takip edecekti :

«— Anayasayı değiştireceğiz.»

«— Âmiiinnn!»

«— Orduyu besliyeceğiz!...»

«— Âmiiinnn!»

«— İktidardan gitmiyeceğiz!...»

«— Âmiiinnn!»

«— Fakiri daha fikir, zengini daha zengin yapacağız!»

«— Âmiiinnn!»

«— Fazla konuşan gazeteleri susturmak için onlara yemlik dağıtacak, makina getirmelerini temin gayesiyle karşılık olmadığı halde milyonlarca liralık kredi temin etmelerine çalışacağız!...»

«— Âmiiinnn!»

«— Çetin Altan'ın anasını belliyeceğiz!...»

«— Âmiiinnn!»

«— Âmin diyenlerin iki cihanda âziz olmalarını temin gayesiyle gökyüzüne asma köprü kuracağız!»

«— Âmiiinnn!»

Bu böyle devam edip gidecekti tam dört yıl.

Tekrar Şule hanım konuştu :

«— Şimdi söyleyin bakalım, benden başka bir isteğiniz var mı?»

«— Söylemesi ayıp, aday adayı olabilmem için yardımlarınızı rica edecektim de...»

«— Benim nasıl bir yardımım dokunur bilmem ki... En iyisi geceleri yatmadan önce üç Kulhüvallahü bir Elham okuyup bolca dua etmektir! Yumurtaya can veren ilâhi kudret bakarsınız sizi meb'us yapıvermiş! Dua ederken odada öd ağacı yakmanın da faydası vardır. Namazlardan sonra bol bol tesbih çekmek de fevkalâde iyidir! Oruç tutmak, nâfile namazı kılmak hep tavsiye edilecek hareketlerdir!»

«— Anlıyorum efendim. Bir fotoğrafçığımı sütunlarınızda neşretseniz, benim ne kadar dini bütün bir vatandaş olduğumu, bu bakımdan meb'usluğa herkesten daha çok hak kazandığımı belirtseniz, delegelerden o kadar fazla oy almam mümkündür de... Allah rızası için, Peygamber hakkı için bunu, bu iyiliği kulunuzdan esirgemeyin! Allah gönlünüze göre versin, Allah tuttuğunuz altun eylesin, Allah peşinizde olan Savcıların gözünü dilini bağlasın, Allah düşmanlarınızı kahhar ismiyle kahretsin!... Veleddalin âmin!»

«— İşte bunu yapamam!»

«— Niçin?»

«— Bir defa gazeteye fotoğrafınızı koyamam... Çünkü tasvir haramdır! Bunu geçelim...»

«— Peki beni övecek birkaç satır da yazamaz mısınız?»

«— Olmaz! O zaman da Abdurrahman kızar! Hâni ondan başkasını methetmiyeceğime dair söz verdim de!»

«— Abdurrahman dediğiniz de kim?»

«— Dini bütün meb'usumuz, medarı iftiharımız Abdurrahman Şeref Lâc'ı tanımıyor musunuz?»

«— Adını duymuştum. Fakat kendileriyle tanışmak şerefine nâil olamadım henüz...»

«— Turgut Topaloğlu bana iki besili koyun gönderdiği hâlde, bu yüzden onu bile methedemedim! Ama siz isterseniz bir kere de büyük Üstad Necip Fazıl Hazretlerine başvurun. Gazetemizin sahibi Suudi Arabistan'da misafir bulunduğu için..»

«— Arap Lütfi beyefendi Suudi Arabistan'dalar mı?»

«— Yanılıyorsunuz... O mübarek yazar bizim kadroda değildir!»

«— O da ikide birde Suudi Arabistan'a gider, Kral Fay-sal Hazretlerinin misafiri olurmuş ta!... Hattâ bir rivayete göre kendileri Suudi Arabistan'ın Türkiye mümessiliymiş!...»

«— Valla o biraz karışık bir konu!... Arap Lütü Suudi Arabistan'ın Türkiye temsilcisi mi, yoksa Türkiye'nin Suudi Arabistan mümessili mi henüz kesin olarak bilinmiyor! Mama-fih o zekâsı ve çalışkanlığı ile ikisini birden yapabilir! Bizim patron Mehmet Şevki Eygi hayretleridir! Yurt dışından hilâfeti savunmanın faziletlerini bildiğinden ve bir de Türkiye Cumhu-riyeti Kançanlarının peşini bırakmayışından ötürü gurbet el-lerde dolaşmaktadır... Onun işlerine Üstadımız Necip Fazıl beyefendi karışıyor... Belki gazetenin bir başka sütununa fo-toğrafınızı koydurup, hakkınızda birkaç satır yazı yazdırabi-lir...»

Baktım ki Şule hanımdan bana pek hayır gelmeyecek, münasip bir teşekkür edip çekip dışarı çıktım. Odacı eline al-dığı Mızraklı İlmihali ezberlemeğe çalışıyordu. Büyük üstadın, üstadı âzaman nerede bulunduğunu sordum.

Beni tepeden tırnağa süzdükten sonra :

«— Gazetemizin mescidinde namaz kılıyor!» dedi.

«— Burada mescit te mi var?»

«— Tâbii!... En büyük odamız mescit hâline getirilmiş-tir... Türkiye'de başka hiçbir gazetede bu yoktur».

«— Aman ne iyi, ne iyi. Fakat daha öğle namazı vakti değil. Ezan okunmadı. Üstad ne namazı kılıyor bu saatte?»

«— Nafile namazı!... Eğer kendisine para getirmişseniz, namazını bitirmesini beklemeniz gerekecek. Gelin göstereyim isterseniz...»

Bunu söylerken bir odanın kapısı aralandı.

Yerler halılarla döşenmiş, bir köşe de mihrap hâline ge-tirilivermişti.

Büyük Üstad el bağlamış, vecd içinde, yeşil bir halının üzerinde namaz kılmakla meşguldü.

Onu bir süre hayran hayran süzdükten sonra :

«— Hayır para filân getirmiş değilim...» dedim. «Kendilerinden bir ricada bulunacaktım da.»

Odacı bozuldu :

«— Para getirmedin demek?»

«— Hayır!»

«— Dur öyle ise.»

Odacı kapıyı daha da aralayarak başını uzattı :

«— Sizi arayan para falan getirmemiş Necip bey...» dedi. «Bir ricası varmış...»

Üstadı âzam o vakit selâm filân vermeğe lüzum görmeden namazı bıraktı. Dışarı çıkarak beni ters ters süzdü :

«— İcra memuru musun sen?»

«— Hayır üstad!»

«— Alacaklım isen benden beş para alamazsın. Doğruca mahkemeye başvur! Sıraya gir! Şu anda tam üç bin kişi var kuyrukta!...»

«— Estağfurullah. Sizden alacağımda yok...»

«— Tuhaf şey! Beni ya alacaklılarım arar, ya da para getiren Anadolu'lu hayranlarım! Sen ikisinden de olmadığına göre ne istiyorsun?»

Bu sözleri söylerken burnundan, yanaklarına ve bir çizgi hâlinde dudaklarına doğru devamlı bir hareket göze çarpıyordu. Sanki yüzü göbek atıyor gibiydi!

«— Bir rica için gelmiştim de...»

«— Neymiş rican?»

«— Bendeniz Adalet Partisinden aday adayı olmağa adayım da!...»

«— İsmet Paşalığı bırak, Türkçe konuş!...»

«— El emrü fevkal edep! Şey yâni. Dâiniz fırkai Adalete mensup namzedanı meb'usandanım da.»

«— Şimdi anladık... İstedğin nedir?»

«— Hani sâyei üstadanelerinden, Abdi ahkar için cerideye birkaç satır tasdir etmeniz müstarhamdır!»

«— Olmaz öyle şey! Herkes bu gazetede ancak beni methedebilir! Buna izin veririm. Amma ben hiç kimseyi methetmem, anladın mı? Yoksa çok mu paran var? Belki o zaman nefsimden biraz fedakârlık edebilirim!»

«— Param yok üstadım...»

«— Öyle ise yıkıl git karşımdan mendebur herif! Hem parası yok hem de meb'us olmağa bakıyor!... Şaklaban sende!.. Sen hâlâ demokraside kimlerin meb'us olabileceğini öğrenememişsin!... Çek arabanı!...»

Odacıya döndü :

«— Böyle sersemleri niçin huzuruma sokuyorsun be herif?» diye çıkıştı.

Adamcağız boynunu büktü :

«—Efendim bendeniz kendisini, hani geçenlerde size muhalefete iyi küfrediyorsunuz, diye Kars'tan bir teneke yağ getiren Hacı vardı ya!... İşte ona benzettim de...»

«— Haydi be oradan! Şimdi ben de seni benzetmeğe başlarsam anlarsın Hanya ile Konya'nın kaç kilometre olduğunu! Bir daha böyle halt karıştırdığını görürsem neuzübillâh ezerim seni anladın mı? Tokatımın şiddetini git de Osman Akkuşaklı'ya sor!...»

«— Başüstüne efendim...»

Bu sözleri söyledikten sonra bana arkasını dönerek Şule hanımın odasına doğru yürümeğe başladı.

Benim de tepem atmıştı. Hemen arkasından yürüdüm :

«— Arkadaş...» dedim. «Senin galiba Asmalımescit'te açılan yeni kumarhaneden haberin yok!...»

Durdu.

Geri döndü :

«— Yeni bir yuva mı açıldı?»

«— Evet!... Çanakkale’li Melâhat’ın evinin üst tarafında!...»

«— Kim açtı?»

«— Kör Emin!...»

«— Nasıl, o hapisten çıktı mı?»

«— Son aftan faydalandı! Seni mutlaka bekliyor.»

İyiden iyiye yumuşamıştı. Bana ilk defa olarak dostça göz kırptı :

«— Mutlaka gelirim... Az sonra ziyaretime Hacı Nazif Çelebi gelecek. Ondan birşeyler sızdırır gelirim!...»

«— Kör Emin sizin paranızın uğurlu olduğunu söylüyor!... Onun için mutlaka gitmenizi istedi...»

«— Nasıl uğurlu olmaz? Hacı parası bu, Hacı parası!..»

İki eski arkadaş gibi el sıkıştık. Böylece ben de bu garip gazete idarehânesinden çıktım. Üstüme hep öd ağacı kokusu sinmişti. Büyük ahlâk mürşidinden hiç olmazsa böylece bir intikam almış olacaktım. Birkaç saat Beyoğlunda dolaşacak, Kör Eminin açtığı kumarhaneyi arayacaktı... Belki de bu arada birisine kesilebilirdi!

Cemâlettin’le Nuruosmaniye’deki Şıracıda buluşacaktık. Beni orada bekliyecekti. Yüzümün güldüğünü görünce bu sefer iyi birşeyler becermiş olduğuma inandı :

«— Yüzün gülüyor Muvakkar’cığım. İşler iyi gitti herhalde.»

— «Ne gezer! Oradan da elim boş dönüyorum!»

«— Hay Allah... Bak buna canım sıkıldı... Haydi Tercüman gazetesine gidelim. Bir kere de son devrin hârîka çocuklarından Kabakizâde Ahmet efendiyle görüş!... Yakın bir arkadaşının ifadesine göre hâzret gençliğinde Paris’teyken hızlı bir Sosyalistmiş!... Dostlarına yazdığı mektuplarda solculuğu över, memleketin ancak bu yolda kurtulabileceğine inanırmış! Sonradan bedevî yazarlardan olmayı tercih etmiş! Kafası yeşilliği, medeniyeti, insanlığı,

uçsuz bucaksız gerçek hürriyet değil, Çöl Saltanatını ve çöl kanunlarını özler olmuş! Mecelle der de, başka birşey dememiş.. İşe Karl Marx'tan başlayıp Hazret-i Ebubekir'de bitirmiş! Özel-liklerinden biri de Atatürk'ün ölüm günlerinde Mustafa Kemâli ağzına almamak! Namaz kılıp kılmadığı hususu Allah'ı ilgilen-dirir. Ama kafayı bir tutsüledi mi Halife de o, Padişah da o, memleketin gemi aslanı da o kesilirmiş! Dinî bilgisinin çok üstün olduğu kendinden menkûlmüş. Hülâsa nevezuhur bir fıkra yazarı mukallidiymiş. Hattâ orada burada övünmek için «Ben sağ'ın Çetin Altanıyım!» dermiş. Yani demek istediğim onun karşısına gidince önce sosyalist olacaksın, zamanla bu tarafı-nın dumura uğradığını beyan edip, sağcılığın tek çıkar yol ol-duğunu, ancak bu zümreyi istismar etmek suretiyle insanın kar-nının doyabileceğini ifade edeceksin... Yazılarının hayranı ol-duğunu, ondan başka Türkiye'de böyle anlaşılması güç yazılar yazan daha başka bir dâhinin bulunmadığını, açıkça itiraf ede-ceksin. Onu okuyan karilerin minareye çıkmış turistler gibi baş-larının döndüğünü, insanın başını ise öyle herşeyin kolay kolay döndüremeyeceğini sözlerine ekliyeceksin. Soyadını pek be-ğendiğini söylemeyi sakın ihmal etme. Hattâ Kabak'ın fazilet-lerini bir bir saydıktan sonra Kabaklı olmanın yüceliğinden dem vur! Sıkışırsan sen de soyadını değiştirip Kabaklı yapaca-ğını söyle... Dur dur, belki bunu kıskanır. Gider bir gazetenin açtığı fıkra yazarı yarışmasına katılır da üçüncü olup birinci diye yazılar yazmağa başlayacağından korkar. İşin bu tarafını hiç karıştıрма. Zaten memlekette bir tek Kabak'lı yeter de ar-tar bile. Her taraf, her gazete onun gibilerle dolsa sonra ne yaparız?»

İtiraz ettim :

«— Geçici de olsa, Kabak ya da Kabaklı olmağa niye-tim yok! Hem o gazete kendi adamları dururken beni hiç des-tekler mi?»

«— Sen bilirsin kardeşim...»

İçtiğim büyük bardak soğuk sıra beni az çok sakinleştirmişti. Birlikte çıktık. Bana.

«— Nereye gidiyorsun şimdi?» diye sordu Cemâlettin.

«— Galatasaray Hamamına!» dedim.

«— Ha bak, bu da parlak bir fikir. Belki şansın hamamda açılır, daha bir kolaylıkla Milletvekili olabilirsin!... Ama bunu yapmak için taaa Galatasaray'a kadar gitmeğe ne lûzum var canım? Cağaloğlu Hamamı hemen şuracıkta...»

«— Sen anlamazsın... Galatasaray Hamamı'nın ayrı bir özelliği var... Haydi şimdilik hoşça kal. Yardımlarından dola-
yı minnettarım aziz kardeşim...»

Öpüştük, koklaştık, ağlaştık ve ayrıldık.

Artık iyice anlamıştım. Şu gazeteçi milletinden insana kolay kolay hayır gelmiyordu. Onlar sadece kendilerini düşünüyorlardı. Tevekkeli rahmetli Menderes bunların bâzıları için «doymak bilmeyen ejderler» tâbirini kullanmıştı. Hep bana, rab-bena, diyorlardı. Gene ne varsa particilikte vardı! Kulağıma çalındığına göre Adnan Menderes'i darağacına gönderenlerin başında gelen gazetecilerin arasında bir zamanlar onun basın müşavirliğini yapan Ahmet Emin Yalman da mevcuttu...

Ben kendi işimi kendim görmeliydim. Hani kurda boynun neden böyle kalın diye sormuşlar, kendi işimi kendim gördüğüm için cevabını vermiş... Bir an önce memleketin en büyük aktörü olan Muhtar bey'i bulmalı, şansımı bir kere de onunla denemeliydim.

Galatasaray'a varıp, meşhur hamamın sokağına saptığım sırada, nereden çıktığını anlayamadığım bir rüzgârla sendeledim! Kendimi kenara dar atım. Başıma bir kaza geldi zannetmiştim ki, hamamdan muazzam bir burnun çıktığını farkettim! Arkasından birbuçuk iki dakika ya geçti ya geçmedi, bu sefer de o muhteşem burnun sahibi göründü. İşte o zaman, beni sendeleten şeyin bir yelkeni andıran bu hörmnetli burnun çıkar-mış olduğu rüzgârdan geldiğini anladım!

Yanılmıyorsam, eskiler, Allah'ın yüzün süsü olarak yaratmış olduğu burunları üçe ayırırlardı :

1 — Enfi sagîr,

2 — Enfî mutavas'sıt,

3 — Enfî kebir.

Bendenizin de, öğünmek gibi olmasın kebir cinsten bir burnu vardır! Fakat bu zâtunkine kebir değil, ekber demek caizdir... Onun taşıdığı burnun yanında benimkisi Hülya Koçyiğit'inki gibi pek mini mini kalırdı.

Bu mutlaka bana salık verilen Muhtar bey olacaktı. Tarife tıpkı tıpkısına uyuyordu. Kendimi toparlayarak arkasından seslendim. Ama duyurmak ne mümkün! İnanılmayacak kadar müthiş bir hızla yürüyordu. Ufak cüssesine, küçük ayaklarına rağmen, yol alışındaki sür'ate kimse inanamazdı. Bir anda Yunan Konsolosluğunu bile geçmişti! Kendisine yetişebilmek için yarışa girmiş beygirler misali koşmağa başladım. Buna rağmen hazret arayı durmadan açıyordu.

Güçlkle bir dolmuş buldum. Adamcağız durmadan gazladığı halde, Muhtar bey olduğunu tahmin ettiğim zata, ancak Karaköy'de yetişebildim. Dolmuştan iner inmez, kaçırmıyayım diye yakasına yapıştım :

«— Dur!»

Ne de olsa bunca yıl polislik yapmışız değil mi efendim. Ne zaman ve nasıl «dur» deneceğini iyi biliriz! Ne yaparsa yapсын yakasını kurtaramıyacağını anlayınca, beni sivil memur zannederek sızlanmağa başladı :

«— Vallahi benim suçum yok kardeşim!... Ben onu asla tanımam. Yanıma gelerek bana musallat oldu! Ne dedimse lâf anlatamadım. Beni zorla günaha soktu! Nedim'in şiirlerinden parçalar okudu. Meşrebini belli etmek için türlü şaklabanlıklar yaptı. Benimle bir gecelik came hâba girmemüsün — Beni günâha sokup sen sevaba girmemüsün?» dedi. Oldu olan-

lar. Ama yine de tekrar edeyim ki ben herkesin zannettiği gibilerden değilim! İsterseniz Zeki Müren'e sorun.»

Kendisini sakinleştirmek amacı ile sesimi mümkün mertebe yumuşattım :

«— Çok rica ederim Muhtar beyefendi, heyecanlanmayın o kadar... Ben polis filân değilim.»

Hemen rahatladı :

«— Hani yakamı polis gibi tuttunuz da!...»

«— Eskiden bu meslekte bulunduğum için yakaya nasıl yapışılacağını iyi bilirim! O kadar hızlı yürüyorsunuz ki, hamamdan çıkarken seslendiğim halde bir türlü sesimi duyuramadım. Sizi kaçırmak istemiyordum. Canınızı acıttımsa özür dilerim.»

«— Beni hamamdan çıkarken mi gördünüz?»

«— Evet...»

«— Zatiâliniz de esnaftan mısınız?»

«— Bilmem ki nasıl söyliyeyim...»

«— Öyle mi, böyle mi? Bunu söyleyin kâfi...»

«— Nasıl emrederseniz! Yâni öyle de olur, böyle de!... Hele benim derdime çare bulun da, gerisi kolay! Karşılıklı olarak birbirimizi memnun etmeğe çalışırız elbet!...»

«— Ne istiyorsunuz?»

«— Şöyle tenhaca bir yere gidip konuşsak; sizin için de hayırlı olur. Elinize iyi bir para geçebilir...»

«— Beni meşhurlardan birine tavsiye edecekseniz hiç zahmete girişmeyin? Cümlesi bendenizi tanır...»

«— Hayır, ayrı bir mevzu bu.»

«— Para var diyorsunuz?»

«— Başarabilerseniz çok var!...»

«— Peki, Köprü altına gidelim, oradaki boş banklardan birine oturur konuşuruz. Yalnız biraz kısa kesin. Taaa İçerenköy'de oturuyorum çünkü. Onbeş dakikacık bir vaktim var.

Eve dönüp yeni aldığım siparişleri hazırlamak mecburiyetindeyim.»

«— Kunduracı atölyeniz mi var devlethânede?»

«— Bunu da nereden çıkardınız kardeşim?»

«— Sipariş dediniz de...»

«— Kundura falan değil, nutuk siparişi bunlar! Seçim yaklaşıyor ya, muhtelif partiler bu zamanlarda beni arayıp bulurlar, muhalif muvafık, solcu sağcı nutuklar sipariş ederler! Bunları hazırlıyorum akşamları.»

«— Şimdi anladım üstadım. Burhan Hoca da bendenize bu meziyetinizden ayrıca bahsetmişti. Maşallah çok kuvvetli kaleminiz varmış..»

— «Evvelâllah. Demek bizim Burhan Hoca'yı siz de tanıyorsunuz?»

— «Evet. Beni size gönderen de odur.»

«— Öyle mi? Ah Onun gençliğini bilseniz!. Ne iyi kaleci idi!..»

«— Futbola da mı merakınız var?..»

«— Hem de pek çok!. Siz Galatasaray'ın dillere destan kalecilerinden Ulvi Yenel Beyi tanır mısınız?»

«— Sadece ismini duymuş, resmini görmüşümdür.»

«— Ne kaleciydi O!. Yemin ederim ki, yeryüzüne onun kadar iyi bir kaleci daha gelmiş değildir. Ne tutuşları, ne yaylanmaları, ne yerlere serilmeleri vardı yarabbi!. Ne zaman bir maçı olsa, mutlaka Taksim Stadına gider, kalenin arkasında yer alırdım!. O zamanlar seyirciler sahanın içine kadar girebilirlerdi. Her ne ise. İşte köprü altına geldik. Sizi dinliyorum dostum.»

Banklardan birine oturur oturmaz konuya girdim:

«— Bir atım var. Onu beş bin liradan az olmamak şartıyla satmak istiyorum!. Beş bin liranın üstü sizin olsun.»

«— Yarış atı mı?..»

«— Yok canım. Yaşlı, çok yaşlı, topal, uyuz bir at işte!»
Muhtar Bey sinirleniverdi:

«— Benimle dalga mı geçiyorsunuz? Onu denize atmak için üstelik beş bin lira vermek lâzım!..»

«— Estağfurullah Üstadım. Dalga geçmek ne haddime. Bir kır at bu!..»

«— Ne çıkar bundan? Memlekette aradığın kadar kır at var!. Hele bugünlerde dört bir yanı sardı!. Anadolu'dan gelenler, büyük şehirde besiyeye çekilenler!..»

«— Burhan Hoca sizin gebermek üzere olan bir Hint Horozu'nu nasıl mektebe gönderdiğinizizi anlattı da. Hâni bizim uyuz da Ulu Hakan Abdülhamit Hân'ın atı olabilir belki dedik!..»

«— Haaa, şu mesele.»

«— Aman Muhtar Beyefendi ocağınıza düştüm! Beni ancak siz kurtarabilirsiniz. Siz bendenizi kurtarınca, ben de derhal vatani kurtaracağım!..»

«— Nasıl şey o öyle? Amerika'dan bizim hazineye yeni borçlar mı temin edeceksiniz?»

«— İnşallah ileride onu da yaparım!... Ben şimdilik Adalet Partisinden aday adayı olmak istiyorum. Biliyorsunuz, beş bin kâğıt yatırmak lâzım. İşte bu parayı da ancak bahsettiğim atı satabilmekle temin edeceğim. Bir defa milletvekili seçildim mi kendimi yükten kurtarmış olacağım. Ondan sonra sıra vatani kurtarmağa gelecek. Can ve canan meselesi.»

«— Yâni maksudınız vatani kurtarmak?»

«— Öyle. Maksat Vatan Kurtulsun!»

«— Çok güzel birşey bu.»

«— Değil mi efendim!... Hep kendimizi mi düşüneceğiz? Biraz da vatanımızı düşünmeliyiz!... Takdir edersiniz ki bu da aç karnına olmuyor.»

«— Haklısınız.»

«— Bir defa parayı yatırdık mı, gerisi kolay artık. Her

türlü dalavereye başvuracağım. Zatîâlinizden hitabet dersleri, nutuk örnekleri de rica edeceğim bilâhare. Bu sahada bir eşiniz daha yokmuş diyorlar.»

«— Yalan söylememişler. Bir çok seneler İsmet Paşa'nın, Celâl Bayar'ın, Adnan Menderes'in, daha sonra Gümüş pala'nın, Demirel'in konuşmalarını hazırlamışumdır. Yalnız bir defasında kafayı fazla tutsülemiş olacağım ki, rahmetli Menderes'in konuşmalarına «Kara Cübbeliler» tâbirini sokarak zavalı adamcağızın başını derde sokmuştum!... Adınızı bağışlar mısınız?»

«— Muvakkar... Abdi ahkâr, polislikten ayrılma Muvakkar kulunuz efendim!...»

«— Milletvekilliği için zamana uygun bir isim.»

«— Şimdi artık anlaştık, mutabıkız değil mi Muhtar Beyefendi?»

«— İş iştir. Elbette mutabıkız.»

«— Atı yarın satabilir miyiz? Fatih'te At Pazarı kuruluyor da.»

«— Bundan emin misiniz?»

«— Elbette... Ben polisken surların dışında kaçak et, eşek, at kesip bunları köftecilere satanları takip için hep sivil giyinip oralara giderdik. At pazarlarında şöyle geberik, uyuz, dünyasından bezmiş at veya eşek alan birini gördük mü, hemen peşine düşer onu surların dışındaki viranhanelerde suçüstü yakalardık...»

«— O halde siz yarın atı alıp pazara giderek bekleyin. Fakat beni görünce sakın tanıdığınızı belli etmeyin. Belki beş bini tuttururuz. Devir Ulu Hakanlar, Abdülhamit'ler devri!... Onlara medhiye düzdün, onlara ait birşeylerden bahsettin mi, çok ilgi uyanıyor. Haydi bana müsaade. Vapurun zili çalıyor. Şimdi «Turnikeler Tamam!» diye bet bir ses yükselir. Buna yetişmem lâzım.»

Bunu söylemesi, yerinden fırlaması ve gözden kaybolması iki

saniye sürmedi! Zil sesi hemen kesilmişti. Vapura yetişmesi imkânsızdı. Üstelik Kadıköy İskelesi de bir hayli uzaktı. İkinci vapura kadar kendisiyle biraz daha konuşabilmek umudu ile koştum. Ortalığı araştırdım. Ancak vapur iskeleden ayrılıp manevra yaptığı sırada Muhtar Bey'i görebildim. Tıklım tıklım dolu olan vapurda kendisine bir yer bulmuş, yanında oturan adamın gazetesini beleşten okumağa bile başlamıştı! Ne zaman vapura yetişti, ne zaman oturabilecek bir yer buldu ve ne zaman yanındaki adamın gazetesini okumağa başladı, anlayamadım.

Evet, Muhtar Bey'in yardımlarıyla galiba gerçekten bu vatanı kurtarmağa muvaffak olacaktım. Kendime güvenim artıyordu.

Neş'e içinde Şehreminine döndüm.

Kuzu'nun kahvesinde bizim İstefan Bey'le solcu doktor tavla oynuyorlardı. Her oyunda mutlaka yenilen fabrikatör, yine biraz zor durumdaydı. Zar gelsin diye durmadan :

«— Şo evlâdım!» diyordu.

Yan tarafta oturan Kurmay Onbaşılıktan emekli general ise onun yenilişinden memnun gülümsemekle meşguldü. Zaten bendeniz bu kahveye dadanalı beri Paşa'nın daima İstefan Bey'in mağlûbiyetini arzuladığına şahit olmuşumdur. Patron kazanacak gibi oldu mu hemen.

«— Ya Şâfi!» diye seslenirdi.

Ve inanır mısınız, o anda da İstefan Bey'in zarı dönüverirdi.

Paşa'ya :

«— Neden böyle yapıyorsun?» diye sorduk mu, aldığımız cevap hep aynı oluyordu :

«— Gâvur değil mi? Yenilsin alçak!...»

Kendime bir orta şekerli ısmarlayıp hertarafı iyice dikiz edebileceğim bir yere oturdum. Paşayla selâmlaştık. Bundan istifade ederek sohbeta geçtim :

«— Nasılsın Paşa hazretleri?»

«— Havalar serin, keseler nârin. İnnalahe maa sâbirin!»

«— Kuzum paşam, zatîâliniz insana seçimi kazandıracak bir dua bilir misiniz?»

«— Elbette bilirim. Benim bilmediğim ne var ki? İlmî iktisat, ilmî nücum, hitabet, kitabet, fetanet, hepsi bende.»

«— Ne olur şu seçim duasını söyleyiverin de Meclise gireyim...»

«— Söylemem.»

«—Neden?»

«—Bir defa Adalet Partisinden... Sonra ne demişler biliyor musun?»

«— Ne demişler pasam?»

«— Âkil olan bildiğini söylemez. Cahil olan ne halt yediğini bilmez!»

Tavla partisini kazanan Doktor Tahir :

«— Yaşsa Paşa!...» dedi. «Çok doğru söylüyorsun. Ahmet efendi, Paşamıza benden bir çay!... Al şu kesmeyi...»

İstepan bey yenilişin hırsını Paşa'dan almak istedi :

«— Zo nedir bu halin Paşa? Oturmuşsun bir kenara okuyup üfloorsun... Geldin geleli bir tek doğrusuna zar atmamışımdır... Ne ayak varmış sende de be! Kaç número ayakkabı giyoorsun?»

Paşa keyifli keyifli güldü :

«— Hiç te okuyup üflemedim. Eğer bir de okuyup üfleydim, burada tozun kalmazdı!... Anladın mı İspanak?»

«—Haydi oradan Koca Bunak!»

Bu tatlı şakayı müteakip İstepan bey bana döndü :

«— Nooloor Muvakkar beyciğim, nasıl gidoor işler? Al-laha şükür vazgeçtin adaylıktan he?»

«— Neden vazgeçeyim yahu?»

«— Bak Burhan Hocamıza, o fazla dalavere döndüğünü görünces vazgeçmişidir!... Paralarına yazık olacak derim. İlle de bu parayı kaybetmek istoorsan, bizim Halk Partisine yaptır

kaydını... Ânınla şanınla seçilme hiç olmazsa!... Hem biz ortalığın solunda olduğumuzdan naşi ucuzluk vardır... Beş bin değil dört bin kâğıtcağızdır adaylığımız.»

«— Aklımı çelemezsin İstepan bey... Ben Adalet Partisinden bir yere ayrılmam... Ne varsa Kır a'ğa var. Remil at tırdım, fala baktırdım, bakla açtırdım, istiareye yattım, Adalet'in kazanacağını öğrendim!...»

İstepan bey doktor Tahir'e seslendi :

«— Toktorcuğum, bu particilik hastalıktır he?»

Genç tâbip cevap verdi :

«— Elbette!...»

«— Tedavisi varıdır?»

«— Tek tedavi yolu bir defa aday olup kazık yiyerek beş bin lirayı kaybetmektir!»

Fena içerledim doktora :

«— Seçildiğim zaman görüşürüz! Hele bir de Bakan olursam kendini Kongo'ya gitmiş bil!»

«— Hani o günler!... Jet Bakan Özkan'ın emrinde çalışmaktansa Kongo'ya gidip hastabakıcılık etmeğe, razıyım! İlâç fiyatları ucuzlayacak der, artar! Sosyalizasyon olacak der, bunun nasıl yapılacağını bilmez! Olmayacak der neden olamayacağını açıklayamaz! Hiçbir hastahanenin personelinin ne yeyip ne içtiğinden haberi yoktur! Doktorların ellerine geçen parayı hesaplazamaz! Üç beş hastahaneye baskın yapıp fotoğrafını çek-tirmek suretiyle Sağlık Bakanlığına mı, yoksa kendisine mi faydalı olduğunu anlayın artık! Bu düzen toptan değişmeli... Çı-karcıların, sömürücülerin kökleri kazınmalı! Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının işleri Allaha kalmış. Neyimiz Allaha kalmamış ki? Şuraya bak... Muvakkar bey aday olmak için para peşinde koşmaktan Tazı'ya dönmüş! Kuzum dostum, bana açıklar mısınız niçin milletvekili olmak istiyorsunuz?»

«— Vatani kurtarmak için...»

«— Sevsinler. Adalet Partisi mi vatani kurtaracakmış?»

«— Elbette, bunda şaşacak ne var?»

«— Vatani kurtarsa kurtarsa İşçi Partisi kurtarabilir! Şayet gerçekten yalnız memleketi düşünüyorsan, İşçi Partisine kaydını yaptır. Derhal istifa et Adalet Partisinden!»

«— Allah yazdıysa bozsun! Ağzından çıkanı kulağın duy-sun arkadaş. Burada öyle ulu orta İşçi Partisini falan methet-mel!»

«— Anayasaya uygun kurulmuş ve bunun dışında hiçbir faaliyeti bulunmayan bir partiyi methetmek görevimdir!»

«— Birakalım hikâyeyi doktor bey! İşçi Partisi bal gibi Komünist Partisidir! Bunu ne Anayasa bilir, ne de babayasa! Bunu en iyi bilen Doktor Faruk Sükan'dır. Geçen devre ispat için kaç defa kitaplar yayınladı, nutuklar çekti.»

«— Peki niçin İşçi Partisini kapayamadılar?»

«— Niçin mi? Şeyden. Yâni Türkiye'den!»

«— Ne demek Türkiye'den?»

«— Başında Türkiye var ya... Türkiye İşçi Partisi değil mi adı?»

«— Eee, ne olmuş?»

«— Partiyi kapatırken Türkiye'yi de kapatırız falan diye ürkütükleri için!»

«— Mantığa kitakse! Muvakkar bey bir tavsiyede bulunayım mı zatiâlinize... Bundan böyle bilmediğin şeylerden sakın bahsetme. Örneğin Komünistliğin ne olduğunu bilir misin?»

«— Ben bilmeyeceğim de kimler bilecek! Polisken kaç tanesini yakalamıştık!»

«— Denizde mi? Peki söyler misin bana nedir Komünistlik? Kuş mu, balık mı, salatalık mı?»

«— Komünistlik, komünistliktir!... Yâni Rus olmaktır! Uzun yıllar önce ihbar üzerine komünistlerden birinin evini basmıştık. Eve girer girmez gizli beyannâmeler kitaplar arama-ğa başladık. Arkadaşlar birşey bulamadılar! Son olarak ben, çalışma masasının üzerinde kalınca bir kitap gördüm. Çevirip

baktım. Aman Allah! Üzerinde Larus yazmıyor mu? Hemen zaptı tutturdum! Herifi kitapla beraber karakola getirdik. Bir Arnavut Komiser vardı. Faik diye. Ama, öyle bildiğiniz âdi komiserlerden değil. Tokadı attı mı, adamı yere seren cinsten. Kitabı görünce, gözlüklerini takıp üstünü birkaç defa okuduktan sonra : «Aferin sana Muvakkar! Kitabı iyi yakalamışsın! Müthiş bir Komünist vesikası bu! Herif Rus'larla işbirliği yapıyor. Başına mahsus bir arapça Lâ ilâve etmişler. O zaman okunuşu Lârus oluyor. Biliyorsun arapçada Lâ, değil mânasına gelir. O takdirde Lârus'un tam karşılığı Rus Değil diye açıklanabilir. Ne hinoğlu hince bir taktik değil mi? Aklı başında bir polis memuru olmasaydın, bunu sen de pekâlâ yutardın. Bereket versin azbuçuk eski nesildensin de...» diye beni takdir etmişti. Tabî herifi vakit sektirmeden Birinci Şubeye göndermiştik. Görüyorsunuz ya Komünistliğin ne demek olduğunu en az sizin kadar bilirim.»

«— Polislerimizin hepsi sizin gibiyse vay memleketin hâline Muvakkar bey!...»

«— Doktorlar da size benziyorsa vah zavallı hastaların başına gelenler.»

İyice içermiştim Doktor Tahir'e.

Seçildiğim takdirde Ondan ve Onun gibilerden alacağım intikamım korkunç olacaktı!... Dostlara «allahâısmarladık» deyip kalktım. Kapıdan çıkarken Nimetullah'la burun buruna geldik.

«— Resimleri getirdim!» dedi.

«— Nerede?»

Cebinden bir zarf çıkararak bana uzattı. İçinde oniki tane vesikalık fotoğraf vardı. Baktım bana hiç benzemiyordu resimler :

«— Yanlış verdin galiba...» dedim. «Bu fotoğraflar benim değil.»

«— Senin, senin.»

«— Ama hiç benzemiyor bana!...»

«— Benzememesi için az uğraşmadım Muvakkar bey!»

«— Neden?»

«— Söyledim ya... Traş olurken hiç suratına bakmıyor musun bilâder? Bu suratı gören hangi delege sana oy verir? Lâkin şu fotoğrafları gördüler mi, inan ki işler çok değişir.»

«— Peki, ya partidekiler, bu fotoğraflar sana benzemiyor, diye reddederlerse?»

«— Haydi haydi, saçmalama. Onlar resme değil sayacağın paraya bakarlar! Nasıl, para işini hallettin mi bari?»

«— Yarın hazır inşallah.»

«— Deme! Nereden buldun?»

«— Henüz bulmadım ama, yarın öğle vakti mutlaka hazır olacak. Hiç merak etme. İşler yolunda gidiyor.»

«— Hey Allah'ım ne mûcizeler yaratmağa kaadirsin! Parayı yatırmak için Parti Merkezine beraber gideriz.»

«— Olur... Öğleden sonra beni bekle...»

«— Parayı bulacağından emin misin? Boş yere beklemiyeyim seni?»

«— Abdi ahkâr, polislikten ayrılma Muvakkar boş yere lâf etmez dostum.»

«— Nereden bulacağını söylemedin.»

«— Ne lüzum var. Üzümünü ye de bağını sorma demişler. Kul sıkışmayınca Hızır da gelmezmiş.»

«— Her ne ise. Seni candan tebrik ederim Muvakkar bey. Yarın öğleden sonra burada seni bekliyeceğim. Şoför Ahmed'i de tembihlerim, o bizim adamımızdır, ikimizi partiye kadar ucuzca götürüp getirir. Tamam mı?»

«— Tamam.»

«— Ben gidiyorum. Bir özel işim var.»

«— Ben de yorgunum eve gideceğim.»

Kuzu'nun kahvesinden birlikte çıktık. Şu paranın kokusu bile insanları ne kadar değiştiriyordu. Fotoğrafçı şimdi bana

karşı daha bir saygılı davranmağa başlamıştı. Köşede ayrıldık.

Eve varınca bizim meşhur at'la meşgûl olmağa başladım. Bahçenin bir köşeciğine serilmiş uyukluyordu! Üzerine konan sinekleri bile kovacak takati yoktu! Önündeki karpuz kabuklarına iltifat etmemişti. Onun bu hâli yüreğime dokundu. Handiyse ağlıyacaktım.

Birden karımı yanbaşımdaya buldum. Ellerini beline yaslayıp, cadaloz anasını taklit ederek konuşmaya başladı benimle :

«— Şu kemik çuvalını getirdiğin gibi götür derhal anladın mı? Nerdeyse beni hafakanlar boğacak! Görmüyor musun be herif, biraz daha geçse geberecek!... Nereden bulursun böyle mendebur şeyleri bilmem ki.»

Ben de yüksekte aldım :

«— Kaynanam olacak mezar kaçkınının edasını takınıp da karşıma geçme, Alimallah seni de ananı da cehennemine gönderirim!... Yeter artık be!... Oklava kılıklı, sümbül saçaklı, süpürge suratlı karı!...»

«— Ağzını topla, toplamazsan Belediye'ye toplatırım!»

«— Sevsinler!... Belediye toplasa toplasa senin gibi kocasına karşı gelen köpek leşlerini toplar!... Cahil!... Sen bu atın kime ait olduğunu biliyor musun?»

«— Kimbilir hangi sütçüntündür!...»

«— Ne sütçüsü be... Cahil olmakta kolay değil vallahi! Ulan bunun sütçü beygirine benzeyen tarafı var mı? Bu at, Ulu Hakan Abdülhamit Han'ın atıdır!... Anladın mı şimdi Tünel ağızlı karı!... Böyle mübarek bir zatı sırtında taşımış bir hayvana hakaret etmekle ne büyük bir günah işlediğinin farkında mısın? Ama nerde sende o anlayış...»

«— Haydi haydi saçmalama!... Zaten şu Meb'usluk hastalığına yakalanalı beri bir tuhaf oldun. Bunun Padişah atı olduğunu kim söyledi sana avanak?»

«— Orası seni ilgilendirmez balkabak!... Yarın at pazarında olupta, şu hakaret ettiğin hayvan hakkında söylenecek

sözleri duymanı isterdim. Seninle uğraşacak vaktim yok. Çık evine de işine bak. Zaten bu mübarek at maalesef daha bir gecelik misafirimiz. Yarın alıp gideceğim. Bir daha arasan da bulamazsın...»

«— Götür, götür de ne halta götürürsen götür!... O hayvan da herhalde senin gibi mübarektir!... Sanki sen yetişmiyormuşsun gibi bir de bu geberik atla mı uğraşacağım?»

«— Tövbeden gel karı!... Tövbeden gel... Uğurunu kaçıracaksın!...»

«— Şuna bak, bir de tövbe etmemi istiyor!... Sana neler olmuş böyle ayol? Eskiden tövbe kelimesini ağzına almazdın, cinler mi çarptı yoksa Şeytan'la koalisyona mı girdin? Geçen akşam anneme ettiklerini unuttum zannetme!...»

«— Kimin kime ettiğini Allah bilir!...»

«— Allah'ın ismini abdessiz ağzına alma! Bu akşam ya herru ya merru!... Annem gene geliyor! Bir daha eşikten adımını atmıyacaktı ama, ben ısrar ettim. Seninle son bir defa konuşacak!»

«— Gelemez olsun!»

Kasımpaşa'lı, elimaşalı bir kaynananın ne demek olduğunu Hüseyin Rahmi merhum bile bilemez. O cadalozla ne konuşabilirim ki ben? Hırsımı yenemeyerek bağırdım :

«— Hayır! Asla! O cadaloz kocakarı buraya gelemez! Ettiği hakareti duymayan kalmadı. Benim gibi koyunun koyusu bir Adalet Partili'nin evinde onun gibi bir Halk Partili'nin işi yok. Kamplar ayrılmış, strateji tâyin edilmiştir. Menfaat ve iktidar uğruna gerekirse daha çok Kanlı Pazar'lar düzenlemek kararındayız! Bizim karşımızda durabilecek, bizi yolumuzdan çevirebilecek hiçbir kuvvet ve kudret yoktur! Sözlerimi annen olacak o mendebur suratlı, yılan dişli, sarımsak kulaklı, mabaddı yere yakın karıya son bir defa söylersin! Ve de eklersin ki, yakında Adaletçilerden Milletvekili meb'usu çıkacak Muvakkar diye bir damadı yoktur! Bu da Yunanistan'ın Kıbrıs'a çıkarma

yapmağa hazırlandığı, oraya gizlice asker yolladığı devirde pek sayın Dışişleri Bakanımız Çağlayangil Hazretleri'nin verdikleri son sert nota'nın bir eşidir! O kadar...»

Ağzımdan çıkan kelimelerin uğultusu kulaklarımda hoş yankılar yapıyordu! Kaynanamla yüzyüze geldiğim zaman aynı sert notayı veremeyeceğim bir gerçektir. Arkadan da olsa salamanın faydası vardı! Padişahın bile arkasından kılıç sallayan çok olurmuş!

Bizim hatun birdenbire yelkenleri indiriverdi. Sakin bir sesle :

«— Annem son defa gelecek!» dedi. «İstemiyorsan kovarsın onu!»

Hınzır kadın muhalefeti yeni bir şekle dökmüştü. Bunu yapamıyacağımı bildiği için böyle konuşuyordu. Milletvekili olduğum zaman ilk hazırlayacağım kanun, inşallah, kaynanaların asla damat evine ayak basmamalarını temin hususunda olacaktır!...

Cevap hazırlamama meydan bırakmadan devam etti :

«— Sana olanlar olmuş! Bir papucu büyüğe okutulman gerekiyor! Mutlaka keçileri kaçırmışsındır! Evlerden ırak, bir de polis eskisi tımarheniliği çekecek hâlim yok!... Anacığımıza söyledim, kurşun da dökcek! Belki aklın başına gelir...»

Bana kurşun döktürecekmiş! Şimdiye kadar kurşun döken kaç kişiyi, muska yazan kaç hocayı enselediği mi bilmiyor sanki... Gerçi onlar bu işi Allah aşkına yaptıklarını söyleyip üç beş kuruşuk ta bendenize zula etmek suretiyle Adalete verilmediler ama, kaynanamın gözyaşına asla bakmam... Üfürükçü diye ensesine yapıştığım gibi...

Sesi gene yükseldi :

«— Nasıl da kurşun dökme lâfını duyar duymaz sakinleşiverdin koca bunak!...»

«— Ağzını bozma! Ağzını bozma sonra ben de bozarım!. Senin kadar akılsız bir kadın daha yeryüzüne gelmemiştir. Ben

neden çırpınıp duruyorum? Geçim sıkıntısından kurtulmak için! Vatan ancak ben kurtulduğum zaman kurtulabilir! Sayın Genel Başkanımız Haşmetli Demirel Hazretleri ne buyuruyorlar? Milletçe refaha kavuşmamız gerektiği hikmetini radyolarda söyleyip, gazetelerde yayınlattırmadı mı? Milletçe refah vadinden kendime düşen payı çıkarmağa çalışıyor, bunu gerçekleştirmek için uğraşıyorum! Bu batasica eve ayda dört bin sekiz yüz lira daha fazla girecek olsa fena mı olur yâni? Üstelik komşu komşu gezerken «Ben meb'us karısıyım!» diye caka da satacaksın! Mahalle bekçisi sana rastladıkça «Bu cadaloz karının kocası kızar da beni işimden attırabilir!» diye korkarak daha beş metre öteden önünü ilikleyip selâm duracak!»

«— Nasıl? Deminden beri cadaloz karı dediğin ben miyim?»

«— Fazla kızmağa lüzum yok! Söz gelişi söyledim.»

«— Söz gelişi söylemişmiş! Başka temsil bulamadın mı? Böyledir zaten... Bütün bir ömür saçını süpürge et, gül gibi gençliğini uğrunda kurban et, sonra da cadaloz karı ol çık!... Dilerim Allah'tan nâmerde muhtaç olasın da sürüm sürüm sürünesin emi, polis artığı mendecbur?!»

«— Hadi hadi, söyletme beni yine... Kaşınıyorsun galiba! Gül gibi gençliğini benim uğrumda feda etmişmiş! Sevsinler! Ben seni aldığım zaman henüz yedinci kocadan boşanmış değil miydin?»

«— Onlar benim kıymetimi bilemediler de onun için boşanmıştım!...»

«— Kıymeti bilinecek karıya kitakse! Drahoma diye de annesini peşine takmıştı bana gelirken! Muhallebicide kırıştırdığımız günler kızıoğlan kızlıktan dem vururdun utanmadan!... Kocalarının adedi sonra, işler kızışınca meydana çıktı. Ananla birlik olup bana kendini nasıl yutturduğunu bir söyleyecek olsam...»

«— Hadi oradan posteki kokulu herif! Şimdiki bütün kız-

lar en azından benim gibi!... Kızıoğlan kız alacaktın da başın göğe mi erecekti? Beni bırakan kocalarımın yakınları hâlâ söylüyorlar, zavallılar mahkemeden çıkar çıkmaz başlarını duvarlara vurup ağlaşmışlar!...»

«— Herhalde bu ağlamaları ömürlerinin senin yanında geçen günleri içindir!...»

«— Onlar beni boşamadılar, ben onları boşadım!... Onlardan ayrılan benim!»

«— Peki söyler misin niçin boşandığını bu kadar heriften?»

«— Birinci kocam Millet Partili idi. Bir türlü iktidara gelemiyordu!... Bir gün Bölükbaşını yardıma çağırdı, o da nâfile!... Annem boşa şunu, dedi, boşadım!...»

«— Ya ikincisi?»

«— O Demokrat Partili idi. İhtilâlle beraber iktidardan düşünce, anneme danışıp dehledim!...»

«— Peki üçüncüsü?»

«— Yeni Türkiye Partili idi. Yeni kelimesine kapıldım. Baktım eskisinden farkı yok kararı verdim. Anneme anlattım.. Boşa dedi. Boşadım...»

«— Dördüncüsüne ne bahane buldun?»

«— Sonradan adı Millî Hareket'e çevrilen CKMP'li idi dördüncü kocam... Komandoluğa ve gericiliğe pek merakı vardı! Beni de komando yapmak için geceleri damdan dama atlatır, su borularından kaydırırdı. Canıma tak dedi...»

«— O muhterem valdene söyleyip boşadın!... Beşincisi?»

«— Birlik Partisindendi. Üstelik de saz şairi... Yalnız parmakları oynardı! Onu da...»

«— Altıncısı kimdi?»

«— İşçi Partili idi... Önceleri onunla pek güzel anlaşmıştık. Elinden her iş geliyordu. Sonra bu partiye mensup olan milletvekilleri Meclis'te dayak yediler ya, ondan sonra iflâh olmadı! Parti içinde bölünmeler onun uzuvlarına da intikal ettil.

Greve başladı! Son ver şu greve, süngüsü düşmüşlerden hayır gelmez, kaldır şu süngüyü, dedimse de para etmedi! Soluğu mahkemede aldık...»

«— Yedincisi?»

«— Halk Partili idi...»

«— Peki ondan niçin ayrıldın?»

«— Doğrusu onunla da ilk zamanlar aramız çok iyi idi. Sonradan birden Ortanın Solu'na sapıverdi!... Bu lâfı ağzından düşürmez oldu. Her işinde ille de ortanın solunu tutmağa başladı; Ona kaç kereler şu ortanın solunda bir şey yok, ortaya gel, dedimse de dinletemedim. Annem gene de onu boşamama râzı olmuyordu. Acele etme kızım, belki de ortanın solunda bir yol bulur; dediye de dayanamayıp mahkemeye başvurdum...»

«— Ve polislikteki maharetimi bildiğin için, istikbalini bende görüp nikâh dairesine koştun değil mi? Bir de Adalet Partili olunca durum daha da değişti. Bu partinin tuttuğunu bırakmadığını bilecek kadar aklın vardır senin...»

«— Aaa! Dur bakalım ayol... Neyin nesi kimin fesi daha belli olmaz. Adalet'e gireli kaç gün oldu şurada ki? Seninle evlenmenin asıl sebebi başka...»

«— Neymiş bakalım?»

«— Burnunun büyüklüğü!»

«— Ne varmış burnumun büyüklüğünde? Onu da Allah yaratmadı mı?»

«— Annem söylemişti... Burnu büyük olan erkekler her bakımdan iyi koca olurlarmış!... Bu yalanı burnu büyük bir sersemin uydurduğunu nereden bilebilirim ki?»

«— Asla yalan değildir! Biraz Tarih bilseydin bunun ne kadar doğru olduğunu anlardın... Sen hiç Ulu Hakan Abdülhamit Han'ın fotoğraflarını görmedin mi?»

«— Görmedim»

«— Görseydin 33 yıl iktidarda nasıl kaldığını anlar, ko-

canın burnu da birazcık ona benzediği için iftihar ederdin! Sonra memleketin yetiştirmiş olduğu en büyük tiyatro artisti, Çadır Tiyatrosunun sahip, müdür, rejisör, dekoratör, yazar ve tek aktörü Muhtar Beç'in de dehası hep burnunun azemetinden geliyor! Şimdi bu burun sayesinde politikada ne kadar çabuk yükseleceğini göreceksin! Belki Demirel'i bile devirerek onun yerine geçer Başbakan olurum! O zaman Rusya seferine çıkınca Berber Nuhu götürmeyi de ihmal etmem... Ben Stalin yoldaşla havyar yeyip votka içerken, o da senin saçlarını tarar babam tarar...»

«— Muuuuh sana! Bir de politikacı olmaktan bahsediyorsun... Stalin öleli yıllar oldu be!»

«— Öyle mi? Peki kim geçti yerine?»

«— Kosikin!...»

«— Yapma be!...»

«—Şuna bak, radyo dinlemez, gazete okumaz, meb'us olmağa kalkar!...»

«— Meb'us olmak için fazla okuyup yazmağa lüzum yok! Zaten ne kadar okumuş olursan seçilme şansın o kadar azalır! Halka inmek için. Onun katından bir santim yükselmemiş olacaksın!...»

Tam bu esnada kapı çalındı.

Gelen mutlaka kaynanamdı. Çalış şeklinden anlamıştım. Karım kapıya doğru yönelince ben soluğu kendi odamda alıp içerden ikinci kilidi vurdum! Kocakarının bet sesi ortalığı kapladı :

«— Nerede o damat olacak kaynamış ayva suratlı ibiş?»

Şeytan, çık şu karıyı ayaklarının altına al! Dedi, ama, bereket versin sınırlarıma hâkim oldum... Yoksa kavga döğüş mahkemelere düşecek, propaganda yapacak yerde Adliye koridorlarını arşınlayacaktım.

Kapının hemen önünde bir fiskos başladı. Karı yine beni annesine fitliyordu! Allah'ın bildiğini kuldan saklamağa lüzum

var mı? Dünyada herkes birinden korkar... Ayıp değil ya, bu cadaloz da beni yıldırılmış bulunuyor... Celâl Bayar üstadımız bile kuyu hikâyesi ortaya atılana kadar İsmet Paşa'dan yılmış değil miydi? İsmet Paşa'dan yılanlardan biri de bizim Genel Başkan... Ama doğrusu Demirel ötekilerden daha akıllı... Paşa'nın suyuna gidiyor, huzurunda gerdan kırıp bel büküyor. Dış meseleler oldu mu Çağlayangil üstadımızı doğruca pembe köşke gönderip fikir soruyor. Karşıdan onu hedef alıp bombardıman etmiyor! Bunlar hepsi ustalık değil mi? Korktuğunu, çekindiğini belli etmiyor. Yeke yek kılıç kuşanmıyor. Seçimden seçime târizde bulunuyor! Sonra da «İkimiz bir olursak yapamıyacağımız şey yoktur» deyip çıkıyor. Gel gör ki bizim kudurmuş kaynana ağzını bir açmaya görsün!... Sanırsınız ki İstanbul Radyosu'nun aile saatinde konuşuyor! Ne müstehcen lâflar, ne yüz kızartıcı konular ve tâbirler! O mübarek ağız açılınca, Belediye'nin bir türlü kapatamadığı Aksaray geçidi gibidir!

Küt! küt! küt!...

Benim odanın kapısı vuruluyordu! Kaynanam!... Ne yapacaktım? Allah kimseyi kaynana eline düşürmemeliydi... Hele böylesinin. İster istemez kapıyı açtım. Odaya bir fırtına gibi girdi! İki elini beline koyup o meşhur pozunu alarak bana ters ters baktı Adalet Partisi'ne kaydolduğumdan beri ilk defa burun buruna geliyorduk. Bundan evvelki karşılaşmamızda o üst kattaydı, ben aşağıda kapının önünde. Onun için rahatlıkla ağzıma geleni söyleyip cızlamı çekmiştim. Fakat bu sefer işler hiç te parlak değildi. Dayak bile yiyebilirdim. Hemen bir plân kurdum. Şâyet dayak yiyecek olursam, bunu beni çekemeyen ve politikadaki parlak istikbalimi gören alçak muhaliflerin yaptıklarını, geceyarısı yolumu çevirip onbeş kişi üzerime çullandıklarını anlatırdım! Belki seçilmemde bunun faydası olurdu! Nasıl olsa dayak yemeğe alışmış, dayanıklıdır; Meclise girmesinde fayda vardır, derlerdi.

Kaynanam :

«— Bana bak damat!...» diye ağzını açtı. «Geçen gün söylediklerini hezeyan sanmıştım. Meğerleyim doğruymuş... Şimdi karın söyledi. Beygir partisine katılmışsın. Üstelik Milletvekilliği için adaylığını koyacakmışsın!... Bu ne demek? Ben sana gül gibi kızımı bunun için mi verdim salyangoz mahallesi suratlı? Yoooo, bu kadarı da fazla doğrusu!... Ben Halk Partiliyim damat, Halk Partili!... Bunu bildiğin halde bana inat olsun diye mi bu haltı işlemeğe kalktın? Derhal mahkemeye gideceksin! Bunun böyle olacağını bilseydim sana kız mı verirdim?»

İster istemez aşığıdan aldım :

«— Ah benim sevgili kayınvaldeciğim, niçin böyle konuşuyorsun? Aman benim gözümün nuru kaynanacağım, Muvakkar'ın seni ne kadar sevdiğini bilirsin! Ben hep sizleri düşünerek bu işlere atıldım! Asıl maksadımın ne olduğunu anlamadan böyle hakaretamız konuşman kalbimi kırdı doğrusu!»

«— Neymiş bakalım asıl maksadın?»

«— Milletvekili seçildikten sonra derhal Paşa Babanın partisine, yâni Halk Partisi'ne geçeceğim!... Böylece Adaletle ilk darbeyi ben indireceğim. O zaman Halkçıların sandalyeleri artarken, Adaletçilerin sandalyelerinde eksilme olacak! Bu suretle Halk Partisi çoğunluğu bile sağlayabilir! Senin ellerini öpe öpe eskittiğin İsmet Paşa benim sayemde yeniden Başbakan olur da Meclis'te bir daha : «Sizi ben bile kurtaramam!» diye konuşmalar yapmaz! Bakarsın bu gayretkeşliğim neticesinde bana da Maliye Bakanlığını vermiş... O zaman, güzel karıcığım evlendiğimde sana vaatetmiş olduğum o siyah başörtüyü alırım!...»

«— Şu miskine bak! Maliye Bakanı olacaktı! Senin gibi kokmuşu benim İsmet Paşam Maliye Bakanı yapar mı hiç?»

«— Zıyanı yok... İçişleri Bakanı yapsın!... O zaman bü-

tün Polis komiserlerini ben tâyin ederim! Bu, Maliye Bakanlığından da daha kârlı bir iştir!...»

«— Haydi oradan... Saçmalayıp durma... Bakalım Milletvekili olabilecek misin bir defa!...»

«— Orası garantili! Hiç şüpheden olmasın benim güzel kaynanam! Hele yarın adaylık için beş bin lirayı bir yatırayım ondan sonrası kolay...»

«— Nereden bulacaktıysın beş bin lirayı?»

«— Aman sevgili, güzel gözlü, güzel yüzlü, güzel sözlü kaynanacığım : Abdi ahkar polislikten ayrılma Muvakkar damadın mı bu kadarcık parayı bulamıyacak? Erkeklik öldü mü? Para yarın hazır!...»

«— Dur bakayım hele... Kızımın başına yeni yeni kantolar çıkarma!... Banka falan mı soyacaksın yoksa?»

«— Deli miyim ben? Hangi bankanın kasasında ha demeyle beş bin lira bulunur ki? Atı satacağım, atı!...»

«— Şu bahçedeki pis kokulu, gözü yere bakan gebermek için saniyeleri sayan hayvandan mı bahsediyorsun?»

«— Çok rica ederim sevgili kaynanam, bana istediğin kadar hakaret et ama, o mübarek hayvana dil uzatma lütfen!. O, Ulu Hakan Abdülhamit Hân hazretlerinin atıdır!...»

«— Haydi oradan!... Geberik atın teki o!...»

«— Hele biraz bekle... Hele yarın olsun... Bakalım At Pazarında ne fiyatlar biçilecek ona.»

«— Orasını burasını bilmem... Yarından tezi yok bu pis beygir bu evden çıkacaktır anladın mı?»

«— Anladım...»

«— Sen de aklını başına topla! Sana bir haller olmuş. Başında bere, elinde tesbih, ayağında takunya dolaşmağa başladığından beri aklından şüphe ediyorum! Yanımda bunun için gerektiği kadar kurşun getirmiştım... Biraz da tütsü olsa... Aptallar senin yanında akıllı, budalalar dâhi, sersemler üstün insan, palavracılar doğrucu kalır!...»

«— Eğer öyleyse Meb'usluk garanti demek ki?»

«— Onu da nereden çıkardın?»

«— Konuşmandan... Bana iki gün müsaade...»

Adalet Partisinden Milletvekili seçilip Halk partisine geçmiş olacağımı söylediğimden mi nedir, bizim kayınvalde ilk olarak fazla üzerime düşmedi. İşi daha fazla uzatmadan «partideki toplantıya gidiyorum» diyerek kendimi mahut kahveye dar attım.

Hani şu siyasi partilerin hiçbir faydaları yoksa bile, evli erkeklerin «toplantıya gidiyorum» diyerek geceleri rahatça evden savuşmalarını temin ediyordu ya, bu bile yeterdi. Bizim Burhan Hoca da hep böyle bahaneler uydurarak geceleri saat üçlere kadar Kuzu'nun kahvesinde prafa oynuyordu. Kahveye gelmeden önce de çok kereler İstefan Bey, Doktor Tahir ve avukat Erol'la biraz demlenirdi.

Kahveye girince, baktım bizim Kurmay Onbaşılıktan emekli General'in etrafında insandan yapılmış bir çenber. Kadri efendiye kadar herkes onun etrafını sarmış. Ben de usullacık bir sandalye çekip kulak misafiri oldum. Paşa eski çapkınlıklarından birini anlatıyordu :

«— Ah! Ah! Nerede bizim devirdeki çapkınlar, nerede bugünküler!... Gençliğimde rahmetli arkadaşım Elektrikçi Necati ile az mı âlemler yapmıştık? Bir Hamamcı Feride hanım vardı, Allah kendisinden râzı olsun, hamama yeni ve güzel bir natır geldi mi hemen haber yollardı. Necati hamamın elektiriklerini kontrol ettiğinden sık sık oraya uğrardı...

«Bir gün geldi : — Feride hanımın selâmı var, dedi. Bu gece bizi bekliyor. Yeni bir natır gelmiş? Pâlûze gibi birşeymiş!... Tam sizlere lâayık dedi.

«Hemen kolları sıvadım. Peder merhumdan miktarı kâfi para sızdırdıktan sonra, bir binlik, yâni okka dört yüz dirhem çektiğine göre iki buçuk okkalık rakı, sucuk, pastırma, bir kavanoz dolusu turşu, fındık, fıstık, badem içi o zamanlar Rus-

ya'dan gelen Ringa dedikleri balıktan bir okka, yarım kıyye lâkerda kırmızı sovan gibi mezeler aldırıp bunları hemen hama- ma gönderdim. Şimdi Necati ile akşamı iple çekiyoruz. Hamam yatsı namazından sonra emrimizde olacaktı. Namaz vakti olun- ca Şehzadebaşı Câmiini boyladık. Namazı eda eder etmez so- luğu hamamda aldık.

«Kapıyı bize bizzat Feride hanım açtı. İçeri girer girmez hemen kol demirini vurdu. Halvet yerinde vakit kaybetmeden soyunduk. Bir peştemal altta, bir peştemal üstte hamama gir- dik. Göbek taşının ortasında sofraya hazır. Yan gözle yeni na- tıra baktım. Alllllaaaaaah! Hûri yanında halt etmiş! Üstelik terbiyeli mi terbiyeli... Onun da üzerinde sadece bir peştemal var!... Alllllaaaaaah!...

«Uzatmayalım, sofraya oturduk, Feride hanım o sıralarda yetmiş yaşında vardı. Ama değme erkekler onun kadar rakı içemezlerdi. Başladık muhabbete... Bir taraftan natırın güzel- liği, Alllllaaaaaah, bir taraftan rakı başımı döndürdükçe dön- dürüyordu. Kız onbeş, bilemedin onaltı yaşlarında bir Çerkez güzeli! Babası onu paralı fakat yaşlı birine vermiş. O da iki ay sonra, dayanamayıp İstanbul'a kaçmış... Doğruca Feride hanımın eline düşmüş. Allaaaaah! Feride hanım insaniyetper- ver bir kadındı! Böylelerini himaye ederdi!...

«Kızın bir de sesi vardı ki, Alllllaaaaaah, halt etmiş Zeki Müren! Birkaç kadehten sonra başladı şarkılara... Tabî bu arada, biraz açılıp saçılmıştı da... Ben usûl tutuyorum, o söylü- yor... Nihayet coştukça coştuk... Daha önceden Necati ile söz- leşmiştik : Ben kendisine işaret çakınca o yavaşça uzaklaşacak, elektrikleri kesecekti. Tabî ben de karanlıkta istediğimi yap- caktım. Allaaaaah!

«Necati'ye işareti çaktım. O da hiç saniye sektirmeden ye- rinden uzaklaştı. Dışarıya çıktı. Az sonra da elektrikler kesi- lip ortalık zifiri karanlık oldu!

«Hemen kollarımı uzatarak sevgiliyi yakaladım!... Orada, göbek taşının üzerinde sevişmeğe başladık. Bu fasıl yarım saat mı, daha fazla mı sürdü bilmiyorum... Hayatımdan son derece memnundum. Bizim Huri de memnun olmalı ki, hiç ses çıkarmıyordu. Nihayet Necati vakti yeter bulmuş olacak gevşemiş olduğu sigortaları sıkıştırdı. Ortalık aydınlandı. Bir de ne göreyim? Kollarımın arasında hamamcı Feride hanımı tutmuyor muyum?»

Kahvede bir kahkahadır koptu. Paşa belki bu olayı yüzüncü defa anlatıyor ve dinleyenler de ilk defa dinliyorlarmış gibi katıla katıla gülüyorlardı.

Etrafı şöyle bir kolaçan ettim. Bizim uzatmalı işsiz ile Devlet Matbaasından emekli Tevfik bey çene çalışıyorlardı. Biraz da onları dinlemek için yanlarına vardım.

Uzatmalı işsiz anlatıp duruyordu :

«— Getir, dedim, bifteği!... Ama kanlı olsun!... Şöyle iki parmakdan daha az kalın olursa kabûl etmem ha! Öyle ateşte falan tutmayacaksın. Et kanlı kanlı olacak!... Üstüne de iki yumurta kıracaksın! Ben bifteği böyle severim. Sakın Hardal'ı unutma. Amerikan hardalını tercih ederim! Hey mübarek hey.. Midem de kazınıyor bir taraftan... Garson'un dönmesini bekliyorum...»

Tevfik bey yutkunarak sordu :

«— Getirdi mi bari istediğin gibi?»

«—Yok be! Namussuz bifteği getirinceye kadar uyan-dım! Bari karnımı doyurduktan sonra uyanıyordum...»

Uzatmalı işsizin böyle bir biftek yiyecek parası olamayacağına bildiğim için ben de şaşkın şaşkın dinliyordum. Meğer rüyasını anlatıyormuş fıkara. Tevfik bey hemen tefsirini yaptı :

«— Bir yerin açık uyumuş olacaksın»

Bu arada Burhan Hoca da gelmiş yanımıza oturmuştu. Elindeki kağıda kötü kötü bakıp duruyordu. Selâmlaştıktan sonra :

«— Nedir o?» diye sordum.

«— Beni kıskananların yeni bir marifeti!... Bir zarfa koyup kahveciye bırakmışlar. Ahmet ağa içeri girerken verdi.»

«— Ne yazıyor?»

«— Al oku!...»

«Meb'us çatık kaş gerek

Biraz ağır baş gerek

Kafa dersin hoş gerek

Sen Meb'us olamazsın!

«Miskin Burhan karnın aç

Sırtın hırkaya muhtaç

Ağzını poryaza aç

Sen Meb'us olamazsın!»

«— Bak hele Burhan Hoca, bu düpedüz seni tarif ediyor!... Maamafih üzülmeğe deymez... Bundan daha ağır olanları da vardır. Bir yerde okumuştum, devrin Mebuslarından birine pek içerlemiş merhum Neyzen Tevfik... Bir gece sabaha kadar nay üfledikten sonra oturup şu dörtlüğü döşenövermiş :

«Kime sorduysa seni, vermedi dosdoğru cevap

Kimi hayin, kimi alçak, kimi deyyus, dediler

Künyeni sormak için, Partiye ettim telefon

Bizdeki kayda göre şimdi o Meb'us dediler!»

Burhan Hoca içini çekti. Hafifçe tebessüm ettikten sonra kırılgan bir sesle :

«— İyi ama Muvakkar bey...» dedi. «Onu yazan büyük bir şairmiş... Yaşadığı devre Hiciv üstadı diye geçmiş... Bana bu taşı atan kim acaba? Haydi polisliğini göster de bunu yazanın kim olduğunu anla bakalım.»

«— Bu çok basit dostum! Yazan imzasını atmamış ama kendisini eleverecek en önemli noktayı düzeltmemiş.»

«— Nedir o?»

«— Bir kelime! Bu iki drtlg sana bizim fabrikatrlkten emekli İstevan bey yazmış!...»

«— Nereden biliyorsun?»

«— Baksana poyraz diye yazacağı yerde poryaz demiş!. Ağzını poryaza aç!... Sen bana poyraza poryaz demeyen bir tek Ermeni vatandaş gsterebilir misin?»

«— Yamansın vallahi Muvakkar'cığım. E, doğrusu pes dedim!... Mesleğinde ne derece başarılı olduğunu şimdi daha iyi anlıyorum... Kırk yıl dşnsem ben bu noktayı bulup çıkar-tamazdım.»

«— Bunlar bizim mesleğin incelikleri Burhan Hoca. Bir seferinde ben nbeti iken geceyarısı Zeyrek'ten bir çocuğa te-cavz etmişler! ocukcağız ağlayıp duruyordu. Karanlıkta bu işi yapanın kim olduğunu, eşklini falan kestirememişti. Duru-ma el koyup hemen dışarı ıktım. Zeyrek civarında ne kadar kahvehane varsa dolaşmağa başladım. Mşterilerden şphelen-diklerime : «Ulan pilv de!» diyordum. «Pilv» diyenleri ge-iyordum. Sonunda keyifli keyifli nargile içen birine de ayni suali sordum. Adam «pilv» diyecek yerde «pelo» deyince yakapaa karakola gtrdm!»

«— Neden?»

«— Affedersin ama adaydaşım, sen bu yaşa geldiğin ve İstanbul gibi bir yerde doğup bydğn halde bu işleri hiç bilmiyorsun. Ermeniler poyraz'a poryaz dedikleri gibi, Acem-ler'de pilva pelo derler.»

«— Gerçekten suçlu o muymuş?»

«— Orasını bilmem. Biz evvelallah adama suçunu itiraf et-tirip zaptı tuttuk! Ertesi sabah 'da sust mahkemesine gn-derdik. Sonunun ne olduğunu bilmiyorum... Ha, sahi aklıma gelmişken sorayım, kuzum Burhan Hoca sahiden seni adaylık-tan caydırdılar mı? İşittiğimde inanmamıştım, bir de kendisin-den duyayım dedim.»

«— Ona yakın birşey... Yoklamaya katılmıyorum. Bu

heragille uğraşamıyacağımı anladım! Merkezden koyduracağım!...»

«— Öyle mi? Haydi Allah kolaylık versin...»

«— Ya sen?...»

«— Önce yoklatacağım teşkilâttakilere kendimi! Olmazsa Ankara'nın yolunu tutacağım. Yâni bendeniz de merkezden koydurmanın çaresine bakacağım!...»

«— Bak Muvakkar beyciğim, sen bu işlerde henüz çok yenisin... Merkezden koydurmağa kalktığın zaman koyacaklar mı? Vaad aldın mı? Meb'us olacak yerde meyus olmasın?»

«— Valla Hocam, ben koydurabilmek için elimden geleni yaptıracağım! Vatani kurtarmam için koyun diyeceğim! Ötesini Allah bilir...»

Daha fazla konuşmadık. Münasebetsizler etrafımızı almışlardı. Yine takılıp sinirlerimi bozacaklardı. Günler geçtikçe heyecanım artıyor, tatlı şakalara bile tahammül edemiyordum. Zaten vakitte epey ilerlemişti. Kalkıp eve döndüm. Allaha şükür kaynanam geceyi bizde geçirmiyordu. Huriser hanım diye bir büyücü ahababı vardı. Ona gitmiş, giderken de yatağımın altına çöre otu, sinameki suyu serpiştirmeyi ihmal etmemişti. Burnuma ağır bir koku geliyordu. Herhalde tütsü yapılmış, kurşun dökülmüştü! Yatağımı açıp içine girdim. Ertesi gün ne olacağını merak ediyordum. Sağa dön uyku tutmaz, sola dön uyku tutmaz... Hay Allah... Başucumdaki sudan bir yudum aldım ki aman Allah!...Bu ne pislik? Bu ne koku? Bu ne rezalet? Sanki Terkos suyu yerine lâğım suyu doldurulmuş! Hemen fırlayıp ışığı yaktım. Bardağı tetkikten geçirdim. Sarımtırak bir su. Altında çöreklenmiş garip birşeyler! Kariya seslendim :

«— Bardağımın içindeki de nedir?»

Uykulu, fakat memnun bir sesle cevap verdi :

«— İçtin mi?»

«— İki yudum aldım boğuluyordum!... Nedir bu be?»

«— Tavşan boku!»

«— Ne? Ne? Ne?...»

— Tavşan boku dedim ya!... İçtiğine göre iyileşirsin yakında. Annem getirmişti. O koydu. Böylece hem evine bağlı bir erkek olacaksın, hem de Adalet'ten seçildikten sonra mutlaka Halk Partisi'ne gireceksin!...»

«— Ah çifte cadalozlar ah! Bunun intikamını mutlaka ikinizden de alacağım!...»

Ertesi sabah bizim beygirin hâlâ hayatta olduğunu görünce gece olanları unutuverdim. Hemen boynuna bir ip geçirip bin bir güçlkle yerinden kaldırdım. Zavallı hayvanın bacakları titriyordu! Onu ayakta tutabilmek için anamdan emdiğim süt burnumdan geliyordu. Bir adım atıyor, nefes nefese kalıyordu. Dili uzuyor, ağzından pis kokular çıkıyor, bu yetmiyormuş gibi ikide birde yellenip duruyordu!

Ara sıra boynunu okşuyor, geri kaçmış gözlerine yalvaran nazarlarla bakarak düşük kulaklarına fısıldıyordum :

«— Ha gayret benim güzel kır atım!... Senin sayende ancak Milletvekili olabileceğim!... Aman dişini biraz daha sık!.. At pazarına az bir yol kaldı... Ondan sonra sen mezara ben selâmete!...»

Tam iki saat bu vaziyette yol teptikten sonra at pazarına gelebildik Fatih'teki.

Daha meydana yeni girmiştim ki, bir cambaz yanıma sokularak :

«— Satılık mı bu cenaze?» diye sordu.

Fena içerlemiştim serseriye :

«— Bu ne biçim lâf be? Elbette satılık... Ama görmüyor musun sapasağlam!... Cenaze falan değil, bal gibi yaşıyor!...»

«— Hey mucizelerine kurban olduğum Allah! Nelere kadırsın!... Canlı cenazeye bile sapasağlam dedirtiyorsun!... Peki kaç yaşında bu hayvan?»

«— Kadın mı bu? Yaşın ne ehemmiyeti var?»

Herif atı muayene etmeğe başlamıştı :

«— Ağzında diş kalmamış bunun...»

«— Çektirdim!...»

«— Neden?»

«— Bizim kaynanaya tesbih lâzımdı da!... Çok sofudur. Deldirip deldirip bir ipliğe geçirdim! Oldu harika bir tesbih! Hâlâ çekip duruyor.»

«— Dalga mı geçiyorsun bizimle bilâder? Atını okutalım da bize birkaç kuruş nafaka çıksın diye yanma geldik, bak işittiğimiz lâflara!... Kaynanasına at dışından tesbih yapmışmış!...»

«— İyi iyi... Madem ki satmak istiyorsun sat bakalım!»

«— Kaça bırakacaksın?»

«— Ne eder? Hele bir sen fiat biç te...»

«— Bu at ancak Kasımpaşa köftecilerine yarar! Helâlından bir elli papel iyi mi?»

«— Hadi ordan be! Bir kere yalnız derisi bunun yüz lira eder!»

«— Peki sen ne istiyorsun? Derisi, eti, kemiği dahil konuşalım?»

«— Bu kimsede olmayan, olmasına da imkân olmayan asil bir hayvandır!... Tam beş bin lira isterim!...»

«— Aklını oynatmışsın sen ahbab! Ona yüzelli lira veren çıkarsa ben eşşek gibi anırırım!»

«— Biraz sonra görüşürüz. Bu at senin bildiğin kemik çuvallarından değildir.»

Biz böyle konuşup dururken etrafımız oldukça kalabalıklaşmıştı. İşte tam bu esnada sırtında cübbe, ayağında potur, başında bere, elinde tesbih, koca burunlu bir Hoce efendi peydah oluverdi! Bizim atı görünce ellerini havaya kaldırıp yüksek sesle şunları söylemeğe başladı :

«— Allahım, ne görüyorum!... Yerde bir kaatil, ayakta bir maktul!... Hayır, hayır, affedersiniz yanlış söyledim. Endü-

lüs Kralının hazineleri içindesin Tarık! Sen nereden gelmiş, nerede bulunuyorsun? Azimetin ne tarafa? Gene şaşırdım... Hamlet, babanın intikamını al! Ah, affedersiniz... Çok heyecanlandım da onun için böyle şaşırp duruyorum. İnsan nasıl şaşırmaz? Bu harikulâde manzara karşısında nasıl olur da heyecana düşmez? Evet, ne görüyorum? O!... Yemin ederim ki ta kendisi! Bu mübarek hayvan kimin atıdır biliyor musunuz? Ulu Hakan Abdülhamit Hân Hazretlerinin! Kışındaki, affedersiniz, sürçülisan oldu, affola, sağrısındaki ben'den tanıdım onu! Cennetmekân efendimiz Ulu Hakanımızı sırtında taşımış olan bu hayvanın burada işi ne? Bu mübarek hayvana bir defa bakmak, yetmiş yıl ibadetten afdaldır! Pisliği bile bin derde devadır! Bir tek kılını kesip su ile yuttun mu, her çeşit baş, diş kaş, göz, bel, karın, romatizma, siyatik nasır ağrılarını bıçak gibi keser! Kuyruğunu kel başına sürse, büyüklerimizin bile bir haftaya kalmaz beline kadar saçı uzanır!... Karnına elini süren evde kalmış kızlar hemen bir kısmet bulup evlenmeden gebe kalır! Haydi satıyorum bu mübarek hayvanı! Kıymeti on bin lira! Tek kişi olmasa da, birkaç kişi birleşip alabilirler onu... Haydi sökülün paraları! Bugün var, yarın yok! Az çok demeden, ne varsa cebinizde verin. Bu atın sahipleri arasına katılmak sevabını kazanın!...»

Cebinden kocaman bir mendil çıkarmıştı.

Ben, neden sonra onun büyük aktör Muhtar Bey olduğunu anlamıştım. O derece heyecanlanmıştım ki anlattıkları karşısında, açtığı mendile ilk olarak bir on kâğıt atmaktan kendimi alamadım!...

Ne dersiniz, mendile paralar yağmaya başlamasın mı? Elililikler, yüzlükler, onluklar durmadan yağıyordu! Neredeyse bu kıymetli atı satmaktan vazgeçecektim! Ah, o kaynanam olacak cadaloğlu'yla yedi kocadan arta kalan karımın şimdi burada olup bu muhteşem manzarayı görmelerini ne kadar isterdim...

O beğenmedikleri atın ne cevherli şey olduğunu anlarda belki hayatlarında ilk defa utanırlardı!

Bir ara eşek anırtısı duyar gibi oldum. Dönüp baktım. Demin atıma elli lira biçen canbaz anırıp duruyordu! Sonra koşup Muhtar Bey'in yanına gitti :

«— Usta, ver elini öpeyim!» diyerek elini iki kere öpüp başına koydu.

Mendil bir anda doluvermişti! Para yağmuru kesilince üstad paraları hemen cebine indirdi. Ve vakit kaybetmeden kalabalığa karışıp toz oldu! Tabii ben de, atı yeni dini bütün, halife hayranı sahiplerine bırakarak peşine düştüm. Kurt'u gören merkep at'tan yörük olurmuş!... Güçbelâ Muhtar Bey'e yetiştim. Hemen bir köşeye çekildik o paraları saydı. Üçe böldü, Bunun ikisini cebine indirirken kalan birini de bana uzattı :

«— Al bakalım hakkını arkadaş!...»

«— İyi ama, yarı yarıya bölüşmiyecek miydik?»

«— Senin bir hissen var, benim bir hissem... Ya Muhtar Bey'in?»

«— Siz Muhtar Bey değil misiniz?»

«— Ne münâsebet! Ben onun amcazadesiyim! Tahtakale Horuzlu câmiinin imamıyım! Karım daha geçen ay benden kaçıp şarkıcı oldu! Üzerimdeki kıyafetten de anlamıyor musun? Haydi Allahısmarladık!...»

Beni aptal yerine koyup, aktörlüğünden faydalanarak aldatmak istiyordu. Bunu yutmadığımı söylemek için kelime arıyordum ki, kendisini kodunsa bul. Bir anda ortadan kayboluvermişti.

Çaresizlik içinde, bana bırakmış olduğu parayı saydım : Tam dört yüz seksen lira idi! Evet, doğrusu bu atı, elli, bilemediniz yüz liradan fazlaya satamazdım ama, ben adaylık için gerekli olan beş bin lirayı beklediğim için fena halde bozulmuş-tum. Zaman geçiyordu. Parayı bulabilmek güçleşiyordu. Hay Allah kahretsin! Şimdi ne yapacaktım? Kime baş vursam elim

boş kalacaktı. Devalüasyon söylentileri çıkalı beri millet elindeki malla, mülke, altına yatırmıştı! Yüzde yüz faiz bile tek-lif etsem, bana kimse çıkarıp beş bini toka etmezdi.

İçime bir de kurt düşmüştü. Belki de adam hakikaten Muhtar Bey'in amcazadesi idi. Hiç olmazsa bunu öğrenmek amacıyla Tahtakale'nin yolunu tuttum. Vakit öğleye geliyordu. Namaz sırasında mutlaka söylediği câmide bulunurdu.

Vardım Tahtakale'ye, başladım Horozlu câmii aramaya. Ben Horozlu câmi derken herkes yüzüme tuhaf tuhaf bakıyor ve oralarda «böyle bir câmi» olmadığını söylüyorlardı! Son olarak rastladığım bir Hoca efendi de aynı şeyleri söyleyince çaresiz inandım ve başıma nelerin geldiğini o zaman daha iyi anladım. Hoca kılığına giren aktör Muhtar Bey'in ta kendisi idi! Fakat yapacak hiçbir şey yoktu. Olan olmuştu.

Geri dönerken birden karşıma eskiden, polislik zamanımdan tanıdığım ünlü kalpazanlardan Temel Reis çıkmasın mı? Meslekten ayrıldığımı bildiği için sırtarak yanıma sokuldu :

«— Nasilsun Komiser bey, eyi misun, hoş misun? Keyfun yerunda midur da? Ha ne iş tutaysun?»

«— Sağolasın Temel Reis! İyiyim şükür Allah'a. Henüz bir iş tuttuğum yok. Meslekte çok yorulduğum için biraz dinleneyim dedim.»

«— Cel pagaym!... Cel senunla bir iş yapalum da. Eyu adamsun, hoş adamsun pilirim boyle olduguni. Milletun havadan altun yağdurdugi zamanda para kazanmak istemey misun?»

«— İstemez olur muyum Temel Reis. Ama iş yapabilmek için sermaye lâzım. O da bende yok maalesef.»

«— Ha söyledugine pag! Sermayeylan herçez iş yapabilir. Maksat sermayesuz iş yapmağdur. Pende boylesi bir iş vardır; ağnay misun Komiser bey?»

«— Neymiş bu iş bakalım?»

«— Ha çok kolaydur da! Tam senun yapacağun iştur! Saa bir yuzluk vereceum, Oni pozduracaksun! Yarisu penum,

yarisu senun!... Sonra bir yuzluk daa vereceum! Oni da aynen pozduracağsun. Yarisu penum, yarisu senin!... Oldu mi? Haçan boylesini bir daha bulamaysun Komiser bey.»

«— Bu ne güzel iş böyle yahu? Peki ama bu paraları sen kendin niçin bozdurmuyorsun da yardımcı arıyorsun?»

«— Ha penu taniylar da! Sen eski meslekten oldugundan sivullerin elune tuşmezsun! Buni iyi yaparsun. Peraberce ceçunip cideruz.»

Bana teklif edilen işin ne olduğunu o zaman çaktım :

«— Yâni bana sahte para mı sürdüreceksin Temel Reis?»

«— Ne kizasyon Komiser Bey! Paranın sahtesi de pirdur, asli da!»

«— Olur mu öyle şey hiç?»

«— Neden olmasun da? Ha onlar da parayu pasip pasip piyasaya surmeyler mi?»

«—Basıyorlar.»

«—Haçan pizde bu memleçetun evlâdiyatundan degul miyuz da? Onlaren parayu pasip pasip piyasaya surmeleri suç olmay da pizumki mi olay? Farkimiz odur çi, onlar Darphanede pasaylar, biz kuçucuk bir yeraltı matbaasunda!»

Hani pek yalan da değildi. Temel Reis sahte para basmanın faziletlerinden bahsedip dururken benim aklım başka şeylere işliyordu. Bu adamdan beş bin lira satın alıp partiye yuturamaz mıydım?

Belki de onu karşıma Allah bu iş için çıkarmıştı :

«— Bana bak Temel Reis.» dedim. «Bana beş bin lira lâzım. Kaça satarsın?»

«— Senin cuzel hatirun için pazarliksuz pin liraya sataynum! Ama puni sakun çimselere soyleyup piyasayı kırmaysun!»

«— Merak etme, kimseye söylemem... Fakat bin lira çoktur dostum sana helâlinden ikiyüz papel vereyim.»

«— Haçan oyle şey olir mu komiser bey da!... Sermayesuni kurtarmaz verdugin!... Bu paranın kâğuduni İtalya'dan

cetureyruz!... Ustelik müreccep fiatları da arttı.»

Pazarlığa giriştik. Eski dostluktan, ilerde yapılabilecek işlerden falan bahsedip sonunda ikiyüz elli liraya anlaştık. Beni bir hana soktu. Bir odaya girdi. Köşedeki kasayı açtı. İçinde yep yeni, gıcır gıcır sahte paralar tomarınla yatıyordu.

Temel Reis :

«— Son cunlerde piyasaya surulen peş yuzlukler şuphe uyandırıyor!...» dedi. «Onin için içiyüz ellişer liralık pangunutlar pastirduk! Al pagaym Komiser bey, şunda tam yirmu tane içiyuz eli liralık vardur da. Yirmu tane içiyuz elli liralık eder peş pin kâğut. Oldu mi işun? Ver pagaym şimdu da sen şu Devletun içiyuz ellu lirasuni!... Her seferunda çar edecek deyuliz ya, bicun da zararına iş çörelim!... Maksat...»

«— Vatan Kurtulsun Temel Reis!...»

«— Ne cuzel soyledun da!... Maksat Vatan Kurtulsun!»
Parayı verdim. Elimdekiler saydım. Tamamdı...

Tamam olmasına tamamdı ama, birden aklıma geldi :

«— İyi ama Temel Reis, piyasada ikiyüz elli liralık banknot var mı? Beşyüzlükten geri düşersen yüze inersin değil mi?»

«— Ha şu mesele. Oni pasarken pizum Dursun eyu düşünememiştir da. Ama yeni çıktı, seçum parasudur diye surmek zor olmay!...»

Ben gene de şüphede idim. Ama paraları yatırdığım Adalet Partisi veznedarı bu işi kuzu kuzu yutunca Temel Reis'e hak verdim! «Yoklamaya katılmak için beş bin lira yatırmıştır» yazılı makbuzu alınca uçar gibi kahveyi boyladım. Fotoğrafçı beni bekliyordu. Epeydir oradaymış. Kızgın bir sesle :

«— Nerede kaldın Muvakkar bey?» diye çıkıştı. «Bugün para yatırmanın son günü! Vezne handiyse kapanacak. Açıkta kalacaksın. Parlak istikbalin mahvolacak... Yoksa bulamadın mı beş bin lirayı?»

Neş'em yerine geldiği için biraz dalga geçeyim dedim :

«— Maalesef bulamadım Nimetullah bey biraderimiz!»

Fotoğrafçının kaşları iyiden iyiye çatıldı :

«— Zaten bunun böyle olacağını biliyordum ben. Sen kiiimmmm, beş bin lirayı bulmak kim?!... Yeni câmi'de dilencilik yapsan beş kuruş veren çıkmaz!... Nasıl oldu da senin gibi birine kanıp, günlerce işimi gücümü bırakıp seninle meşgul oldum? Sözde Milletvekili olacaktı da, bir yoluyla Fotoğraf kâğıdı, film, developman malzemeleri kotalarından bizi ihya edecekti! Sen meb'us değil, uyuz bile olamazsın Muvakkar efendi!...»

Ulan herife bak, nasıl da değişiverdi birden!... Baktım daha ağır lâflar söylemeğe hazırlanıyor, hemen cebimden makbuzu çıkarıp önüne sürdüm.

Makbuzu kaptı. Tekrar tekrar okudu. İmzayı, mühürü inceledi. Sonra gözleri ısl ısl parladı :

«— Ah benim kuvvetli, kudretli, dirayetli, itibarlı, kıymetli kardeşim Muvakkar beyciğim!.. Sen Milletvekili olmaya-caksın da kim olacak? Elbette bu iş en çok senin gibilere yaraşır!... Fakat niçin parayı bulur bulmaz önce buraya gelmedin? Hani beraber gidip yatıracaktık?»

«— Sabahtan yolum o tarafa düştü de, seni yormıyayım diyerekten yaptım. Eh, artık işler yoluna girmeğe başladı...»

Fotoğrafçı kendi kendine mırıldandı :

«— Zıyanı yok, ben yine gider komisyonumu alırım!..»
Şaşırdım :

«— Komisyon mu alacaksın? Ne komisyonu? Kimden?»
Nimetullah kendini toparladı birden :

«— Şey, yanlış söyledim canım... Kostüm diyeceğim yerde komisyon dedim anlayıver işte... Terzi Necati'de kostümüm var da, onu alacağımı söylemek istemiştım. Sağolsun iyi terzi-dir ama, biraz eli ağırdır. Git gel, gel git adamın iflâhını keser! Ben elbisemi almıya gidiyorum partiye... Hay Allah Parti de nereden dolandı dilime bilmem ki. Terziye bi koşu gidip geleyim. Oturup seninle yeni bir program yapalım...»

«— Ne programı?»

«— Aday adaylarını seçeceklere şirin görünmen, onların gözüne girmen için esaslı bir propaganda yolu bulmamız lâzım. Listenin altına düştün mü hapı yutarsın!... Yukarılarda mekân tutabilmek de son yıllarda epey güçleşti!... Ne dümenler, ne muazzam paralar, ne hediyeler, ne vaadler dönüyor bilemezsin!... Aklın durur. Hadi şimdilik eyvallah.»

Ve fotoğrafçı sebebini anlayamadığım bir sevinç dalgası içinde kurşun gibi çıkıp gitti. Kendime bir çay ısmarladım. Aradan iki dakika geçmişti ki kahvehanedekilerin hepsi beni tebrike başladılar. Beş bin kâğıdı yatırdığımı ne de çabuk öğrenmişlerdi...

Şu para denen kâğıt parçacıklarının insanların üzerinde yarattığı harikûlâde tesirin lezzetini hayatımda ilk olarak tattım!... Sadece bir Milletvekilliği aday adaylığı yoklamasına katılmak için bir çırpıda beş bin lirayı sayan bir kimsenin ne kadar zengin olabileceğini düşündükçe, bendenize karşı saygıları o derece artıyordu!... Halk Partili olduğu halde, mahalle muhtarı Mustafa bey de bana ilk defa Muvakkar Beyefendi diye hitap etti o gün... Babasına dahi asla çay ısmarlamamış olan Eğinli Kasap, bana derhal bir kahve ısmarlamayı ihmal etmedi. Sonra da ellerini oğuşturarak yanıma sokuldu :

«— Buzdolabında tam bir haftadır bekleyen, zenginlerin ağzına lââyık birbuçuk kiloluk bonfile var!...» dedi. «Bundan böyle sizin de ağzınıza böylesi gerek!... Emrederseniz hazırlayayım!...»

O zamana kadar bir defa olsun yanıma yaklaşmayan uzun boylu genç çingene boyacı :

«— Boyayalım beyim!... Boyayalım!... Mebus boyası da yaparız!...» diye etrafımda dolaşmağa başladı.

Bir bardak su isteyince, garson Ahmet efendinin bardağı iki kere sabunlu suyla yıkadığını hayretler içinde gördüm.

Bütün bunlar gurur verici şeylerdi... Derken şoför arkadaş kulağıma eğilip :

«— Hangi saatte devlethaneye gideceksiniz, emredin götüreyim...» dedi.

Bunu duyan genç ve sempatik — sempatik çünkü bizim partilidir — şoför Hikmet hemen müdahale etti :

«— Dur bakalm arkadaş!... Muvakkar bey senin ölmüş eşeğe benzeyen külüstür taksine binmez!... Kendilerini ben 69 İmpalamla hem de para almadan evlerine götüreceğim!... Yoklamayı kazandıktan sonra da bütün propaganda gezilerinde taksim emirlerindedir. Sen git de İstefan efendiyle Toto doldur...»

Koltuklarım bir kat daha kabarmıştı.

Hikmet bey oğlumuza teşekkür ettim.

Derken yanıma Tevfik bey yaklaştı :

«— Mîrim, İnşallah mebus olunca bizim şu emekli aylıklarının arttırılması için bir kanun teklifi hazırlarsınız, değil mi?»

Tevfik Bey de, Paşa ile konuşa konuşa Halk Partisine kaymağa başlayan vatandaşlardan biriydi. Buna rağmen benden medet umması çok gurur verici bir şeydi.

Ona :

«— Merak etme Tevfik bey, elbette bir şeyler yapacağız!» cevabını verdim. «Adalet Partili olmam, öbür partilere mensup vatandaşların dertleriyle ilgilenmiyeceğim demek değildir...»

«— Allah sizin gibi düşünenlerden ve sizden râzı olsun!»

Onu gören ve gene Halk Partili olan Sivaslı Otelci Kadri bey de cesaretleterek derdini döktü :

«— İki ay kadar önce bizim biraderin evine hırsız girdi. Ne var ne yok hepsini alıp götürdü. Karakola başvurduk. Birşey çıkmadı. Mebus olunca bu işin de bir çaresine baksanız! Hani mebus olarak karakola gidip de söyleyecek olsanız belki gayrete gelirler diyorum...»

«— Olur Kadri bey, olur... Hiç merak etme... O zamana kadar hırsız ölmemiş, ya da başka suçlardan yakalanıp içeri tıkmamışsa meseleyi hallettiririz!...»

Uzatmalı işsiz, oturduğu yerden seslendi :

«— Bana da bir iş bulursun değil mi Muvakkar bey?»

«— Nasıl bir iş istiyorsun?»

«— Ne olsa yaparım.»

Bizim Cemalettin'in uslûbunu taklit ettim :

«— Fahri'ye söylerim, sana Belediye'de derhal bir iş verir!...»

«— Sağ ol abicim!... Fahri dediğin kim?»

«— Belediye Reisi Fahri Atabey'den bahsediyorum canım!...»

Şoför Hikmet atıldı :

«— Dolmuş ücretlerine de zam isteriz!...»

«— Hay hay!... O kolay o...»

Avukat Erol itiraz etti :

«— Ne münâsebet!... Şoförler dünyanın parasını kazanıyorlar!... Bütün eğlence yerlerini dolduran onlar. Bir de dolmuş ücretlerine zam tasarısını getirecek olursanız bütün millet aleyhinize döner!... Bir dahaki seçimlerde tek oy alamazsınız canı yanan İstanbul'ludan. Halkı kazanmak için aksini yapmalı, mevcut dolmuş ücretlerini bile indirmelisiniz...»

«— Olur, onu da yaparız. Üzme tatlı canını Erol bey biraderimiz...»

İstefan bey dayanamadı :

«— Zo bu ne iştir? Dolmuş fiatlarını hem arttırıp hem de indireceksiniz? Hani seni diğneyen timarhanelik olur evlâdım!...»

«— Olur seni de oraya yatırırım!...»

Bu esprimi doğrusu herkes beyendi. O zaman sesimi biraz daha yükselttim :

«— Bizim Parti'nin evvel Allah yapamıyacağı şey yok-

tur! Yeter ki iktidarımız devam etsin. Tavşana kaç, Taziya tut!... İşte büyük hamle, görülmemiş kalkınma ve mukaddes cihad parolamız!»

Alkışlar başladı. Konuştukça açılıyor, açıldıkça konuşuyor, dilimin ucuna gelen herşeyi söylüyordum. Bir ara beni alkışlayanların hep Halk Partili'ler olduğunu görünce, Adalet Partisi adına bir takım falsolar yapmakta olduğumu sezdim! Hani bizim kahvede de amma çok Halk Partili varmış ha!... Şöyle dış bakışta insan kimin ne mal olduğunu pek anlayamıyor. Kişinin alacası içinde olur deyenler ne doğru söylemişler meğer...

Paşa gülerek söylendi :

«— Demek parolanız Tavşana kaç, Taziya tut öyle mi? İşte buna İntakı Hak derler! Allah söyletti.»

Aaaa, bu Paşa da çok olmağa başlamıştı hani! Kahramanlıklarını falan öğrenmiştik ama, her yerde bu lâf ebeliği insan kızdırıyordu. Yüzüme sert bir ifade vererek bu koyu Halk Partili'ye döndüm :

«— Paşa, paşa!... Nedir bu bizim mübarek Partimizin siz paşalardan çektiği? Demin yanlış söyledim. Bizim parti Tazılara kaç, Tavşana tut der!... Oldu mu şimdi?»

Paşa nargilesinden derin birkaç nefes aldıktan sonra, bir elini dizinin üzerine koyarak beni inceden iceye tetkike koyuldu. Eski bir polis olduğum halde bu bakışlar karşısında baya ürkmüştüm. Galiba bütün paşalar yaşlandıkları zaman insana böyle bir garip bakıyorlardı!... İçlerini okumak, akıllarından geçeni bilmek ister gibi...

Şimdi herkes onun vereceği cevabı bekliyordu. Nihayet o mahut kalın sesiyle konuşmağa başladı :

«— Oğlum Muvakar bey, sana baba nasihatı; öyle ulu orta paşaların aleyhinde konuşma. Onların ölüsü de dirisi de insanı bir çarpış çarpar ki, mazalah taş kesilir kalırsın!... Bizim gibi, hele İsmet Paşa gibi paşalar olmasaydı acaba sen

şimdi meb'us olmağa kalkabilir miydin? Kahvelerde böyle alabildiğine hürriyet havası içinde şuna buna sataşır, daha Meclise adımını atmadan bol keseden sallayabilir miydin? Senin Demirel'in bile İsmet Paşa'nın kanadına sığınmadan edemiyor!... Bana kalırsa o, merhum Menderes'ten daha kurnaz. Daha akıllı mı orasını bilemem, ama daha kurnaz ve daha sinirlerine hâkim olduğu muhakak. Maşallah fırlıdak gibi!... Bir bakıyorsun Halk Partisi'ne saldırıyor; bir bakıyorsun tarihî şahsiyet diye İnönü'nün methiyesini yapıyor. Zanneder misin ki şayet bu dostluk olmasaydı, şimdiye kadar memlekette bu iktidar ayakta kalabilir, Adalet Partisi safa sürebilirdi?... Siz yatıp kalkın da İsmet Paşa'nın sağlığına dua edin... Demirel'in sırtını sıvazlarken çekilen ve gazetelerde boylum boylum neşrolunan fotoğraflarının bile bir mânâsı vardır!... Sizi Millet'in tutmasından evvel İnönü tutuyor evlât!... Şu pahalılığa bak bir kere. Ölmek bile bir servete bağlı!... Mezar fiatları alabildiğine yükseliyor!... Tanrıya kavuştuğun sırada yapılacak âyin için Banka'da paran yoksa cenazeni Belediye bile kaldırmaz!... Gece yatarken etin fiatı oniki lira, sabah kalktığında ondört oluvermiş!... Prasa, alt tarafı Allah'ın Arnavut otu be; o bile bir gece farkla fiatına otuz kırk kuruş bindiriveriyor!... Esnafta insaf, millette takat kalmamış ama, siz yine de iktidardasınız!... Sebep? Bu millet kör mü, görmüyor mu iktisadî gidişatın rezaletini? Görüyor görmesine ama, ne yazık ki Halk Partisi'nde muhalefet yapacak takat kalmamış! Demokrat Parti zamanında küheylânlar gibi kükreyip, Arslanlar gibi saldıran, her taraftan ses getiren Halk Partisi nerede, şimdiki Halk Partisi nerede? Sanki basiretleri bağlanmış, sus pus oturuyorlar. Bulmuşlar bir zavallı Ecevit, ha babam onu koşturup seyrine bakıyorlar! O da köylünün ayağına gidip toprak reformundan, aracıdan, sömürülmeden bahsedede ishali kelâm oldu gitti!... Senin anlayacağın Atatürk'ün Partisi Kır Beygir'leri yıkacağı yerde kendisini yıkmak, uyutmak ve

vatandaşa unutturmakla meşgûl!... Hani büyüye falan inansam Demirel bizim İnönü'ye büyü yaptı, ağzını dilini bağladı diyeceğim!... Evet, evet, politikaya yeni atıldığın için biraz daha dikkatli olmanda fayda var Muvakkar beyciğim.»

Bu sırada Burhan Hoca'da çıkageldi. Benim para yatırdığım haberini daha kahveye adımını atar atmaz ona da yetiştirdiler. Yanıma gelirken biraz bozulduğunu farkettim. Çünkü hâlâ yoklamaya katılabilmek için gerekli olan beş bin lirayı yatıramamıştı. O bu işlere benden çok evvel girmişti ama, deham sayesinde onu epey gerilerde bırakmağa muvaffak olmuş-tum!... Sonradan çıkan boynuzun kulağı geçmesi misali!...

Sandalyeyi altına çekerken sordu :

«— Doğru mu Muvakar bey?»

«— Hangisi?»

«— Beş bin kâğıdı yatırdığın?»

«— Evet... Bu sabah yatırdım...»

«— Hayırlısı olsun!...»

«— Sen ne yaptın?»

«— Ben de Saadettin Bilgiç beyefendi ile görüştüm. Onun Genel Merkez'de dokuz oyu var. Merkez adaylığım için ellerinden geleni yapacaklarını vaadettiler!...»

«— Demek yoklamaya katılmaktan kesin olarak vazgeçtin Buran bey?»

«— Evet... İl Başkanı ve bazı İlçe Başkanları ile görüş-tüm. Hepsi de kazanabilmek için çok para lâzım olduğunu söylediler!...»

«— Ne parası?»

«— İlçe ilçe dolaşacaksın!... Bir kere her aday adayı, il-çelere biner kâğıt teberuda bulunmağa mecburmuş!... Sonra da delegeleri her türlü memnun etmek gerekiyormuş!... Bunlar grup grup olmuşlar. Her birinin başında birer, ikişer değnekçi var!... Onları da memnun etmek lâzım. Adam dikiliyormuş karşına : «Benim seksen delegem var! Ne verirsin?» diye açık-

tan açığa pazarlığa girişiyormuş... Bu işe para mı dayanır a dostum? Hem nereden bulacağım bu kadar çok parayı ben? Haydi eski evi sattık diyelim... Ya buna rağmen yoklamayı kazanamazsam?»

Bu sözleri kimsenin duymaması için çok yavaş bir sesle söylüyordu. Onu dinledikçe tabîî bende de şafak atmağa başlamıştı!...

Mırıldandım :

«— Bütün bunlardan bana hiç bahsetmedi bizim Fotoğrafçı Nimetullah bey... Beş bin lira yeter, dedi...»

«— Neredeeeeeee!... Yoklamayı kazanabilmek için en azından bir elli bin lira lâzım Muvakkar bey!... Duyduğuma göre bu iş için Celep Turgut Topaloğlu tam ikiyüz bin lira ayırmış!...»

«— İyi ama, bunlardan sen de basetmemiştim ben Partiye kaydımı yaptırırken...»

«— Doğrusunu söylüyeyim mi Muvakkar bey, senin bize katılmana memnun olmuştum. Ama beş bin lirayı bulabileceğini ummadığım için de bu konuya temas etmedim. Demin bir aday adayı arkadaşla görüştüm, onun verdiği hesaba göre yalnız delegelere, müezzinlere, kayyumlara, imamlara çekilecek ziyafet için yirmi bin lira lâzımmış!...»

«— Delegeleri anladık ama, müezzinler, kayyumlar, imamlar da ne oluyor kardeşim?»

«— Bunları memnun edeceksin ki cemaate lehinde telkinlerde bulunsunlar! Yoksa bunları kızdırdın mı, hapı yuttun demektir!... Kalkıp biri «Onun namazı kılınmaz!...» dedi mi cenazen bile ortada kalır!...»

Adama nasıl hak vermezsin! Buna benzer bir takım olaylar gazetelere geçmemiş miydi? Başladım kötü kötü düşünmeğe!... Anlaşılan Temel Reis'ten yine bir hayli para satın almak zorunda kalacaktım. Bu da bana beş yüz liradan aşağıya

mal olmazdı. Sonra adam ilânihaye bana maliyetine para satacak değildi ya canım!...

İçimi çekerek :

«— Girdik bir kere işin içine» dedim. «Sonuna kadar gideceğiz artık... nâpalım...»

«— Ben zararın neresinden dönülse kârdır derim... Ama madem ki sen kendine bu kadar güveniyorsun, Allah yardımcın olsun!... İyi şanslar... İnşallah seni Büyük Millet Meclisi kürsüsünde yemin ederken görürüz!...»

Konuşmayı kesmeğe hazırlanırken, kahvenin önünde duran bir dolmuştan inen Fotoğrafçı Nimetullah bey gülümseyerek yanımıza geldi. Yüzünde garip bir memnuniyet vardı. Ellerini oğuşturarak Burhan Hoca'ya :

«— Muvakkar Bey'i tebrik edebilirsin!...» dedi. «Beş bin lirayı yatırmış!...»

Burhan Hoca başını salladı :

«— Haberim var. Yalnız kendisine öbür büyük masraflardan hiç bahsetmemişsin!...»

«— Nasıl olsa temin eder diye lûzum görmedim. Muvakkar bey gün görmüş bir adam!... İnsanın hangi yollardan Milletvekili olacağını bilmez mi? Bu şerefli işi elde edebilmek için bâzı zarurî masrafların şart olduğunu idrak edemez mi? Herkes anasından doğduğu gibi şıpıdanak Meclise girebilir mi? Bunun da bir yolu yordamı var elbet!... Parti odacısından tut, Genel Merkez Kapıcısının metresine kadar hediye alacaksınız!... Bir kere bu şart. Çünkü ilk iş onlarda. Onlar seni, verdiğin hediyelere göre ileri gelenlere övecek ya da sövecekler!... Ondan sonra İl Başkanı'nı, İlçe Başkanlarını, dişli delege ağalarını, parti değnekçilerini birer birer ayarlıyacaksın!... Bunlar yeni şeyler değil ki...»

Bunları söyledikten sonra bana döndü :

«— Bu akşam işimiz çok Muvakkar Bey!...» dedi.

«— Ne işi?»

«— Hiç vakit sektirmeden harekete geçmemiz gerekiyor. Bir kısım delegeler, Koska'daki Nevzat'ın kahvesinde toplanarak halkla konuşmalar yapacaklarmış. Tabii adaylar da orada olacaklar. Muhakkak sen de bulun. Akşam saat sekizde. Ben de geleceğim. Bir konuşma yapsan iyi olur. Böylece delegelerin ve partililerin gözüne girmenin yollarını ara.»

«— Olur. Sekizde Nevzatın kahvesine gelirim.»

«— Göreyim seni Muvakkar Bey. Şöyle cesaretle konuş!... Onları memnun etmek için bol bol vaatlerde bulun!... Olmayacak şeyleri bile vaadet!... Programını uzun boylu anlat. Öyle şeyler söyle ki hiç anlayamasınlar!... O zaman seni çok âlim zannederler!... Sana niçin meb'us olmak istediğini sorarlarsa, Vatan, Millet, Sakarya falan gibi parlak lâflar et.»

«— Bişeyler yaparız elbet. Yalnız bir mesele var.»

«— Nedir o?»

«— Beni orada tanırılar mı?»

«— Yeni aday adayları birbirlerini pek tanımazlar. Orada ilk defa karşılaşacaksınız. Merak etme, bu yolun yolcuları çabuk kaynaşırlar. İki iltifat bir temennah tamamdır.»

«— Anlaşıldı.»

«— Yalnız oraya giderken sinek kaydı traş olman, yeni elbiselerini giymen gerekir. Malûm a, ye kürküm ye devrindeyiz. Kalantor görünmeğe çalış. Mebus olursan bir işe yarıyacaksın falan zannetsinler!... Ondan sonrası kolay. Mesele Meclis'e girebilmekte. Bizim kota işini aklından çıkarma ha.»

«— Merak etme, çıkarmam.»

«— Evinizde Gülyağı var mı?»

«— Gülyağı mı?»

«— Evet!...»

«— Yok!...»

«— Öyle ise Aksaray'daki aktara uğrayarak bir parça alıp sürersin, Hacıyağı çok mübarek bir kokudur!... Bunu başkaları pek akıl edememişlerdir. İlk olarak sen süründün mü,

delegelerin burun hafızalarına olsun girsin!... Tabî dinden, imandan bahsetmeyi sakın unutma!... Meclise ilk olarak hademei hayratın aylıklarının yükseltilmesini öngören bir tasarı getireceğini söyle!... Fatih Müftüsü de toplantıda şeref misafiri olarak bulunacak. Bunu duyacak olursa ziyadesiyle memnun kalır. Nasıl olsa bunu bir çok aday adayları ileri sürecekler. Mesele öncelikte. Sen hepsinden evvel davrandın mı artık sırtın yere gelmez!...»

«— Merak etme, Nimetullah Bey biraderimiz. Bu işi Allah'ın inayeti ile iyi kıvrıcağıml!... Haydi bana müsaade.»

«— Yanında biraz para da bulunsun!»

«— O neye şifa?»

«— Delegelere, partili partisiz müşterilere çay, kahve, gazoz ısmarlamak lâzım. Ondan sonra sıra ziyafet faslına gelir. Kahvedeki bütün masrafları tabî sen yapacak değilsin. Adaylar ortaklaşa ödiyecekler parayı. Ama adam başına gene en azından beş, on lira düşer. Hani millet bedavadan çay kahve, gazoz buldu mu içer de içer!... Hattâ bizim millet zehiri bile bedava dedin mi variller dolusu içmeyi kâr sayar!...»

«— Doğru söylüyorsun. Tedbirli gelirim. Haydi şimdilik hoşçakalın.»

Beni kapıya kadar uğurladılar.

Ayakkabılarımı boyatmakla ne iyi etmiştim. Artık hayatımdan son derece memnundum. Bu akşam vereceğim ilk imtihanda başarı kazanacağımdan zerre kadar şüphe etmiyordum. Eve gidip, karıya, Bit Pazarından son aldığım yeni elbiseleri ütülererek, temiz bir de gömlek giydim mi iş tamam olacaktı. Tabî toplantıya bere ile katılmanın da sayısız faydaları vardı!. Kanlı Pazar'dan sonra İstanbul'da bere giyenler çoğalmıştı! Hattâ ilericiler bile başlarına bir felâket gelmesin diye Hacı beresi giymeğe başlamışlardı!... Hacıyağı hikâyesinin derin mânâsını şimdi daha iyi kavırıyordum.

Önce Aksaray'a kadar inerek, aktardan incecik bir cam tüp içinde, pamuğa bulanmış bir damla hacıyağı aldım. Sonra

bir berbere uğrayıp saçlarımı kestirdim. Arkasından, iki aydır ayak basmadığım bir hamama giderek iyice bir yıkandım. Eve vardığımda karım bile beni böyle temiz pak görünce eve yabancı bir erkek geldi zannederek şaşırdı. Hemen durumu izah edip, elbiselerimi ütölemesini söyledim.

Uzatmayayım, tam saat sekizde Beyazıt'ta idim.

Koska'ya doğru yürüyerek Nevzatın kahvesini sordum. Bana, vaktiyle gümüş işlenen bir yer olduğu halde, görülmemiş kalkınma hızımıza uygun olarak şimdi bir süpürge imalâthane-si haline gelmiş olan, meşhur simkeşhanenin yanında set üzerinde bir kahvehaneyi gösterdiler :

Orada Parti toplantısı yapıp yapılmadığını sordum. İş sağlama bağlamam lâzımdı. Adamın biri heyecanlı heyecanlı :

«— Evet evet!...» dedi. «Bu akşam büyük bir parti toplantısı var. Bütün büyük adamlar da gelecekmiş!... Her taraf şimdiden doldu sayılır. İyi bir yer arıyorsan sana yardım edeyim!... Tabiî sonra sen de beni görürsün!...»

Ne demek istiyordu bu adam yahu?

Burası Tiyatro mu, sinema mı, yahut çalgılı gazinomuydu ki iyi bir yer için kapının önünde bekleyen karaborsacıya para verecektim? Tepem atıverdi birden :

«— Arkadaş» dedim. «Sen galiba benim kim olduğumu bilmiyorsun?... Ben bugüne bugün şerefli partimizin aday adaylarındanım!... Kendi partimin toplantısına girerken senin gibi serserilere para kaptıracağımı mı sanıyorsun? Biz buraya oturup çengi oynatmağa değil, vatani kurtarmağa geldik!... Bunun için de üste para verecek hâlimiz yok. Çek arkanı göreyim!...»

Adam bıyıklarını sıvazladı :

«— Maşallah abicim» dedi. «Senin de külhanlıkta bizden aşağı kalır tarafın yok!... Ama nâpalım, millet kendine bi türlü geçim yolu buluyor, anladın mı? Biz de seçimlerde, kongrelerde böyle iş tutuyoruz!... Kızma anam babam!... Alt tarafı

bi beşlik versen yerin daha iyi olurdu, o kadar işte. Ama ziyanı yok, verme nâpalım, biz de başkasını keseriz.»

Baktım adam samimi, yelkenleri indirip beş kâğıdı uzattım :

«— Al bakalım doğru konuştuğun için. Toplantı kaçta başlıyor, biliyor musun?...»

«— Valla abicim saat sekizde dediler ama, biraz gecikecek galiba...»

«— Neden?»

«— Büyüklerden biri mi gelecekmiş neymiş, onun için gelenleri mikrofon ârıza yaptı diye oyalıyorlar içerde. Ha, mikrofon dedim de aklıma geldi. Sen adaydın değil mi abicim?»

«— Elhamdülillah öyle! Allah bana bugünleri de gösterdi!... Niçin sordun?»

«— Tabîî traş keseceksin herhalde?»

«— Ne traşı?»

«— Yâni nutuk atacaksın, değil mi?»

«— Bugünden itibaren yeni vazifem bu olacak!...»

«— Şu particiler bir âlem oluyorlar anam hakkı için! Bunların hergeliliği bizde olsa milyon vururuz be!... Aday adayları birbirlerine öyle oyunlar oynuyorlar ki, aklın durur!... Şimdi meselâ herkes mikrofona para yatırıyor!...»

«— Sebep?»

«— Rakiplerden biri konuşurken mikrofon sözde bozulsun da nutukçunun sesi iyi duyulmasın diye!...»

«— Allah, Allah!...»

«— Allah, Peygamber bu abicim! Hani sonra söylemedi deme...»

«— Peki, ne yapmam lâzım?»

«— Mikrofoncuğu sen de göreceksin!... Başka çıkar yolu yok bunun...»

«— Ulan çattık belâya be!... Adım attın para, sağa bak-

tın para, yere tükürdün para, nefes aldın para!... Karun olsa bunun altından güç kalkar!...»

«— Öyle deme abicim. Bi de meppus oldumuydun ooooh, gel keyfim gel!... Seyyahatler, peşin maaşlar, bankalar emrinde, eşi dostu işe yerleştirmek desen cabası!... Bana kalırsa meppusluk kârlı iş abicim!...»

«— Nereden biliyorsun?»

«— Eec, abicim, öyle olmasa her dört yılda bir bu kadar kelle Meclis'e girmek için para yatırıp yarış eder mi? Kurulu işini falan bırakıp giden nelerini gördü bu gözler!... Dükânını kapayan mı istersin, muayeneanesini devreden mi istersin. Umum Müdürlükten istifa eden mi ararsın. Var bi tılsımı bunun abicim?... Hani bi yolunu bulsa fakir de adaylığını koyacak ama, mangır nanay!... Bizim köroğlu evlenmeden önce bana tarlaları olduğundan bahsetmişti. Evlendik, arkasından tarlası değil borcu olduğu meydana çıktı!... Karı kısmı değil mi, yalan tonla!... Doğru söyleseydi, tarlasını sattırır, adaylığını koyardım. Seçilmem de garantiliydi.»

«— O kadar meşhur biri misin ki seçilmen garantili olsun?»

«— Abicim bu iş meşhur olmağa falan bakmaz! Nice purofüsörler var, aday olup avucunu yalıyor!... Nice kafalı adamlar var, politikaya atıldıktan iki ay sonra aman Allah deyip intihara kalkışıyor!... Mesele parti teşkilâtında dümenini çevirebilmektedir!... Onu hafiften göreceksin, berikini açıktan kollayacaksın, elin cebinden çıkmayacak!...»

«— O senin dediğine mebus olmak değil, milletvekilliğini satın almak denir be!...»

«— Orasını bilmem. Bunu ben icat etmedim ya...»

«— Bu kepezelik anayasaya aykırıdır!...»

«— Git sen onu külâhıma anlat abicim!... Bunun başka yolunu henüz keşfeden çıkmamıştır. Önseçim dedin mi, bütün

yollar bu dalgalı denizden geçer!... Bunu ne İsmet Paşa değıştirdi, ne de Demirel...»

«— Anlaşıldı. Mikrofoncu nerede?»

«— İçerde.»

«— Ona ne vereceğim?»

«— Ne kadar fazla verirsen işin o kadar garantiye alınır.

En az on kâğıt vereceksin!...»

«— Yuh be!...»

«— Sen de anıma kafası bozuk aday adayımıştın be abicim!... Bu devirde on kâğıda sokaktaki dilenciye versen, suratına ters ters bakıp : «Geçti on liranın para ettiği günler beyim!... Bunu sen oğluna ver de çiklet alsın!...» diye iyade eder. Ekmek parası gözleyen adama da çiklet parası verilmez ya! Gene bizim mikrofoncu insafalı adamdır da buna râzı oluyor.»

«— Peki parayı nasıl vereceğim bu herife?»

«— Aaa, ayıbetin abicim, biz ne güne duruyoruz burada? Ver bana, gerisini düşünme!»

«— Ya daha fazla veren olursa?»

«— Artık o şansına kalmış bi iş. Sıraya gireceksin elbet. Yirmi de veren olur, elli de veren olur, bakarsın yüzlüğü zula eden de olur!...»

On lirayı «başımın gözümlün sadakası olsun» diyerek verdim ve herifin daha başka para istemesine meydan bırakmadan merdivenleri çıktım.

Kahvehâne iyiden iyiye kalabalıktı. O arkamdan yetişerek:

«— Yer göstereyim mi?» diye sordu.

«— Gölge etme!» deyip başımdan savdım.

Aday adayları oldukları traşlarından, ütülü pantolonlarından, göğüslerini kabartarak oturmalarından, belli olan beş altı kişi bir masanın etrafında toplanmışlardı. Karşılarındaki iskemlelerde oturanların cakaları ise onlardan da fazlaydı. Bunlar da herhalde aday adaylarına oy verdirecek olan parti dey-

nekçileriydi!... Diğer müşteriler ve dinleyiciler daha arka taraflardaydı.

Cebimden tesbihimi çıkarıp garsona sokuldum :

«— Aday adayları şu karşıda oturan beş altı kişilik grup mu?»

«— Evet...»

Bunu yanılmamak için yapmıştım. Cevabı alınca hemen ilerledim. Yanlarına varıp :

«— Selâmün aleyküm!» ü bastım.

Bana tuhaf tuhaf baktılar.

Şişman, gerdanı kafasından büyük, göbeği üç adam iriliğinde biri, burnunu oynatarak :

«— Siz de aday adayları mısınız?» diye sordu.

«— Evet. Parayı bugün yatırdım. Makbuzu göstereyim mi?...»

«— Lüzumu yok!... Buyurun oturun.»

Dostça karşılaşmayışımı, yüzüme garip garip bakmalarını normal buluyordum. Hep aynı partidendik ama, ne de olsa bu seçim yarışıydı. Birbirimize rakiptik. Köylerde bir koru bekçiliği, bir muhtarlık için milletin birbirini öldürdüğü bir memlekette, bu kadar haset, bu kadar ters bakış azdı doğrusu! Karşılıklı bir çeşit gizli savaş hâlindeydik. Dikkat ettim, içlerinde en itinalı giyinen bendim! Bu üstünlüğümü sezmeleri de belki onların morallerini sıfıra indirmişti!...

Önce delegeler, sonra da müşteriler arasında bizim Burhan Hoca ile Fotoğrafçı Nimetullah'ı aradım. Göremedim. Demek daha gelmemişlerdi. Yalnız arka masalardan birinde oturup nargile içen İstefan Beyi görünce hafifçe gülümseyerek selâm verdim.

Anlaşılan o da benim ne yapacağımı merak etmiş, nutkumu dinlemek için buraya kadar gelmişti. Fakat durun hele! Belki de Halk Partisi onu buraya mahsus göndermişti!... Politika alanında yeni parlamaya başlayan yıldızın hareketlerini ve

fikirlerini öğrenmek istiyorlardı!... İsteyen Bey bal gibi bir casustu!... Arkadaşları bu konuda ikaz etmeliydim.

Ben bütün bunları inceden inceye hesaplayarak düşünürken, kendisini tanımadığım fakat davranışlarından parti ileri gelenlerinden biri olduğunu tahmin ettiğim bir zat ayağa kalkarak mikrofunun önüne geçti ve konuşmağa başladı :

«— Sayın delegeler, muhterem partili arkadaşlarım. Partimiz bu seçimlerde yeni bir taktik uygulamaktadır. Önseçimlerden önce kahvelerde delege ve parti mensubu arkadaşlarımızın huzurlarında aday adaylarıyla sohbetler yapacak, onları daha yakından tanımak fırsatını bulacağız. Böylece değerli delegelerimizin önseçimlerde oylarını daha bir rahatlık ve bilgi içinde vermeleri temin edilmiş olacak.»

Hiç sektirmeden alkışı bastım :

«— Bravo! Çok güzel! Herkes birbirini tanımalı! Oyunu ona göre vermeli! Sergiden karpuz almıyoruz, milletvekili seçiyoruz. Partimizin bu yeni buluşunu yürekten alkışlarıml!...»

Herkes yüzüme aynı tuhaflıkla bakıyor, kimisi de bıyık altından gülüyordu.

Şişman zat bir iki yutkunduktan sonra devam etti :

«— Aday adaylarına istediğiniz suali sorabilir, fikirlerini öğrenebilirsiniz. Bir süre sonra meydanlarda, kapalı salon toplantılarında memleket sorunlarına eğilecek olan bu değerli arkadaşlarımız için bu geceki toplantı, bir bakıma deneme mahiyeti taşımaktadır. Bu bakımdan önce onları dinlememizde fayda olduğu kanaatindeyim...»

Bunu söyledikten sonra bize döndü :

«— Buyurun arkadaşlar!...» dedi. «Mikrofunu sizlere bırakıyorum. Konuşmak sırası sizde.»

Daha o lâfını bitirmemişti ki, ben herkesten evvel davranıp mikrofonun başına geçtim. Sol taraftaki mikrofoncuya kimse görmeden elimle bir «on» işareti yaptım. Adamı güldü. Demek ki parayı almıştı.

Yolda gelirken kafamda hazırlamış olduğum sözleri nefes almadan döktürmeğe başladım :

«— Bendeniz, kulunuz, köleniz, ayağınızın türabı, aday adayı, polislikten ayrılma, Abdi ahkar Muvakkar!... Hepinizi saygıyla karışık hürmetlerimle selâmlarım!... Bu büyük, tarihî toplantıyı rahmetli Adnan Menderes'i anarak açmama müsaade buyurmanızı rica ederim!... Cenneti âlâda mukîm bu zata her sabah namazından önce bir Yâsin-i Şerif okumakla gurur duymaktayım!... Şu Yassıada mahkemeleri çabuk bitmeseydi, biz Kuzu ile girişmiş olduğumuz denizaltı tünelinei tamamlayacak ve onu Allah'ın izniyle kaçıracaktık!... Şu anda Bugün gazetesinin sahibi sayın Mehmet Şevki Eygi hazretleri nasıl Suudî Arabistan'da Hurmalar altında rahat rahat yaşıyorsa, o da bu sıcak memlekette aynı şekilde ömür sürecekti. Hattâ Hac mevsiminde Hac Farızasını da eda ederek Hacı olacaktı!... Konya meb'usu sayın Arap Lüftü hazretleri, pek yakın arkadaşları olan Suudî Arabistan Kralı Faysal ile bu meseleyi konuşmuş ve halletmişti!... Lütfü beyefendi bir yandan Menderes'in bir yandan Ferit Sözen'in, bir yandan da Faysal Hazretlerinin dostları olduğundan, bu gibi konuları rahatlıkla halledebilirdi!... Kendisine itimadımız tamdı. Fakat ne yazık ki programımızı tatbik edemedik. O karanlık ve acı günleri burada tekrar hatırlamak istemiyorum. Allah haklıyı haksızı ayıracak kudrettedir. Bendeniz Meclise girecek olursam ilk yapacağım iş imamların, müezzinlerin, kayyumların aylıklarını on misli arttırmak için kanun teklifi hazırlamak olacaktır. Sonra dolmuş ücretlerini arttırıp şoförleri, arkasından ücretleri tekrar indirerek geniş halk kitlelerini memnun etmenin yollarını araştıracağım!... Rakı fiatlarını indirtip akşamcı vatandaşları sevindirirken, akabinde zamlar yapıp Yeşilaycılarını memnun edeceğim!... Vergileri ve askerliği kaldırıp, Üniversiteleri kapatacağım!... Her tarafta nice nice İmam Hatip Okulları ve dahi Kur'an kursları açtırıp, beş yıllık plânlara ellişer yıllık plânlar eklemek suretiyle, sayısız hâfız, mevlidhan, duahân, gazelhân...

affedersiniz bu sonuncu «hân» ağzımdan yanlılıkla çıktı... yetiştirmekte devam edeceğiz!...»

Ben coşmuş bu şekilde konuşmakta devam eder ve sürekli alkışlar beklerken, birdenbire etraftan «yuh!...» sesleri yükselmesin mi? Demek oluyor ki o alçak «gomonistler» buraya kadar sızmış bulunuyorlardı.

Mikrofona yapışıp konuşmağa devam edeceğim sırada, asabî sesler duymağa başladım :

«— Kim bu adam?»

«— Susturun şu serseri!...»

«— Atın hergeleyi dışarıya!...»

«— Akıl hastanesinden mi kaçmış nedir?...»

«— Vallahi zır delinin biri bu!...»

«— Polise haber verelim!...»

«— Duahândan, gazelhândan bahsediyor!... Keçileri kaçırmasa çıkıp da bunları söyleyebilir mi?»

«— Tuh Allah belânı versin e mi? İn çabuk oradan aşağı!... Gazetelere düşüp millete rezil olacağız!...»

Bu da ne demkti? Herifler neredeyse beni bir kaşık su da boğacaklardı!... Evet, evet... Herşey olabilirdi. Burhan Hoca aday adaylarının kazanmak için çok para harcadıklarını ve her türlü hiyleye başvurdıklarını söylememiş miydi? Benim bu parlak ve eşi görülmemiş derecede cazip nutkumu duyan rakiplerim, bütün delegelerin oylarını bana vereceklerini anlamış oldukları için herhalde para ile tuttukları birtakım adamları harekete geçirmiş olacaklardı!... Bunun başka türlü bir izahı olmazdı.

Sesimi daha da yükselterek devam ettim :

«— Yüksek Partimizin yüksek menfaatlarına dayanarak mini eteği yalnız yasak etmekle kalmayıp; yedi yaşını bitirmiş bütün kadın ve kızları çarşafa sokarak bunları cehennem ateşinden kurtaracağım!... Medenî Kanunu kaldırarak yerine Şeriat'ı getireceğim!... Bu sayede erkekler rahatlıkla dörder karı

alabilecekler ve karılarını yüzlerine vurmamak şartıyla rahatlıkla dövebileceklerdir!... Böylelikle memleket hızla kalkınarak, Amerika'nın koltuğu altında Vietnam'dan önce nurlu ufuklara gidecektir!... Bolu ormanlarını kalkındırmak için Boluda takunya fabrikası, Rize'de Hamsi baklavası fabrikası, Amasya'da fazileti herkes tarafından tasdik edilen Bamya fabrikası kuracağım!... Radyolardan bütün müzik neşriyatını kaldırıp sabah ve akşam ezan, mevlit, kaside okutacağım!... Temel Reis'le anlaşip her mahallenin başına bir sahte para basma makinesi kurarak vatandaşı en kısa yoldan milyoner yapacağım!...»

Son cümleyi henüz tamamlamıştım ki yanımda oturan şişman aday adayı yakama yapıştıverdi :

«— Nedir bu söylediklerin be?... Sen tımarhaneden kaçmışsın nıtlaka!... Çıkar bakalım hüviyetini!...»

Birkaç kişi etrafımı çevirmişti!...

Yoksa beni dövecekler miydi? Meb'us olmak için gerekirse dayak yerdim ama, bu parlak sözlerime niçin kızdıklarını anlayamıyordum bir türlü. Adalet Partisini tutan gazetelerde okuduklarımı, partili arkadaşlarımla sobet sırasında söylediklerini tekrarlamıştım mikrofonda.

Burhan Hoca'yı, Fotoğrafçı Nimetullah'ı aradım bu kalabalıkta. Hay Allah bilmem ki ne diyeyim, hâlâ görünürlerde yoklardı.

Şişman zat yakamı yırtarcasına çekmeğe başladı :

«— Göster hüviyetini çabuk!... Yoksa bu iş mahkemeye kadar gider!... Bu olsa olsa polisin marifetidir. Bize bir oyun hazırlamışlar.»

Hüviyetimi öğrenmek istiyorlardı. Benim partili olduğuma inanmamışlardı. Onları mahcup etmek için derhal elimi iç cebime atıp üzerinde arslan kırat'ın resmi bulunan hüviyet kartımı ve beş bin lira yatırdığımı belirten makbuzu çıkartarak gösterdim.

Şişman adam bunlara baktıktan sonra :

«— Sen Adalet Partilisin öyle mi?» diye sordu.

Cevap hazır :

«— Elhamdülillâh.»

Bu cevabımın herkesi tatmin edeceği ve bana karşı girişilen bu «gomonost» taktiğinden dolayı hicap duyacaklarını beklerken o şişman ve koca gıdılı zat başını sallayarak konuşmağa başladı :

«— Şimdi anlaşıldı Vehbi'nin kerrakesi!...»

Hemen düzelttim :

«— O sizin dediğiniz Nuri'nin mekkâresidir!... Bendeniz Abdi ahkar Muvakkar kulunuz da, o mekkâre bölüğünde askerliği yapmıştım! Hakkımdaki bilgiyi yanlış vermiş olacaklar.»

Adam sinirli sinirli güldü :

«— Bu kadar cahiline de hiç rastlamamıştım politikada! Tevekelli cehlin olmertebesi sehl olmaz dememişler!... Yahu ben meselenin içyüzü anlaşıldı demek istiyorum. Mekkâreden falan bahseden kim? Vehbi'nin kerrakesi Nuri'nin mekkâresi oluyor beyin ağzında!... Beni tanıyor musun sen kardeşim?»

«— İsminizi bilmiyorum ama, bir yerden gözüm ısırıyor! Herhalde gazetelerde bolcana fotoğraflarımız neşrediliyor da oradan hatırlıyorum...»

«— Ben Baban'ım!...»

«— Babam mı?»

«— Hayır, Baban!...»

«— Valla burada bir yanlışımız olacak, bendenizin pederi bir taneydi, o da Allaha kavuşalı yirmibeş sene oluyor!... Bunun dışında annemin herhangi bir kusurda bulunmuş olacağına ihtimal vermem.»

«— Hoppala, bunu da nereden çıkardın yahu?»

«— Babam olduğunuzu söylemiyor musunuz?»

«— Ne münasebet kardeşim? Ben Baban'ım, Baban!...»

Sinirlenme sırası bana gelmişti :

«— Beyefendi böyle kritik anlarda, partiye yeni girmiş ve kendisini memlekete adanmış bir kimseyle alay etmenizi hiç doğru bulmadım.»

«— Hem babam olduğunuzu söylüyorsunuz, hem de ben böyle birşey söylemedim diyorsunuz. İnsanın ölümlere karşı daha saygılı davranması gerekir. Peder de, valdecığım de nur içinde yatsınlar, mekânları Cennet olsun, çok iyi insanlardı. Bu arada valde bir kaçamak dahi yapmış olsa, bunu ulu orta söyleyerek benim siyasî istikbalimle oynamak sizin gibi aklı başında görünen birisine hiç yakışmaz. Alt tarafı çekersiniz beni bir kenara, durumu anlatırsınız. Babam olduğunuzu ispat eder...»

«— Dur birader dur!... Ben senin baban falan değilim. Ne ananı tanırım, ne de seni bir görmüşlüğüm var... Ortada bir yanlışlıklar komedyası oynanıyor...»

«— Zıyanı yok beyefendi!... Tabii parti toplantısı bu... Komedi de oynanır dram da!... Fakat işi bu derece ileri götürmemek lâzım...»

«— Bir kere daha tekrarlıyalım : Ben senin baban falan değilim!... Ben Baban'ım!...»

«— Ay hafakanlar boğmağa başladı! Şimdi çıldıracağım! Anlaşılan beni tımarhaneye attırıp yerime milletvekili seçileceksiniz!... Babam değilmiş Babam'mış!...»

«— Evet, Baban'ım!...»

«— Ölünün körü be! Burada bir polis yok mu? Bu beyden dâvâcıyım!... Anama, a ölmüş anama hakaret ediyor!...»

«— Senin anana falan hakaret eden yok.. Asıl sen toplantımızı rezil ettin! Demin mikrofonda konuşurken ağzından çıkanı kulağın duymuyordu galiba...»

«— Ben bütün söylediklerimi bilerek ve inanarak söyledim.»

«— Seni buraya kim gönderdi?»

«— Fotoğrafçı Nimetullah!...»

«— O da kim?»

«— Partimizin üye tavlayıcısı!...»

«— Ben böyle bir isim hiç duymadım. Satır nerede?»

Eyvahhhhh!... Adam delirmişti galiba!... Babam olduğunu kabul etmediğim için şimdi de beni satır'la tedit ediyordu! Meb'us olalım derken tahalıköyü boylayacaktık!... Buna rağmen kaçmak aklıma gelmedi. Direnmeğe karar verdim :

«— Bana satır vız gelir!... Beni satırla falan korkutacağınızı sanıyorsanız çok aldanırsınız!»

«— Yaaa, demek Satır sana vızgeliyor?»

«— Elbette! Satır da vızgelir balta da!...»

«— Balta vız gelir, ama Satır asla. Şimdi senin nasıl bir aşırı sağ solcusu olduğun anlaşılıyor!... Göbekçilerin karşısında bir sağ solcusu!...»

«— Ben solcu muyum?»

«— Evet...»

«— Ağzınızdan yel alsın!... Ben Takunyalılardanım! Ama Mason da olabilirim!... Gerekirse yeminlilere katılabilir, oradan da ayrılarak Müslüman Kardeşlere iltihak edebilirim! Anayasa bütün bu akımlara açıktır!... Partiler yelpazesinde benim ve benim gibi düşünenlerin yeri için yeni bir slogan buldum.»

«— Neymiş o?»

«— Allah baş, Muhammed yoldaş!...»

«— Sen o halde bir sağcı anarşist olarak bizi parçalamak istiyorsun. Seni kim idare ediyor? Onu söyler misin bana? Gösterdiğin hüviyet vızgclir! Arkanda kim var? Hangi gizli eller seni bu yola itti?»

«— Adalet Partisi'nin ilkeleri!... Ve Fatih'teki şeyh hazretlerinin mübarek tükürükleri!»

«— Yooo, sen deli değil, zır deli değil, zır zır delisin... Nerde Satır yahu?»

Bunu söylerken etrafındakilere sesleniyordu.

Uzun, çok uzun boylu, açık renk gözlü, tok sesli bir cevap verdi :

«— İki dakikaya kadar geliyor!...»

İki dakikaya kadar satır'ı getiriyorlarmış!... Parti toplantısında gözgöre göre adam öldürecekler!... Kimlerin arasına düşmüştüm!... Politikacılarda kalb yoktur, insaf yoktur, babalarına bile kazık atarlar diyenler galiba haklıydılar!... Lâkin gene de vazgeçmiyecektim bu sevdadan. Mücadele azmimi henüz yitirmemiştim. Sesimi yükselttim :

«— Beyler!... Beni öldürebilirsiniz ama, şeriat fikrini, dört karılı düzen fikrini, üniversiteleri kapatma fikrini, şapka yerine fes giyme fikrini asla öldüremiyeceksiniz!... Bu kutsal devrimler birgün nasıl olsa tahakkuk edecektir!...»

Babam olmadığı halde babam olduğunu söyleyen zat birden kükredi :

«— Türkiye dünya durdukça Atatürk devrimlerine bağlı olarak ayakta duracak ve partimiz sizin gibi düşünenleri en kısa zamanda vatan sathından silip atacaktır!... Biz Atatürkçü, gerçek devrimci, sosyal adaletten yana insanlarız.»

Korkunç bir alkış tufanı koptu.

«— Yaşsa?»

«— Bravo!»

«— Küstaha iyi bir ders olacak bu?»

«— Haddini bildirmekte geç bile kaldık!»

Etrafımı saran kalabalık birden açıldı :

«— Geliyor!»

«— Tam zamanında geldi!»

«— Satır geldi!...»

Dizlerimin bağının çözüldüğünü hisseder gibi oldum. Nihayet satırı da getirmişlerdi! Boynumu tutarak bağırmağa başladım :

«— İmdaaaaat!... Adam öldürecekler, imdaaat! Satır'la insan katlediyorlar!... Hükûmet, asayiş, polis, bekçi, hrsız, yan-

kesici, dağa çıkan milyoner yok mu burada? Kurtarın beni şu kaatillerin elinden!...»

Uğultudan sesimin pek fazla duyulmadığını hissettim. Alçaklar mikrofonu da kapatmışlardı. Bizim on lira da işe yaramıyordu artık. Bayılmak üzereydim!... Satırın boynuma inmesini beklemekten başka çarem kalmamıştı. Gözlerimi kapadım. Etrafı derin bir sessizlik kapladı!... Ölmüştüm!... Evet, seslerin birdenbire kesilmesine bakılırsa ölmüş olacaktım!... Satır beni temize havale etmişti!... Şimdi frenklerin niçin idamları giyotinle yaptıklarını anlıyordum. İnsana hiç ıstırap çektirmiyordu! Ah, acaba öteki dünyada da Adalet Partisi var mıydı? Orada da iktidar muhalefet kavgaları oluyor muydu? Üzerimdeki Kıratlı hüviyet işime yarıyacak mıydı? Meclis var mıydı orada da? Seçimlere katılacak ve hiç olmazsa öteki dünya milletvekillerinden olacak mıydım? Ölümüne en çok bizim kaynana sevinecekti!... Karımı bir başka erkek kolları arasına alacaktı. Bir gözümü hafifçe araladım. Bakalım insan öldükten sonra yolda giderken ne görüyordu? Ebedî karanlığa mı düşmüştüm, yoksa sonsuz ışığa mı?

O da nesi?

Cennet, ya da Cehennem her ne ise, orada da aynı kahvehane ve aynı insanlar vardı!... Dekorda, kişilerde bir değişiklik göze çarpmıyordu. Sol elimle mabadımı çimdikledim ve :

«— Aman Allah!...» diye feryadı basarak öteki gözümü de açtım.

Yaşıyordum!...

«— Su!» diye inledim. «Allah rızası için bir bardak su verin!»

Suyumu içerken karşımda Abdülhamit Han Hazretlerine taş çıkartacak derecede muhteşem bir burun gördüm! Bu, bizim aktör Muhtar Bey olamazdı. Boyu daha uzundu. Yüzü de biraz fazlaca iri. Gülünce ağzı kulaklarını aşıyordu. Çocuk-

luğumda bir Fransız komiği vardı, adı Fernandel, işte onun gibi birşey.

Bu zat şişman adamla konuşuyordu :

«— Adalet Partisi hüviyeti taşıdığına göre bir yanlışlık olacak bu işte Cihat'cığım...»

«— Orası muhakkak. Ama bunun bir tertip olması da muhtemel!... Çünkü herkesten evvel mikrofonun başına geçti ve mevcut kanunlara göre suç olan birçok saçma sapan şeyler söylemeğe başladı. Polisin müdahale etmesi, karakollara, mahkemelere düşmemiz işten bile değildi!... Tam seçim sahı mailine girerken bir de bununla mı uğraşacaktık? Yöneticilere söyleyelim de, bu gibi toplantılarda aday adaylarını, içeri girenleri daha sıkı kontrol etsinler.»

«— Haklısın.»

Artık tamamen kendime gelmiştim. Titrek bir sesle :

«— Satır nerede?» diye sordum.

O, Fernandel'e benzettiğim uzun boylu zat :

«— Ben'im!» dedi.

Allah Allah. Bu da ne demekti?...

«— Siz Satır mısınız?»

«— Evet, ne var bunda şaşacak? CHP yöneticilerinden Kemal Satır ben'im!...»

«— Ya bu yanınızdaki şişman zat?... Babam olduğunu söyleyip beni çileden çıkaran?».

«— Baban! İstanbul Milletvekili Cihat Baban!...»

Nee? Cihat Baban mı? Tevekkeli adam durmadan «ben Baban'ım» deyip duruyordu!... Peki ama burada bizimkilerin, yâni AP'lilerin toplantısı yok muydu? Yoksa Halkçılar burayı basarak onların toplantı yapmalarına engel mi olmuşlardı? Ah şu İsmet Paşa ah!... Kafasının içindeki yedi tilkiden birini herhalde bu iş için kullanmış olacaktı...

Ter basmıştı :

«— Burada hangi partinin toplantısı var?»

«— Halk Partisi'nin.»

Mesele artık anlaşılmıştı. Niçin yuh çektiklerini, neden üzerime yürüdüklerini kavırıyordum artık. Hüviyetimi cebime koyarken Cihat Baban :

«— Yanlış kahveye gelmişsin arkadaş!» dedi.

İstapan Bey terini silerek yanımıza geldi :

«— Babanzade Cihat Beyefendi toğru söyloor Mukavvar Beyciğim!... Yanış kafeye gelmişsindir. Sizin Beygirlerin toplantısı daha aşağıdadır!... Koskada... Nevzat Şekertartar'ın eski kafesinde. Ağnoorsun ahbar? Şimdileyin onu Ayşe Hanım tutoor. Oraya gideceğiken bura gelmişsindir zo!...»

Gördünüz mü aksiliği? şimdi...

Kendimi dışarı dar attım. Çok, ama çok sıkılmışım bu yanlışlığa. Bütün belâgatimi kullanarak çektiğim o muhteşem nutuk da boşa gitmişti. Moralim sıfırdı. Koska'ya doğru ağır adımlarla inerken, şimdi ne yapacağımı, nasıl hareket edeceğimi, ne söyleyeceğimi düşünüyordum.

Bütün sermayesini harcamış, müflis bir tüccara benziyordum!...

Çok geçmeden Ayşe hanımın kahvesini buldum.

Fotoğrafçı beni kaldırımında bekliyordu :

«— Nerede kaldın yahı?» diye çıkıştı. «Bütün aday adayları konuştu!... Hattâ Hacı Hafız Nusret Yeşilçay duasına bile başladı!...»

Başımдан geçenleri kısaca anlattım. Beni yanıltanlardan biri de kendisiydi.

Başını iki yana sallayarak :

«— Peki, peki...» dedi. «Ben, senin için herkese birer gazoz daha ısmarlıyacak derim; böylece konuşmanı dinlemeğe razı olurlar!...»

Kahveye adımımı atar atmaz, muhitimi bulduğumu anladım. Sağda bereliler, solda çember sakallılar, ellerde tesbihler, mübarek hacıyağı kokuları, kimi ayaklarda takunyalar, kimi

ayaklarda mesler!... Ayşe hanım da nargiler ateşi için yakılmış mangalın içine bir avuç günlük atmış olacak. Kuzu müstesna, bizim kahvenin Adalet Partilileri tam kadro burada!...

Hacı Hâfız Duâhan Nusret Yeşilçay açmış ellerini dua yor :

«— Ve dahi Cümle Adalet Partililere Cenab-ı Hak mübarek Aden cennetini nasip etsin!...»

«— Âmin!...»

«— Ve dahi cümle Adalet Partililerin babaları, anneleri, teyzeleri, halaları, amcaları, dayılarına cennet kapıları ardına kadar açılsın!...»

«— Âmin!...»

«— Ve dahi Adalet Partililerin büyük babaları, büyük anneleri ve cemi ecdadı pâki dahi cennetle müjdelenip kabirleri nûru ilâhi ile dolsun!»

«— Âmin!...»

«— Ve dahi cümle Adalet Partililerin ceplerini para ile ve dahi düşmanlarının dillerini yara ile doldur Ya Râbbi!...»

«— Âmin!...»

«— Adalet Partisi'nin iktidarını devamlı, parti büyüklerimiz gayretini kıvamlı tut yâ Erhamürrâhimin!»

«— Âmin!...»

«— Ve dahi Partimizi destekleyen tüm yurttaşların cesaretlerini artırup kendilerine kuvvet, kudret, maharet, sahlep ihsan et yâ İlâhi!»

«— Âmin!...»

«— Ve dahi Parti Genel Başkanımız İslâm Köylü, kendi ifadelerine göre eşekten düşme Hazret-i Süleyman'ı ve bilhassa Saadettin Bilgiç gibi nazırî olmayan parti büyüklerimizi başımızdan eksik etme yârâbbi!...»

«— Âmin!...»

Doğrusu Allah için harikulâde güzel dua ediyordu.

Ama işi çok uzatıyordu. Cenab-ı Hâk onun sözlerinin bin-

de birine kulak verecek olsa Adalet Partisi bin yıl iktidardan uzak kalmazdı; lâkin benim de birşeyler söylemem, kendimi delegelere tanıtmam gerekiyordu.

Kahvenin sahibi Ayşe hanım Gülsuyu dağıtmağa başlayınca daha da korktum. Bu, faslın sona ermek üzere olduğuna bir işaretli!... Cemaat dağıldıktan sonra kime karşı konuşacaktım?

Fotoğrafçıya bir kaş-göz işareti yaptım. Ne demek istediğimi anladığından, derhal kalkarak grupları şöyle bir dolastı. Şimdi, deminden beri «Âmin!» diye birçok partili kardeşlerimin bana bakmakta olduklarını görerek rahatlardım. Nitekim Nusret Yeşilçay duasını bitirdiği halde yerinden pek kalkan olmadı. Adının Ârif olduğunu öğrendiğim garson durmadan gazoz şişelerinin kapaklarını patlatarak, bunları cemaate dağıtıyordu.

Hey gazoz hey, meğer sen nelere kaadirmişsin!...

Hemen yerimden doğrulup söze başladım :

«— Sayın Vatandaşlar!...»

I - 1, hayır, bu iyi bir başlangıç olmamıştı. Böyle bir topluluk karşısında sayın gibi öztürkçe bir kelime ile söze başlamak hiç te yakışık almazdı. Hele uzunca bir Arapça dua ile biten Nusret Yeşilçay'ın o muhteşem konuşmasından sonra...

«— Muhterem Vatandaşlar!...»

Bu tâbir de hoşuma gitmedi. Vatandaşa ne demek oluyordu? Vatandaş deyince bu tâbire Rumlar, Ermeniler, Yahudiler, hattâ Çingeneler bile girerdi!... Halbuki bizim partililerin hepsi evvel Allah Müslüman idiler!...

«— Muhterem Müslümanlar!»

Hay Allah, bu da olmadı... Ya içlerinde Sayın Süleyman Demirel Hazretlerinin Mason biraderleri varsa? Ve tam adaylığı kazanacağım sırada beni «takunyalı» diye fitleyip veto ettirirlerse?

«— Mason olsun olmasın, muhterem dindâş partililer!»

Allah kahretsin e mi? Aklıma hemen Teneke İmparatoru Şerefyan geldi!... Bu milyoner ve koyu Adalet Partili vatandaşın birçok adayların seçim masraflarını cebinden ödemekte olduğunu daha geçen gün söylememişler miydi? Ne diye onu hariç tutarak, kendimi bu gelir kaynağından mahrum edecektim?

«— Muhterem Partililer!...»

Evet, en iyisi buydu. Herkes girerdi bu tâbirin içine Doğrusu biraz zorluk çekmiştim ama, sonunda en güzel başarı-gıcı da bulmuştum.

Peki bundan sonra ne diyecektim?...

Birden ilhamım sona eriverdi!... Benim başıma gelen pişmiş Tavuk'un başına gelmemişti şimdiye kadar. İlham falan kalır mı artık? Aklıma söyleyecek tek kelime gelmiyordu. Habre zorluyordum kafamı ama nafiye. Yakınlarda bir yüz numara olsa hemen koşup gidecektim. Napolyon bile en güzel fikirlerini orada bulmamış mıydı? Fakat muhitin yabancı olduğuğundan bunu da yapmama imkân yoktu.

Yeniden :

«— Muhterem Partililer!...» deyince baktım kanvede kimsecikler kalmamış!...

Gazozu içen savuşup gitmiş!...

Garson Arif yanıma geldi :

«— Borcunuz seksen iki buçuk lira beyim!»

«— Ne parası bu?»

«— Gazoz parası!»

«— Kaç kişi gazoz içti ki?»

«— İçlerinde Koka Kola, Elvan, Fruko içenler de var. Bâzıları ikişer tane içti! Ocakçı ile ben de ikişer tane yuvarladık! Çünkü nutku biz de dinledik. Ayıbettin abim!... Hem meppus olacaksın, hem de seksen iki buçuk lira için tahkikat açacaksın!... Bu yolların yenisisin galiba?»

Fotoğrafçı arkamda belirdi :

«— Uzatma Muvakar Bey!... Şuna bir yüzlük ver, üstü de kendisinde kalsın!... O, günde belki bin kişiye hizmet eder. Herbirine lehinde birer kelime söyledi mi milletvekili oldun gitti demektir!...»

Doğrusu buna da söyleyecek lâf bulamayarak tosladık Kırat'ın satışından cebimizde kalan son yüzlüğü ve dışarı çıktık.

Kendimi mazur göstermek için delegelere atıp tutmağa başladım :

«— Ne namussuzmuş şu delege denen herifler be? Gazozları içer içmez, beni dinlemeden kaçıp gittiler!... Olur mu böyle şey arkadaş?»

«— Merak etme Muvakkar Bey, yine de kendilerini en çok memnun eden sen oldun!»

«— Nasıl olur?»

«— Kafalarını boş yere şişirmeden gazoz ısmarladın ya!»

Kimbilir, belki de haklı idi. Bu işlerde o kadar çok tecrübesi vardı ki.

«— Şimdi ne yapacağım?» diye sordum.

«— Önümüzdeki Cuma günü Şehzadebaşı Camii'nde merhum Adnan Menderes ve Adalet Partisi kurucusu merhum Ragıp Gümüşpala için bir büyük mevlid okutacaksın!...»

«— İyi ama, daha geçenlerde gazetelerde bunlar için mevlid okutulduğunu okumuştum.»

«— Bundan birşey çıkmaz. Memleketin güzide mevlidhanlarının okuyacakları mevlidi dinlemeğe herkes koşar. Bunu senin okuttuğun söylendiği zaman hem sevap kazanırsın, hem de bol bol oy!...»

«— Kaça patlar bu mevlid bana?»

«— Şekeri ile birlikte beş bin kâğıda!»

«— Yapma be! Hepten battım desene! Bir beş bin daha ha?»

«— Kaz gelecek yerden Tavuk esirgenmez!... Hamama giren terler! Kolay mı sanıyorsun mebus olmayı? Ama bir ke-

re işler tıkırında gitti mi, Şerefyan ve arkadaşlarına gerekli kotanın çıkmasında yardımcı olur, açıktan bir elli bin lirayı cebine indirirsin!... Yâni masrafını fazlasiyle çıkarırsın demek istiyorum.»

Kendimi Kasap Salih efendinin eline düşmüş kurbanlık koyun gibi hissetmeğe başlamıştım :

«— Pekâlâ öyle olsun!... Bir yolunu bulacağım. Yalnız duayı şu Hacı Hafız Nusret Yeşilçay yapsın!» dedim.

«— Elbette o yapacak. Sırf bunun için onun cebine bir binlik sıkıştıracağım! Sen onun aynı zamanda Saadettin Bilgiç'in sağ kolu olduğunu biliyor musun?»

«— Nereden bileceğim? Sağcıların sol kolları yok mu yâni?»

Şu meb'usluğu ne kadar çok kişi garanti ediyordu. Yarabbi!... Bu durumda çaresiz Yeşilçay'ı da memnun edecektik! Meclis'e girince de kartvizitime inşallah, «Garantili meb'us!» diye yazdıracaktım!...

Yarın sabah ilk işim Temel Reis'i yeniden ziyaret etmek olacaktı. Bu sefer kendisinden haklı olarak yeni bir tenzilât istiyecektim. Adamın devamlı müşterisi haline gelmiştim!.

Uzatmayalım efendim, mevlid çok muhteşem oldu.

Arkasından bizim Hikmet'in arabası ile İstanbul'un onaltı ilçesini dolaşmağa başladık. Gittikçe açılıyordum. Meğer Allah beni Meb'us olmak için yaratmışta, bu zamana kadar farkında değilmişim!. Neler, neler vaatetmiyordum ki. Artık bu vatandaşların zerre kadar akılları varsa beni mutlaka seçerlerdi.

Sonunda yoklama günü gelip çattı.

Heyecan içinde sandıkların bulunduğu yerin dışında dolaşıp duruyordum. Hiç bir mahpus bir günde benim kadar böyle çok volta atmamıştı!...

Oy'unu kullanan hangi delege dışarı çıksa:

«— Abdi Ahkar Muvakkar'a oy verdiniz mi beyefendi?» diye soruyordum.

Tabii hepsi de istisnasız olarak:

«— Evet!» diyorlardı.

Ben de hemen defterime bir çizgi çekiyor ve hesap tutuyordum. Saat 17 olup da oy verme süresi sona erince, çizgileri teker teker saydım. Delege sayısından bile fazla oy aldığımı görünce rahat bir nefes aldım!.

Şimdi bir tek iş kalıyordu:

Kahveye gidip sabahlamak ve hakiki sonucu almak.

Kahvehaneye, meydan savaşı kazanmış muzaffer bir kumandan gibi girmiştım. Bu halimi gören herkes beni daha şimdiden hararetle tebrik ediyordu. Gazetelerde, son zamanlarda piyasaya fazla miktarda sahte para sürülmüş olduğu yolundaki haberlere kulak asmadan, herkese neşe içinde çay kahve ısmarlamağa koyuldum.

Hani söz aramızda, bu iş için Temel Reis'ten çok para satın almıştım. O kadar ki, son günlerde Karpuz satın alır gibi, sahte para çeker olmuştum. Delege denilen o doymazları başka türlü doyurabilmek mümkün değildi...

Başta Kuzu olduğu halde, benim su gibi para harcadığımı gören ve bilen partili arkadaşlar, milletvekilliğimi artık garanti görüyorlardı. Fakat şu Avukat Erol denen habis ile, bütün Halk Partililer kıs kıs gülüp, benimle dalga geçmekten ve adaylığı asla kazanamayacağımı söylemekten geri durmuyorlardı!. Bunlara bir de İşçi Partililerle tarafsızları da eklerseniz, Abdi ahkâr Muvakkar kulunuzun nasıl bir «majino» hattına göğüs gerdiğini daha bir kolaylıkla anlayabilirdiniz.

Tabii bunun sebebi kıskançlıktan başka birşey değildi. Vatan kurtaracak bir Arslan'n Kır At'ların safında böylesine büyük bir mücadeleye girişmiş olması, onları için için yakıp kavuruyordu!. İstemiyorlardı memleketin kurtulmasını. Sonra başka bir mesele daha vardı. Bendeniz milletvekili olarak Ankara'da şafa sürerken, bunlar gene şu havasız kahvede pinekleyip duracaklar, zenginin malı züğürdün çenesini yorar misa-

li lâklakıyatla vakit geçireceklerdi. Onlara nasıl hak vermezdim?.

Sonra benim bazı tasavvurlarım vardı. Milletvekilliği aylığımı, alır almaz bunu kırdırarak ve bir hususî araba satın alacaktım! Hikmet, hiç vakit sektirmeden bana böyle gösterişli bir araba aramağa başlamıştı bile. Abdi Ahkar Muvakkar gibi bir Milletvekilinin otomobilsiz yaşamayacağını idrak etmek lâzımdı.

İstanbul'a şeref verdiğim zaman kendi arabamla gezecek, Süslü İhsan beni her gördüğü yerde selâm verecek; fakat Avukat Erol, İstefan Bey, doktor Tahir ile avanesi ise kaldırım tepmeğe devam edeceklerdi!. Oh olsun o zurna gibi ötüp kafa şişiren akılsız muhaliflere!.

Hayır! Onlardan hiçbirini otomobilime almıyacaktım! Buna kesin olarak kararlıydım! Ayrıca hepsiyle de selâmı sabahı kesmem çok yerinde bir hareket olacaktı. Koskoca bir milletvekili böyle üçüncü sınıf vatandaşlarla düşüp kalkmazdı ya!.

Sonra efendim, bizim karıyı da boşayacaktım! Zaten yükselmemi istemeyenlerden biri de o değil miydi? Bana durmadan: «Sen meb'us olamazsın, yazık bu masraflara, bu yorgunluklara!» deyip duruyordu.

Görecekti o eksik etek, saçı uzun aklı kısa, benim kim olduğumu! Hem bana dini bütün, kocaların karılarını dövmeleri gerektiğini söyleyen, Adalet Partili, ahududu gibi bir tazecik lâzımdı!... Tıpkı şu bizim Şule hanım gibi.

Hemen bu yıl Hacca da gidecek, orada Kral Faysal ile tanışacaktım. Afyon milletvekili Halil Şevki Efendi ile anlaşp, milletvekilliğimizin forsu ile Mekke'ye Hacı taşıyacak mübarek bir şirket te kurabilirdim! Bizim Rizeli Şoför Pehlivan'ın bir damperli kamyonu vardı. Onu biraz masrafla güzel bir otobüs haline sokmak mümkündü. Hep taş toprak değil ya, biraz da Hacı taşıyarak sevaba girerdi mübarek kamyon!.

Gene milletvekili olur olmaz, hemen bankalardan yüksek

krediler koparıp on altı daireli bir apartmana da başlayabilirdim. Bu dairelerin yarısını daha inşaat devam ederken sattım mı, gerisi bana bedavaya gelirdi! Biraz akıl, biraz dalavere, milyonlar oldum gitti.

Akşam saat sekizden sonra Parti Merkezi'ni telefonla aramağa başladık. İlk sonuçlara göre Takunyalıların, Mason biraderleri geçmiş oldukları anlaşılıyordu. Eh bendeniz de Takunyalılardan sayıldığıma göre, mesele garantileniyor demekti! Bu sevinçle tekrar herkese çay ısmarladım. Bir taraftan da Mason biraderlere atıp tutuyordum.

Geceyarısını bulmuştuk.

Kahvede bir ben, bir İsteban Bey, bir Burhan Hoca ve bir de Doktor Tahir Bey oğlumuz kalmıştı.

Annesi gece izin vermediğinden olacak, Avukat Erol sonucu beklemeden gitmişti. Gececi ocakçı kahveyi temizliyor, garson uyukluyor, onlar ise üç kişi prafa oynuyorlardı. Prafa da olsun, tavlada olsun hep yenilen, yenildiği için de Profesör ünvanını taşıyan İsteban Bey bile meraka düşmüştü. Burhan Hoca saat başı karşıkı kulübeden Parti Merkezine telefon edip haber getiriyordu.

Eveet, bizimkiler maşallah ilerde idiler!. Hazreti Saadetin Bilgiç Hocamız ile Ferruh Bozbeyli en başta gidiyorlardı. Bunları az farkla, partimizin dini bütün milletvekili Abdurrahman Şeref Lâç takip ediyordu. Aydın Yalçın'a çok az oy çıkıyormuş!. Bunu anlayınca sevindim. Partimize sızmış olan Kızıl Komünistlere atıp tutmağa başladım! İyi ama, henüz benim kaç oy aldığım meydana çıkmamıştı. Durumumun garantileşmesi için, listede ilk on ilâ onikiye girmem gerekiyormuş. Çünkü İstanbul listesine Merkez'den dört paraşütçü inecekmiş! Onaltıncıdan geriye düşmek elbette ki, hoşuma gitmiyecekti. Ne vardı sanki bu kadar kişinin milletvekili olmak için beşer bin liraya kıyıp aday aday olmalarında? Şöyle on kişi, bilemedin oniki kişi başvursaydı, seçilmem yüzde yüz olurdu. Milletve-

killiği gibi bir işe asla lâıyk olmayan pek çok okumuş adamın bu yolda ısrar etmelerine o kadar çok kızıyordum ki...

Saat üç'te nezaketle kahveden sepetlendik!.

Çaresiz eve döndüm...

Birkaç saat olsun dinlenmeliydim. Sabahleyin dünya kadar işim olacaktı. Tebrikler yağmaya başlayınca bunlara cevap vermek kolay mıydı?

Yalnız ahabab ve tanıdıklar olsa neyse... İkbâl yıldızımın parladığını gören bir çok çıkarıcı yabancı da mutlaka gelecek, tebrikçiler kervanına katılacaklardı!.

Yok, hayır... ~~E~~trafımı birden saracak olan dalkavuklara kendimi asla kaptırmıyacaktım! Bu işin hiç de kolay olmayacağına bilmiyor değildim. Ama ben bu oyuna asla gelmiyecektim! Atatürk bile Onlardan yakasını sıyıramamıştı! Ölümü de bu yüzden olmuştu. Adamcağıza boyuna içirmişler, kendisini ikaz edenleri veya etmek isteyenleri yanına sokmamışlardı!. Ben Onun gibi olmayacaktım.

Bir defa Milletvekili seçildikten sonra belki Kabine'yc de girerdim! İçişleri Bakanlığı benim için biçilmiş kaftandı doğrusu. Bu işte ihtisasım yüksekti. Turizm Bakanlığı da pek fena iş sayılmazdı. Ha bre dünyayı gezerdim. Bir Turistik Belge vermek için dünyanın avantası alındığı rivayeti çoktu! Herif geliyor, Çemişgezek'te bir Turistik otel açacağım diye vesikayı alıyor; arkasından Çekoslovakya'dan seksen vagon tabak, çanak, kristal avize, binlerce buz dolabı, çamaşır makineleri ve daha akla ne gelirse gümrüksüz olarak getirtip piyasaya sürüyor! Dünyanın vurgununu yapan Yahudi tüccarlar seni baş üzerinde taşıyor, elini hiçbir yerde cebine sokurmuyorlar! Böyle hallerde vatansız, alçak, namussuz, servet düşmanının biri kalıp seni memlekete kaçak mal sokuyor diye ihbar etse de, asla korkmayacaksın! Kurnaz avukatlar böyle ihbarlardan nasıl kurtulacağını kulağına fısıldayıp meseleyi halletmekte asla güçlük çekmiyorlar...

Tâbiî sen de turistik belgeyi öyle bedavadan verecek değilsin ya! Madem ki, turist döviz, döviz de refahı getiriyor, sen de refaha kavuşmak için bol bol belge vereceksin!.

Çok güç uyudum.

Karıma da sıkı sıkı tembih ettim: Erken saatlerde gelen tebrikçileri lisanı münasiple sepetliyecekti. En yerinde cevap: «Beyefendi az önce Parti Merkezinden çağırıldıkları için oraya gittiler!» demek olacaktı. Hiç olmazsa saat sekize kadar uyku çekmeliydim. Zinde olmak gerekiyordu.

Uyandığında saat dokuzdu. Hemen yerimden fırladım. Karıma:

«— Gelenleri kalplerini kırmadan atlattın mı» diye sordum.

«— Atlattım!» diye esnedi.

«— Kimler geldi? İsimlerini adreslerini aldın mı bari?».

«— Hep bildiğimiz kimselerdi!»

«— Ne söylediler?»

«— Artık bıktıklarını, biraz daha para ödemediğin takdirde alış veriş keseceklerini ve seni mahkemeye vereceklerini söylediler!»

Uyku mahmurluğunu henüz atamamıştım. Galiba kulaklarım iyi duymuyordu:

«— Tebrike gelenler mi bunu söylüyorlardı?»

«— Tebrike gelen falan olmadı! Sadece kasap, bakkal, sütçü, ekmekçi, boyacı, sucu, berber gelip dayandı sabahın karanlığında yine! Alacaklarını istiyorlar!..»

«— Alçaklar! Daha milletvekili olduğumu öğrenir öğrenmez ellerini cebime daldırmak istiyorlar! Sanki şimdiye kadar attıkları kazıklar yetmiyormuş gibi! On kuruşa aldıkları malı beş liraya satan bu insafsız güruhtan yakında hesap soracağım! Esnafı denetleme ve mevcut borçlardan yüzde doksan indirme kanunu çıkarttığım zaman anlıyacaklar onlar dünyanın kaç bucağ olduğunu!. Tebrik yerine alacaklarını istemeğe geldiler öy-

le mi? Bunlar Amerika'dan bile ders almamışlar! Bak kaç iktidar değişiyor, heriflerin kaç milyon dolar alacakları var, yine de önce tebrik ediyor, arkadan daha yardım ister misiniz diye sorup, neden sonra nezaket hudutları dahilinde borcumuzdan bahisle yeni bir üs kurmaktan dem vuruyorlar! İnsanlık ve dostluk diye buna derler! Gazeteler geldi mi?»

«— Aaa, aklını mı oynattın sen ayol? Bu eve hiç gazete girdi mi şimdiye kadar? Memlekette olup bitenleri öğrenmek için ya komşuya gideceğim, ya da sokaktan bağırarak geçen gazeteciye kulak vereceğim!...»

«— İyi iyi. Anlaşıldı. Bundan sonra hergün bütün sağcı ve yağcı gazeteleri alacaksın! Demirel'in resmini, herbiri birer vecize olan sözlerini hangi gazete daha büyük veriyorsa bu eve o girecek! Bugünden tezi yok annenin de ayağı buradan kesi-
lecek! Aksi takdirde kendisinin gomonost olduğunu ihbar ederek sürüm sürüm süründürürüm! Kaşlarını çatıp duracağına söylediğimi kafana iyi nakşet! Hayatımız değişiyor artık! Senin de kendine bir çeki düzen verme zamanın geldi. Öyle mahallede herkesle görüşmiyeceksin! Selâmını sıkı tut, esirge biraz! Hele esnafı kat'ıyyen yüz göz olma! Alacaktan falan bahsedene de, biz meb'us ailesiyiz, utanmıyor musunuz bizi böyle küçül-hesaplarla rahatsız etmeğe! Kocam milyarlık bütçelerle meşgulken sizin pespaye kurmuşuklarınızı mı hatırlıyacak? Diye cevap ver. Sonra evin üst katından «Yoğurtçuuu!» diye bağırarak ta yok artık. Anlaşıldı mı?»

«— Aaa, herifin zoruna bak!»

«— Herif diye senin babana derler! Benden bahsederken beyefendi diyeceksin!..»

«— Tamam, tamam! Sen düpedüz üşütmüştün!»

«— Onu da nereden çıkardın şimdi? Allaha şükür sıhhatim yerinde. Ne başım ağrıyor, ne nezlem var, ne de sırtımda bir sızı...»

«— Ayol sen kafadan üşütmüştün, kafadan! Meclise gideceğine Rahmi Duman'a git! Vay başıma gelenler! Çektiğim

kahırlar yetmiyormuş gibi bir de kafadan kontak kocayla uğraşacağım! Yooo bukadarı da fazla, anam beni ömür boyu kahr çekeyim diye doğurmadı! Spor Toto kolonu bile senden daha çok işe yarar! Hiç olmazsa oynar, oyalanır, avunursun. Polisken neyse ne ama, artık çekilmez oldun!»

«— Unutma ki, bugüne bugün bir milletvekili ile konuşuyorsun! Ağzından çıkanı kulağın duymazsa mahkeme kapılarında çürütürüm seni!»

«— Dereyi görmeden paçayı sıvar sıvamaz kendini Hazreti Süleyman mı sandın sersem Tavuk? Allah sizin gibilerin eline fırsat vermesin! Milletin iflâhını keser, despot olur çıkarınız!»

«— Memleket idaresinde despotluk şarttır! Ahlâkı ve kendi bütçeni düzeltmenin biricik yolu, çok konuşan dilleri kopartmak, muhaliflere sık sık gözdağı vermektir!...»

«— O senin söylediğin kantar, demokrasi idaresinde soğan tartar!...»

Karı kısmı değil mi, mübarek çeneleri bir açıldı mı artık kapatabilirsen kapat! Bazan düşünürüm, şu Meclis derim, hep kadınlardan olsa acaba memleketin hâli nice olurdu?! Sahi aklıma gelmişken şunu da hemen bir yerime kaydedeyim: Kadın kısmının milletvekilliğini yasaklayan bir kanun teklifi bütün erkekleri memnun edeceği gibi, onların da ellerinin hamuruyla bizim işimize karışmalarını önler! Yahu ben hakikaten dâhi miyim ki, böylesine parlak fikirler birdenbire kafamda doğuyor?! Evet, bende mutlaka birşeyler var! Ah, ah çok geç kaldım şu politikaya atılmak için! Bir kaçakçılık olayı sırasında epey rüşvet... Pardon «görme geç» parası almıştım. Keşke o zamanlar Meclise girseydim! Neyse zararın neresinden dönsem kârdı. Memlekette yapılacak öyle büyük işler vardı ki, bunları benim torunumun torunu bile halledemezdi. Bir kerediş borçları ödemek için birkaç neslin ırgat misâli çalışması gerekiyordu! Alla Allah! Bu da ne demekti yâni? Dış borçların felâket olduğunu söylemek, bunları ödemek için nesillerin ırgatlar misâli ça-

lısacaklarını ifade etmek ancak alçak solculara, gomnost artıklarına, Rus hayranlarına ve de bilcümle münafık muhaliflere yakışırdı! Herhalde bir münasebetsizin fıkrasında okumuştum bu saçmaları! Aslında kalkınmanın şartı borçlanmaydı! Borçlandıkça kalkınır, kalkındıkça borçlanır ve gül gibi yaşar giderdik! Memuru, işçisi, çiftçisi, bakkalı, çakkalı borç alıyor ayıp olmuyor da, Türkiye borç alınca mı ayıp olacak yâni?! Al be kardeşim! Para veren enayi buldun mu al! Hesap sormayan, arkasını kesmeyen baba devletlerin kasacıları Türkiye'den yana açılmışken neden duracaksın?!

Neyse efendim bizim karıyla münakaşayı kesmek için:

«— Ben traş olana kadar sen gidip şuradan bir gazete alıver!» dedim. «Bakalım kaçınıcılığa kadar yükselmişim?»

Traşımı henüz bitirmiştim ki, hatun kişi elinde bir gazete olduğu halde içeri girdi.

«— Ne gazetesi o bakıyım?»

«— Akşam!»

Hiiii! Aman Allah'ım! Akşam! Akşam! Dilim tutulmuştu! Ne halt etmişti bu kadın be? Elimdeki havluyu hırsla yere atarken ağızımdan köpükler saçıyordum:

«— Bana inat olsun diye mi bu gazeteyi aldın?»

«— Gazetelerin hepsi bir değil mi? N'olucek yâni?»

«— Sus domuz karı! Gösteririm ben sana! İstikbalimle oynadığının farkında değilsin galiba! Tevekkeli karı kısmına kaşık düşmanı dememişler!...»

«— Ne biçim lâf ö?»

«— Benim Akşam gazetesi okuduğumu görecekt olurlarsa hemen Haysiyet Divanına vererek, partiden ihraç ederler! Bağımsız Milletvekili oldum mu, artık beni asla ve kat'a Bakan yapmazlar! Anladın mı?»

«— Aaa! Bu ne biçim parti öyle? İnsan istediği gazeteyi okuyamaz mı? İster Akşam okurum istersem Sabah.. Neredeyse

aptesâneye gitmene bile karışacaklar! Hani sen hürriyetlerinin kısılmasına asla müsaade etmezdin?»

Derhâl lâfı değiştirdim:

«— Neyse... Bak bakalım Adalet Partisinden adaylıkları kazananların listesi var mı?»

«— Var...»

«— Peki... Şunu ver de okuyayım. Bakalım kaçınıcı sırayı işgâl etmişim? Haa, unutmadan söylüyeyim. Ben gittikten sonra gazeteyi hemen yakacaksın anladın mı? Kimse görmemeli!»

Karım cevap vermedi.

Gazeteyi kaptım. Manşet Takunyalıların zaferini müjdeliyordu! Yaşasın bizim Arslanlar! En çok oyu Saadettin Bilgiç Hazretleri almışlar! Şeyhin kerameti meselesi... Ferruh Bozbeyli ikinci. O da normal.

Peki üçüncü?

Abdi Ahkar Muvakkar mı?

Hayır! Adım üçüncü sırada yok! Dördüncüye baktım, gene yok! Beşinci miyim? Değil! Altıncı? Bir başkası! Yedinci, sekizinci, dokuzuncu, onuncu! Yok, yok, yok! Hay şeytanlar yok olsun e mi?.

Mutlaka bir yanlışlık olacak bu işte.

Onbirinci?

Muvakkar değil!

Onikinci?

Muvakkar değil!

Onikinci, onüçüncü, ondördüncü, onbeşinci ve hattâ onaltıncı... kulunuzun ismi meydanda yok!... Listeyi bir hamlede bitirdim. Adım hiçbir yerde geçmiyordu!...

Nasıl olurdu bu?

Oy verenlerle teker teker konuşmuş ve hepsinin de bana bir fazlasıyla oy verdiklerini tesbit etmemiş miydim? Birden aklıma geldi. Gomonostların, muhaliflerin, beni kıskanan domuz-

ların marifetiydi bu! Akşam Gazetesi muhalif olduğundan naşı benim ismimi yazmamıştı!

Bizim partiyi tutan gazetelerde herhalde bu kepezelik bu numaralar olamazdı...

Bağırıp çağırmağa, ağzıma geleni söylemeğe başladım. Meclise girer girmez malûm kanallardan hareket ederek, önce bu gazetenin ilânlarını kestirecektim! Sonra makine talepleri falan olunca bunu verdirmemenin yollarını arayacak, hattâ inat olsun diye muhalif gazetelere kâğıdın kilosunu dört liradan verdirecektim! Hele Sanayi Bakanlığına şu Mehmet Turgut Hazretleri oturtulacak olursa, bu isteklerim daha da kolay yerine getirilecekti! Kimin ne yapacağını, kimin makamında nasıl hareket edeceğini önceden bilmekte fayda vardı. Dümenler ona göre ayarlanırdı!.

Karıma bir elli kuruş daha toka ettim:

«— Git bir Sonhavadis gazetesi al!» dedim.

Doğrusu kuş misali gitti geldi...

Bunda da adım göremeyince, bendenizde şafak atar gibi oldu! Sakın Demirel Hazretleri benim cevherimden ürkerek bir dalga çevirmiş olmasındı? Aklımdan geçenleri, yâni Adalet Partisi Genel Başkanlığına oynayabilecek güçte olduğumu henüz kimseye sezdirmemiştim ama, düşünceleri okuyan tükürükçü Şeyh Hazretlerinin el altından bunu öğrenip Ankara'ya tel çekmediği ne malûmdu?

Hay Allah! Ben de amma aptalım haa! Yahu bu gazete Masonları tutmuyor mu! Ben Takunya'lılardan olduğum için adımlı kasıtlı olarak yazmadıkları bir gerçektir! Parlayan yıldızı söndüremiyeceklerdi! Bu uğurda sokakta bulduğum atı Mendere's'i cennete götüren kır beygir haline sokmuş, sonra Ulu Hakan Abdülhamid Hân'a ait olduğunu iddia ederek okutmuştum! Temel Reis'den sahte paralar almış, temiz mazimi küçük de olsa lekeleme yoluna gitmişim! Neyse bunların hepsi ben Mec-

lis'e girince unutulacaktı elbet! Hele bir de para sahibi olayım..

Gazeteye bir kere daha göz attım.

Tekin Erer onaltıcı sırayı işgâl ediyordu. Onların fıkra yazarıydı bu zat! Onaltıncılık pek iyiye alâmet sayılmazdı. İnsan burada bal gibi gümlerdi! Belki de onun Onaltıncı oluşuna sinirlenerek benim adımlı hiçbir yere koymamışlardı!

Benim gibi külyutmazın teki hiç böyle basit oyunlara gelir miydi? Muvakkar demişler bana, Muvakkar!. Abdi ahkar Muvakkar! Tam Başbakanlığa lâayık bir isim! Uzun, afilli ve de arabî!.

Evden fırladığım gibi soluğu İl Seçim Kurulunda aldım. Orada beni zabıt kâtibi bozuntusu bir adamın yanına gönderdiler. Kesin aday listeleri, alınmış olan oy sayılarını gösteren resmî zabıt, ondaymış...

Aday olduğumu söyleyince listeyi çıkardı. İnceledi. Sonunda başını kaldırdı:

«— Bir tek oy bile alamamışsınız!» dedi.

«— Olamaz böyle birşey! Aksine çok yüksek oy almış olmam gerekir! Saadettin Bilgiç ve Bozbeyli'den hemen sonra olmam çok mümkün!»

«— Adınız Muvakkar demiştiniz, değil mi?»

«— Evet!... Abdi Ahkar Muvakkar!...»

«— İşte liste! Bu isimde bir başka kimse de yok.. Bakın, karşısı bomboş!»

«— Peki bir yanlışlık olamaz mı?»

«— İmkânsız...»

«— Bir tek oy da mı alamadım?»

«— Maalesef beyefendi! Sizin gibi bir kişi daha var.»

«— Yanlışlık şuradan da belli: Bizim Fotoğrafçı Nimetullah Bey de delegeydi. Ve adımlı en başa yazdığını söylemişti. Bu durumda hiç olmazsa bir oy almam gerekirdi.»

«— Yalan söylemiş! Politika bu beyciğim! Herkes birbirini çelmeleyecek ki, arada kalan yukarı çıksın! Beni fazla işgâl etmeyin lûtfen...»

Baktım ısrar etmenin bir faydası yok... Seçim Kurulundan nasıl çıktığımı ben bilirim. Moralim sıfırın da altına düşmüştü. Yeni girmiş olduğum siyasî hayatta ne dolaplar dönmekte olduğunu hemen çakmıştım! Kıskançlar, yükselmemi çekemedikleri için hep aleyhimde birleşmiş ve beni engellemiş olacaktı!

O zaman Burhan Hoca'nın dehasına bir kere daha hayran kaldım. Meğer O, yoklamaya katılmanın ne boş şey olduğunu çok önceden anlamış ta Merkezden koydurmayı daha uygun bulmuş! Keşke ben de öyle yapsaydım! Ama henüz vakit geçmiş değildi..

Kahveye döndüğüm zaman Fotoğrafçıyı orada bulmayayım mı? Kuzu ile konuşuyorlardı.

Kuzu beni görünce:

«— Adınızı okuyamadık beyefendi!» dedi. «Kaç oy aldığınızı öğrendiniz mi?»

«— Bir oy'la kaybetmişim!» karşılığını verdim. «O da, Nimetullah Bey'in bana oy verdiğini söylediği halde vermemesi yüzünden oldu!»

Bu sözleri söylerken Fotoğrafçının yüzüne ters ters bakıyordum.

Nimetullah hemen bozuldu ama, kendisini çabuk toparladı:

«— Ben senin adını en başa yazdım!» dedi. «Öbür delegeler kıymetini anlayamamış olacaklar! Bu devre kazanmadınsa gelecek devre mutlaka kazanırsın!...»

«— Haydi oradan! Beni kandıracağını, yıldıracağını mı sanıyorsun? Hemen bugün Ankara'ya gidiyorum! Merkezden koyduracağım!»

«— Orasını sen bilirsin!»

«— Beni aldatıp Takunyalıların peşine taktın!... Ne iş varsa Masonlarda, yeminlilerde varmış! Elbette ben bir yolunu bulup Süleyman Beyefendinin gözüne girerim! Gerekecek olursa Mason bile olurum! Masonluğun dinsizlik olduğunu söyle-

yenler haltetmiş! Masonluk en yüksek insanlık demektir. Dünyanın istikbali de, hâli de Mason'ların elinde! Merkezden koydurup durumu düzelttikten sonra seninle elbette hesaplaşacağız Nimetullah Bey! O zaman Muvakkar'ın kudretini anlayacaksın! Kimbilir şu fotoğraf kâğıdı ve film kotaları konusunda kiminle anlaşıp bana bu oyunu oynadın! Son gülen iyi güler! Sana fazla sözüm yok! O kadar!»

Kuzu lâfa girdi,;

«— Böyle diyorsun ama Muvakkar bey, kazananların çoğu yine hep Takunyalılardan! Aydın Yalçın bile bunlara karşı çıktığı için seçilmesine imkân olmayan yere düştü... Sen beni dinle ve gene de dindarlardan, Hâk yoluna gidenlerden ayrılma! Takunya'nın ayrı bir fazileti vardır bizim milletimiz indinde. Takunya imandan, temizlikten, namazdan gelir!»

«— Bunların hiçbirine güvenim kalmadı benim Kuzu!.. Nasuhi Hoca'nın ilmiyhâl kitabını aldım, yüzüme Şeyh Hazretlerinin tükürüğünü yedim, yine de faydası olmadı!. Ne varsa yeminlilerde var azizim. Çünkü para onlarda!. Hepsi varlıklı insanlar doğrusu. Bunların en ileri gelenlerinden birinin karısı Fener Patrikhanesinin avukatı!. Oradan ayda onbin lira aylık alıyormuş! Bu kadar becerikli kimselerle beraber olmak daha doğru... Hani karar verdim, Süleyman Demirel Mason ol diye teklif yapıp rica ettiği anda, Onu kırmayarak bu işi kabûl edeceğim!..»

«— Masonluk ne demektir bir kere Onu biliyor musun Muvakkar Bey?»

«— Mason olmak demek zengin olmak demektir! Onlar aylık gizli toplantılarında içi para dolu bir kese dolaştırıyorlarmış! Dul Kadının kesesi diyorlarmış buna!. İçine elini daldırıyorsun, istediğin kadar alıyorsun. Bir gazetede okumuş arkadaşlardan biri bunu.»

«— Öyle olsa herkes Mason olurdu!»

«— Herkesi almıyorlar ki.»

Fotoğrafçı kestirip attı:

«— Masonluk düpedüz dinsizliktir! Bugün Gazetesi öyle yazıyor! Ben kimseye inanmam da bu gazeteye inanırım.»

«— Senin her sözün yalandır!. Bana oy verdiğin de yalan! Utanmadan bir de direniyorsun!. Takke düştü kel göründü! Kimin dost, kimin düşman olduğunu anladım. Anladım ama biraz geç oldu. Şen sadece beni Partiye kaydettirerek, aday yaptırarak kendi çıkarını ve komisyonunu düşündün; o kadar!. Tevekelî İstefan Bey makbûl bir kişi olmadığını ikide bir tekrarlayıp duruyordu!..»

Nimetullah da kızdı:

«— Ben, sana bir oy verdim diyorum! Ama öteki delegelerden yeteri kadarı sana oy vermemişse bana neden kızırıyorsun?»

«— Yalan söylüyorsun! Bana oy vermedin!»

«— Nereden biliyorsun?»

«— Eğer bana oy vermiş olsaydın, hiç olmazsa bir tek oy almış olurdum! Anladın mı şimdi?»

«— Tek oy bile alamamış mısın?»

«— Evet, alamamışım! İl Seçim Kurulundan geliyorum! Listeyi gözümle gördüm!.

Fena bozulacak sandım. Ama hemen işin içinden sıyrılmanın yolunu buldu:

«— Sana neden oy verecek mişim? Babamın oğlu musun? Bana hayatımda elde edemeyeceğim menfaatlar mı teklif ettin? Kendin Meb'us olup beş bin kâğıdı cebine indireceksin! Bundan benim ne menfaetim olacaktı? Eloğlu, bir oy için beş yüz liraya kadar verirken, metelik koklatmayan sana mı oy verecektim?! Sonra zaten senden şüpheleniyordum! Bizden görüldüğü halde Masonları tuttuğunu sezer gibi olmuştum. Nitekim bunu az önce de açıkça itiraf ettin. Biz senin gibi dinsiz Masonların hepsini Parti'den atıp içimizi temizliyeceğiz! Anladın mı?»

«— Buna paranız yetmez!»

«— Bizim paramız sizden çoktur! Merakın olmasın. Cami yaptırmak için para toplar gibi sizi partiden atmak için para toplamağa kalkıştık mı, bütün imamları yanımızda buluruz! Biz idmanlıyız para toplamağa!»

«— İstedığınız kadar toplayın. İktidar bizim elimizde değil mi? Düşürürüz paranın kıymetini, gene de avucunuzu yalarsınız!»

Fotoğrafçı Kuzu'ya döndü:

«— Bu adam iyiden iyiye Mason olmuş! Onunla konuşulacak gibi değil. İmam Hayrullah efendi geçen gün söylüyordu: Bir Mason'la bir defa konuştu mu dininin yarısı, iki defa konuştu mu tamamı gidermiş!»

«— Öyle olsa sizin Saadettin Bilgiç'inizin dini yüz defa vefat etmişti! Çünkü hergün Sayın Süleyman Demirel Beyefendi ile görüşüyor! Üstelik Onun Kabinesine de girmiş!»

«— Onun muskası varmış! Şerbetliymiş yâni! Yılan bile kendisini sokmaz! Birşeycikler olmaz Ona. Elbet duasını da bilir.»

«— Kıymetli Parti Genel Başkanımızın aleyhindeki bu konuşmalarını da hemen kendilerine duyuracağım! Seni Partiden dehlesin de aklın başına gelsin!»

«— İnkâr ederim!»

«— Kuzu şahit!»

Kuzu hemen itiraz etti:

«— Beni böyle şeylere karıştırmayın, ben esnaf adamım!»

Konuşma daha başka mecralara dökülmek üzereyken Burhan Hoca geldi. Derhal onun yanına gittim. O da merak içinde kat'i sonucu bekliyordu.

Durumu kendisine anlatınca, elini omuzuna koyarak beni teselli etti:

«— Neyse a canım, Merkez'den adaylığını koydurmak için ayrıca para yatırmak lâzım değil. Sen hemen Ankara'nın yolunu tut!...»

«— Senin Merkez adaylığın ne oluyor Hocam?»

«— Benim işim var. Seçime girmekten vazgeçtim.»

«— Neden?»

«— Birkaç güne varmadan enfarktüs geçireceğim del. Sen bu hastalığın ne olduğunu biliyor musun?»

«— Nereden bileceğim.»

«— Kalbe giden damarların birindeki arızadan meydana geliyormuş. Buna tutuldun mu, bir defa yirmi birgün yerinden kıpırdayamıyorsun. Sonra da çok yavaştan başlayarak öyle yürüyebiliyor, hareket edebiliyorsun. Cigara, nargile yasak! Ancak bir yıl sonra kendini toparlayabiliyorsun. Halbuki Merkez adayı bile olsam gene de dolamağa, propaganda yapmağa mecburum. Hasta halimle bu yüklü işleri nasıl yapabilirim Muvakkar beyciğim?»

«— Anlıyorum. Haklısın. Ama Burhan Hoca böyle bir kalb rahatsızlığı geçireceğini nereden anladın?»

«— Geçen gün, Guraba Hastahanesinde, eskiden beri dostum olan bir Profesör doktoru ziyarete gitmiştim. İlle de senin kalbini muayene edeceğim diye tutturdu. Röntgenler çekti, elektrolar yaptırdı ve bana kalbimin görülmemiş derecede sağlam olduğunu söyledi! Demek ki, mutlâka bir ârıza var! Rastgele bir doktor değil, kockoca bir profesör bu!. Bunlardan hangisinin teşhisi, tersine olmak şartıyla yüzde yüz doğru çıkmıyor?»

«— Haklısın Hocam.»

«— Onun için sen Ankara'ya yalnız gideceksin. Ben seçimden, yâni sana rakip olmaktan çekilmiş olduğumdan kendim için hazırlamış bulunduğum bazı önemli şeyleri sana ciro edebilirim. Vereceğim bu öğütlerden hakkıyla faydalanacağını da umarım.»

«— Allah senden razı olsun Burhan Bey!...»

«— Cümlemizden razı olsun!. Şimdi sen, vaadi doğrudan doğruya Süleyman Beyefendi'den almağa bak. Başkalarının lâflarına ve vaadlerine hiçbir şekilde kıymet verme! Hele o avu-

kat Talat Asal'a hiç uğrama. O herkese durmadan adaylık va-adetmekle meşgul! Beşiktaş takımının üçüncü yedek kalecisine kadar herkese mavi boncuk dağıtmış anlaşılan!»

«— Ben zaten Beşiktaş takımını tutmam!»

«— Hangi kulüptesin Muvakkar bey?»

«— Etyemez takımını tutarım!. Biz de onlardanız çünkü! Ama meb'usluk gibi tatlı bir işe konduk mu, hemen Şekerspor'a transfer olarak iyi bir transfer ücreti almayı da tasarlıyorum!»

«— Şimdiden başarılar dilerim!. Evet, ne diyorduk, An-kara'ya varır varmaz hemen Parti Genel Başkanımız Süleyman Demirel Hazretlerini görmeğe bakacaksın.»

«— Parti Merkezinde mi?»

«— Ne münasebet. Toprak Sokaktaki evine gideceksin. Bu memleketin işleri iki yerde görülür, bir bu evde, bir de, afedersin ama bu konularda ne kadar da bilgisizsin a canım.»

«— Kusura bakma, ağabeylerimizin sâyesinde noksanlarımızı gidereceğiz. Acaba kıymetli büyüğümüz beni evlerine ka-bul ederler mi?»

«— Burası senin zekâna kalmı! Ne yapıp yapıp girecek-sin!»

«— Bana karşı göstermiş olduğun güvene teşekkür ederim. Süleyman Beyefendinin evine girmenin yolunu mutlaka bulacağım!»

«— Hayır, öyle değil, mutlaka gireceğim de!... Sana böyle konuşmak yakışır!»

«— Peki gireceğim! Ondan sonra? Ondan sonra ne yapacağım?»

«— Evde bir sürü dalkavuk göreceksin! Bunların çoğu şimdi mevsim icabı adaylık için oradadırlar! Başka zaman olsa ihaleler veya Amerikan şirketlerinin mümessilliklerini almak için gelmiş olurlardı!»

«— Anlıyorum.»

«—Bütün dikkatinle bu adayların yaptıklarına bakacak,

onları taklit edecek, onlardan üstün olduğunu gösterebilmek için gayretler sarfedeceksin! Bir defa Süleyman Beyefendinin gözüne girdin mi, artık hiçbir şeyden korkma. Sana karada olsun, denizde olsun ölüm yoktur. Havaya karışmam!. Malûm ya».

«— Bendeniz zaten hiç uçağa binmiş ve binmek niyetinde olan bir kimse değilim! Başım döner!»

«— Ben bir şiir hazırlamıştım. Süleyman Beyefendi'nin huzurlarına çıkmak şerefini kazanır kazanmaz bunu okuyacaktım. Pek memnun kalarak beni hemen Merkez adayı yapacağından emindim. Bunu sana vereceğim.»

«— Hay Allah razı olsun! Ama şiirle falan adaylık kopartılabilir mi üstadım?»

«— Şiir değil, kaside bu!. Sen Nedim'i bilir misin?»

«— Nasıl bilmem!..»

«— İşte o zamanın Başbakanı sayılan Damat İbrahim Paşa için Kasideler yazıp kendisine sunduğu zaman, paşa ağzını hakiki inciler, mücevherlerle doldurmuştu!»

«— Allah Allah! Nedim'in bu tarafını hiç bilmiyordum! Ben Onun yalnız iyi futbol oynayıp, sık sık sakatlandığını bilirdim!»

«— Sen hangi Nedim'den bahsediyorsun a canım?»

«— Fenerbahçeli Nedim'den!»

«— Darılma ama, çok cahil adamsın Muvakkarcığım! Sen bu cehaletinle daha yüksek mevkilere erişip yıllarca orada kalabilirsin!»

«— İltifatına teşekkür ederim!»

«— Benim bahsettiğim Nedim, şâir Nedim'dir! İkiyüz elli yıl önce yaşamıştır.»

«— Kulunuz Abdi ahkâr Muvakkar ozamanlar hayatta olmadığım için bilmiyorum tâbii! İnsanı hemen meb'us yapacak şiiri lûtfedecektin Burhan Hoca.»

«— Evet.. Bir kalem kâğıt bul da yaz bakalım.»

Şu Kuzu'nun kahvesinde herşey bulunur da kâğıt kalem

bulunmaz. Neyse güç belâ birinden bulabildim. O söyledi ben yazdım:

ŞANLI DEMİREL'E DEHALETNÂME

«Dediler ki İsmet'e gönül bağlayan
«Nafile yorulur, hem aç kalırmış!
«Senin Huzurunda bir el bağlayan
«Meb'us olabilir, beş bin alırmış!

«Bu sebeple sana olupta bende
«Nasibim ne ise almağa geldim.
«Yâni dağıtılan nimetten ben de.
«Pay alıp bir aday olmağa geldim.

«Kandırılmayarak hoş yalanlarla,
«Uyutulmayarak boş plânlarla
«Ve bugün bir sürü aç kalanlarla
«Birleşip kapını çalmaya geldim!

«Afişleri gördüm, kır at muratmış,
«Menderes bu atla nice tur atmış.
«Meb'us olma tadı, en yüce tatmış,
«Meb'us olup murada ermeğe geldim!»

Burhan Hoca şiirini okurken gözleri dolu dolu oluyor, sesini bir yükseltip bir alçaltıyordu. Son kıt'ayı bitirince yüzüne dikkatle bakarak sordu:

«— Nasıl? Beyendin mi?»

«— Aman ne diyorsun Hocam!. Bunu okuduğum zaman Sayın Süleyman Demirel Hazretleri ağzımı inci, elmas, yakut, zümrüt, zebercet'le doldurur mu?»

«— Mürüvvete endaze olmaz dostum!. Şimdi sen bunu bir güzel ezberle, huzura girer girmez de hemen okumağa başla!»

«— Başüstüne!. Yalnız bir endişem var...»

«— Nedir?»

«— Kendileriyle bundan bir süre önce temel atma tö-

reninde karşılaşmıştım. Hani Tavuk Fabrikası temelini atarlarken...»

«— Evet, evet...»

«— İşte orada bir ıskatçı yüzünden beni huzurlarından kovmuşlardı!. Tanıyacak olurlarsa..»

«— Yok canım, daha neler. Onu çoktaan unutmüşlardır bile. Tâbi sen de kıyafetine biraz daha çeki düzen vermelisin. Eski bir polis olduğun için bunda zorluk çekmezsün elbet!..»

«— Hafiften tebdili kıyafet eylememi söylüyorsun...»

«— Öyle... Bir defa başından o bereyi derhal çıkarmalısın! Sonra kafana mutlaka ustura vurdur. Ayna gibi, ay gibi olmalı kafan! Dalkavukluğun böylesi makbuldür! Berber Ahmet efendi bu işi ikibuçuk liraya yapar. Demirel'le konuşurken lâfı Masonlu'ğa getirip bu konuda övücü sözler sarfetmeyi sakın ihmal etme! Haa, yeminlilerden olduğunu da ihsas et..»

«— Bunun için durmadan yemin falan mı edeyim?»

«— Yok canım. Sadece Saadettin Bilgiç'le çevresindekileri hafiften yermen kâfi!...»

«— Bana atılan kazıktan sonra bunu fevkalâde başarı ile yapacağımdan emin ol!»

«— Bir de Necmeddin Erbakan'a çatmayı unutma!»

«— Adamı yerin dibine batırmazsam bana da Abdi ahkar Muvakkar demesinler! Kunut duasını bilemediğim için huzurundan kaçmıştım.. İyiki de kaçmışım, durumunun pek parlak olmadığı söyleniyor..»

«— Söylenenlerin hepsi doğru çıkmaz! Ne de olsa Konya'dan yakasını kurtarır!. Ama sadece kendi yakasını!. Bu konuşma sırasında Amerika'yı durmadan methedeceksin!»

«— İngilizcem yoktur ama, bir film seyretmişim çocukluğumda, oradan aklımda kalmış, durmadan Amerika Ay Lav Yu, derim!. Olur biter..»

«— Bu kâfi değil!»

«— Varolsun Türkiye'yi bağımlı yapan Amerika, derim!»

«— Bu fena değil!»

«— Kahrolsun milliyetçi gençler, yaşasın Altıncı Filo derim!»

«— Mükemmel!»

«— Nato'ya hayır. Cento'ya hayır. Rusya'ya hayır. Habesistan'a hayır. Hotanto'ya hayır. Kongo'ya hayır. Amerika'ya evet derim!»

«— Açılmağa başladın, devam et...»

«— Yabancı sermayeye hayır, Amerikan sermayesine evet, derim!»

«— Güzeell!. Sana yalnız Milletvekilliği değil Ticaret Bakanlığı da görünmeğe başladı!»

«— Amerika Vietnam da haklıdır. Türkiye haksızdır derim!»

«— Türkiye'nin Vietnam'la ne ilgisi var be Muvakkar bey? Öyle Sap ağacı gibi lâf etme sakın! Aman dikkat et memlekette Amerikan üssü yok, tesis var.. Yanlış birşey kaçırma ağzından...»

«— Yok canım, o kadar aptal mıyım? Tabî ki, Amerikan üstüpüsü yok ama bu üstüpüyü yapacak Amerikan firmalarının tesisleri var diyeceğim!»

«— Hay Allah seni davul etsin e mi Muvakkar bey!... Üstüpüden bahseden kim? Üs diyorum, üs...»

«— Ne demek o?»

«— Şimdi anlatması uzun sürer. Faydası yok. Ama dediğim gibi, lâf arasında üs, tesis gibi sözler geçecek olursa, üs yok tesis var diye atıl..»

«— Oldu, aynen öyle söylerim..»

«— Fırsatını bulunca memleketin nurlu ufuklara doğru gittiğini, görülmemiş bir kalkınma hamlesi içinde olduğunu, hele seni merkez adayı yapacak olurlarsa senin de bu kalkınmadan istifade edecek vatandaşlardan biri olacağını gerine gerine ifade et!»

«— Emredersin Burhan Hoca!»

«— Hiç beklenmedik yerde, arada sırada coşmuş gibi yaparak : «Kahrolsun Komünistler!» diye bağırmayı ihmal etme!».»

«— Haa, bak bunda üzerime yoktur! Ben polisken, bizi sivil giydirerek Üniversiteli gençlerin toplantılarına gönderirler, bu gençleri dövüp öldürmeğe başlamadan önce de böyle bağırmamızı söylerlerdi! Yâni idmanlıyım bu gibi bağırmalarda! Sesim çok gür ve imanlı çıkar!»

«— O halde Sayın Genel Başkanımızın gözüne girerek Merkez Adayı olmaman için ortada iç bir sebep yok demektir.»

Bu söz beni deli edecek kadar çok sevindirmişti. Burhan Hoca'nın yaptığı bu iyiliğe karşılık ellerini öpmek için epey gayret sarfettim! Ne de olsa okumuş insanın hâli başkadır canım. Bak akli ne inceliklere eriyor!

Bu sırada yanımıza Doktor Tahir geldi. Konuştuklarımızı duymuş gibi:

«— Ankara yolculuğu ne zaman Muvakkar bey?» diye sordu.

«— Kismetse hemen bu akşam gidiyorum!»

«— Yazık, paracıklarına be Muvakkar bey! İnan bana bir kazık da orada yiyeceksin! Gel bu sevdadan vazgeç!»

«— Sen de benim yükselmemi istemeyen, çekemeyenlerdensin galiba doktor! Ama hepinize inat yükseleceğim! Hatta Tercüman Gazetesi'nin Umum Müdürü Hasan Güngör Bakan olamasa bile ben olacak ve hepinizi hasetten çatlatacağım!. Kahrolsun Gomonostlar!... Yaşasın Amerika!...»

«— Sen yükselmenin ne olduğunu bilmiyorsun herhalde Muvakkar bey... Bunu iyi birşey zannediyorsun.»

«— Elbette yükselmek iyidir doktor...»

«— Aldanıyorsun...»

«— Fena mıdır yâni?»

«— Elbette fenadır ya... Fena değilse bile çok tehlikelidir!»

«— Niçin?»

«— Sen Balzak'ı tanır mısın?... Yahut hiç duymuşluğun var mı?»

«— Yarısını biliyorum, yarısını bilmiyorum!»

«— O ne demek o?»

«— Yâni sadece bal'ı biliyorum, fakat zak'tan haberim yok!..»

«— Verdiği cevaba bak şimdi. Ben sana meşhur Fransız romancısı Balzak'tan bahsediyorum... O ne diyor biliyor musun?»

«— Ne diyor?»

«— Yükselmeğe hevesli ve yükselen insanlar maymunlara benzer, diyor!»

«— Gene birşey anlamadım gitti.»

«— Anlasan şaşardım zâten!..»

«— Hakareti bırak da sadede gel. Ne demekmiş o?»

«— Yâni yükseldikçe münasebetsiz tarafları görünür de meğe getiriyor! Mâdem politikaya bu kadar heveslisin, yükselirken dikkatli ol!»

Dişlerimi gıcırdatarak:

«— Kahrolsun Gomonostlar ve Takunyalılar!... Yaşasın Amerika ve Masonlar!» diye bağırardım.

O omuzlarını silkip Burhan Hoca'ya döndü:

«— Haydi Hocam, prafaya var mısın?»

«— Varım hacı baba!»

«— Yalnız kıvırcıklık yok! Söz mü?»

«— Söz..»

«— Peki gel masamıza... Bak yoğurtçu bekliyor!»

Burhan Hoca'nın dediklerini harfiyen yerine getirmek için hemen berber Ahmet Efendi'nin dükkânına koşarak başıma güzelce bir ustura vurdurdum. Sonra evden bir valiz alarak ver elini Kadıköy. Ankara'ya onbeş liraya yolcu taşıyan otobüslerden birine atladığım gibi yola çıktım.

Sabaha karşı Ankara'ya vardım...

Otobüste rahat rahat uyuduğum için keyfim yerindeydi. Hemen Toprak Sokağı ve Demirel Hazretlerinin evinin yerini öğrendim. Oraya gittiğimde güneş henüz yeni doğuyordu. Maksadım, sabah ilk gelen olmaktı. O aşağılık dalkavuklardan evvel davranmakta fayda vardı. Şiiri bile henüz ezberlemiş değildim. En iyisi huzurlarına çıkınca diz çöküp kâğıtta yazılı olanları teklemekten okumaktı. Zâten doğrusunu söylemek gerekirse, oldum olası birşey ezberleyemem. Ezberlesem bile okurken şaşırırm. En iyisi işi sağlam tutmaktı.

Bir de eve vardım ki, ne göreyim?

Kocaman, upuzun bir kuyruk!

O zaman, bu dalkavuk milletiyle başedebilmenin ne kadar zor olduğunu bir kere daha anladım! Beyefendiyi görebilmek için mutlâka geceden gelip kuyruğa girmişlerdi!...

Çaresiz ben de sıraya girdim. Onlar bana, ben onlara düşman nazarlarla bakıp duruyorduk!.

Öyle ya... İşin içinde rekabet vardı! Meclisteki yer topu topu 450 idi. Bu koltuklar bütün partiler tarafından paylaşılacaktı. Kaç tanesinin Adalet Partisine nasip olacağını henüz kimse bilemezdi. Hatta Nikson bile! Sonra Merkez adaylığı için ayrılan koltuk adedi sadece 23'tü. İşler zannedildiği kadar kolay ve basit değildi.

Ne onlar bana selâm verdiler, ne de ben onlara!... Ve bunda şaşacak bir şey de yoktu!. Bizler şu anda düşman kardeşlerdik! Aradan on dakika geçmeden benim arkamda da koskoca bir kuyruk peydah oldu! Hani bu kuyruk Konya'ya kadar uzansa şaşmamak gerekir... Ne bereketli Partimiz vardır!...

İyi ama bu şekilde daha ne kadar bekleyecektik?

Huzura ne zaman kabul edilecektik?

Karnım zil çalıyordu! Aksi gibi ortalıkta bir simitçi falan da görünmüyordu.

Nihayet, ne olursa olsun diyerek, tecrübeli bir kimseye benzeyen önümdeki zâta sormağa karar verdim:

«— Beyefendi acaba bizleri ne zaman kabul buyuracaklar?»

Adamcağız başını salladı:

«— Bilinmez ki... Ben tam bir haftadır bekliyorum!»

Hoppala!...

Herşeyi hesaplamıştım, ama doğrusu işin bu tarafı hiç aklıma gelmemişti. Acaba sözleri doğru muydu bu adayzede-nin? Yoksa beni umutsuzluğa düşürüp bir rakipten olsun kurtulabilmek amacı ile yalan mı söylüyordu?

Ona her ne pahasına olursa olsun böyle koftiliklerden yılmayacağımı ispat etmeliydim:

«— Bir haftadır bekliyorsunuz öyle mi?» diye sordum. İçini çekerek cevap verdi:

«— Geceli gündüzlü tam bir hafta! Bu arada boğazımdan günde iki lokma ekmek bile geçmedi. Açlıktan öleceğim! Dün gece üvey oğlum bana acıyarak poğaça getirdi de biraz olsun onun sayesinde dirildim bugün.»

Gözlerimi dalganlaştırarak konuştum:

«— O büyük adamın nurlu yüzünü görmek için on hafta da, on ay da beklenebilir!»

«— Siz kendisini ne maksatla bekliyorsunuz?»

«— Merkez adaylığı için... Partinin nâciz üyelerindenim de...»

«— Yoklamaya katılmadınız mı beyefendi?»

«— Katıldım, fakat...»

«— Meyus oldunuz demek?»

«— Tamam, öyle oldu!.. Merkezden koydurmak gerekirmi mebş'us olmak için! En emin, en garantili yol buymuş.»

«— Desene ki, kardeşim sen de bizdensin!...»

«— Sizden mi?»

«— Evet, merkez adaylığına aday olanlardan!..»

«— Güzel tesadüf! Demek sizler de merkezden koydurmak istiyorsunuz?»

«— Evet... Benim de, diğer arkadaşlarımın da gayemiz tek.»

«— Vatanı kurtarmak değil mi?»

«— Elbette!»

«— Hepimizin gayesi o!»

«— Mesele Sayın Demirel Hazretlerini görüp, durumu söylemekte...»

«— Affedersiniz, beyefendi evlerinden hiç çıkmazlar mı?»

«— Çıkmaz olurlar mı... Elbette çıkarlar. Fakat bir defa çıktılar mı, onu görüp konuşabilme ümidi kalmaz! Bu vatanı kurtarmak için o kadar çalışıyorlar ki, hiç kimse ile konuşamıyor, temas edemiyorlar! En sağlamı gene burada beklemek! Biz her çareyi denedik.»

«— Anlıyorum... Haklısınız.»

Bu sırada kenardan bir ses yükseldi:

«— Beyefendi banyoya girdiler! Bakın sifonlarının tatlı, iç açan sesi duyuluyor!»

Kalabalık hemen o tarafa doğru adetâ hücum etti! Tabii bendeniz kulunuz da beraber. Herkesin gözü üç kat yukarıdaki küçük banyo penceresinde idi! Ben de kulak kabarttım. Doğru söylüyorlardı. Biri banyonun sifonunu çekmişti. Su sesi açık açık duyuluyordu.

İşte şimdi kendimi göstermemin sırası gelmişti:

«— Aman ne güzel ses!» dedim. «Tevekkeli dünyada en güzel üç ses var dememişler: Su sesi, kadın sesi, para sesi... Ama beyefendinin sifonlarından çıkan ses, seslerin en güzeli! Halt etmiş Zeki Müren'in sesi bunun yanında!»

Bu sözlerimin çok yerinde olduğunu ve hepsini ilk anda mat ettiğimi sanıyordum ki, benden de üstün kişiler bulunduğunu anladım.

Hemen konuşmalar başlamıştı çünkü:

«— Duyuyor musunuz arkadaşlar? Ne güzel bir koku geliyor yukarıdan!»

«— Beyefendi Hazretleri dün gece gene fasulye pilakisine fazlaca iltifatta bulunmuş olacaklar!»

«— Evet... Mis gibi kokuyor Allah için! Kendimi bir gül bahçesinde sanıyorum!...»

«— Durun, durun! Kereviz de yemişler!»

«— Hem terbiyeli kereviz! Hissediyor musunuz?»

«— Beyefendi hazretleri herşeyin terbiyelisini severler!»

«— Yemekten sonra üzerine Amerikan kavhesi de içmiş olacaklar! Afiyet şeker olsun!»

«— Evvelki akşam da Amerikan Sefiri Hazretlerinin davetlerinde balık yumurtası ile havyar yemişlerdi! Dün sabahki o muhteşem kokuyu hatırlamıyor musunuz? Mest olmuştuk!»

«— Arkadaş yanılıyor! Balık yumurtası tamam, ama beyefendi havyar yemezler!... Havyar komünist yiyeceğidir!»

Fırsatı kaçırmadım:

«— Kahrolsun Gomonostlar!...» diye bağırdım.

Demin Beyefendi Hazretlerinin havyar yemiş olduklarını ileri süren zat, zor durumda kalmış olduğunu anlamıştı. İşin içinden sıyrılmak için:

«— Beyefendinin yedikleri komünist havyarı değil, Amerikan havyarı idi» diye directti. «Moskof havyarı ile Amerikan havyarı arasındaki farkı ayırt edemeyecek kadar gaflet içinde değiliz çok şükür!»

Bu tartışmayı bir ses kesti:

«— Beyefendi sabunlanıyorlar! Hem de Puro sabunu ile! Duyuyor musunuz? İnşallah güle güle kirlenirler!»

«— Puro değil, bal gibi Lüks sabunu kokusu o!»

Üçüncüsü ikisini de reddetti:

«— Hayır! İkiniz de yanılıyorsunuz beyler! Bizim sabunlarda bu lâtif koku nerede? Beyefendi Amerikan Kamay sabunu ile yıkanıyorlar! Geçen yıl dost ve müttefik Amerikan Al-

tıncı Filosu lütfen ve tenezzülen İzmir limanımızı ziyaret ettikleri zaman, bendeniz de oradaydım! Hemen konsolosluğa giderek gemiyi ziyaret için bir kart istedim. Önce vermek istemediler. İstemediler ama, partimizin üyelik kartını gösterir göstermez iki tane birden uzattılar. Ben de bundan faydalanaarak gemilerini iki defa ziyaret etmek mutluluğunu kazandım! İşte geminin banyo ve lüks yüznumaralarını gezerken, hep bu kokuyu ciğerlerime doldurdum! Uzun uzun içime çekmiş olduğum için bu kokuyu hayatım boyunca unutabilmeme imkân yoktur. Dost Amerikan erlerine ne sabunu kullandıklarını sorduğumda aldığım cevap Kamay oldu. İşte oradan biliyorum.»

Bu söze pek itiraz eden olmadı.

«— Olabilir!»

«— Zaten kendilerine bu koku yaraşır!»

Başka biri havayı uzun uzun kokladıktan sonra:

«— Koka Kola kokusu!» diye haykırdı. «Beyefendi çamaşırlarını giyiyorlar!»

Dayanamadım:

«— Bunun Koka Kola ile ne ilgisi var?»

Yüzüme, bana acır gibi baktı:

«— Sen beyefendinin çamaşırlarının âdi su ile mi yıkanıldığını sanıyorsun be adam? Elbette Koka Kola ile yıkanır! Böyle oldu mu oturdukları zaman çok daha rahat ederler!»

Ümitsizlik içinde başımı eğdim. Bu adamlarla, bu dalkavuk güruhu ile başedebilmek güç, hem de çok güç olacaktı! Buradan da yenilgiye uğrayarak dönecek olursam, artık beni tefe tutmayan kimse kalmıyacaktı! Ya tatlı hayallerim, dümenlerim, paralarım?

Biri, sol taraftaki taşların birine çıkarak, yaşına başına bakmadan bağırmağa başladı:

«— Ya ya ya; Şa şa şa; Süleyman Demirel çok yaşa!»

Hergelenin ne de kuvvetli sesi vardı!

Sayın büyüğümüz, değil üç kat yukarıda, Ankara Oteli-

nin tepesinde bile otursa bu borazana benzeyen sesi mutlaka duyardı! Bu adam da sesine güvenerek Milletvekilliğine çengel atmış olacaktı!.

Buna olsun bir karşılık vererek kendimi göstermeliydim. Şöyle parlak bir söz, bir cümle bulmalıyım.

Kul sıkışmayınca Hızır imdada gelmez derler ya; O anda bir ilham perisi gelerek, kulağıma istediğim cümleyi fısıldadı. Ben de başka bir taşın üstüne çıkarak haykırdım:

«— Tarihte üç tane Süleyman vardır! Biri P'li Süleyman. Yâni Peygamber Süleyman... İkincisi M'li Süleyman. Yâni Muhteşem Süleyman dedikleri Kanunî Sultan Süleyman. Üçüncüsü ise D'li Süleyman.»

Sen misin bu sözü söyleyen! Namussuzlar lâfımı tamam-lamama imkân bırakmadılar. Ben D'li Süleyman demekle, Demirel Süleyman demek istemiştim. Soyadı D harfi ile baş-lıyor ya.

Ama gel de bu idraksız heriflere lâf anlat! Öylesine «yuh!» sesleri yükseldi ki, kendimi hakikaten Mecliste sandım! Durumu anlatmak istiyordum ama, mümkün mü? Hiç kimse dinlemiyor.

«— İn aşağıya!»

«— Defedin şunu!»

«— Tepeleyin haini!»

«— Bir komünist o!»

«— Hayır daha fena!. Bir muhalif!»

«— Hamido neredesin?»

«— Ne Hamidosu lan? O bizim Partiden kovulalı çok oldu!»

Ben boş yere onları sakinleştirmeye çalışıyordum ki, canavar düdüklerinin sesleri duyuldu. Arkasından içleri elleri cop-lu, başları miğferli Fruko arabalara benzer arabalarında bir sürü Toplum Polisi sökün etti!. Biz çoğunlukla binanın arka tarafında olduğumuz için, bunlar önce bizi görmeyerek sokak-

tan gelip geçen halkı coplamağa ve kovalamağa başladılar.

Neden sonra, Beyefendi'nin şoförü olduğunu öğrendiğim uzun çeneli biri polislere başı ile bizi işaret edince, onlar da hep birlikte üzerimize saldırarak mübarek Amerikan coplarını kafalarımıza, göğsümüze indirmeğe koyuldular! Sanki hepimiz birer Üniversite öğrencisiydik!

Açıkçası, mükemmel surette dayak yiyorduk!

O sırada aklıma, Mithat Paşa gibi, Namık Kemal gibi, vatani kurtarmak isteyen büyüklerimizin çektikleri meşakkatler, zahmetler, uğradıkları işkenceler geldi! Biz de bir anda aynı mertebeye çıkmış bulunuyorduk! Buraya hepimiz vatani kurtarmak için gelmiş bulunduğumuz halde, işte insafsızca bir dayakla karşı karşıya kalmıştık!.

Onlar bütün zahmetlere göğüs germemişler miydi? Biz de ister istemez katlanacaktık bu dayaa!

Başka çaresi yoktu bunun.

Şâir ne demişti? Zafer, biraz da hasar istemez miydi? Sonradan büyük adam olup da gazetecilere bu vatani nasıl kurtardığımızı, bu işi başarmak için nelere göğüs gerdiğimizi ispat edebilmek için elbette vücudumuzda yara, bere izi olması gerekirdi.

Kolay mıydı büyük kişi olmak?

Bir taraftan dayak yiyor, bir taraftan da dayak yemekte olan diğer Merkez Aday adaylarının uğradıkları bu akıbetten memnun kalıyordum! Çünkü bunların arasında bana lâf söyletmeyenler de vardı. Oh olsun onlara!.

Savaş, yavaş yavaş polisin kesin zaferi ile sonuçlanmak üzereydi. Rakiplerim birer birer kaçıyorlardı. Bir kısmı da polis arabalarına zorla tıkılıyor ve hemen oradan uzaklaştırılıyorlardı.

Ben Süleyman Demirel Beyefendi'nin devlethânelerinin kapılarına sığınmıştım ki, birden kapı açıldı ve karşımda o yusyuvarlak muhteşem kafası, hörmetli göbeği, fıldır fıldır göz-

leriyle Parti Genel Başkanımız'la karşı karşıya geliverdim!

Bendenizi görünce :

«— Kimsin sen?...» diye sordu.

Allahım bu ne büyük talihti? «Polislikten ayrılma Abdi ahkar Muvakkar kulunuz!...» diye kendimi tanıtmak için :

«— Polis...»

Der demez, hemen sözümü kesti :

«— Derhal atla arabama!... Muammer, şunu yanına al!»

Sayın büyüğünü iyice görmek için gözlerini haddinden fazla açmış olan bir genç, ki sonradan kendisinin Başbakanlık Özel Kalem Müdürü olduğunu öğrendiğim Muammer Bey, beni orada âniden bitiveren uzun siyah otomobilin ön tarafına bindiriverdi. Kendisi de içeri girdi. Süleyman Demirel Hazretleri otomobile biner binmez hareket ettik.

Allahım bu ne büyük, ne akla gelmez bir mucize, bir sadetti benim için!... Şans dediğin şey bu kadar olurdu!... Ama ben en çok beyefendinin zekâlarına şaşıp kalmıştım!... O, daha ben «polis» der demez, fakir kulunuzun polislikten ayrılma milletvekili adayı Muvakkar olduğunu anlayıvermişti! Bütün parti üyelerini teker teker tanıyan, kendilerini ne maksatla ziyarete geldiklerini ilk anda kavrayan bir lider dünyanın neresinde görülmüştür?...

Başkalarına kıymet vermeyerek yalnız benim adaylığımı kabûl ettikleri, bendenizi arabalarına almak lûtfunda bulunmalarından belli değil miydi?

Tabî şimdi listeyi önüme açacaktı. Acaba hangi ili seçmeliydim?... Yok, yok!... Öyle ufak illere tenezzül edecek değil dim elbet!... Ya İstanbul, ya Ankara, ya da Isparta!... Ancak bu üç ilden birinin adaylığını kabûl ederdim!... Siirt milletvekilliğini kabûl ederek Tilki Selim'in eline düşmek, Erzurum milletvekilliğini kabul ederek donmak, Konya'ya evet diyerek başıma kazanların gelmesini beklemek işime gelmezdi!...

Ben bunları düşünürken Beyefendi :

«— Kimdi bunlar?...» diye sordu.

İşte intikam almanın tam sırası idi!... Beni konuşturmayan bu hergele güruhunun başlarına yeni yeni işler açmak için :

«— Gomonostlar!... Beyefendi..» dedim. «Ereğli Demir Çelik Fabrikasında çalışırken açız diye bağırıp greve gidenler! Utanmadan, sıkılmadan büyük dost ve müttefikimiz Amerika'nın bu fabrikaya yatırmış olduğu sermayeye karşı harekete geçen grev gözcüleri!... Oradan buraya kadar yürüyüş yapmışlar!...»

«— Bak şu utanmazlara!... Muammer, not et!... Kendilerini Müdüriyette güzel ağırlasınlar!...»

«— Başüstüne!...»

Oh olmuştu!... Onlar böyle kimseler olmadıklarını ispat edinceye kadar, aday işleri çoktan karara bağlanırdı. Ondan sonra da avuçlarını yalarlardı tabii!...

Arabanın içini tatlı bir Koka Kola kokusu kaplarken, ben deminki Merkez aday adayının burnundaki koku alma hasasına şaşmaktan kendimi alamamıştım!...

Bu sırada, benim perişan hâlim Beyefendi'nin gözüne çarptı :

«— Sen de hırpalanmışsın!...» dedi.

R harfini yutmak için büyük bir gayret sarfederek :

«— Ne zağâğı vağ!...» diye karşılık verdim. «Maksat Vatan Kurtulsun! Bu gibi şeyleği elbette göze alacağız!»

«— Bravo! Cevabını takdir ettim!»

«— Bunlar Ereğli'den gelirken İstanbul Teknik Üniversitesine, Beşiktaş'taki Işık Mühendislik Okuluna, bir de Ankara Orta Doğu Üniversitesine uğrayarak Kırıkkale ve Pindoz marka tabancalarla silâhlanmışlar efendim!»

«— Bak hele!... Şimdi hizmetini daha da takdir ettim! Yalnız Pindoz marka tabancayı ilk defa duyuyorum! Hangi memleket malı bu?»

«— Yerli malı efendim!...»

«— Yerli malı mı?...»

«— Evet!... Rize'nin Pindoz köyünde yapılan silâhlardan. Kabzasında Hamsi Balığı kılıcı resmi vardır!»

«— Nelere dikkat etmişsin!... Hayret!... Bravo doğrusu! Sükan çok iyi elemanlar yetiştiriyor değil mi Muammer?»

«— Evet efendimiz!...»

Gene bana sordu :

«— Komiserliğin de va mı senin?»

«— Hayır efendim. Abdi ahkar Muvakkar kulunuz sadece Polis neferi olarak vazife gördüm. Zatı devletleri gibi yüksek makamlara çıkmak bu âciz kulunuz için çok zor. Ama beni inşallah Mason Locasına kabûl edecek olurlarsa, oradaki derecem i yükseltmek için canla başla çalışacağıma söz veriyorum.»

«— Mason mu olmak istiyorsun?»

«— Benim için en büyük gayelerden biri de budur efendimiz!... Bu şerefe nail olmak için bir zamanlar Fahreddin Kerim Gökay büyüğümüze de başvurdum. Fakat, «ben uyku-dayım!...» diyerek, ilgilenmediler... İnşallah bir gün...»

«— Masonluk hakkında bilgin var mı?»

«— Az çok var efendim. Masonlar dul bir kadının kesesini dolaştırırlarmış!... İsteyen içinden arzu ettiği kadar para almış!...»

«— Va mı yalnız para almak? Nerede görülmüş bu açığözlük? Keseye para koymak ta va!...»

«— Kulunuz köleniz, Abdi ahkar Muvakkar sadece dul kadının kesesinden para alan Mason'lardan olmak kararındayım efendimiz!»

«— Sen bugün benim yanımdan hiç ayrılmayacaksın. Başlıca vazifen, kabûl etmek istemediklerimi yanıma sokmak olacaktır!... Muammer bey sana işaretini verir, sen de bunlara göre ziyaretçilerin kimini etekliyecek, kimini sepetleyeceksin!... Anladın mı?»

«— Başüstüne! Sizi her hususta memnun edeceğimden emin

olabilirsiniz. Yalnız işareti nasıl alacağım?»

«— Muammer beyin yüzüne bakarsın... Sağ gözünü kırptı mı adamı hemen etekler odama sokarsın. Sol gözünü kırptı mı, derhal yakasına yapışıp onu defedersin!...»

«— Bu şerefli vazifeyi tam olarak yerine getirmekte asla sıkıntı çekmiyeceğim beyefendi.»

«— Vazifeni müdrik, gözü açık bir memura benziyorsun!»

«— İltifatınıza teşekkür ederim beyefendi hazretleri.»

Otomobil, Adalet Partisi Genel Merkezi olduğunu sonradan öğrendiğim bir binanın önünde durmuştu. Beyefendi inerlerken, hemen ikinci bir dalkavuk ordusu tarafından karşılandılar!... Adamcağız bunların arasından sıyrılamayacaktı. Derhal ileri atıldım:

«— Ulan!... Adam görmediniz mi siz? Açılın, yol verin beyefendiye!... Yoksa Muammer beyin hangi gözünü kırptığına bakmadan bir girişirim size, aklınız başınızdan gider!... Haydi hırbolar, yol verin diyorum!»

Sözlerimin biraz fazla argoya kaçtığını hissettim ama, millet beni TRT ağzı ile öz Türkçe konuşuyorum zannederek üzerime varmadı.

Yüzümdeki ciddî ifade, kararlı bakışlarım tesirini göstermekte gecikmedi. Kalabalık ortadan ikiye bıçak misali bölünerek bize yol verdi.

Beyefendi Hazretleri, asil ve eşsiz Genel Başkanımız, mu-tena vücut yapılarının müsaadesi nispetinde sekerek, kuşlar gibi atlayarak, etrafa selâmlar saçarak, zeki gözlerinin bir otomobil farı misullü ışık dolu ifadelerindeki dehaları ile, Adalet Partisi Genel Merkezi'ne girdiler.

Muammer bey'le bendeniz kulunuz da peşinden aynı hareketi yaptık. Süleyman Beyefendi Hazretleri, müstakbel Ma-son biraderimiz, özel odalarına çekildiler. Biz de onun yanındaki odaya geçtik.

Allahım, o ne kalabalıktı!... Özel kalem odasında en azın-

dan yüz kişi beyefendiyi bekliyordu. Bunların arasında okumuğu, cahili, körü, topalı, hastası, sağılamı, Türk'ü, Ermeni'si, Rum'u, Yahudi'si, Arnavut'u, Kürt'ü, Lâz'ı, Çerkez'i, Boşnak'ı velhasıl memlekette ne türlü insan varsa, hepsinden birer nümune mevcuttu!...

Muammer bey kulağıma eğilerek :

«— İşte bu vatandaşların burada olmaları, Türkiye'yi sadece Adalet Partisi'nin temsil ettiğini ispat edecek kadar kuvvetli bir delildir!...» dedi.

Hemen popomu biraz geriye atıp, gerdan kırarak :

«— Bundan şüphe eden mi var?» O diim.

«— Elbette!...» dedi. «Her seçimde, her sonra aldığımız oy miktarını küçümseyen, koltuk miktarlarını azımsayan, Amerika ile olan yakın ve sıcak dostluğumuzu kıskanan, görülmemiş kalkınmamıza dış bileyen, ağaların, büyük sermaye sahiplerinin, kolay kazanç yolu temin eden açığözlerin bizi desteklemelerinden haset duyan muhalifler ezeli ve ebedi şüphe içindedirler!...»

«— Onlar Türkiye'nin Millî Politikasını anlamayan gafil Gomonostlardır!... Bugün memleketsever bir muhalefet yoktur Türkiye'de!... Öyle olsa, seslerini kısar, oturdukları yerde oturur, şunun bunun kazancına göz dikmez, yurda giren dış yardımlara ağızlarını açmazlar!... Rahmetli Menderes Meclis'te dikensiz gül bahçesi yapacağını söylemişti ama, maalesef ömrü vefa etmedi. İnşallah bu seçimlerde muhalifler kahrolurlar, bu başarı da sayın büyüğümüz, medarı iftiharımız Süleyman Demirel Hazretlerine nasip olur!...»

«— Herkes senin gibi düşünse mesele kalmayacak. Fakat nerede o iz'an, o anlayış, o yüce duygu...»

«— Kalmadı efendim kalmadı... Memlekette ne ahlâk, ne namus, ne haysiyet, ne vicdan, ne asalet ne feraset, ne insanlık kalmadı! Bu düzen mutlaka değişmelidir!...»

«— Anlamadım!...»

«— Bu düzen mutlaka değişmelidir dedim!...»

«— Deminki konuşmanla şimdiki konuşman arasında garip bir tezat var... Sen Adalet Partili değil misin?»

«— Kan kırmızı!... Damarlarımı kesseler içinden kırat'lar fışkıracak!...»

«— O halde bu düzen değişikliği lâfı da nereden çıktı?»

«— Benim şahsi fikrim!...»

«— Halk Partililer ile İşçi Partililer de düzenin değişmesini istiyorlar, sen bunun farkında değil misin?...»

«— Haa, şu mesele... Ben muhalif zındıklardan çok daha başka düşünüyorum. Bu düzen değişikliğini...»

«— Ne gibi?»

«— Bir kere çok partili demokrasi yerine sadece Adalet Partili demokrasi kurulmalıdır!...»

«— Fevkalâde.»

«— Sonra İsmet Paşa.»

«— Dur, dur!... İsmet Paşa'yı karıştırma. Süleyman Beyefendi'nin babası da, annesi de eski Halk Partili oldukları için ona pek söz söyletmezler. Sonra sayın Genel Başkanımızın da özel bir sempatipleri, saygıları vardır İnönü'ye.»

«— O halde İsmet Paşa'yı Adalet Partisi'ne transfer edelim.»

«— Yavaş yavaş o da olacak inşallah!... Bir zamanlar müthiş bir Demokrat Parti düşmanı olan eski asker, ağır ağır düşmanlığını küllendirerek bu duygusunu acıma ile karışık sempatiye çevirmeğe başladı. Kuyudaki adamı çıkarması, Bayar ve arkadaşlarına siyasal haklarını iade ettirmek için gayret sarfetmesi hep bundan ileri geliyor.»

«— Yalnız bir korkum var efendim.»

«— Nedir o?»

«— Paşa'nın kafasında yedi Tilki dolaşır ve hiç birinin kuyruğu da o daracık yerde birbirine deymezmiş! İster misi-

niz bize transfer olduktan sonra ille de Genel Başkan olacağım diye tuttursun!...»

«— Süleyman beyefendi bu iş için Beyaz Saray ile sık sık temas ediyor. Nikson meseleyi Füze kâşifi Von Braun'a vermiş. O özel bir plân hazırlayarak İsmet İnönü'nün Adalet Partisi Genel Başkanı olmasını önleyecek!...»

«— İşte Genel Başkanımız Demirel Hazretlerinin pratik zekâsı!... Fevkalâde bir buluş!... Von Braun milleti ay'a göndermenin yolunu bulduğuna göre, böyle bir faciayı da önleyebilecek kudrettedir!...»

«— Elbette.»

Oda gittikçe kalabalıklaşıyordu. Konuşmayı burada keserek işe koyuldum. Burada bekleyenlerin hepsi de benim için birer rakip olduklarından, onlara yiyecekmiş gibi bakıyordum! Bu sersemlerin sayıları ne kadar azalsa, kulunuzun şansı o kadar artacaktı. Görevimi çok iyi yapabilmek için Muammer beyin hareketlerine dikkat ediyordum. O sol gözünü kırıp işareti çakınca, kolları sıvayıp geleni kapı dışarı ediyordum. Eski polis olmam bu konuda çok işime yarıyordu.

Bir ara aşağıdaki kapıcıya yaklaşıp kendiliğimden şu kat'î emri verdim :

«— Beyefendi hiç kimseyi kabul etmiyecekler! Yeni gelenler olursa, onları asla içeri almayın!...»

Kapıcılar beni polis zannetikleri için :

«— Başüstüne memur bey!» dediler.

Tam yukarı çıkacağım sırada içeriye bir adam girdi.

Derhal kendisini önledim :

«— Lütfen dışarı, beyefendi bugün kimseyi kabul etmiyecekler!...»

Adam ters ters yüzüme baktı :

«— Sana bu işi kim verdi?»

«— Beyefendi!...»

«— Kimsin sen?...»

Benden önce kapıcılardan biri cevap verdi :

«— Polis!... Beyefendi ile beraber geldi...»

«— Polis mi?»

«— Evet...»

Adam bana döndü :

«— Polissin ha? Yeni mi girdin kadroya?»

«— Ne münasebet!... Çok eski polislerdenim!...»

«— Hangi tarihten beri beyefendinin hizmetinde bulunuyorsun?... Hangi şubedensin?... Sicil numaran kaç?... Seni hiç tanımıyorum...»

Amma da ukalâya çatmıştık yahu!...

Herif neredeyse: karının adı, kaynananın soyadı falan diye aile mahremiyetine bile girecekti.

Sesimi yükselterek :

«— Sana ne ulan!» diye adamı tersledim. «Ne diyorsam onu yap!... Palamarları çöz, çek arabanı buradan!... Yoksa kolundan tuttuğum gibi atarım seni dışarı!...»

Adamın yüzü pancar gibi oldu. Boğuk bir sesle :

«— Bak hele!...» dedi. «Sen benim kim olduğumu biliyormusun?...»

«— Bana ne, kim olursan ol vız gelir?... Bu kadar inat ettiğine göre mutlaka Takunya'lılardansın!...»

«— Sus!... Ağzından yel alsın o lâfı!... Ben Emniyet Genel Müdürü Hayrettin Nakiboğlu'yum!...»

«— Kimin oğlu olursan ol bana işlemez!... Hem burada babandan niçin bahsediyorsun yâni? Bana fors mu yapacaksın aklın sıra?»

«— Babamdan bahsetmiyorum. Adımı söylüyorum. İyi anlamadın galiba sersem!... Ben Emniyet Genel Müdürü Hayrettin Nakiboğlu'yum!...»

Buyurun cenaze namazına!...

Eski Genel Müdür tarafından millî görevimden haksız yere sepetlendikten sonra, Emniyet'in başına kimin geçtiğini bil-

miyordum. Talihsizlik burada da gelip kapımı çalmıştı!... Bal-
tayı taşın en büyüğüne vurmuştum!...

Hemen dönüş yaptım :

«— Ben yeni değil, eski bir polisim!... Burada vazifeli
olarak bulunuyorum!... Aday adayıyım!... Beyefendi ziyaret-
çilerin çokluğundan şikâyet ediyorlardı da. Ben de bu işi fah-
ri olarak yapıyorum.»

«— Partilisin demek?»

«— Evet. Fatih İlçesi'ne kayıtlıyım. Bu iş için yok ke-
semden tam beş bin lira yatırdım!... Meclis'te partimizin bizim
gibi elemanlara ihtiyacı olduğuna inanıyorum.»

«— Yoklamaya girmedin mi?»

«— Girdim ama meyus oldum!... Buraya Merkez aday-
ı olmak için geldim.»

«— Bu partide de herkes merkezden koydurmaya me-
raklı!... Şuna bak, bir polis eskisi gelmiş kendisini Emniyet
Genel Müdürü ile bir tutuyor!... Onunla birlikte Meclise girip
aynı hakka sahip olmak cür'etinde bulunuyor!... Ben bugüne
bugün Kayseri'den adaylığı kazanmış bir kimseyim?... Yakın-
da mutlaka Bakan da olacağım. Fakat sen?... Senin gibiler?...
Haddini bilmeyenler?...

Ağzından köpük saçması iyiye alâmet değildi.

Nakiboğlu'na yağ çekmekten başka çare yoktu :

«— İnşallah beyefendi!... İnşallah sizi Bakan olarak görür
ve alkışlarım!... Bendeniz Polislikten ayrılma, kulunuz köle-
niz, ayağınızın türabı, Abdi ahkar Muvakkar!... Yoklamayı
kazandığınıza göre elbette ki rakibiniz falan olamam. Beyefen-
di de zatıalînizi yakından seviyor olmalı. Makam sahibi polis-
lere yakınlığı var diyorlar!... Hattâ buraya geldiğinize göre
Mason da olabilirsiniz!... Takunyalı hainlerden olmadığınız
açık seçik meydanda!... Bendeniz de sizdenim!... Biliyorsunuz
ön seçimleri İstanbul'da Takunyalı'lar kazandı. Fakir kulunuz
onlardan olmadığı için açıkta kaldı!... Başıma gelen bu felâke-
ti beyefendiye anlatıp, bendenizin Merkez Adaylığını sağlıya-

cak olursanız hayatım boyunca size minnettar kalırım!...»

Hiç cevap vermeden merdivenleri çıktı.

Muammer beyin yanına girdi, ben de peşinden yürüdüm.

Beni göstererek :

«— Şu adamı tanıyor musunuz?» diye sordu.

Muammer bey :

«— Polis değil mi?» karşılığını verdi.

«— Ne münasebet!... Polis değil, adaymış!... Buraya Merkez adayı olmak sevdası ile gelmiş. Böyle at hırsızlarına benzeyen kimseleri beyefendinin yanına nasıl sokuyorsunuz?... Belki de kötü bir niyeti vardır! Karşı tarafın, ya da Rusların adamı olmadığı ne malûm? Eğer adaylık için görevimden istifa etmiş olmasaydım, kendisini derhal tevkif ettirirdim!... Atın şunu dışarıya!...»

Bre aman dedik, zaman dedik, olmadı...

Nereden bitiverdiklerini anlayamadığım izbandut misali iki kişi kollarıma girdikleri gibi beni kapı dışarı ediverdiler!...

Az önce kendi elimle sokağa çıkardığım halde oradan hâlâ ayrılmamış olanların arasına ben de katıldım.

Bunlardan biri :

«— Ne oldu? Seni de mi dışarı attılar?» diye sordu.

İçimi çekerek :

«— Öyle oldu!...» dedim.

«— Peki sen polis değil miydin?»

«— Evet Polisim ama rekabet yüzünden dışarı attılar beni!...»

«— Ne rekabeti?»

«— Hayrettin Nakiboğlu geldi. O attırdı.»

«— Hımm!. Kayseri'lidir o. Kendisiyle kimse kolay kolay rekabet edemez. Sükan'la ahbap görünüp, Demirel aleyhtar grubun bütün çalışmalarını öğrenmiş, sonra da bunları gizlice Genel Başkanımıza bildirerek gözüne girmenin yolunu bulmuş...»

«— Biz de bunca sene sokaklarda saksı toplamadık ya!

Elbet benim de bir takım üstünlüklerim vardır. Fakat insanın talihi yaver olmalı. Talih talih Kör Salih!... Nerde bizde o!... Polislikten ayrıldıktan sonra memleketin kurtulmasında tuzumuz olsun diye politikaya atılarak merkezden koydurmak için buralara kadar geldik, başımıza iş açtık!...»

«— Ay, sen de mi adaydın?»

«— Ne var bunda şaşacak? Diğer adayların benden fazla kuyrukları mı var yâni?... İstanbul'da yoklamayı kazanamayınca soluğu Ankara'da aldık. Sağlamdır Merkez adaylığı dediler. Gel gör ki...»

Bir başkası söze karıştı :

«— Paran var mı arkadaş, paran?»

—« Yok!...»

«— Öyleyse avucunu yalarsın!... Ya paran olacak, ya da büyüklerimizle başka türlü ilişkilerin. Aksi halde nanik!»

«— Yâni buralara kadar boşuna mı masraf edip geldik?»

«— Bundan hiç şüphelen olmasın!...»

«— Peki siz neden geldiniz? Ne gibi bir üstünlüğünüz var benden?»

İlk konuşan eliyle göğsünü yumrukladı :

«— Ankara Mason Derneği'nin kapıcısı, benim annemin halasının, ikinci kocasının bacanağının kayınbiraderinin kuzeninin üvey oğlunun dayısı olur!... Bundan daha büyük torpil olabilir mi milletvekilliği için?»

İkincisi daha kestirme konuştu :

«— Benim traktörüm var!...»

Haydi birincisinin umut kaynağını anlamıştım ama, ikincisinin neydi? Bunu anlayamamıştım.

«— Traktörün varsa ne olacak yâni?» diye sordum.

«— Markası Morison'dur beyim!...»

«— Nâpalım Morisonsa?»

«— Değerli Genel Başkanımız eskiden bu firmanın Türkiye mümessili değiller miydi?»

«— Hoppala!... Yâni adamcağız vaktiyle traktör sattığı

her müşterisini şimdi milletvekili mi yapacak birader?»

«— Neden yapmasın dostum? Bak Hurşit efendi vaad bile aldı!...»

«— Hurşit efendi de kim? Onun da mı Morison marka traktörü var?»

«— Hayır. Hurşit efendinin Beyazıt çarşısında dükkânı var!... Muslukçuluk yapar!... Meşhurdur Muslukçu Hurşit efendi!...»

«— Adını ilk defa duyuyorum!...»

«— Doğru dürüst konuşmasını, imzasını atmasını bilmez ama, işi şıppadanak oldu!... Musluk İşleri Bakanlığı kurulursa koltuğa o oturur!...»

«— Nasıl kıvırdı bu işi?»

«— Parti Genel Başkanımızın meslekdaşı olduğu için hiç zorluk çekmedi!...»

«— Yahu Demirel Hazretleri'nin muslukçulukla ne ilgisi var?»

«— Canım Genel Başkanımız bir ara Su İşleri Müdürü değiller miydi? Yâni o suçu, Hurşit efendi de muslukçu!... Meslekdaş sayılmazlar mı? Gitti işini yaptırdı...»

«— Aşkolsun be!...»

Konuşma bu minval üzere devam edip giderken, içerdeki ziyaretçilerin daha sık kapı dışarı edildiklerini gördüm.

Soluğu dışarıda alan, binaya doğru yumruğunu sıkıp sesini yükseltiyordu :

«— Beni atarlar ha!... Hemen Saadettin Bilgiç'e gidiyorum!... O zaman görürler onlar. Alçaklar!...»

«— Buraya gelmekle hata ettik arkadaşlar!... Ben hemen ayakkabıları çıkarıp Takunyaları giyiyorum!...»

«— Ne varsa Necmeddin Erbakan Şeyhimizde var!... Ben de ona katılıyorum!...»

«— Kahrolsun Masonlar!... Yaşasın Mukaddesatçılık!»

«— Tuh Allah kahretsin be!... Boşu boşuna bir hafta-

dır Mason işaretlerini ezberlemeğe çalışıyorum!... Şimdi ise sokaktayım!...»

«— Bizim neyimiz eksik ki Merkez'den koymuyorlar?»

Tabî ben de onlara iltihak etmekte gecikmedim :

«— Bu memleketi kurtarsa kurtarsa Saadettin Bilgiç Hazretleri, yahut da Necmeddin Erbakan kurtarabilir!... Başma bu işlerin geleceğini bilseydim Mızraklı İlmihâl kitabı üzerinde iyice çalışır, Necmeddin Erbakan'ın gizli listesine girerek kolayca milletvekili seçilirdim!...»

«— Parti kuralım arkadaşlar! Beş kişi bir araya geldik mi Adalet Partisini dağıtırız! Hattâ iktidara bile gelebiliriz!»

«— Bayar'ın da desteğini alalım!»

«— Necmeddin Erbakan üstadımız parti kuracakmış!... İsterseniz hep birlikte bu partiye girelim. Hemen gidip gazete idarehânelerini dolaşalım. Adalet Partisinin içyüzünü, kimlerin elinde bulunduğunu açıklayalım!...»

«— Boşuna vakit kaybediyoruz!... Vatan elden gidiyor!»

«— Biz seçilemezsek bunlar vatani satarlar!...»

«— Erbakan'ın parti kurması uzun iş. Biz yine Adalet Partisinden girip birşeyler yapmalıyız!... İçerde muhaliflerle birleşebilir Demirel'i deviririz!... En iyisi Berber Nuh'a gidip derdimizi söylemek. O da Nazmiye Hanıma söyler. Nazmiye Hanım da «Bunlar meb'us olsun Sülücüğüm!...» dedi mi tamamdır. Hepimizi tesbihe dizer gibi merkez adaylığı listesine dizer!...»

Kısa boylu biri, incecik sesiyle itiraz etti :

«— Moskova seyahatinden sonra Berber Nuh'un modası geçti beyler. Hanımefendinin saçını şimdi Faruk beyefendi tırıyor!...»

«— Faruk Sükan mı?»

«— Yok canım!... Hilton'da çalışıyordu bir zamanlar. Paris'ten diplomalı imiş. Şimdi de Paris'te bulunuyor.»

«— Hanımefendinin saçlarını oradan mı tırıyor?»

«— Daha neler!... Onlar için zorluk mu var? Hava Yolları

Paris hattını niçin açtı? Bir telefon, Faruk Bey dört saat sonra Ankara'da.»

«— Gene en iyisi Bilgiç!... Gazeteler yazıyordu, bugün Ankara'ya gelecekmiş? Doğruca Havaalanına onu karşılamağa gidelim...»

«— Bilgiç'i karşılamakla pek birşey kazanamayız bu durumda. Üstelik havaalanına da bedava gidilmiyor!... Ettiğimiz masraf binleri çoktan aştı. Hem bütün merkez adaylarını Demirel bizzat tâyin ediyor.»

Baktım ki buradaki konuşmalardan bir iş çıkmayacak, usulcacık yanlarından ayrıldım. Madem her iş Süleyman Demirel Hazretlerinde bitiyordu, ne yapıp yapmalı onunla bir kere daha konuşmalıydım.

Oralarda biraz dolaştıktan sonra sipere girdim!... Birbuçuk saat geçmişti ki, Hayrettin Nakiboğlu'nun çıktığını gördüm. Hemen tekrar Genel Merkez binasına damladım.

Kapıcı karşıma dikildi :

«— Nereye?»

«— Canım beni tanımadım mı?»

«— Sen polis falan değilmişsin, çek arabanı!...»

«— Hey, dikkatli konuş arkadaş!...»

«— Nakiboğlu beyefendi öyle dedi.»

«— Bakma sen Hayrettin Beyin lâfına Ben Millî Emniyet'tenim!... MİT'ten, Millî İstihbarat Teşkilâtından!... Kutsal vazifem de onu takip etmektir. Gözlerimi kaparım, vazifemi yaparım. Tabî bu çok önemli devlet sıırını kendisine açıklayamazdım!... Mesele bundan ibaret. Anladın mı şimdi?»

Kapıcı bir ân için donakaldı!... Bunu fırsat bilip keçi misâli merdivenleri tırmandım. Muammer Beye görünmeden, diğer kapıdan beyefendinin yanına girdim. Yüreğim tıp tıp atıyordu. Heyecandan mideme kramp girmişti!...

Süleyman Bey beni hâlâ polis zannettiği için bunu hiç yadırgamamıştı :

«— Birşey mi var?» diye sordu.

«— Evet efendim!...» dedim. «Buradan sepetlenenler hemen aleyhinizde bulunup, kimi Saadettin Bilgiç Beyle, kimi de Erbakanla işbirliği yapacaklarını söylüyorlar!... Nankör bunlar beyefendi!... Yedikleri ekmek gözlerine dizlerine dursun!... İnsan ya idealist olmalı, herşeye göğüs germeli, kapıdan kovulunca bacadan girmeli, ya da hiç yaşamamalı!»

Demirel gülümseyerek başını salladı :

«— Atı alan Üsküdar'a geçti!... Şöyle kapıları iyice kapa da yalnız kalalım!... Sen zeki bir insana benziyorsun.»

«— Öyleyimdir beyefendi hazretleri!... Teveccühünüz beyefendi hazretleri!...»

«— Beni kimse rahatsız etmesin!...»

«— Başüstüne efendim!...»

Ben sevinçle kapıyı sıkı sıkı kapatırken o da telefonu açarak Özel Kalem Müdürüne kimseyi içeri almamasını emretti. Bâzı Devlet sırları ile meşgûl olacaklarını da eklemeyi unutmadı!...

Telefonu kapar kapamaz :

«— Tavla bilir misin?» diye sordu.

«— Bilirim efendim!...»

«— Tamam. Şu dolabı aç, içinde bir tavla takımı var. Onu çıkar da seninle bir beş oynayalım!...»

«— Emredersiniz!...»

Demek Devlet Sırrı buymuş!... Demirel Hazretlerinin gizli tavla oyunu! Büyük adam olmak başka şeydir!... Tecrübeleirim bana çok şey öğretmeğe başlamıştı.

Sevinçten yerimde duramaz olmuştum.

Bir anda, Adalet Partisi Genel Başkanı ile tavla oynayabilecek kadar kendisiyle senli benli olmak ne demektir?... İşler bu kıvama geldikten sonra, benim gibi bir Vatan Kurtarıcıyı merkez adayı yapmıyacaktı da kimi yapacaktı? Hemen kafamın motorunu çalıştırıp kendilerine yenilmeğe karar verdim!...

Böylece Demirel Hazretlerini, bütün dalkavuklardan çok daha fazla memnun etmiş olurum!... Hâttâ ona, kendisine rahatça yenilebileceğim intibamı verecek olursam, belki de beni Bakan bile yapardı!... Devlet meselelerini görüşüyoruz diyerekten, sık sık odaya kapanır, tavlının başına geçerek zar sallardık!...

Dolaptan tavlayı çıkararak karşısına geçtim. O yek attı, ben şeş!... Zarları şöyle bir salladım, düşeş!... O attı : İki bir!... Arkasından dört cıhar attım, o gene iki bir!...

Esasında bendenizin tavlada hiç şansım yoktur. Kiminle oynamışsam, daima yenilmişimdir. Mendebur zarlarla aram müthiş açıktır.

Fakat gelin görün ki, şimdi inanılmaz derecede iyi ve yerinde zarlar atıyordum!... Yenilmek için elimden geleni yaptığım halde, zarlar bir menba gibi akıyordu!... Buna karşılık medarı iftiharımız sayın Genel Başkan biraderimiz ya iki bir sallıyor, ya da üç iki!... Mahsustan açıklar veriyor, oyun teslim edebilmek için ne numaralar yapıyordum!... Ama bu sefer de hiç birini vuramıyordum. Bir defasında Allah inandır-sın, tam dört tane açık verdim gene de gele atmasın mı?...

Çıldırarak işten bile değildi!...

Hiç arzu etmediğim halde üst üste iki mars yaptım!... Üçüncü oyunu da marsla bitirince, Demirel hiddetle tavlayı kapadı :

«— Zar mı tutuyorsun sen?...» diye bağırdı.

«— Aman efendim ne münasebet, bendeniz sadece Adalet Partisini tutarım!...»

«— Geç şu Adalet Partisini!... Allah kahretsin onu!...»

«— Kahretsin efendim!...»

«— Neyi?...»

«— Adalet Partisi'ni...»

«— Aptal, ben Adalet Partisi için değil ayağımı kaydırmak isteyenler için söylüyorum bu sözü!...»

«— O halde yaşasın Adalet Partisi, kahrolsun ayağınızı kaydırmak isteyenler!...»

«— Bütün suç onda!...»

«— Elbette onda efendim!...»

«— Yâni Saadettin Bilgiç'te...»

«— Şüphesiz ki Saadettin Bilgiç'te efendim!...»

«— Ama hakkı da yok değil hani!... Partiyi kuranların başında o geliyor. Ben biraz da hazıra kondum!...»

«— Orası da doğru efendim!... Ama konmasını bildiniz maşallah!...»

«— Becerikli adamdır... Kendisini tutanlar çoktur. İstanbul'da biz iki milyon harcadık, çoğunluğu yine o kazandı.»

«— Becerikli olduğu hususunda çok doğru söylüyorsunuz efendim!... Fevkalâde beceriklidir!...»

«— Şeytan diyor ki, bırak partiyi çekil git Amerika'ya...»

«— Bu da bir fikir... Siyaseti bırakmayı mı düşünüyorsunuz?»

«— Ne münâsebet?»

«— Çekil git Amerika'ya dediniz de!...»

«— Budala!... Oraya niçin gitmek istediğimi biliyor musun?...»

«— Hayır efendim...»

«— Yeni Başkan Nixon'la kolkola resim çektirmek için! Conson iktidardan düşünce, onunla çektirmiş olduğum fotoğraf değerini kaybetti!...»

«— Siz bir dahisiniz efendim!...»

«— Necmeddin Erbakan için ne düşünüyorsun?...»

«— Aynen sizin düşündüğünüzü efendim!...»

«— O nankör bir adam!... Hem de çok nankör!...»

«— Evelallah nankördür efendim!... Hem de buyurduğunuz gibi çok nankördür!...»

«— Ama zekâ ve aklını da inkâr edemem!...»

«— İşte onu hiç kimse inkâr edemez efendim!...»

«— Erbakan'ın adaylığını veto etmekle iyi mi yaptım acaba?...»

«— Elbette iyi yaptınız efendim!...»

«— Ama bunu yapmasaydım belki de daha iyi bir iş yapmış olurdum.»

«— Belki de!...»

«— Adam bizim Konya'daki oy depolarımızı epey zayıflatacak diyorlar.»

«— Zayıflatabilir efendimiz!..»

«— Ama İsmet Paşa'ya söyleyip, onun vasıtasıyla Mason olduğu yolunda bir haber uçuracak olursam hazret avucunu yalar!...»

«— Pek isabetli bir buluş beyefendi hazretleri... Malûmu âlileri İsmet Paşa kuyudan çıkarmak kadar, kuyuya adam salmakla da meşhurdur!...»

«— Bravo!... Sen gerçekten budala değil çok akıllı bir adamsın!... Ben zaten ne zaman sıkışacak olsam derhal Paşa'ya gider, ondan akıl alır, bana her ne tavsiye ederse aksini yaparak başarıya ulaşırım!...»

«— Dehanızın nuru, mübarek gözlerinizden fışkırıyor efendimiz!...»

«— Bunu herkes söylüyor!...»

«— Hele meb'us maaşlarını iki misline çıkaracak olursanız, işte o zaman bütün Meclis sizi ayakta alkışlayarak dehanız önünde secde edebilir!... Böylece ortada ne muhalefet, ne de hoşnutsuzluk kalır!...»

«— Bak, bunu bana hatırlatman iyi oldu!... Ama sen bizim muhalifleri iyi tanımazsın. Onlar rahmetli Fuat Köprülü'nün prensibinden asla ayrılmazlar. Bu prensip te şudur: Meb'us maaşlarının artırılmasına karşı gelmek, Mecliste bağırıp çağırarak, dışarda alabildiğine tenkit etmek, ama paraları hemen cebe indirmek!... Şimdiye kadar ne zaman meb'us maaş-

ları artırılrsa, muhalefet halka şirin görünmek için aleyhte bulunmuş, ama parayı almaktan da asla vazgeçmemiştir!...»

«— Muhalefin samimisi bundan daha iyi olamaz!...»

«— Ne demek o?»

«— Yâni efendim demek istiyorum ki, paranın yüzü tatlıdır!... Kendisi görünmeden aleyhte bulunabilir ama, şıkırtısı geldi mi cebe indirmenin sayısız faydaları vardır!... Maamafih böyle yerinde bir kanun teklifi geldiği zaman muhalefet yine ayak oyunları yapıp, halkı aldatmağa çalışacak olursa, bu memlekette iktidar dışındaki bütün partileri toptan ortadan kaldırmak çok yerinde bir hareket olur!... Cevdet Paşa'ya söylersiniz, o bu işin kolayını bulur.»

«— Nasıl?...»

«— Muhalifleri toplar, yapacağı gezintilerde bir kısmını Rusya'da, bir kısmını Ürdün'de, bir kısmını Arnavutluk'ta, bir kısmını Romanaya'da, bir kısmını Habeşistan'da bırakır, Meclis de tertemiz olur!...»

«— Biliyor musun, sende tam bir politikacı, bir devlet adamı, bir milletvekili kaabiliyeti görür gibi oluyorum!...»

«— Aman beyefendi hazretleri biraz daha dikkatli bakacak olursanız, gördüklerinizin ne kadar yerinde olduğunu daha iyi anlayacaksınız!...»

«— Evet müthiş bir istidat var sende...»

«— İltifat ediyorsunuz efendim!... Kaynanam da zatîalinizin, fikrinde efendim!...»

«— Seni yapalım mı?»

«— Yapın efendim!... Allah rızası için, memleket inayrı için bendenizi bir an evvel yapın beyefendi!...»

«— Evet, evet, seni meb'us yapmakta fayda var!...»

«— Kulunuza böyle birşeyi gerçekten lâıyk görecektir olursanız, alimallah İsmail Hakkı Tekinel'den daha çok hizmet-kârınız olurum efendim!...»

«— Neden olmasın yâni? Hattâ seni Bakan bile yapabilirim!...»

«— Aman yarabbi!... Şimdi oynatacağım!...»

«— O zaman daha iyi olur!...»

«— Rüyalarım hakikat oluyor!...»

«— Bu seferki kabinede epey yer var. Takunyalı'lardan hiçbirini almıyacağım!... Ne Bakanlığı yapabilirsin sen?...»

«— Ne emrederseniz!...»

«— Hangisini istersin?...»

«— Maliye iyidir efendimiz!... Ah o paralar! Ah o 'kzine!... Ah o yeni borçlanmalar!... Ah o dış yardımlar!... Ah o yabancı sermaye!... Ah o özel sektörle gizli toplantılar!... Bir devrede yedi sülâlem milyader olur vallahi!...»

«— Yok yok... Maliye belâlı yerdir!... Çabuk harcanırsın!... İç İşleri Bakanlığı'na ne dersin?...»

«— Sükan'dan korkarım!...»

«— Onu kabineye alan kim?... Geçmiş zaman olur ki hayali metelik etmez!...»

«— Öyleyse derhal kabul ederim efendim. İlk işim bize sâdık muhtarları vali, muhalefete meyyal valileri de muhtar yapmak olur!...»

«— Yahu dur, Ulaştırma daha iyi galiba...»

«— Tam kulunuza uygun!... Koltuğa oturur oturmaz yabancı memleketteki acentaları teftiş için bir Akdeniz gezisine çıkarım!... Arkasından yeni uçaklar için Amerika'nın yolunu tutar, teklif sahibi firmaların bendenizi görmelerini, aksi halde işlerinin yürümeyeceği...»

«— Seyahatten hoşlanıyorsun demek?...»

«— Çok severim efendimiz!... Hele harcırahı gani olursa asla memlekete dönmem dört yıl boyunca!...»

«— Öyle ise seni Dışişleri Bakanı yapayım!... Yabancı dil bilir misin?»

«— Bilirim...»

«— O halde bu iş oldu bitti bile... Hangi dili biliyorsun...

«— Çingenece'yi efendimiz...»

«— Ne demek o?...»

«— Efendimiz kulunuz çocukken, mahallemiz yakın olduğundan, sık sık Sulukuleye gider, orada Çingene çocukları ile oynardım!... Çingene'ceyi orada öğrendim!... Meselâ onlar çocuğa Çopar derler... İnanmazsanız Kasım Gülek'e sorun!»

«— Çingene mi o?»

«— Orasını bilemem... Sadece dünyadaki her dili konuşuyor diyorlar da...»

«— Olmaz! Dışişleri Bakanlığını Çingenece ile idare edemezsin!... Peki acaba Sağlık Bakanlığı yapabilir misin?»

«— İşte en iyi onu yaparım!...»

«— Yoksa sağlık memurluğun falan da var mı?»

«— Hayır, biraz baskın tecrübem vardır! Neresini ve nasıl basacağımı iyi bilirim!... Gerçi hastahanelerdeki durum malûmdur, bedava çalışan hademeler, gececiler, boğaz tokluğuna iş gören hastabakıcılar, sitajiyer doktorlarla evlenebilmek için vücutlarını geceleri cömertçe onlara teslim eden...»

«— Baskınları iyi bildiğine göre gel sana Adliye Bakanlığını vereyim!...»

«— Bu Bakanlık benden iyi idare edecek başka birisini bulamıyacağınıza bahse girerim efendim!...»

«— Nereden biliyorsun?...»

«— Bütün çocukluğum karga avı ile geçmiştir de!...»

«— En iyisi seni Devlet Bakanı yapıp Spor işlerini tedvire memur edeyim...»

«— Emredersiniz!... Alimallah hepsini muma çeviririm. Spor Toto idaresinin başındakileri derhal değiştirir, biriken paraları kendi özel ve emniyetli kasamda saklarım!...»

«— Bu işte suistimâl mi var?»

«— Var efendim!...»

«— Nedir?...»

«— Efendim, Spor Toto idaresi bendenize onüç tutturmamak için kulüpler ve hakemlerle anlaşıyor, bu yüzden de her hafta dörtte kalıyorum!...»

«— Allah Allah!... Ben de hep dörtte kalıyorum!... Ama aklıma bu hiç gelmemişti...»

«— Bu işin başında Orhan Şeref Apak varken durum asla düzelmez!...»

«— Vazgeçtim, en iyisi seni Diyanet İşlerini tedvire memur Devlet Bakanı yapayım...»

«— Oooo, işte bunun gibi bana lâıyk ikinci bir Bakanlık yoktur!... Diyanet İşlerini nasıl ıslah edeceğimi çok iyi bilirim...»

«— Özel bir plânın mı va?»

«— Evet efendim. Bir kere Adalet Partisi'ne girmeyen bütün imamları, müezzinleri, kayyumları, hademei hayratı, müftüleri derhal azledirim!...»

«— Buna lüzum yok!... Onlar zaten bizim için çalışıyorlar!...»

«— Erbakan'ı unutuyorsunuz!...»

«— Doğru söyledin!... Bizim silâhımızla bizi vurabilir! Mamafih ben sana Tekel'i düzünyorum. Tekel Bakanlığı'na ne dersin?...»

«— Pek mükemmel!... Asla reddetmem. Herşey tek elden!... Tam kulunuz için biçilmiş kaftan!... Arada bir, Bafra, sonra filtreli Samsun, daha sonra rakı, votka, şarap piyasadan kalkıyor diye haber ucurur, önceden de bunları özel depolarıma naklederek karaborsa fiatına... Şeyyy, affedersiniz, vergi falan konmadan yaparım bunu, vergi konduktan sonra bayilere tekrar dağıtıp dünyalığımı...»

Süleyman Demirel beyefendi. ben böyle konuşurken, ne dense yüzüme ilk defa olarak çok dikkatli bakmağa başlamıştı... Hani burnumdaki kılları bile sayıyor gibiydi!...

Birden içini çekerek ayağa kalktı :

«— Senin yüzün bana hiç te yabancı gelmiyor!...» dedi.

«— Mümkündür efendim!...» dedim.

«— Seninle daha evvel karşılaşmış mıydık?»

Gururla cevap verdim :

«— Adalet Partisine kendisini adanmış Abdi ahkar Muvakkar kulunuz'la elbette karşılaşmıştınız beyefendi hazretleri!»

«— Nerede?»

«— İstanbul'da!»

«— Hangi vesileyle?»

«— Kümes Fabrikalarının muhteşem temel atma töreni sırasında!...»

Bunu söyler söylemez, saygıdeğer Genel Başkanımızın gözleri iki misli açılıverdi!... Sesi bütçe konuşmalarındaki gibi kısıldı ve o yusuvarlacık bedenleriyle odanın ortasına kadar gidip yumruğunu sıktı :

«— Tamam!» dedi. «Şimdi hatırladım!... Orada, memleket için giriştiğim bu hayırlı ve büyük temel atma töreninde beni sabote ediyordun!... Seni gidi Takunyalı seni!... Seni gidi Erbakan'cı seni!... Seni buraya mutlaka casusluk için göndermiş olacaklar!... Alçaklar, komünistler, yeminsizler, muhalifler, madrabazlar!...»

Ayağa fırlayıp avazım çıktığı kadar bağırdım :

«— Hayır!... Asla Yemin ederim ki böyle birşey yok!... Ben Mason, fason, lâik, demokratik, antidemokratik, sosyalist, misyoner, barış gönüllüsü, PDM'ci, çıkarıcı, ihtilâlcı, şariatçı! Ben bunların hepsi ve hiçbirisi!... Ben düpedüz bir yurttaş vatandaş!... Milletvekili olmak için merkezden koydurmak isteyen Abdi ahkar Muvakkar!...»

Bu sırada kapılar birden bire ardına kadar açılarak içeriye iri kıyım bir düzüne kadar adam girdi.... Demirel gizli bir zile basarak onları çağırmıştı.

Bir dakika sonra kendimi muhtelif yerlerimde, türlü çeşit-

li yaralar olduğu halde sokağın ortasında buluvermiştim!...
Bütün umutlarım yokolmuş, hayallerim suya düşmüştü!...

Ama hayır, yılmayacak, mücadeleye devam edecektim!...
Onbeş kâğıdı vererek otobüse atladığım gibi İstanbul'un yolunu tuttum. İstanbul'a varıncaya kadar da hep, nasıl intikam alabileceğimi düşündüm durdum!...

Ve kararımı verdim : Bir muhalif gazeteye girerek fıkra yazarı olacak, iktidarı hergün hırpalayacaktım!...

İğriye doğru, doğruya iğri diyecek, gösterecektim onlara ben!...

İntikamını korkunç olacaktı!...

Bendeniz kulunuz, köleniz, ayağınızın türabı, Abdi ahkar, polislikten ayrılma Muvakkar.

Parolam daima aynı kalacaktı :

«MAKSAT VATAN KURTULSUN!...»

— S O N —

OKTAY VEREL

DİYOR Kİ:

«Oktay Verel derler adıma.. Doğumum 1927 İstanbul... Şimdiye değin sayısını unuttuğum kadar çok şiirler, hikâyeler, romanlar, röportajlar, sohbetler, günlük fıkralar, seri yazılar, makaleler, başyazılar, araştırmalar, eleştiriler, oyunlar, radyo oyunları yazdım. Adı büyük epey gazetelerin Genel Yayın Müdürlüklerini yaptım sanki marifetmiş gibi. Mesleğimi ve meslekt-

sımı iyi tanıdım. Bir gazete benden ne istemişse, yıllar boyu onu yapmışımdır. Alinterini sömürmesini iyi bilen patronlar sayesinde sosyal hayatım eşeğin kuyruğuna döndü. Ne uzadı, ne de kısaldı. Ya patronlar? Adı üzerinde onların; daha da patronlaştılar... Eşek'le dağdan inenler, uçağı beğenmez oldular. Türkiye'de yaşamak için böyle gerekmiş. Ezilenler, emekleri yok pahasına satın alınanlar olmasa, böyle boy boy, türlü - çeşitli patron bozuntuları, bir gecede 350 bin lirayı kumarda yiyip metresleriyle dünya turlarına çıkabilirler miydi? Kendimi bildim bileli, Türkiye'nin düzenindeki bozuklukla savaştım. Çocukluğumda, evdeki düzeni vaktinde değiştiremediğim için bir küçük yangına sebep olmuştum. Şimdi tutucular yüzünden memleket yanıyor da, bir dur diyen, hesap isteyen yok. Unutmadan söyleyeyim: Bir ara Ortanın Solunda politikaya da bulaştım. Ama bu işi sevmedim. Ulus gazetesinde yayınlanan **KUKLALAR** adlı sosyal romanımdan dolayı 30 ay hapse, 101 bin lira-cık para cezasına mahkûm oldum. 27 Mayıs'la özgürlüğüme kavuştum. Ama benim özgürlüğüm değil, memleketin özgürlüğüydü önemli olan. Bugün de aynı savaş devam ediyor. Hem de siyasal alanda değil, ekonomik alanda... Halimiz memleketin hali gibidir. **MAKSAT VATAN KURTUL-SUN**, böylece yaşayan böyle bir kalemin elinden çıktı... Sever, beğenirseniz ıstıraplarımda ve mutluluğumda payınız olur...»